

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI
(JAPON DİLİ VE EDEBİYATI)
ANABİLİM DALI

SÖZ EYLEM KURAMI AÇISINDAN JAPONCADA VEDALAŞMA İFADELERİ

Yüksek Lisans Tezi

Büşra ATAKOĞLU

ANKARA-2021

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI
(JAPON DİLİ VE EDEBİYATI)
ANABİLİM DALI

SÖZ EYLEM KURAMI AÇISINDAN JAPONCADA VEDALAŞMA İFADELERİ

Yüksek Lisans Tezi

Büşra ATAKOĞLU

Danışman
Prof. Dr. Ayşe Nur TEKMEN

ANKARA-2021

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI
(JAPON DİLİ VE EDEBİYATI)
ANABİLİM DALI**

SÖZ EYLEM KURAMI AÇISINDAN JAPONCADA VEDALAŞMA İFADELERİ

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ayşe Nur TEKMEN

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı

Prof. Dr. Ayşe Nur TEKMEN

Prof. Dr. Hüseyin Can ERKİN

Doç. Dr. Tolga ÖZŞEN

İmzası

Tez Sınavı Tarihi: 22.06.2021

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Prof. Dr. Ayşe Nur TEKMEN danışmanlığında hazırladığım “Söz Eylem Kuramı Açısından Japoncada Vedalaşma İfadeleri (Ankara, 2021)” adlı yüksek lisans tezindeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallarına uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul edeceğimi beyan ederim.

Tarih:

Adı-Soyadı ve İmza:

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	iv
KISALTMALAR.....	vi
ŞEMA & TABLOLAR.....	vii
GRAFİKLER.....	xi
TRANSKRİPSİYON SEMBOLLERİ.....	xii
GİRİŞ.....	1
Alan Yazınında Kullanılan Kavram ve Terimler.....	8

I. BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1. SÖZ EYLEM KURAMI.....	12
1.1. Austin’de Söz Eylem Kuramı.....	12
1.1.1. Betimsel-Edimsel Ayrımı.....	14
1.1.2. Austin’de Edimsellerin Gerçekleşme Koşulları.....	16
1.1.3. Austin’in Söz Eylem Sınıflandırması.....	18
1.1.3.1. Düz söz Eylem.....	20
1.1.3.2. Edimsöz Eylem.....	21
1.1.3.2.1. Yargısallar.....	24
1.1.3.2.2. Erkseller.....	24
1.1.3.2.3. Bağlayıcılar.....	24
1.1.3.2.4. Davranışsallar.....	25
1.1.3.2.5. Açıklayıcılar.....	25
1.1.3.3. Etkisöz Eylem.....	26
1.2. Searle’de Söz Eylem Kuramı.....	27
1.2.1. Searle’de Edimsöz Eylemler.....	27
1.2.2. Searle’de Söz Eylemlerin Gerçekleşme Kuralları.....	29
1.2.3. Searle’ün Edimsöz Eylem Sınıflandırması.....	31
1.2.3.1. Temsilciler.....	32
1.2.3.2. Yönlendiriciler.....	32
1.2.3.3. Bağlayıcılar.....	33
1.2.3.4. Dışa Vurumsallar.....	33
1.2.3.5. Beyanlar.....	34

1.2.4. Dolaylı Söz Eylemler.....	35
2. KONUŞMA MODELİ.....	36
3. İLETİŞİM ETMENLERİ.....	39
3.2. İnsan İlişkileri.....	40
3.2. Konuşma Ortamı.....	43

II. BÖLÜM

BULGULAR VE ANALİZ

1. VEDALAŞMA İFADELERİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	44
1.1. Japoncada Vedalaşma İfadeleri Üzerine Yapılan Çalışmalar.....	45
2. <i>ICHI RITTORU NO NAMIDA</i> DİZİSİ.....	48
2.1. <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Hakkında Genel Bilgiler.....	48
2.2. <i>Ichi Rittoru no Namida</i> 'da Yer Alan Vedalaşma Söz Eylemleri.....	49
2.2.1. Dışa Vurumsal Vedalaşma Söz Eylemleri.....	50
2.2.2. Yönlendirici Vedalaşma Söz Eylemleri.....	60
2.2.3. Temsilci Vedalaşma Söz Eylemleri.....	63
2.2.4. Bağlayıcı Vedalaşma Söz Eylemleri.....	64
3. <i>ATELIER</i> DİZİSİ.....	66
3.1. <i>Atelier</i> Hakkında Genel Bilgiler.....	66
3.2. <i>Atelier</i> 'de Yer Alan Vedalaşma Söz Eylemleri.....	67
3.2.1. Dışa Vurumsal Vedalaşma Söz Eylemleri.....	68
3.2.2. Yönlendirici Vedalaşma Söz Eylemleri.....	78
3.2.3. Bağlayıcı Vedalaşma Söz Eylemleri.....	81
3.2.4. Temsilci Vedalaşma Söz Eylemleri.....	82
4. <i>JIMI SUGO</i> DİZİSİ.....	84
4.1. <i>Jimi Sugo</i> Hakkında Genel Bilgiler.....	84
4.2. <i>Jimi Sugo</i> 'da Yer Alan Vedalaşma Söz Eylemleri.....	85
4.2.1. Dışa Vurumsal Vedalaşma Söz Eylemleri.....	86
4.2.2. Yönlendirici Vedalaşma Söz Eylemleri.....	95
4.2.3. Temsilci Vedalaşma Söz Eylemleri.....	99
4.2.4. Bağlayıcı Vedalaşma Söz Eylemleri.....	102
5. <i>NOBUTA WO PRODUCE</i> DİZİSİ.....	105
5.1. <i>Nobuta wo Produce</i> Hakkında Genel Bilgiler.....	105

5.2. <i>Nobuta wo Produce</i> 'da Yer Alan Vedalaşma Söz Eylemleri.....	106
5.2.1. Dışa Vurumsal Vedalaşma Söz Eylemleri.....	107
5.2.2. Yönlendirici Vedalaşma Söz Eylemleri.....	118
5.2.3. Bağlayıcı Vedalaşma Söz Eylemleri.....	121
5.2.4. Temsilci Vedalaşma Söz Eylemleri.....	122
6. DEĞERLENDİRME.....	124
6.1. Konumlarına Göre Vedalaşma Söz Eylemleri.....	128
6.2. Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Vedalaşma Söz Eylemleri.....	129
6.3. Dinleyicinin Derecesine Göre Vedalaşma Söz Eylemleri.....	134
SONUÇ.....	137
KAYNAKÇA.....	141
ÖZET.....	153
ABSTRACT.....	154
要約.....	155

EKLER

Ek-1 Dinleyicinin Derecesine Göre Japoncada Vedalaşma Sözcükleri.....	156
Ek-2 <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Dizisinde Konuşma Ortamları ve İnsan İlişkileri.....	159
Ek-3 <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Dizisinde Geçen Vedalaşma İfadelerinin Transkripsiyonu.....	160
Ek-4 <i>Atelier</i> Dizisinde Konuşma Ortamları ve İnsan İlişkileri.....	188
Ek-5 <i>Atelier</i> Dizisinde Geçen Vedalaşma İfadelerinin Transkripsiyonu.....	189
Ek-6 <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Konuşma Ortamları ve İnsan İlişkileri.....	216
Ek-7 <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Geçen Vedalaşma İfadelerinin Transkripsiyonu.....	217
Ek-8 <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Konuşma Ortamları ve İnsan İlişkileri.....	266
Ek-9 <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Geçen Vedalaşma İfadelerinin Transkripsiyonu...267	

ÖNSÖZ

Bütünlüklü bir konuşma genelde bir selamlama ifadesi ile başlarken vedalaşma ifadesi ile sonlandırılmaktadır. Hem anadil ediniminin hem de yabancı dil öğreniminin erken safhalarından itibaren konuşucunun karşısına çıkan vedalaşma ifadeleri, konuşmanın sonlandırılmasını sağlamakla birlikte çeşitli anlamların iletilmesine de yaramaktadır. İletişimin temelinde ele alabileceğimiz vedalaşma ifadeleri insan ilişkilerinin devamlılığında ve pekiştirilmesinde büyük önem arz etmektedir. Konuşucunun dinleyicide bıraktığı son intiba da yine yüksek oranda vedalaşma ifadeleri ile oluşturulmaktadır. İletişimde temel bir rol oynayan ve bir konuşmanın belki de olmazsa olmazlarından sayılabilecek vedalaşma ifadelerinin, dilin dinamik ve değişken yapısının bir istisnası olmadığı düşüncesi bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturdu.

Bu tezde, Japoncada vedalaşma ifadeleri söz eylem kuramı açısından incelenmiş ve vedalaşma ifadelerinin içerdiği söz eylemsel özellikler ile insan ilişkilerine olan etkisi irdelenmiştir. Yalnızca vedalaşma sözcüklerine kısıtlı kalmayarak vedalaşmanın gerçekleşmesini sağlayan her tür anlatım, tez çalışmasına dahil edilmiştir. Bu çalışmanın ortaya çıkmasında elbette pek çok kişiye teşekkür borçluyum.

Lisans yaşantımın başından itibaren beni yetiştirmekte olan, yüksek lisansım boyunca da yalnızca akademik bilgi birikimini değil hayat tecrübelerini de benimle paylaşarak bana rehberlik eden ve zaman ayıran danışman hocam Prof. Dr. Ayşe Nur TEKMEEN'e teşekkürlerimi sunarım.

Lisans öğrenimim boyunca beni aydınlatarak yüksek lisansımın temellerini atan; yüksek lisansım boyunca da desteklerini ve bilgilerini benden esirgemeyerek üzerimde emeği olan başta Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Hüseyin Can ERKİN olmak üzere Ankara Üniversitesi Japon Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı hocalarıma şükranlarımı sunarım.

Veri tabanının oluşturulması aşamasında bana zaman ayırarak yol gösteren ve desteklerini esirgemeyen Öğr. Gör. Mesut SEVİNDİK'e teşekkür ederim. Ayrıca, transkripsiyon aşamasında yardımlarını esirgemeyen Ogan YAYLIOĞLU'na teşekkür ederim.

Son olarak, maddi-manevi her tür destekleri benimle olmasa başaramayacağım; sevgili kız kardeşime, aklının bir yarısının hep bende olduğunu bildiğim babama ve sonsuz desteğini daima yüreğimde hissettiğim can arkadaşım anneme içtenlikle teşekkürlerimi sunarım.

Esenlik ve muhabbetle.

Büşra ATAKOĞLU

Ankara, 2021

KISALTMALAR

bkz. : bakınız

CiNii : Scholarly and Academic Information Navigator

Jimi Sugo : Jimi ni Sugoi! Kōetsu Gāru: Kōno Etsuko

s. : sayfa

SPEAKING : Setting&Scene, Participants, Ends, Act Sequence, Instruments, Norms,
Genre

t.y. : tarih yok

TDK : Türk Dil Kurumu

vb. : ve benzeri

vd. : ve devamı

ŞEMA & TABLOLAR

Şema 1: Yatay-Dikey İnsan İlişkileri.....	41
Tablo 1: Dinleyiciye Göre İnsan İlişkileri Derecelendirmesi.....	41
Tablo 2: Dinleyiciye Göre Japoncada Dil Kullanımı.....	42
Tablo 3: Konuşma Ortamı Derecelendirmesi.....	43
Tablo 4: <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Dizisinin Yayın ve Yapım Bilgileri.....	49
Tablo 5: <i>Ichi Rittoru no Namida</i> 'da Yer Alan Vedalaşma Söz Eylemleri.....	50
Tablo 6: <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Dizisinde Yalnızca Vedalaşma Söz Eylemleri.....	51
Tablo 7: <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Dizisinde Dilek İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	55
Tablo 8: <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Dizisinde Yalnızca Vedalaşmayı Yanıtlayan Söz Eylemler.....	57
Tablo 9: <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Dizisinde Destekleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	58
Tablo 10: <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Dizisinde Duygu-Durum Bildirme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	58
Tablo 11: <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Dizisinde Teşekkür İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	59
Tablo 12: <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Dizisinde Sorumluluk Yükleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	60
Tablo 13: <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Dizisinde Tavsiye İçeren Vedalaşma Söz Eylemi.....	61
Tablo 14: <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Dizisinde Davet İçeren Vedalaşma Söz Eylemi.....	62
Tablo 15: <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Dizisinde Emir İçeren Vedalaşma Söz Eylemi.....	62
Tablo 16: <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Dizisinde Sebep Belirtme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	63
Tablo 17: <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Dizisinde Durum Betimleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	64
Tablo 18: <i>Ichi Rittoru no Namida</i> Dizisinde Bildirim İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	65
Tablo 19: <i>Atelier</i> Dizisinin Yayın ve Yapım Bilgileri.....	66
Tablo 20: <i>Atelier</i> Dizisinde Yer Alan Vedalaşma Söz Eylemleri.....	67
Tablo 21: <i>Atelier</i> Dizisinde Yalnızca Vedalaşma Söz Eylemleri.....	68
Tablo 22: <i>Atelier</i> Dizisinde Yalnızca Vedalaşma Yanıtlayan Söz Eylemler.....	72

Tablo 23: <i>Atelier</i> Dizisinde Teşekkür İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	72
Tablo 24: <i>Atelier</i> Dizisinde Özür İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	73
Tablo 25: <i>Atelier</i> Dizisinde Destekleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	74
Tablo 26: <i>Atelier</i> Dizisinde Duygu-Durum Bildirme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri..	75
Tablo 27: <i>Atelier</i> Dizisinde Dilek İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	76
Tablo 28: <i>Atelier</i> Dizisinde Teşekkür Yanıtı İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	77
Tablo 29: <i>Atelier</i> Dizisinde Selam Söyleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	78
Tablo 30: <i>Atelier</i> Dizisinde Davet İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	79
Tablo 31: <i>Atelier</i> Dizisinde Sorumluluk Yükleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemi.....	80
Tablo 32: <i>Atelier</i> Dizisinde Emir İçeren Vedalaşma Söz Eylemi.....	80
Tablo 33: <i>Atelier</i> Dizisinde Bildirim İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	81
Tablo 34: <i>Atelier</i> Dizisinde Durum Betimleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	82
Tablo 35: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinin Yayın ve Yapım Bilgileri.....	84
Tablo 36: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Yer Alan Vedalaşma Söz Eylemleri.....	85
Tablo 37: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Yalnızca Vedalaşma Söz Eylemleri.....	86
Tablo 38: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Yalnızca Vedalaşma Yanıtlayan Söz Eylemler.....	89
Tablo 39: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Teşekkür İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	90
Tablo 40: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Destekleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	90
Tablo 41: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Özür İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	91
Tablo 42: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Dilek İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	92
Tablo 43: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Duygu-Durum Bildirme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	93
Tablo 44: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Ünlem İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	94
Tablo 45: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Sorumluluk Yükleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	95
Tablo 46: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Yönlendirme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	96
Tablo 47: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Emir İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	97
Tablo 48: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Davet İçeren Vedalaşma Söz Eylemi.....	97
Tablo 49: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Tavsiye İçeren Vedalaşma Söz Eylemi.....	98
Tablo 50: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Selam Söyleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemi.....	98
Tablo 51: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Durum Betimleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	99

Tablo 52: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Teyit İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	100
Tablo 53: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Sebep Belirtme İçeren Vedalaşma Söz Eylemi.....	101
Tablo 54: <i>Jimi Sugo</i> Dizisinde Yer Alan Bağlayıcı Vedalaşma Söz Eylemleri.....	102
Tablo 55: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinin Yayın ve Yapım Bilgileri.....	106
Tablo 56: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Yer Alan Vedalaşma Söz Eylemleri.....	107
Tablo 57: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Yalnızca Vedalaşma Söz Eylemleri.....	107
Tablo 58: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Özur İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	111
Tablo 59: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Dilek İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	112
Tablo 60: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Duygu-Durum Bildirme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	113
Tablo 61: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Yalnızca Vedalaşma Yanıtlayan Söz Eylemler.....	115
Tablo 62: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Teşekkür İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri...	115
Tablo 63: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Ünlem İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	116
Tablo 64: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Destekleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	116
Tablo 65: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Onay İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	117
Tablo 66: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Sorumluluk Yükleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	118
Tablo 67: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Tavsiye İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	119
Tablo 68: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Uyarı İçeren Vedalaşma Söz Eylemi.....	120
Tablo 69: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Davet İçeren Vedalaşma Söz Eylemi.....	121
Tablo 70: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Bildirim İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri....	122
Tablo 71: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Teyit İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	123
Tablo 72: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Sebep Belirtme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri.....	123
Tablo 73: <i>Nobuta wo Produce</i> Dizisinde Durum Betimleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemi.....	124
Tablo 74: Türlerine Göre Vedalaşma Söz Eylemleri.....	125
Tablo 75: Söz Eylem Gruplarına Göre Vedalaşma İfadeleri.....	126
Tablo 76: Söz Eylem Türlerine Göre Vedalaşmanın Konumu.....	129
Tablo 77: Çocuklara Göre Vedalaşma Söz Eylemlerinin Kullanımı.....	130

Tablo 78: Gençlere Göre Vedalaşma Söz Eylemlerinin Kullanımı.....	131
Tablo 79: Yetişkinlere Göre Vedalaşma Söz Eylemlerinin Kullanımı.....	132
Tablo 80: Yaşlılara Göre Vedalaşma Söz Eylemlerinin Kullanımı.....	133
Tablo 81: Dinleyicinin Derecesine Göre Vedalaşma Söz Eylemleri.....	135

GRAFİKLER

Grafik 1: Doğrudan ve Dolaylı Vedalaşma Söz Eylemlerinin Dağılımı.....	126
Grafik 2: Söz Eylem Gruplarına Göre Vedalaşma İfadelerinin Dağılımı.....	127
Grafik 3: Konumlarına Göre Vedalaşma Söz Eylemlerinin Dağılımı.....	128
Grafik 4: Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Vedalaşma Söz Eylemlerinin Dağılımı.....	130
Grafik 5: Dinleyicinin Derecesine Göre Vedalaşma Söz Eylemlerinin Dağılımı.....	134

TRANSKRİPSİYON SEMBOLLERİ

- # Bir dizi boyunca, vedalaşmanın yer aldığı sahne numarasını gösterir.
- Kalın** Konuşmaya başlayan kişiyi gösterir.
- :
- İmin önünde ismi yazan kişinin konuştuğunu gösterir.
- o (Japonca transkripsiyonda) Konuşucunun tümceyi bitirdiğini gösterir.
- .
- (Hepburn yazımında ve Türkçe çeviride) Konuşucunun tümceyi bitirdiğini gösterir.
- ,
- (Hepburn yazımında ve Türkçe çeviride) Konuşucunun kısa süreliğine duraksadığını gösterir.
- 、
- (Japonca transkripsiyonda) Konuşucunun kısa süreliğine duraksadığını gösterir.
- ?
- Konuşucunun soru sorduğunu gösterir.
- !
- Konuşucunun şaşırma, korku, sevinç vb. bir ünlem ifadesi kullandığını gösterir.
-
- (Japonca transkripsiyonda) İmden önce gelen seslemin sonunda yer alan ünlünün uzatılarak sesletildiğini gösterir.
- • •
- (Japonca transkripsiyonda) Konuşucunun konuşmasını bilerek yarım bıraktığını veya konuşucunun konuşmasının kesildiğini gösterir.
- ...
- (Hepburn yazımında ve Türkçe çeviride) Konuşucunun konuşmasını bilerek yarım bıraktığını veya konuşucunun konuşmasının kesildiğini gösterir.

- italik* Japonca okunuşların Hepburn çevriyazı sistemine göre yazılmış transkripsiyonunu gösterir.
- [] Konuşmanın Türkçe çevirisini gösterir.
- () Konuşma içerisinde yer alan ve bağlama doğrudan etki eden, sahnedeki durumu veya değişimi gösterir.
- { } Konuşmanın başlangıç ve bitiş süresini gösterir.

GİRİŞ

Dilsel davranış, aynı zamanda toplumsal bir davranıştır. Kişiler buldukları toplum içerisinde aile, tanıdık, iş arkadaşı gibi çeşitli kimselerle; aile, eğlence, iş ve benzeri çeşitli ortamlarda; sevinç veya kızgınlık gibi duygularını aktarmak, ihtiyacını veya amacını dile getirmek gibi çeşitli amaçlarla; sözlü, yazılı, jest ve mimikler ve benzeri çeşitli biçimlerde iletişim kurmaktadır (Blakemore, 1992, s. 3; Mey, 1993, s. 185). İletişim, interaktif bir süreçtir ve konuşucular karşılıklı konuşma esnasında birbirinin söylediklerinden etkilenmektedir (Cutting, 2002, s. 24).

İletişim aşamaları; açılış (*opening*), orta (*medial*) veya merkez (*core*) ve kapanış (*closing*) olmak üzere üç ana gruba ayrılmaktadır. Bu aşamalar içerisinde tipik bir konuşmanın açılışı selamlaşma ifadesi içerirken konuşmanın kapanışında vedalaşma ifadesi görülmektedir (Pavlidou, 2014). Açılış aşamasının en karakteristik yanı, karşılıklı etkileşimi başlatarak konuşmanın merkez aşamasını oluşturan esas konuya giriş yapılmasına olanak sağlamasıdır. Benzer şekilde kapanış aşaması, konuşmanın esas maksadı olan merkez aşamasından çıkarak konuşmayı bitirmeye yaramaktadır. Kapanış aşaması, konuşmada yer alan katılımcıların ortak bir biçimde vedalaşmalarını ve dilsel davranış yoluyla sosyal ilişkilerini pekiştirmeye yaramaktadır (Laver, 1975).

Selamlaşma ve vedalaşma ifadeleri, konuşucuların birbirinin varlığını kabul ettiğini göstermesi açısından iletişimin temellerini oluşturmaktadır (Tekmen & Takano, 2007, s. 351-352). Bu açıdan vedalaşma ifadeleri toplumsal bir eylem olup konuşucunun duygularını, amacını vb. dil yoluyla dinleyiciye aktarmasına, konuşucuların sosyal anlamda birbirini tanımasına yararlı konuşmanın bitişini sağlamaktadır.

Konuşucu-dinleyici ilişkisini kapsayan insan ilişkileri ve konuşma ortamı, iletişime doğrudan etki etmektedir. İnsan ilişkileri dikey ve yatay insan ilişkilerinden oluşmaktadır. Dikey doğrultuda insan ilişkileri ast-üst ilişkisine işaret ederken yatay

doğrultuda insan ilişkileri bireylerin yakınlık-uzaklıklarına, bir diğer deyişle samimiyetlerine, işaret etmektedir. İletişim ortamı ise resmiden samimiye değişiklik gösteren konuşma ortamlarından oluşmaktadır. İnsan ilişkileri ve iletişim ortamı; konuşma esnasında tercih edilecek sözcüklere, ifadelere, dilbilgisel yapılara etki etmektedir (Kabaya, Kawaguchi, & Sakamoto, 1998). Örneğin; aynı yerde çalışan bireyler arasında, işten çıkış zamanı karşılıklı kullanılan “*otsukare-sama desu*” vedalaşma ifadesini ast-üst ilişkisinde yer alan konuşucular karşılıklı kullanabilirken yakın anlamlı olan “*gokurō-sama desu*” vedalaşma ifadesini ast, üstüne kullanamamaktadır. Benzer şekilde, yakın zamanda yeniden görüşmeye atıfta bulunan “*ato de ne*” ve “*mata ne*” vedalaşma ifadeleri ise yalnızca yatay doğrultuda samimi bir ilişkiye sahip kişiler arasında kullanılmaktadır (Huang & Kawamoto, 1997).

Ek olarak, vedalaşma eylemi her zaman vedalaşma sözcükleri ile gerçekleşmemektedir. Örneğin; Japonca ana dil konuşucularının çok samimi olmadıkları bir arkadaşı ile telefonda görüştüğünden sonra, “*Mata, nanika attara denwa kure na.*” yani “Başka bir şey olursa tekrar ara.” diyerek vedalaşmayı tercih ettiği görülmektedir. Bir diğer örnekte ise konuşucunun, başı dertte olan bir arkadaşına tavsiyede bulunduğu bir konuşmanın ardından arkadaşı ile “*Amari ki ni sezuni ne.*” yani “Çok dert etme, olur mu?” diyerek vedalaştığı görülmektedir (Gotō, 1998). Doğrudan birer vedalaşma ifadesi olarak tanımlanmış olmayan bu anlatımlar, söz eylemsel olarak vedalaşma içermektedir.

Konuşucuların sosyal anlamda birbirini konumlandırmasını ve konuşmanın bitişini sağlayan vedalaşma ifadeleri, her zaman vedalaşma sözcükleri olarak karşımıza çıkmamaktadır. Konuşucu, dinleyiciye ve içinde bulunduğu konuşma ortamına uygun vedalaşma sözleriyle aynı zamanda bir “veda etme” eyleminde bulunmaktadır. Söz eylem kuramı (*speech act theory*) konuşucunun dile getirdiği söz ile aynı zamanda bir eylemde

bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda bu tezin konusunu, Japonca vedalaşma ifadelerinin söz eylem kuramı açısından incelenmesi oluşturmaktadır.

Japonca vedalaşma ifadelerinin hangi türde söz eylem özelliklerini taşıdığı ve insan ilişkilerine yansıma biçimi bu tezin araştırma problemlerini oluşturmaktadır.

Vedalaşma ifadeleri Japoncada “*aisatsu* (挨拶)” başlığı altında incelenmektedir.

Sözlük anlamına bakıldığında *aisatsu* aşağıda sıralanan anlamlara gelmektedir.

1. Birisiyle karşılaşıldığında, buluşulduğunda veya birinin yanından ayrılırken karşılıklı kullanılan, görgü kurallarına uygun söz veya davranış.
2. Toplantı veya bir araya gelinen bir etkinlikte resmi bir tebrik, teşekkür vb. konuşması yapma, söz konusu konuşma.
3. Karşımızdaki kişiye saygı, minnet vb. duygularımızı belirten söz veya davranış.
4. “*go-aisatsu* (御挨拶) olarak kullanıldığında” Karşımızdaki kişinin nezaketsiz davranışını veya sözlerini alaya almak için kullanılan laf.
5. *Yakuza*¹ veya çetelerde öç almayı belirten söz.
6. Bir çekişmenin ortasında anlaşmazlığın biri tarafından çözülmesi. Anlaşmazlığı çözen kişi.
7. Cevap verme şekli. Konuşma tarzı.
8. Bireylerin ilişkisi. Münasebet.

(*Aisatsu to wa nani?*, t.y.)

Türkçede vedalaşma ifadeleri “selam” ve “veda” sözcükleri ile karşılanmaktadır.

Bu sözcükler TDK Sözlüklerinde aşağıdaki şekilde açıklanmaktadır.

¹ *Yakuza* やくざ: Kumarbaz, organize suç örgütü üyesi vb. meşru bir mesleği olmayan, kanunlara uymadan yaşayan kimseler için kullanılan genel terim (*Yakuza no imi ya tsukai kata*, t.y.)

Selam: Bir kimseyle karşılaştığında, birinin yanına gidildiğinde veya yanından uzaklaştığında kendisine söz ve işaretle bir nezaket gösterisi yapma, esenleme, merhaba (TDK, t.y.).

Veda: Ayrılırken birbirine selam ve esenlik dileme (TDK, t.y.).

TDK’de veda, “selam” sözcüğü ile tanımlanmıştır. Selam sözcüğü; toplumsal nezakete uygunluk, kişilerin karşılaşmasını, bir araya gelmesini ve ayrılmasını kapsama, sözlü veya davranışsal olması yönlerinden, birinci anlamıyla *aisatsu* sözcüğü ile örtüşmektedir. Buna karşın *aisatsu*’da selam veya veda ifadelerinin “karşılıklı” olmasına vurgu yapılırken Türkçe selam sözcüğünün tanımında böyle bir vurgu yer almamaktadır. Öte yandan “veda” sözcüğünün tanımında “birbirine” ibaresi ile vedalaşmanın karşılıklı gerçekleştirildiği belirtilmektedir.

Türkçe Sözlükte “selam” ve “veda” sözcüklerinin birer anlamı bulunurken Japoncada *aisatsu* sözcüğünün sekiz farklı anlamı olduğu görülmektedir. Birinci anlamıyla “selam” sözcüğü ile örtüşen *aisatsu*; ikinci anlamıyla başlangıcı ve bitişi olan bir konuşmanın tümüne; üçüncü anlamıyla konuşucunun dinleyiciye saygı, minnet vb. duygularını ilettiği söz ve davranışlara; dördüncü anlamıyla konuşucunun dinleyiciyi alaya almak için kullandığı sözlere; beşinci anlamıyla ise intikam sözlerine karşılık gelmektedir. Altıncı anlamında *aisatsu* hem bir anlaşmazlığın çözülmesi hem de anlaşmazlığı çözen kişi anlamlarına; yedinci anlamıyla konuşucunun hem cevap verme hem de konuşma tarzı anlamlarına gelmektedir. Son anlamıyla *aisatsu* bireyler arası ilişki, münasebet tanımıyla sosyal ve toplumsal bir konsept olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna göre *aisatsu* kavramının; selam-veda sözleri ve davranışları, minnet belirten söz veya davranışlar, alay sözleri, intikam sözleri, anlaşmazlığın çözülmesi durumu, anlaşmazlığı çözen kimse, konuşma tarzı ve toplumsal bağlamda insan ilişkilerine karşılık geldiği görülmüştür.

Ek olarak tanım itibari ile selamlama ve vedalaşmanın yalnızca belirli sözcük veya ifadelerle gerçekleştirilebileceğine yönelik bir ibareye rastlanmadığı da görülmektedir.

Bu bağlamda, doğrudan birer “vedalaşma sözcüğü” olarak tanımlanmış olmasa da dinleyicide vedalaşma algısı oluşturan her tür söz ve dinleyicinin vedalaşma ifadesine verdiği her türlü sözlü yanıt ifadesi bu tezin kapsamını oluşturmaktadır.

Japonca vedalaşma ifadelerinin konuşmadaki yerinin ve işlevinin betimlenerek insan ilişkilerine katkısının ortaya konması bu tezin temel amacını oluşturmaktadır.

Bu çalışmada; hangi ortamlarda ne tür ifadelerin vedalaşma olarak algılandığına, ne tür söz eylemleri içerdiğine ve vedalaşma ifadelerinin insan ilişkisine yansıma biçimine odaklanılacaktır. Böylece “vedalaşma sözcüğü” olarak tanımlanmış olmayan ifadeleri de kapsayıcı bir biçimde vedalaşma eyleminin gerçekleşmesini sağlayan söz eylemlerin kullanımı irdelenecektir. Bu açıdan, çalışmamızın literatüre önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda vedalaşma ifadelerinin konuşucu ve dinleyici merkezli analiz edileceği bu çalışmanın iletişim stratejilerine de katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ek olarak, vedalaşma ifadelerinin bağlam bağımlı kullanımları inceleneceğinden bu çalışmanın yabancı dil öğretimine yoğun bir şekilde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın araştırma evrenini sözlü metinler oluşturmaktadır. Bu çalışmanın gerçekleştirildiği esnada doğal dil verisine ulaşma erişimi bulunmadığından çalışmada kullanılacak olan veri tabanı; ana dil konuşucusunun doğal konuşmalarını yansıtmak üzere oluşturulmuş, konuşucunun içinde bulunduğu durumu sosyal ve kültürel arka planı çerçevesinde tasvir ederek görsel açıdan destekleyen, bütünlüklü bir bağlam içerisinde konuşucu ve dinleyiciyi tanımlayan televizyon dizilerinden oluşturulmuştur.

Çalışmada kullanılacak olan televizyon dizileri, aşağıda sıralanmış olan kriterler neticesinde belirlenmiştir.

- Dilin güncelliği ve içinde bulunulan dönemin kültürel ve toplumsal alışkanlıklarını yansıtmaları açısından son 20 yılda (2000-2020 yılları arasında) yapılmış,
- Dizinin yayınlandığı dönemi anlatan; tarihi konuları içeren savaş dizisi, tarih dizisi vb. veya belirli bir dönemi yansıtan dönem dizisi vb. türlerde olmayan,
- Dizilerin takip edilebilirliğini kolaylaştırmak ve farklı konseptlerde televizyon dizilerine yer vererek çeşitliliği sağlamak için tek sezondan oluşan, tamamlanmış, 10 ila 15 bölümden oluşan,
- Konuşmaların günlük yaşama ait dil kullanımına daha yakın olmasını sağlamak için fantastik, bilim-kurgu vb. gerçeküstü öğeler barındırmayan,
- Aile, iş, okul ve romantik-komedi temalarında dört farklı konuşma ortamından oluşan televizyon dizileri belirlenmiştir.

“Aile” temalı diziler, konuşucuların yatay doğrultuda samimi bir ilişkiye sahip olduğu; ebeveyn-çocuk, kardeşler arasında geçen vedalaşma ifadelerinin gözlemlenebilmesine olanak sağlamaktadır.

“İş” temalı diziler, konuşucuların dikey doğrultuda resmi bir ilişkiye sahip olduğu, romantik ilişkileri konu almaması sebebiyle, işveren-çalışan, meslektaş, çalışan-müşteri arasında geçen vedalaşma ifadelerinin gözlemlenebilmesine olanak sağlamaktadır.

“Okul” temalı diziler, konuşucuların yatay doğrultuda samimi veya denk bir ilişkiye sahip olduğu ergenlik çağındaki bireylerin vedalaşma ifadelerinin gözlemlenebilmesine olanak sağlamaktadır.

“Romantik-komedi” temalı diziler, konuşucuların hem yatay doğrultuda samimiden resmiye hem de dikey doğrultuda asttan üste değişkenlik gösteren ilişkilere sahip olduğu, yetişkinlerin günlük yaşantısını betimlemesi nedeniyle iş, kafe, ev, dükkân

gibi çeşitli konuşma ortamlarında geçen vedalaşma ifadelerinin gözlemlenebilmesine olanak sağlamaktadır.

Böylece konuşucuların kullanabileceği vedalaşma ifadelerinin dört temel konuşma ortamına dengeli bir biçimde dağılması sağlanmıştır. Bu doğrultuda aile temasını işleyen “*Ichi Rittoru no Namida* 1 リットルの涙² (2005)”, iş temasını işleyen “*Atelier アンダーウェア*³ (2015)”, romantik-komedi temasını işleyen “*Jimi ni Sugoi! Kōetsu Gāru: Kōno Etsuko* 地味にスゴイ！校閲ガール・河野悦子^{4 5} (2016)”, okul temasını işleyen “*Nobuta wo Produce* 野ブタ。をプロデュース⁶ (2005)” dizileri bu çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Bu çalışmada Hymes’in “Konuşma Modeli (*SPEAKING Model*)” yöntemi kullanılmıştır. Hymes (1972) dilsel etkileşimin analiz edilebilmesi için hem dilbilimsel hem de sosyal öğelerin ele alınması gerektiğini savunmuştur. Zira dilin farklı toplumlarda veya topluluklarda anlam ve işlev bakımından farklılık gösteren yanları bulunmaktadır. Hymes’in konuşma modelinin çıkış noktalarından biri ise Austin ve Searle’ün söz eylem

² İngilizce adı: *1 Litre of Tears*

³ Japonca orijinal adı İngilizce “iç çamaşırı” anlamına gelen “*underwear*” sözcüğünden ödünçleme olarak kullanılmakta olan 「アンダーウェア *Andāwea*」 dizisinin İngilizce adı *Atelier*’dir. Netflix yapımı olan dizi, Netflix Türkiye platformunda dil ayarı Japonca dışında bir dil olduğunda, İngilizce başlığı olan “*Atelier*” adıyla izleyicinin karşısına çıkmaktadır. Bu tezde, söz konusu diziden “*Atelier*” adıyla bahsedilecektir.

⁴ İngilizce adı: *Pretty Proofreader*

⁵ Bu çalışmada “*Jimi ni Sugoi! Kōetsu Gāru: Kōno Etsuko*” adlı diziden, Japonya’da kullanılan kısaltması olan (Oricon, 2016) “*Jimi Sugo*” adıyla bahsedilecektir.

⁶ İngilizce adı: *Producing Nobuta*

kuramı ile günlük dilin incelenmesine sunmuş oldukları felsefi ve dilbilimsel kuramsal altyapıdır. Konuşma içerisinde yer alan söz eylemlerin modele doğrudan etki etmiş olması, bu yöntemin seçilmiş olma sebeplerinden biridir.

Tez çalışması iki bölümden oluşmaktadır. Kuramsal çerçeveden oluşan birinci bölümde ilk olarak Austin ve Searle'de söz eylem kuramı ele alınmıştır. Ardından Konuşma Modeli anlatılmış; son olarak iletişim etmenlerinden bahsedilmiştir.

Bulgular ve analizden oluşan ikinci bölümde, öncelikle vedalaşma ifadeleri üzerine yapılan başat çalışmalar ele alınmış ve Japoncada vedalaşma ifadeleri üzerine yapılan çalışmalardan bahsedilmiştir. Ardından çalışmanın örneklemini oluşturan her bir televizyon dizisi hakkında genel bilgi verilerek dizilerde yer alan vedalaşma ifadelerinin çözümlenmesi yapılmıştır. Son olarak dört diziden elde edilen verilerin genel değerlendirmesine yer verilmiştir.

Sonuç bölümünde, üçüncü bölümde elde edilen verilerden yola çıkılarak tezin sonucu ortaya konmuştur.

Bu tez çalışmasında, Japoncanın Latin harfleri ile yazımında Hepburn çevriyazı biçimi kullanılmıştır.

Alan Yazınında Kullanılan Kavram ve Terimler

Bağlayıcılar (*commissives*, *washa kōsoku* 話者拘束): Konuşucunun bir eylemin sorumluluğunu üstlenmesi veya bir eylemin sorumluluğunun konuşucuya yüklenmesini amaçlayan edimsöz eylem grubu (Searle, 1976).

Beyanlar (*declaratives*, *sengen* 宣言): Konuşucunun dile getirdiği sözün önermesini içeriğinin yeni bir gerçeklik oluşturduğu edimsöz eylem grubu (Searle, 1976).

Dışa Vurumsallar (*expressives, hyōshutsu* 表出): Konuşucunun selamlama, özür, tebrik, teşekkür vb. çeşitli eylemlerle duygu-durumunu dinleyiciye aktarmasını sağlayan edimsöz eylem grubu (Searle, 1976).

Dinleyici (*hearer, kikite* 聞き手): Sözü alıcısı, konuşucunun konuşmasını ilettiği kişi.

Dinleyicinin Derecesi (*listener's level, aite reberu* 相手レベル): 0, +1 ve -1 olmak üzere dinleyicinin yatay veya dikey doğrultuda konuşucuya olan uzaklığını veya yakınlığını gösteren derece (Kabaya vd., 1983).

Düzsöz Eylem (*locutionary act, hatsugo kōi* 発語行為): Konuşucunun, dilin fonetik özelliklerini birleştirerek belirli bir anlama işaret edecek şekilde dile getirdiği söz (Austin, 1962).

Dolaylı Söz Eylem (*indirect speech act, kansetsuteki gengo kōi* 間接的言語行為): Bir söz eylem yoluyla başka bir söz eylemin gerçekleştirilmesidir (Searle, 1979).

Edimsöz Eylem (*illocutionary act, hatsugonai kōi* 発語内行為): Konuşucunun bir şey söyleyerek selamlama, rica etme, uyarma vb. bir eylemde bulunması (Austin, 1962).

Etkisöz Eylem (*perlocutionary act, hatsugo baikai kōi* 発語媒介行為): Konuşucunun söylediği söz yoluyla istemli veya istemsiz şekilde oluşturduğu etki (Austin, 1962).

Katılımcı (*participant, sankasha* 参加者): Konuşma ortamında yer alarak konuşmaya katılan veya tanıklık eden kişilerin tümü (Hymes, 1972).

Konuşma Modeli (*speaking model, speaking moderu SPEAKING* モデル): Yer-zaman ve ortam, katılımcılar, amaç, ardışık eylemler, ton, vasıta, normlar ve tür

kategorilerinden faydalanarak bir toplum veya topluluğun konuşmasının çözümlenebilmesini sağlayan model (Hymes, 1972).

Konuşucu (*speaker, washa* 話者): Dil yoluyla sözlü veya yazılı biçimde sözü ileten kişi.

Ortam (*scene, bamen* 場面): Konuşmanın yer aldığı kültürel arka plan, katılımcıların psikolojik durumu vb. soyut özelliklerin tümü (Hymes, 1972).

Pragmatik (*pragmatics, goyōron* 語用論): Sosyal bir davranış olarak dilin, konuşucu-dinleyici arasında gerçekleşen iletişim bağlamında kullanımını inceleyen dilbilim alanı (Récanati, 2019).

Söz Eylem Kuramı (*speech act, gengo kōi* 言語行為): Temellerini Austin'in (1962) atmış olduğu ve konuşucuların söz yoluyla bir eylemde bulunduğunu ortaya koyan kuram.

Temsilciler (*representatives, enjutsu* 演述): Doğruluk-yanlışlık değeri bulunan ve sözün önermesel içeriğinin doğruluğunun dile getirilmesini içeren edimsöz eylem grubu (Searle, 1976).

Ton (*key, kichō* 基調): Konuşmanın iletildiği şakacı, ciddi vb. tavır (Hymes, 1972).

Uyum Yönü (*direction of fit, tekigō no hōkō* 適合の方向): Searle'e (1976) göre edimsöz eylemlerde sözün dünya gerçeklerine veya dünya gerçeklerinin söze uyması gerektiğini kapsayan parametre. Uyum yönü söz-dünyaya, dünya-söze, hem söz-dünyaya hem dünya-söze ve hiçbiri olmak üzere dörde ayrılmaktadır.

Vasita (*instrumentalities, shudan* 手段): Sözün sözlü, yazılı vb. iletim yolu, kanal (Hymes, 1972).

Veda (*farewell, wakare* 別れ): Ayrılırken birbirine selam ve esenlik dileme (TDK, t.y.).

Vedalaşma (*leave-taking, wakare* 別れ): Vedalaşmak eylemi, veda etme.

Vedalaşma İfadesi (*farewell expression, wakare no aisatsu hyōgen* 別れの挨拶表現):

Vedalaşma amacıyla kullanılan veya vedalaşma eyleminin gerçekleşmesini sağlayan ifadelerin tümü.

Yönlendiriciler (*directives, shidō* 指動): Konuşucunun dinleyiciye davet, emir, rica vb.

yollarla bir şey yaptırmasını sağlayan edimsöz eylem grubu (Searle, 1976).

I. BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1. SÖZ EYLEM KURAMI

Söz eylem kuramının (*speech act theory*) temelleri Oxford felsefecisi⁷ John Langshaw Austin (1911-1960) tarafından atılmıştır. Austin söz eylem kuramına yönelik temel fikirlerini 1930'larda oluşturmuş, 1952 yılından 1955 yılına dek Oxford Üniversitesi ve Harvard Üniversitesinde verdiği derslerde söz eylem kuramını anlatmıştır. Austin'in ölümünün ardından, söz eylem kuramını içeren Harvard dersleri 1962 yılında kitaplaştırılarak yayınlanmıştır. Austin'in söz eylem kuramına yönelik düşünceleri özellikle Oxford Üniversitesi'nden öğrencisi olan Amerikalı felsefeci John Rogers Searle tarafından rafine edilmiş, sistemleştirilmiş ve ileri letilmiştir. En yalın tanımıyla söz eylem kuramı, söz yoluyla toplumsal bağlamda bir eylemde bulunmayı ifade etmektedir (Huang Y. , 2009).

1.1. Austin'de Söz Eylem Kuramı

Pragmatik⁸ alanının öncü kuramlarından biri olan söz eylem kuramı (*speech act theory*) İngiliz felsefeci ve dil araştırmacısı J. L. Austin tarafından oluşturulmuştur

⁷ Oxford felsefesi (*Oxford philosophy*) 1950'li yıllarda Oxford Üniversitesi çevresinde oluşan felsefeyi kapsamaktadır. Dönemin felsefe araştırmalarında başat olan dil çalışmalarının merkezi de Oxford felsefesi olmuştur. Searle (2015) bu dönemi, "Oxford felsefesinin altın çağı" olarak tanımlamaktadır.

⁸ Dilbilimde pragmatik (*pragmatics*); sosyal bir davranış olarak dilin, konuşucu-dinleyici arasında gerçekleşen iletişim bağlamında kullanımını incelemektedir. Pragmatik, semantikte (*semantics*) olduğu gibi

(Levinson, 2017). Austin aynı zamanda gündelik dil felsefesinin (*ordinary language philosophy*)⁹ en önemli temsilcilerinden sayılmaktadır (Özcan, 2016, s. 18). Dolayısıyla söz eylem kuramı, gündelik dil felsefesi yaklaşımının benimsendiği bir düşünsel ortamda ortaya çıkmıştır.

Austin, söz eylem kuramına yönelik temel savlarını 1952-1954 yılları arasında Oxford Üniversitesi'nde verdiği "Sözcükler ve edimler (*Words and deeds*)" adlı derslerde ve ardından 1955 yılında Harvard Üniversitesi'nde verdiği William James Derslerinde

sözün ne demek olduğunu incelemek yerine, söz yoluyla gerçekleştirilen kullanımın incelenmesine odaklanmaktadır (Récanati, 2019).

⁹ 1920'lerin sonlarından itibaren Moritz Schlick (1882-1936), Rudolf Carnap (1891-1970), Kurt Gödel (1906-1978), Otto Neurath (1882-1945), Carl Hempel (1905-1997) ve Hans Reichenbach (1891-1953) gibi felsefecilerin aralarında bulunduğu, Viyana ve Berlin çevresinde bir grup matematikçi ve felsefeci; tümcenin anlamının, doğruluk koşulları üzerinden ölçülebileceğini savunmuştur. Buna göre tümcenin doğruluğu kanıtlanamaz ise veya gerçek dünyada temsil ettiği şeyin karşılığı bulunmuyorsa bu tümce anlamsız olarak kabul edilmiştir (Levinson, 1983, s. 227; Senft, 2014, s. 11). Mantıkçı pozitivism (*logical positivism*) denen bu yaklaşımda gündelik dil kusurlu, karmaşık ve yanıltıcı olarak kabul edildiğinden dilin "ideal" bir biçimde konuşulması gerektiği savunulmuştur. Mantıkçı pozitivistlere karşı özellikle 1945-1970 yılları arasında oldukça etkin olan gündelik dil felsefecileri ortaya çıkmıştır. Oxford Üniversitesi çevresinde oluşan ve J. L. Austin'in de aralarında bulunduğu gündelik dil felsefesine göre gündelik dil, kendi içinde düzenli kurallara sahiptir ve anlaşılmaz veya bozuk değildir. Bu nedenle gündelik dil, toplumsal bir fenomen olarak ele alınmalı ve dilin, gündelik hayattaki kullanımları belirlenerek analiz edilmelidir. Dolayısıyla gündelik dile olumlu bir bakış açısıyla yaklaşan gündelik dilciler, dillerin iletişimdeki yerini ve kullanımlarını belirlemeye yönelmiştir. Gündelik dil felsefecilerine göre doğal diller; nesnelere ve dünyayı betimleme, gerçekliği etkileme ve değiştirme, başkalarının davranışlarını yönlendirme ve tepkilerini etkileme, oldukça çeşitli ve karmaşık yollarla iletişimin gerçekleşmesini sağlama gibi çeşitli işlevlere sahiptir (Özcan, 2016; Senft, 2014).

(*William James Lectures*)¹⁰ ortaya koymuştur. Austin'in ölümünden sonra William James Derslerinin notları düzenlenerek 1962 yılında "Söylemek ve Yapmak (*How to do Things with Words*)¹¹" başlığıyla yayınlanmıştır (Collavin, 2011).

1.1.1. Betimsel-Edimsel Ayrımı

Austin (1962) sözceleri temelde "betimsel (*constative*)" ve "edimsel (*performative*)" olmak üzere ikiye ayırmıştır. Betimsel tümceler doğruluk-yanlışlık değeri bulunan ve yalnızca bildirim gerçekleştirildiği durumu olduğu gibi göstermek için kullanılan ifadelerdir.

(1) *It's cold outside.*

(Dışarısoğuk.)

(Mey, 1993, s. 110)

I own a red car.

(Kırmızı bir arabam var.)

(Collavin, 2011, s. 376)

Bu örnekler, doğruluk değeri içermektedir. Birinci tümcenin sarf edildiği sırada dinleyici, dışarısının gerçekten soğuk olup olmadığını dışarı çıkarak teyit edebilmektedir.

¹⁰ William James Dersleri (*William James Lectures*), Harvard Üniversitesi'nin Felsefe ve Psikoloji Bölümlerinin desteğiyle düzenlenen, davetli okutmanların Harvard'da verdiği üniversite derslerinden oluşmaktaydı (The William James Lectures , t.y.).

¹¹ İngilizce orijinal başlığı "How to Do Things with Words" olan eser Aysever'in (2020) "Söylemek ve Yapmak" başlıklı çevirisiyle Türkçeye kazandırılmıştır.

Aynı şekilde ikinci tümceyi dile getiren kişinin eğer kırmızı bir arabası varsa bu tümce doğru; eğer kırmızı bir arabası yoksa da yanlış olacaktır (Collavin, 2011; Mey, 1993).

(2) *Happy birthday!*

(İyi ki doğdun!)

(Mey, 1993, s. 110)

Yukarıdaki örnekte ise birinin doğum gününü kutlamak için söylenen bu sözlerin, “Dışarısı soğuk” örneğinde olduğu gibi doğrulanabilir bir yanı bulunmamaktadır. Aynı durum “İyi şanslar, tebrikler, aferin” vb. dilekler için de geçerlidir (Mey, 1993). Austin’in edimsel olarak sınıflandırdığı bu tür örneklerde konuşucular doğru-yanlış olarak nitelendirilebilecek bildirimlerde bulunmamakta, bir şeyi tanımlamamakta ya da bildirmemektedir ve normalde “bir şey söylemek” olarak tanımlanabilecek tümceler yoluyla bir eylemde bulunmaktadırlar (Austin, 1962). Dolayısıyla betimsel ifadeler dil yoluyla bir eylemde bulunmaktan ziyade, belirli bir durumu betimlemek için kullanılırken edimsel ifadelerde konuşucu, bir eylem gerçekleştirmektedir (Collavin, 2011).

(3) a. Evlilik töreni esnasında söylenen “Evet (bu kadını yasal eşim olarak kabul ediyorum)”.

b. Geminin pruvasında şişe kırarken söylenen¹² “Bu gemiye *Queen Elizabeth* adını veriyorum”.

c. Bir vasiyetnamede geçen “Kol saatimi erkek kardeşime miras bırakıyorum”.

¹² Geleneksel olarak bir geminin suya indirilmesi, katılımcıların huzurunda törenle gerçekleştirilmektedir. Hristiyan âdetlerine göre, gemi suya indirildikten sonra geminin adı ilan edilerek gemiye iyi şans getirmesi için şampanya, şarap gibi bir kutlama içkisi geminin ön tarafına vurarak kırılmaktadır.

d. “Yarın yağmur yağacağına altı kuruşa iddiaya girerim.”

(Austin, 1962, s. 5)

Yukarıda verilen tümcelerde konuşucular, uygun koşullar altında dile getirdikleri; **a.** eş olarak kabul etmek, **b.** gemiye isim vermek, **c.** miras bırakmak, **d.** iddiaya girmek eylemlerini yalnızca bildirmekle kalmayıp aynı zamanda bahsettikleri eylemleri gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla söz eylem kuramına göre “bir şey söylemek, aynı zamanda bir şey yapmaktır”; bir başka deyişle “söz, eylemdir” (Austin, 1962).

1.1.2. Austin’de Edimsellerin Gerçekleşme Koşulları

Söz yoluyla bir eylemin yapılmasını sağlayan edimsel sözceler, ancak uygun koşullar altında gerçekleşebilmektedir. Örneğin; evlenme, iddiaya girme, miras bırakma, vaftiz etme vb. edimsel sözcelerin içerdiği eylemler, bazı şeylerin yolunda gitmemesi nedeniyle geçersiz olabilmektedir. Bu durumda, edimsel sözcenin kendisi yanlış olmamakta, bunun yerine edimsel sözceyle gerçekleştirilmesi hedeflenen eylem geçersiz sayılmaktadır. Austin (1962, s. 14-15) edimsel sözcelerin geçerli olması için gerekli koşulları aşağıda sıralandığı şekilde belirlemiştir.

(A.1) Belirli sözcüklerin, belirli koşullarda, belirli kimseler tarafından söylenmesini içeren, kabul edilegelmiş uyuşimsal bir etkisi olan, uyuşimsal bir prosedür bulunmalıdır ve

(A.2) söz konusu durumda yer alan belirli kimseler ve koşullar, belirli prosedürün başlatılması ve yürütülmesi için uygun olmalıdır.

(B.1) Prosedür, tüm katılımcılar tarafından hem doğru bir şekilde

(B.2) hem de tamamen yerine getirilmelidir.

(C.1) Prosedür, sıkça olduğu gibi, belirli düşüncelere ve duygulara sahip kimselerce kullanılması için veya katılımcılardan herhangi birinin prosedürün başlatılmasının ardından belirli bir şekilde davranması için tasarlanmışsa; prosedüre katılan ve prosedürü başlatan kişi, gerçekten o düşünce ve duyguları taşımaları ve katılımcılar da prosedürün gerektirdiği şekilde davranmaya niyetli olmalıdır ve

(C.2) ardından gerçekten de o şekilde davranmalıdır.

Bu altı koşuldan herhangi birinin gerçekleşmemesi durumunda edimsel sözce, geçersiz olmaktadır. Ancak geçersiz olma durumu, hangi koşulun veya koşulların yerine getirilmediğine göre değişiklik göstermektedir.

Edimsellerin geçersiz olma durumunda ilk ayırım A.1, A.2, B.1 ve B.2 koşullarında söz konusudur. Austin (1962) bu dört koşuldan herhangi birinin karşılanmaması durumunu “karavana (*misfire*)” olarak adlandırmaktadır. Örneğin evlenme eylemini gerçekleştirmek için gerekli sözceyi konuşucu hatalı bir şekilde dile getirmişse, konuşucu zaten evliyse, evlilik törenini gerçekleştiren kişi o töreni uygulamak için yetkili biri değilse vb. durumlarda edimsel, geçersiz olacaktır. Dolayısıyla söz konusu evlilik de gerçekleşmeyecektir.

Edimsellerin geçersizliğinde ikinci ayırım C.1 ve C.2 koşullarıyla ilgilidir. Austin (1962) bu iki koşuldan herhangi birinin yerine getirilmemesi durumunu “kötüye kullanma (*abuse*)” olarak adlandırmaktadır. Örneğin, konuşucu karşısındaki kişinin başarısından memnun olmadığı halde “Tebrik ederim” diyerek tebrikte bulunmuşsa veya karşısındaki kişiyle empati kurmadığı halde “Acını paylaşıyorum” diyorsa, söz konusu edimsellerin gerektirdiği hislere sahip olmadığından ötürü bu edimseller geçersiz ve samimiyetsiz olmaktadır. Aynı durum konuşucu, karşısındaki kimse için uygun olmadığını bildiği bir yöntem sunarak “Senin ... yapmanı tavsiye ederim” şeklinde bir tavsiyede bulunduğu veya sözünü tutma niyetinde değilken “Söz veriyorum” dediğinde de görülmektedir.

A.1’den C.2’ye kadar sıralanan koşullardan herhangi birinin yerine getirilmemiş olması nedeniyle geçersiz olan edimseller; dilbilgisel olmayan, eksik, saçmalık vb. sözceler değildir. Örneğin çocuk sahibi olmayan John kişisi için “John’un tüm çocukları kel” denirse, bu sözce edimsel bakımdan geçersizdir ancak sözcenin kendisi günlük dil bakımından kusurlu değildir (Austin, 1962).

1.1.3. Austin’in Söz Eylem Sınıflandırması

Edimsellerin geçerli olma koşulları gözden geçirildiğinde; betimsel sözceler doğru-yanlış olarak değerlendirilirken edimsel sözceler geçerli-geçersiz olarak değerlendirilmektedir. Bu noktada betimsel ve edimsel sözcelerin yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Örneğin, “John koşuyor” sözcüsü John’un koşmakta olduğunu bildirmektedir ve betimsel bir ifadedir. Öte yandan “Özür dilerim” sözcüsü edimseldir ve edimselliğin gerektirdiği koşulları yerine getiriyorsa bu sözce, geçerli olacaktır. Ancak “John koşuyor” sözcüsüne bu bilgiler ışığında yeniden bakıldığında, eğer John gerçekten koşuyorsa bu sözcenin hem doğru hem de geçerli olacağını söylemek mümkündür. Buradan hareketle Austin (1962) betimsel ve edimsel sözcelerin kesin bir biçimde birbirinden ayrılmadığını, her ikisinin de “bir şey söylemek” yoluyla belirli eylemlerin yapılmasını sağladığını söyleyerek betimsel sözcelerin de birer söz eylem olduğunu savunmaktadır.

Bir durumu veya olayı olduğu gibi belirtmeye yarayan betimsel sözceler, en az edimsel sözcelerin emir vermek, uyarmak, tavsiye vermek, onamak gibi pek çok işlevi kadar eylemseldir. Zira bir şeyi doğrudan aktarmak veya tasvir etmek de sonuçta *aktarma* veya *tasvir etme* eylemlerinin gerçekleşmesini sağlamaktadır (Austin, 1979).

Bu bağlamda Austin (1962), sözcelerin dile getirilmesiyle eylemde bulunma yollarını netleştirmek için konuşucunun hangi yollarla eylemde bulunduğunu saptamaya

çalışmıştır. Buna göre söz eylemler: belirli bir gönderimi olan, belirli bir sözcenin söylenmesiyle yapılan “düzsöz eylem (*locutionary act*)”; bilgilendirmek, emir vermek, uyarmak vb. uyuşimsal bir gücü ve etkisi bulunan sözceler yoluyla gerçekleştirilen “edimsöz eylem (*illocutionary act*)”; ikna etme, ısrar etme, şaşırtma, yanlış yönlendirme vb. yollarla bir şey söyleyerek yol açtığımız veya başardığımız “etkisöz eylem (*perlocutionary act*)” olarak üçe ayrılmaktadır.

Düzsöz, edimsöz ve etkisöz eylemleri bir sözcede eşzamanlı olarak oluşabilmektedir (Birner, 2013, s. 186).

(A) eylemi veya Düzsöz (*Locution*)

Bana “Bunu yapamazsın.” dedi.

(B) eylemi veya Edimsöz (*Illocution*)

Benim onu yapmama karşı çıktı.

(C) eylemi veya Etkisöz (*Perlocution*)

Beni durdurdu. / Beni kendime getirdi. / Beni sinirlendirdi.

(Austin, 1962, s. 102)

Yukarıdaki örneklerde Austin’in önermiş olduğu üç söz eylem türü gözlemlenmektedir. (A) düzsöz eylemi, söz konusu durumu olduğu gibi aktarmak için kullanılmaktadır. (B) edimsöz eyleminde, edimsellerde görülen eylemsel içerik bulunmaktadır ve uyuşimsal bir etkiden söz etmek mümkündür. (C) etkisöz eyleminde ise (B) eyleminin etkileri görülmektedir.

1.1.3.1. Düz söz Eylem

Düz söz eylem, konuşma yoluyla anlamı iletmenin en yalın türüdür. Eylemsel içerik bakımından bir tümceyi sesletme, cevap verme veya soru sorma, bilgi verme, uyarma, güvence verme, niyet belirtme, tasvir etme, tanımlama vb. işlevleri yerine getirebilmektedir. Düz söz eylem bir eylemin doğrudan gerçekleştirilmesini ifade etmektedir (Austin, 1962).

(1) *I shall without fail.*

Muhakkak yapacağım.

(2) *Can you pass the salt?*

Tuzu uzatabilir misin?

(Récanati, 1980, s. 212)

Yukarıda verilen örneklere bakıldığında (1) numaralı tümcede konuşucu, bir eylemi gerçekleştireceğini deklare etmektedir. Bu doğrultuda konuşucunun bir şey yapacağını söylemesi, söz eylemin düz söz boyutudur. Öte yandan eğer içinde bulunduğu bağlam doğrultusunda konuşucu bu bildirim, söz konusu eylemi kesinlikle gerçekleştireceğinin sözünü vermek için yapmışsa bu sözce aynı zamanda “söz verme” eyleminin gerçekleştirildiği bir edimsöz eylemdir. Benzer bir durum (2) numaralı örnekte de gözlemlenmektedir. Konuşucunun yönelttiği soru biçimdeki bu sözce, yalnızca sorunun dile getirilmesi bakımından düz söz eylemdir ancak konuşucu aslında bir ricada bulunuyorsa bu sözcede, “rica etme” eyleminin gerçekleştirildiği bir edimsöz eylem boyutu da ortaya çıkmaktadır (Récanati, 1980).

(3) Bana “Görüşürüz” dedi.

3 numaralı örnek “Görüşürüz” vedalaşma ifadesini içermesine rağmen bir başkasının söylediğini bildirme amacıyla kullanıldığından doğruluk-yanlışlık değeri olan

bir sözce olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle konuşucunun maksadı karşısındaki kişi ile vedalaşmak değil, bir başkasının vedalaşma ifadesini aktarmak olduğundan bu tümcede “vedalaşma” edimsöz eylemi gerçekleştirilmemiştir.

Düzsöz eylemlerde, edimsel ifadelerle ve ardından edimsöz eylemlerle özdeşleşen uyuşumsallık gözlemlenebilmektedir. Austin (1962) bu durumu reverans yapma örneğiyle izah etmektedir. Buna göre reverans yalnızca uyuşumsal olduğu için reveranstır ve bu nedenle yalnızca uyuşumsal olduğundan ötürü yapılmaktadır.

1.1.3.2. Edimsöz Eylem

Edimsöz eylem, bilgilendirme, emir verme, uyarma, taahhüt etme vb. eylemleri içeren, belirli bir uyuşumsal gücü bulunan söz eylem grubudur. Edimsöz eylem konuşucunun niyetini ve söz yoluyla gerçekleştirmek istediği eylemi içermektedir (Austin, 1962, s. 108).

(1) *I'm cold.*

Üşüdüm.

(Birner, 2013, s. 186)

(1) numaralı örnekte konuşucunun üşüdüğünü ifade etmesi düzsöz eylemdir. Bu sözcenin edimsöz eylem boyutu ise konuşucunun içinde bulunduğu bağlam neticesinde şekillenmektedir. Bu durumda (1) numaralı örneğin eylemsel içeriği aşağıda örneklenen durumlara göre farklılık gösterebilmektedir.

(1.a) Davet: Konuşucu “Üşüdüm” diyerek karşısındaki kişiye “Gel sarılalım” demeyi kastediyorsa bu sözce bir davet söz eylemidir.

(1.b) Rica: Konuşucu, bulunduğu mekân soğuk geldiği için karşısındaki kişiden camı kapatmasını istiyorsa bu sözce bir rica söz eylemidir.

(1.c) Soru: Konuşucu, bulunduğu mekânın neden soğuduğunu bilmek istiyor ve aslında karşısındaki kişiden “Termostat kaç derecede?” şeklinde bir sorunun yanıtını almak istiyorsa bu sözce bir soru söz eylemidir.

(1.d) Uyarı: Konuşucu, örneğin bir serada yöneticiyse ve bitkilerin yaşayabilmesi için sera sıcaklığının belirli bir derecenin altına düşürülmemesi gerekiyorsa, bu durumda yöneticinin çalışanlara yönelttiği bu sözce bir uyarma söz eylemi olacaktır.

(Birner, 2013, s. 187)

Konuşucunun bu ve benzeri biçimlerde belirli bir niyet doğrultusunda, belirli bir eylemi yerine getirmek veya belirli bir eylemin yerine getirilmesi için ifade ettiği sözceler söz eylemin edimsöz eylem boyutunu oluşturmaktadır. Bir başka deyişle edimsöz, söz ile kastedilendir (Birner, 2013, s. 187).

Edimsöz ile bir eylemin gerçekleşmesi hedeflendiğinden bu eylem gerçekleşmeden, yani söz eylemlerin gerçekleşme koşulları yerine getirilmeden, edimsöz de geçerli olmamaktadır. Edimsöz aynı zamanda olayların doğal akışını değiştirme gücüne sahiptir (Austin, 1962). Ek olarak (1) numaralı örnekte de görüldüğü üzere konuşucunun içinde bulunduğu konuşma ortamı ve konuşmanın muhatabı kişilerle olan sosyal ilişkisi, kullanılan ifade seçimlerini ve dolayısıyla söz eylemin içeriğini doğrudan etkilemektedir (Kabaya, Kawaguchi, & Sakamoto, 1998). Edimsöz eylem grubunu vedalaşma ifadelerinde de gözlemlemek mümkündür.

(2) Yarın görüşürüz.

(2) numaralı sözce, bir vedalaşma ifadesinden oluşmaktadır. Bu vedalaşma ifadesi, konuşucunun içinde bulunduğu ortam ve dinleyici bağlamında farklı söz eylemler

İçerebilmektedir. Bu durumda “Yarın görüşürüz.” sözcesinin eylemsel içeriği aşağıdaki şekilde farklılık gösterebilmektedir.

(2.a) Teyit: Konuşucu, karşısındaki kişi ile ertesi gün buluşacaklarından emin olmak için bu sözceyi dile getirmişse bu sözce bir teyit söz eylemidir.

(2.b) Söz verme: Konuşucu, karşısındaki kişiyi ertesi gün göreceğine dair söz veriyorsa bu sözce bir söz verme söz eylemidir.

(2.c) Garanti: Konuşucu, karşısındaki kişiye koşulları ne olursa olsun muhakkak ertesi gün görüşüleceği konusunda güvence vererek dinleyiciyi yatıştırmak istiyorsa bu sözce bir garanti söz eylemidir.

(2.d) Tehdit: Konuşucu, karşısındaki kişiye “Seninle yarın hesaplaşacağız.” şeklinde bir gözdağı vermek istiyorsa bu sözce bir tehdit söz eylemidir.

(2.e) Soru: Konuşucu, bu sözce yoluyla karşısındaki kişiye “Yarın geliyorsun değil mi?” şeklinde bir soru yöneltmek istemişse bu sözce bir soru söz eylemidir.

Edimsöz eylem grubu Austin’in en çok üzerinde durduğu söz eylem türüdür ve “söz eylem” terimiyle neredeyse “edimsöz eylem” kastedilir hale gelmiştir (Levinson, 1983, s. 236). Bu bakımdan edimsöz eylem grubunun, söz eylem kuramının belkemiğini oluşturduğu da söylenebilir.

Austin (1962) edimsöz eylemler için beş sınıf önermiştir: yargısallar (*verdictives*), erkseller (*exercitives*), bağlayıcılar (*commissives*), davranışsallar (*behabitives*), açıklayıcılar (*expositives*). Bununla birlikte edimsöz eylem gruplarının kesin çizgilerle birbirinden ayrılmadığını ve ortaya atmış olduğu sınıflandırmaların söz eylem çalışmalarına bir zemin hazırlayacak nitelikte olup geliştirilmeye ve tartışmaya açık sınıflandırmalar olduğunu da belirtmiştir.

1.1.3.2.1. Yargısallar

Yargısallar, çeşitli nedenlerden ötürü kesin bir yargıya varmanın zor olduğu durumlar için bir olgu veya değerle ilgili bir karar verme eylemini içermektedir. Değer biçmek, derecelendirmek, ölçmek, yerini saptamak, hesaplamak, analiz etmek, not vermek, ... olarak anlamak, suçlu bulmak vb. eylemler yargısallara örnektir. Yargısallar; doğruluk-yanlışlık, adaletlilik-adaletsizlik, güvenilirlik-güvenilmezlik ölçütleri ile ilişkilidir (Austin, 1962, s. 152).

1.1.3.2.2. Erkseller

Erkseller bir gücün, hakkın veya nüfuzun kullanılmasını içeren eylemlerdir. Bir şeyin lehine-aleyhine karar verme veya ondan yana olmak da erk-belirticilerin kapsamındadır. Erksel edimsözlerin sonuçları bir eylemin gerçekleşme mecburiyetinin oluşması, eyleme izin verilmesi veya verilmemesi olarak ortaya çıkabilmektedir. Atamak, adlandırmak, azletmek, emir vermek, mahkûm etmek, ...dan yana oylamak, önermek, geri çekilmek, affetmek, miras bırakmak, adamak vb. eylemler erksellere örnektir (Austin, 1962, s. 155).

1.1.3.2.3. Bağlayıcılar

Bağlayıcıların tüm maksadı konuşucunun belirli bir eylemin sorumluluğunu üstlenmesi veya konuşucuya belirli bir eylemin sorumluluğunun yüklenmesidir. Söz vermek, niyet belirtmek, niyet etmek, teklif etmek, yemin etmek, garanti etmek, karşı çıkmak, ...dan yana olmak, iddia etmek bağlayıcılara örnektir (Austin, 1962, s. 156-157).

1.1.3.2.4. Davranışsallar

Davranışsallar, toplumsal davranış bağlamında bir başkasının davranışlarına ve hâline tepki verme veya tavır takınmaya ek olarak, bir başkasının geçmişteki veya gerçekleşmek üzere olan davranışlarına karşı tutumun ifade edilmesini içermektedir. Davranışsallarda, edimsellerin geçerlilik koşullarının yanı sıra samimiyetsizlik olanağı da söz konusudur. Davranışsallar, duyguların dışa vurulmasıyla bağlantılı olsa da konuşucunun salt duygularını betimlemesinden veya bildirmesinden farklıdır. Özür dilemek, teşekkür etmek, teselli etmek, tebrik etmek, gücenmek, umursamamak, eleştirmek, şikâyet etmek, suçlamak, karşılamak, veda etmek, kutsamak, şerefine içmek, meydan okumak davranışsallara örnektir (Austin, 1962, s. 159).

Austin'e (1962) göre bu grup, açıklayıcılarla birlikte, içerebileceği eylemlerin çeşitliliği ve kapsamının genişliği nedeniyle tanımlaması en güç gruplardan birini oluşturmaktadır.

1.1.3.2.5. Açıklayıcılar

Açıklayıcılar, üretilen sözcelerin bir sava veya konuşmaya nasıl yerleştiğini, sözcüklerin nasıl kullanıldığını açıklamaktadır. Açıklayıcılar; açıklama, belirtme izah vb. edimlerinde kullanılan bir görüşün izah edilmesi, bir tartışmanın yürütülmesi, kullanım ve imaların açıklanması edimlerini içermektedir. Onaylamak, reddetmek, rapor etmek, saptamak, sınıflandırmak, atıfta bulunmak, bilgilendirmek, yanıtlamak, tanımak, tanıklık etmek, revize etmek, analiz etmek, resmetmek vb. eylemler açıklayıcılara örnektir (Austin, 1962, s. 160-162).

1.1.3.3. Etkisöz Eylem

Etkisöz eylem, düzsöz veya edimsözün ardından ortaya çıkan ve söz vasıtasıyla gerçekleştirilen eylemleri ifade etmektedir. Edimsöz eylemler uyuşmsalken etkisöz eylemlerde uyuşmsallık görülmemektedir. Edimsözlerin uyuşmsal güçlerinin bulunduğu gibi etkisöz eylemlerin de dinleyici üzerinde bir etkisi bulunmaktadır. Bu bakımdan edimsözler konuşucu temelliyken etkisözler dinleyici temelli bir söz eylem grubudur. Zira etkisöz eylemler, dinleyicinin veya söz eylemin içerdiği kimseleri duygu, düşünce ve davranış yönünden etkilemektedir. Etkisöz eylem, söz vasıtasıyla eylemde bulunmaktır (Austin, 1962; Birner, 2013, s. 187).

Etkisöz eylemlerin etki kapsamı oldukça geniştir. Örneğın bir düğün törenini yöneten kimse “Sizi karı-koca ilan ediyorum.” dedikten sonra bu söz eylemin etkisi söz konusu çifte artık yeni isimleriyle hitap etmesi, posta göndermesi vb. gereken ancak törende dahi bulunmayan bankacı, hastane çalışanları, çiftin tanımadıkları kimseler düşünöldüğünde pek çok kişiye etki etmektedir (Birner, 2013, s. 187).

Vedalaşma ifadelerinin de kullanıldığı bağlam içerisinde etkisöz eylem boyutu gözlemlenebilmektedir. Örneğın konuşucu, bir daha görüşme niyetinin olmadığı sevgilisinden ayrılırken “Hoşça kal.” diyerek vedalaştığında bu sözcenin, iki kişinin ilişkisini sonlandırdığından, edimsöz etkisi ortaya çıkmaktadır. Benzer şekilde bir anne, gece geç saatte televizyon izleyen çocuğunu artık yatması için “İyi geceler.” diyerek ikaz ettiğinde bu sözce bir edimsöz eylem olmakla birlikte, çocuk bu uyarı karşısında odasına gidip yattığında dinleyici üzerinde bir etkisi bulunduğundan “İyi geceler.” sözcesi aynı zamanda etkisöz eylem olmaktadır.

1.2. Searle'de Söz Eylem Kuramı

1950'li yıllarda Austin'in Oxford Üniversitesi'ndeki öğrencilerinden olan Amerikalı felsefeci John Rogers Searle (1932-), Austin'den sonra söz eylem kuramının Amerika'da ve ardından dünyada en önde gelen savunucusu olmuştur (Mey, 1993, s. 110). Levinson (1983, s. 238), Searle'ün söz eylem kuramı çalışmalarını şu şekilde tanımlamıştır: "Genel olarak Searle'ün söz eylem kuramı, genel anlam teorisine ve ilintili diğer felsefi sorunlara değinmelerle birlikte; Austin'in kuramının yalnızca, yer yer katılaştırılmış, sistematik halidir".

Austin'in ardından özellikle edimsöz eylemlerin sınıflandırılmasında pek çok öneri ortaya konmuşsa da Searle'ün edimsöz eylem sınıflandırması, söz eylem çalışmalarına açık ara en çok yön veren sınıflandırma olup günümüzde yapılan çalışmalarda yoğun bir şekilde temel olarak alınmaktadır (Sbisà, 2009).

Bu çalışmada ise Searle'ün edimsöz eylemleri, söz eylemlerin gerçekleşme koşullarını ve edimsöz eylem gruplarını yeniden yorumlayarak sistemleştirmesine ek olarak dolaylı söz eylem kavramı ele alınmıştır.

1.2.1. Searle'de Edimsöz Eylemler

Searle (1969), bir konuşucunun konuşma esnasında karakteristik olarak, aşağıda sıralandığı biçimde, üç farklı eylem gerçekleştirdiğini ortaya koymuştur.

(a) Telaffuz eylemlerini (*utterance acts*) gerçekleştirme: Sözcükleri dile getirme (morfemler, tümceler).

(b) Önermesel eylemleri (*propositional acts*) gerçekleştirme: Gönderimde bulunma ve ifade etme.

(c) Edimsöz eylemleri (*illocutionary acts*) gerçekleştirme: Bildirmek, soru sormak, emir vermek, söz vermek vb.

Yukarıda sıralanan eylemler, bir konuşma esnasında eşzamanlı olarak veya tek başlarına gerçekleşebilmektedir. Yalnızca önermesel eylemler tek başlarına bulunamaz zira Searle'e (1969, s. 25) göre konuşucunun, herhangi bir edimsöz eylem gerçekleştirmeden yalnızca gönderimde bulunma veya ifade etme eylemlerini gerçekleştirmesi mümkün değildir.

(a) telaffuz eylemi, Austin'in "düzsöz eylem" grubuyla tanım itibari ile örtüşmektedir. Buna göre konuşucunun sözü yalnızca dile getirmiş olması telaffuz eylemlerini yani düzsöz eylemleri oluşturmaktadır.

(b) grubunda açıklanan önerme ise daima bir edimsöz eylemle birlikte görülmekte olup edimsöz eylemin içerdiği gönderime ve yargıya sahip olan ifadedir. Bu durumda örneğin belirtme ve beyan etme edimsöz eylemlerinde belirtilen veya beyan edilen yargı, sözün önermesel eylem boyutunu oluşturmaktadır (Searle, 1969, s. 29).

Searle (1969, s. 23), (c) grubunda belirtmiş olduğu edimsöz eylemleri, Austin'in ortaya koymuş olduğu edimsöz eylemlerle aynı içeriği kapsayacak şekilde kullandığını da kaydetmiştir. Bu gruplandırmaya, son olarak Austin'in etkisöz eylemlerini ekleyerek konuşma esnasında gerçekleştirilen söz eylemleri bu şekilde ana gruplara ayırmıştır.

(1) Sam düzenli sigara içer.

(2) Sam düzenli sigara içiyor mu?

(3) Sam, düzenli sigara iç!

(4) Keşke Sam düzenli sigara içse.

(Searle, 1969, s. 22)

Yukarıda verilen tümcelerın tümü, gönderimleri ve içerdikleri yargının “düzenli sigara içmek” olması bakımından ortaklık göstermektedir. Dolayısıyla söz konusu örneklerin önermesi olan “düzenli sigara içen”, söz eylemin önermesel eylem boyutunu oluşturmaktadır. Ancak içerdikleri edimsöz eylemler bakımından konuşucu (1) numaralı tümcede bir iddiada bulunma, (2) numaralı tümcede soru sorma, (3) numaralı tümcede emir verme, (4) numaralı tümcede ise bir istekte veya dilekte bulunma eylemlerini gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla Searle (1969) edimsöz eylem ve edimsöz eylemin önermesel içeriği noktasında bir ayrımında bulunmaktadır.

Önermesel eylemler, edimsöz eylem olmadan gerçekleşmemesine rağmen; edimsöz eylemler önermesel eylem içermeyen de ortaya çıkabilmektedir. Örneğin bir sevinç veya destek ünlemi olan “Hurra!” veya kişinin canı yandığında çıkardığı “Ah!” edimsözlerinin önermesel eylem içeriği bulunmamaktadır.

1.2.2. Searle’de Söz Eylemlerin Gerçekleşme Kuralları

Searle’e (1969) göre bir söz eylemin gerçekleşebilmesi, söz konusu eylemin uzlaşım sal çağrışımlarını ve toplumsal olarak kabul edilegelmiş sonuçlarını kapsayan kurallara bağlıdır. Söz eylemin uzlaşım sallığı bakımından konuşucu, dinleyici üzerinde belirli bir etki uyandırmak amacıyla bir sözceyi dile getirirken; dinleyici, konuşucunun sözcesini anlayarak niyetinin farkına varmaya çalışmaktadır. Buna göre söz eylemlerin gerçekleşmesi için uygun koşullar sağlandığında konuşucuların karşılıklı anlaşma yoluyla başarılı bir biçimde iletişimi gerçekleştirdiği söylenebilir.

Searle (1969, s. 63) söz eylemlerin gerçekleşme koşullarını yeniden yorumlayarak “söz verme” söz eylemi üzerinden bu kuralları izah etmiştir. Buna göre söz verme eyleminin gerçekleşebilmesi için gerekli kurallar aşağıda sıralandığı şekildedir.

1. Söz verme, bir tümce veya daha geniş bir söylem bağlamında dile getirilmeli ve konuşucunun gelecekte bir eylemi gerçekleştireceğini beyan etmelidir.

2. Söz verme yalnızca; dinleyicinin, söz konusu eylemi kendisinin değil konuşucunun gerçekleştirmesini tercih ettiği ve konuşucunun, söz konusu eylemi dinleyicinin değil kendisinin gerçekleştirmesini tercih ettiğine inandığı durumlarda dile getirilmiş olmalıdır.

3. Söz verme, yalnızca hem konuşucu hem de dinleyici için konuşucunun normal koşullar altında da söz konusu eylemi gerçekleştireceğinin bariz olmadığı durumda dile getirilmiş olmalıdır.

4. Söz verme yalnızca, konuşucunun söz konusu eylemi yerine getirmeye niyetli olduğunda dile getirilmiş olmalıdır.

5. Söz verme eyleminin dile getirilmesi, eylemin yerine getirilme görevini üstlenmek anlamına gelmektedir.

Yukarıda sıralanan kuralların tümü yerine getirildiğinde söz verme eylemi gerçekleşmektedir. Searle (1969), 1. kuralı “önermesel içerik kuralı (*propositional content rule*)” olarak adlandırmaktadır. Bu kural, 2 ve 3 numaralı önermesel içerik koşullarına dayanmaktadır. 2. ve 3. kurallar “hazırlayıcı kurallar (*preparatory rules*)” olarak adlandırılmakta olup 4. ve 5. kuralların hazırlığı niteliğindedir. 4. kural “samimiyet kuralı (*sincerity rule*)” olarak adlandırılmaktadır. 5. kural ise “esas kural (*essential rule*)” olarak adlandırılmaktadır.

Searle’ün belirlemiş olduğu söz eylemlerin gerçekleşme kurallarından herhangi birinin ihlal edilmesi, Austin’in karavana olarak adlandırdığı A.1, A.2, B.1 ve B.2 koşullarını kapsayan geçersiz söz eylem durumuna denk gelmektedir. Yine Searle’ün sınıflandırmasında 4. kuralı oluşturan samimiyet kuralının ihlal edilmesi ise Austin’in

kötüye kullanma olarak adlandırdığı C.1 ve C.2 koşullarının ihlal edilmesiyle ortaya çıkan geçersiz olma durumuyla örtüşmektedir (Sadock, 2006).

1.2.3. Searle'ün Edimsöz Eylem Sınıflandırması

Searle (1976) Austin'in edimsöz eylem sınıflandırmasında belirli sorunlar tespit etmiştir. Searle'e göre Austin'in sınıflandırmasının belli başlı zayıf yanları aşağıda sıralandığı şekildedir.

- Austin'in edimsöz eylem sınıflandırmasının temelde edimsöz bildiren eylemler üzerinden oluşturulmuş olması edimsöz eylem gruplarının içeriklerinin betimlenmesini zorlaştırmaktadır. Aynı zamanda edimsöz eylem ve edimsöz bildiren fiiller sıklıkla karışmaktadır. Örneğin edimsöz bildiren bir eylem olan “anons etmek”; bir emrin, bir sözün veya bir haberin anons edilmesine göre söz eylemsel açıdan değişiklik göstermektedir.
- Austin'in edimsöz eylem sınıflandırmasının net veya tutarlı bir izahı bulunmamaktadır. Dolayısıyla aynı anda birden fazla gruba dahil edilebilen edimsöz eylemlerin sayısı oldukça fazla olup bu durum yine edimsöz eylem gruplarının betimlenmesini zorlaştırmaktadır.
- Austin'in edimsöz eylem sınıflandırmasında örneklenen eylemler her zaman ait oldukları grubun tanımı ile örtüşmemektedir.

Buradan hareketle Searle (1976), edimsöz eylemleri Austin'de olduğu gibi beşe ayırmış ve yeni bir sınıflandırma önermiştir: temsilciler (*representatives*), yönlendiriciler (*directives*), bağlayıcılar (*commissives*), dışa vurumsallar (*expressives*), beyanlar (*declarations*).

Searle'ün söz eylem sınıflandırmasını oluştururken yararlandığı en önemli parametre “uyum yönü (*direction of fit*)” olmuştur. Uyum yönü, sözün dünya gerçeklerine uyması gerektiğini veya dünya gerçeklerinin söze uyması gerektiğini ifade etmektedir. Uyum yönünün dört değeri bulunmaktadır: söz-dünyaya (*words-to-world*), dünya-söze (*world-to-words*), hiçbiri veya hem söz-dünyaya hem de dünya-söze olmak üzere her ikisi (Sadock, 2006).

1.2.3.1. Temsilciler

Temsilcilerin amacı önermesel içeriğin doğruluğunun dile getirilmesidir. Dolayısıyla temsilcilerin doğruluk-yanlışlık değeri bulunmaktadır. Uyum yönü söz-dünyaya olduğundan konuşucunun dile getirmiş olduğu ifadenin, söz konusu dünya gerçeğiyle uyumu gerekmektedir. Temsilcilerin dile getirildiği psikolojik durumun içeriği ise inançtır. Bir sözün temsilci olup olmadığını anlamının en basit yolu söz konusu ifadeyi doğru veya yanlış olarak kategorize etmenin mümkün olup olmadığına bakmaktır. Austin'in açıklayıcılar grubunda sıraladığı eylemlerin neredeyse tümü ve yargısallar grubundaki eylemlerin çoğu, temsilciler grubunda yer almaktadır (Searle, 1976).

1.2.3.2. Yönlendiriciler

Yönlendiricilerin amacı konuşucunun dinleyiciye, çeşitli derecelerde, bir şey yaptırmasını sağlamaktır. Örneğin konuşucu, dinleyiciyi bir yere davet ederek ılımlı bir biçimde belirli bir yere gitmesini sağlayabilir veya dinleyiciye bir şey yapması yönünde tavsiyede bulunabilir. Buna karşın konuşucu, dinleyicinin bir şey yapması yönünde ısrarcı olarak dinleyiciye daha sert bir biçimde bir şey yaptırmaya çalışabilir (Searle, 1976).

Yönlendiricilerin uyum yönü dünya-söze ve samimiyet koşulu istemektir (veya arzu etmek veya dilemek). Yönlendiricilerin önermesel içeriği ise daima dinleyicinin gelecekte bir eylemi yerine getirmesidir. Yönlendiriciler grubuna dahil olan eylemlerden bazıları emir vermek, rica etmek, davet etmek, yalvarmak, tavsiye etmek, tavsiye vermek, izin vermek, dua etmektir. Austin'in davranışsallar grubunda listelediği meydan okumak, karşı koymak gibi eylemler de Searle'e göre yönlendiriciler sınıfında yer almaktadır. Yine Austin'in erkseller grubundaki eylemlerin çoğu da bu gruba dahildir (Searle, 1976).

1.2.3.3. Bağlayıcılar

Searle (1976) Austin'in bağlayıcılar grubuna sadık kalarak tanım ve içerik bakımından Austin'in betimlediği haliyle bu gruba yer vermiştir. Buna göre bağlayıcıların amacı konuşucunun, çeşitli derecelerde, gelecekte yapılacak bir eylemin sorumluluğunu üstlenmesi veya bu sorumluluğun konuşucuya yüklenmesidir. Bağlayıcıların uyum yönü dünya-söze ve samimiyet koşulu niyettir. Bağlayıcıların önermesel içeriği daima konuşucunun gelecekte bir eylemi yerine getirmesidir.

1.2.3.4. Dışa Vurumsallar

Dışa vurumsalların amacı belirli bir önermesel içeriğin mevcut olduğu durumlar hakkında konuşucunun samimiyet koşuluna bağlı bir biçimde psikolojik durumunu (duygu, düşünce vb.) dinleyiciye aktarmasıdır. Dışa vurumsallara örnek eylemlerden bazıları teşekkür etmek, tebrik etmek, özür dilemek, teselli etmek, buyur etmek ve benzeridir (Searle, 1976)¹³.

¹³ Bu tanıma göre vedalaşma ifadelerini de içeren selamlama ifadeleri, dışa vurumsallar kategorisine mensuptur.

Dışa vurumsalların uyum yönü bulunmamaktadır zira dışa vurumsal söz eylemlerde ne dünyanın söze uygunluğundan ne de sözün dünyaya uygunluğundan bahsetmek mümkündür. Dışa vurumsallarda konuşucunun dile getirdiği önermenin doğru olduğu varsayılmaktadır (Searle, 1976).

Dışa vurumsalların bir diğer önemli noktası, önermesel içeriğin daima konuşucu veya dinleyiciyle ilintili olması koşuludur. Buna göre örneğin konuşucu, içinde bulunduğumuz zaman diliminde dinleyicinin katıldığı bir yarışta kazandığı için dinleyiciyi tebrik edebilirken; dinleyiciyi Newton'un birinci hareket yasası için tebrik edememektedir (Searle, 1976).

1.2.3.5. Beyanlar

Beyanların karakteristik özelliği, başarılı bir şekilde gerçekleştirilen beyan söz eylemlerinin önermesel içeriğinin bir gerçekliğe karşılık gelmesidir. Örneğin konuşucu, dinleyicinin aday olması hususunda söz eylemin gerekli koşullarını sağladığında dinleyici bir aday olmakta; konuşucu, katılımcıların evlenmesi için söz eylemin gerekli koşullarını sağladığında ise katılımcılar resmen evlenmektedir (Searle, 1976).

Beyanların uyum yönü hem dünya-söze hem de söz-dünyadır. Beyanlar, sözün dünyaya uymasını yani söz yoluyla yeni bir gerçekliğin meydana gelmesini sağlamaya çalışmaktadır. Ancak beyanların uymasını amaçladığı gerçeklik, beyan söz eylemi gerçekleşene kadar meydana gelmediğinden aynı zamanda dünyanın söze uyması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Örneğin konuşucu, dinleyiciyi bir makamın başına atamak için “Seni başkan olarak atıyorum.” dediğinde sözün dünyaya uyması amaçlanmaktadır ancak dinleyici gerçekten de başkan olana dek başarılı bir beyan söz eyleminden bahsetmek mümkün olmadığından söz-dünyaya uyumuyla eşzamanlı olarak dünya-söze

uyumunun mevcut olması gerekmektedir. Ek olarak, beyanların samimiyet koşulu bulunmamaktadır (Searle, 1976).

1.2.4. Dolaylı Söz Eylemler

Konuşucu, bir sözü düz anlamıyla dile getirdiğinde kendi algısını ortaya koymaktadır. Örneğin “Kedi paspasın üzerinde.” tümcesini dile getiren bir konuşucu, kedinin bulunduğu yeri kendi algısından yola çıkarak ifade etmekte ve kedinin paspasın üzerinde olduğunu gördüğünü, kedinin paspasın üzerinde olduğuna inandığını vb. dile getirmiş olmaktadır (Searle, 1978). Konuşucunun söz yoluyla dinleyiciye niyetini iletmek istediği ve dinleyicinin içinde bulunduğu ve sözün gerektirdiği koşulları ayırt ederek konuşucunun niyetini anladığı düz anlamlı sözler, anlamın en basit halidir. Ancak konuşucunun ironi, metafor gibi çeşitlenebilen kullanımlarla dinleyiciye düz anlamın ötesinde bir anlam iletmek istediği durumlar da mevcuttur. Örneğin yemek esnasında konuşucu “Tuzu uzatabilir misin?” şeklinde bir tümceyi dile getirdiğinde, dinleyicinin kendisine fiziksel anlamda tuzu uzatma kabiliyetinin olup olmadığını sorgulamaktan ziyade; herhangi bir rica kalıbı kullanmadan bir ricada bulunmaktadır. Bu durumda bir söz eylem yoluyla dolaylı olarak başka bir söz eylemin gerçekleştirildiği “dolaylı söz eylemler (*indirect speech acts*)” ortaya çıkmaktadır. Dolaylı söz eylemlerin kullanılmasındaki ana güdü, her zaman için geçerli olmasa da kibarlıktır (Searle, 1979).

Dolaylı söz eylemler, konuşucu ve dinleyicinin sözcüklerin anlamlarına ve dilin semantik yapısına ilişkin uzlaşımsal bilgilerine ek olarak dil konuşucularının belirli ifade biçimlerine ve sınıflarına aşına olmalarıyla algılanmaktadır (Morgan, 1978).

2. KONUŞMA MODELİ

Konuşma modelinin İngilizce orijinal adı olan *SPEAKING Model*'in “*SPEAKING*” sözcüğü, yöntemin içerdiği ölçütleri temsil eden bir kısaltmadır. Hymes (1972) bir toplumun veya topluluğun konuşmasının analiz edilebilmesi için 16 kategori belirlemiş ve bu kategorileri 8 ana başlıkta bir araya getirerek İngilizce *SPEAKING* kısaltmasını önermiştir. Buna göre konuşma modelinin ölçütleri aşağıda belirtildiği şekildedir.

1. İletinin formu (*message form*): Sözün nasıl söylendiğini ifade etmektedir. Örneğin “‘...’ diye dua etti.” şeklinde bir aktarma, iletinin formunu alıntılanmaya örnektir.
2. İletinin içeriği (*message content*): İletinin içerdiği konuya işaret etmektedir. Örneğin “İyileşmek için dua etti.” şeklinde bir aktarma, iletinin içeriğini alıntılanmaya örnektir.

İletinin formu ve içeriği söz eylemin merkezi olup aynı zamanda birbirine bağımlı öğeler olduğundan bu iki kategoriyi “ardışık eylem (*act sequence*)¹⁴” başlığında bir arada ele alınmaktadır (Hymes, 1972, s. 60).

3. Yer-zaman (*setting*): Söz eylemin ve dolayısıyla konuşmanın gerçekleştiği yer ve zaman, fiziksel durumların tümü.
4. Ortam (*scene*): Söz eylemin ve dolayısıyla konuşmanın gerçekleştiği ortamın psikolojik ve kültürel arka planı, konuşma ortamının soyut boyutu. Söz eylemin uygunluk/uygunsuzluk ve doğruluk/yanlışlık değerleri büyük oranda bu boyut ile ilgilidir.

Konuşmanın gerçekleştiği fiziksel koşulları kapsayan yer-zaman ve psikolojik, kültürel koşulları kapsayan ortam, birbirine bağlı etmenler olarak değerlendirdiğinden

¹⁴ Belirteci: A (*Act Sequence* kısaltması)

“yer-zaman ve ortam (*setting and scene*)¹⁵” başlığında bir arada ele alınmaktadır (Hymes, 1972, s. 60).

5. Konuşucu veya gönderici (*speaker or sender*)
6. Gönderen (*addressor*)
7. Dinleyici veya alıcı veya izleyici (*hearer or receiver or audience*)
8. Gönderilen (*addressee*)

Hymes (1972) bir konuşmada yukarıda sıralanan rollere sahip olabilecek; konuşucu, dinleyici veya izleyici herkesi “katılımcılar (*participants*)¹⁶” başlığında bir arada ele almaktadır. Zira bir konuşmaya katılan kişilerin her durumda, kesin biçimde sınırını çizmek mümkün değildir. Örneğin etnografi çalışmalarında on altı veya on yedi katılımcısı olan konuşmalara rastlanmıştır.

9. Amaç—sonuç (*purposes—outcomes*): Konuşmanın uzlaşımsal olarak bilinen ve beklenen sonucu.
10. Amaç—hedef (*purposes—goals*): Konuşmanın ulaşılması amaçlanan sonucu. Konuşmanın hedefi kişiden kişiye, toplumdaki topluma değişiklik gösterebilmekte; sonucu ise bu bağlamda kasti veya istemeden oluşabilmektedir.

Konuşmanın amacını oluşturan sonuç ve hedef yanları “sonuç (*ends*)¹⁷” başlığı altında bir arada ele alınmaktadır (Hymes, 1972, s. 61).

11. Ambiyans (*key*): Konuşmanın ve söz eylemin gerçekleştirildiği ton, üslup, hava veya tarzın tümü.

¹⁵ Belirteci: S (*Setting & Scene* kısaltması)

¹⁶ Belirteci: P (*Participants* kısaltması)

¹⁷ Belirteci: E (*Ends* kısaltması)

“Ambiyans (*key*)¹⁸” başlığı tek başına bir kategori oluşturmaktadır.

12. Kanal (*channels*): Sözüün iletim yolu. Örneğin sözlü, yazılı, işaret vb.

13. Konuşma biçimi (*forms of speech*): Dilin temellendiği konuşma tarzlarını içermektedir. Dilin kaynaklarının tarihi bakımdan esasları, karşılıklı anlaşabilme durumunun olması veya olmaması ve bireysel kullanımda özelleşmeyi kapsamaktadır. Bu bağlamda örneğin şive farklılıkları dolayısıyla konuşucuların anlaşmakta güçlük yaşaması konuşma biçimi kategorisine dahildir.

Kanal ve konuşma biçimi “vasıta (*instrumentalities*)¹⁹” başlığında bir arada ele alınmaktadır (Hymes, 1972, s. 63).

14. Karşılıklı etkileşim normları (*norms of interaction*): Konuşmaya ilişkin normatif değerlere sahip öğelerin tümü. Karşılıklı etkileşim normları bir konuşmaya gömülü biçimdedir. Örneğin konuşan kişinin sözünü kesmemek veya tam aksine konuşan kişinin sözünü rahatça kesebilecek bir ortam, normatif değerlerle ilgilidir.

15. Anlamlandırma normları (*norms of interpretation*): Konuşulanı algılamayı içeren, bir topluluğun inanış sistemi ve kültürel arka planının tümü. Örneğin bazı toplumlarda görülen daha hızlı konuşma, konuşma esnasında fiziksel temasta bulunma, daha yüksek sesle konuşma gibi özellikler, söz konusu topluluğun konuşulanı anlamlandırmasına etki etmektedir.

¹⁸ Belirteci: K (*Key* kısaltması)

¹⁹ Belirteci: I (*Instruments* kısaltması)

Hymes (1972, s. 64) bu iki tür normu “normlar (*norms*)²⁰” başlığı altında bir arada ele almaktadır.

16. Tür (*genre*): Konuşmanın masal, şiir, tekerleme, ders, reklam vb. türü.

“Tür (*genre*)²¹” başlığı, tek başına bir kategori oluşturmaktadır.

Bu doğrultuda televizyon dizilerinde yer alan vedalaşma ifadeleri ardışık eylemler, yer-zaman ve ortam, katılımcılar, sonuçlar, ambiyans, iletim yolu, normlar ve tür bakımından ele alınacaktır.

3. İLETİŞİM ETMENLERİ

Karşılıklı konuşma esnasında konuşucu ve dinleyicinin gözetmesi gereken ve içinde bulunulan toplumca uzlaşım bir biçimde yerine getirilen pek çok unsurdan söz etmek mümkündür. Örneğin hiyerarşik anlamda alt pozisyonda bulunan bir konuşucunun, kendisinin üstünde yer alan dinleyiciye düşüncelerini aktaracağı zaman uzlaşım olarak “kibar” sayılacak ifadelerle konuşması beklenmektedir. Ancak söz konusu konuşucu, düşüncesini dile getireceği konuşma ortamını veya zamanlamayı yanlış ayarladığında kullanmış olduğu ifadeler kibar olsa dahi konuşması “kaba” sayılabilmektedir (Sugimoto, 2000). Bu bağlamda iletişim esnasında konuşucunun; dinleyicinin duygu-düşünceleri, dinleyiciyle olan ilişkisi, kullanacağı dilsel ifadeler, konuşma ortamı gibi pek çok etmeni göz önünde bulundurması gerekmektedir.

Kabaya (1998) iletişim etmenlerini beş ana gruba ayırmıştır: insan ilişkileri (人間関係 *ningen kankei*), konuşma ortamı (場 *ba*), niyet (意識 *kimochi*), içerik (内容 *nakami*)

²⁰ Belirteci: N (*Norms* kısaltması)

²¹ Belirteci: G (*Genre* kısaltması)

ve biçim (形式 *katachi*). Bu gruplar arasında en önemli etmenlerin ise “insan ilişkileri” ve “konuşma ortamı” olduğunun altını çizmiştir.

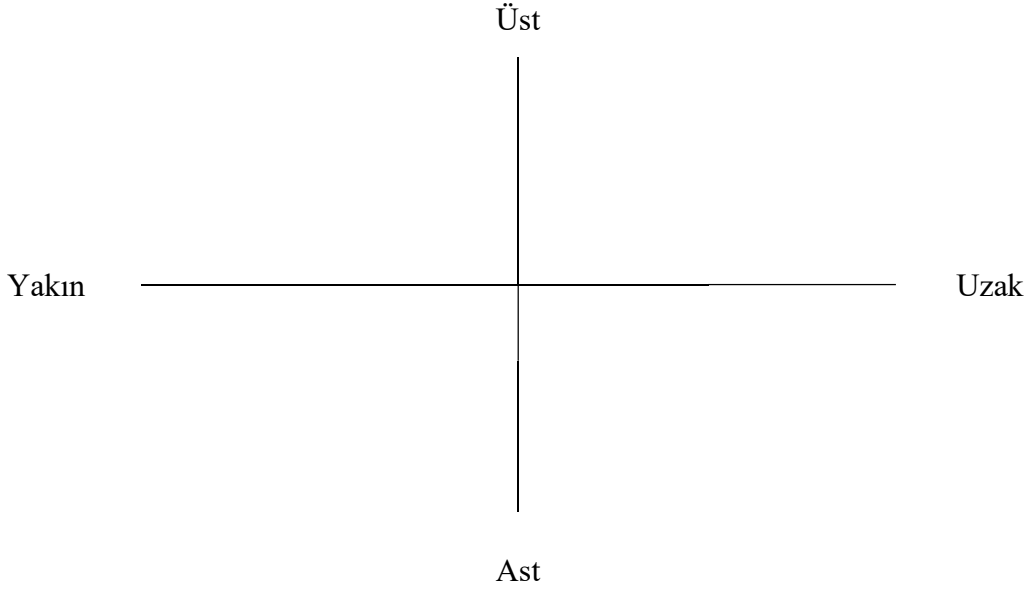
Niyet, konuşucunun sözü “hangi güdüyle, ne maksatla, nasıl bir duygu-düşünce ile” söylediğini kapsamaktadır. Konuşucu, niyetini içerik ve biçim yoluyla dinleyiciye aktarmaktadır. İçerik, konuşucunun dinleyiciye ilettiği sözün kendisini ifade etmektedir. Biçim ise sözün ne şekilde söylendiğine işaret etmektedir. Biçim; sözvarlığı, dilbilgisi, tümce-söylem, telaffuz-yazım, ifade şekli ve sözlü olmayan dil davranışlarından²² oluşmaktadır (Kabaya vd., 1998).

3.1. İnsan İlişkileri

Toplumsal bağlamda insan ilişkileri doğrusal olarak yatay (*horizontal*) ve dikey (*vertical*) olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Dikey insan ilişkileri (上下関係 *jōge kankei*) ast-üst ilişkisi olmak üzere hiyerarşik açıdan betimlenirken yatay insan ilişkileri (親疎関係 *shinso kankei*) konuşucu-dinleyicinin yakınlık derecesini betimlemektedir (Kabaya vd., 1998; Nakane, 1970).

Konuşucu-dinleyicinin yatay ve dikey doğrultuda ilişkilerini temsil eden şema aşağıda yer almaktadır.

²² Jest-mimik, tavır vb.

Şema 1: Yatay-Dikey İnsan İlişkileri

Yatay-dikey doğrultu, pek çok toplumsal ilişkiye uygulanabilmektedir. Örneğin patron-çalışan ilişkisi dikey doğrultuda yer alırken aynı pozisyonda çalışan meslektaşların ilişkisi yatay doğrultuda yer almaktadır (Nakane, 1970, s. 23).

Kabaya vd. (1998) yatay-dikey insan ilişkilerine pozisyon-rol (立場・役割 *tachiba-yakuwari*) parametresini de eklemektedir. Buna göre kişilerin toplum içerisinde sahip olduğu örneğin öğretmen-öğrenci, usta-çırak, müşteri-satıcı gibi ilişkiler, insan ilişkilerini betimleyen üçüncü bir temel unsur olarak düşünülmektedir.

İnsan ilişkileri dinleyiciye, bir diğer deyişle konuşmanın muhatabına göre derecelendirilmektedir. Konuşucuya göre üst veya uzak olan dinleyici “+ (artı)” olarak derecelendirilirken konuşucuya göre ast veya yakın olan dinleyici “- (eksi)” olarak derecelendirilmektedir (Kabaya vd., 1998).

Dinleyicinin Derecesi	Örnek
0	Meslektaş, yani tanışılan kişi vb.
+1	Amir, öğretmen vb.

-1	<i>Kōhai</i> ²³ , yakın arkadaş, aile vb.
----	--

Tablo 1: Dinleyiciye Göre İnsan İlişkileri Derecelendirmesi

İnsan ilişkileri ve dinleyicinin derecesi, Japoncada konuşucunun kullanacağı dilbilgisel yapıya ve tercih ettiği ifadelere doğrudan etki etmektedir. Eylemler üzerinden düşünüldüğünde dinleyicinin derecesi 0 ise konuşucu kibar çekimde²⁴ konuşmaktadır. Dinleyicinin derecesi +1 ise konuşucu bir üstüyle konuştuğundan kibar çekime ek olarak saygı dili²⁵ kullanmaktadır. Dinleyicinin derecesi -1 olduğunda ise konuşucu, bir astıyla konuştuğundan sözlük çekiminde²⁶ konuşmaktadır. Aşağıda yer alan tabloda Japoncada dinleyiciye göre dil kullanımına örnek oluşturan kullanımlar yer almaktadır (Kabaya vd., 1998).

Dinleyicinin Derecesi	Dil Kullanımı	Örnek
0	Kibar Çekim	行きますか？ <i>Ikimasu ka?</i> [Gidiyor musunuz?]
+1	Saygı Dili	いらっしゃいますか？

²³ *Kōhai* 後輩: 1. Yıl, pozisyon, deneyim bakımından veya okul, sanat gibi alanlarda kişinin kendisinin gerisinde olan kimse. Ast. 2. Aynı okul, işyeri vb. bir yere (kişinin kendisinden) sonra girmiş olan kimse. (Kōhai to wa, t.y.)

²⁴ Kibar çekim, konuşucunun eylemi *-masu* (～ます) çekimiyle kullandığı ve anlatımı kibarlaştırmaya yarayan eylem çekimidir. Kibar çekim, “*-masu* çekimi” olarak da bilinmektedir (Tekmen & Takano, 2007, s. 81).

²⁵ Konuşucunun, dinleyiciyi ya da konuşmaya konu olan kimseyi konuşma ortamı, insan ilişkileri, toplumsal pozisyon vb. çeşitli nedenlerle yüceltmesine yarayan bir anlatım biçimidir (Tekmen & Takano, 2007, s. 322).

²⁶ Sözlük çekimi, eylemin master biçimidir. “Düz çekim” olarak da bilinen sözlük çekimi, samimi konuşma ortamlarında sıklıkla kullanılmaktadır (Tekmen & Takano, 2007, s. 79).

		<i>Irasshaimasu ka?</i> [Kalkıyor musunuz?]
-1	Sözlük Çekimi	行く ? <i>Iku?</i> [Gidiyor musun?]

Tablo 2: Dinleyiciye Göre Japoncada Dil Kullanımı

3.2. Konuşma Ortamı

Konuşma ortamı, iletişimin gerçekleştiği zaman ve mekândan oluşmaktadır. Konuşmanın hangi koşullar altında, nasıl bir ambiyansta, mesaj veya yüz yüze konuşma gibi çeşitli iletişim kanallarını da içeren konuşma ortamı resmi (改まり *aratamari*) ve günlük (くだけ *kudake*) olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Konuşma ortamı da insan ilişkilerinde olduğu gibi resmiden günlüğe çeşitli derecelere ayrılmaktadır. Buna göre iş toplantısı veya sempozyum gibi ortamlar resmi konuşma ortamlarına örnek oluştururken parti veya teneffüs günlük konuşma ortamlarına örnektir. Aşağıdaki tabloda çeşitli ortam derecelerine örnek oluşturan ortamlar yer almaktadır. (Kabaya vd., 1998).

Ortamın Derecesi	Örnek
0	Günlük yaşamdaki ortamlar: market, metro durağı vb.
+1	Tören, toplantı, ders vb.
-1	Yakın arkadaşlarla gidilen bar vb.

Tablo 3: Konuşma Ortamı Derecelendirmesi

Bu çerçevede Japoncada yer alan vedalaşma ifadeleri söz eylem kuramı açısından ele alınarak insan ilişkileri ve konuşma ortamı bağlamında Konuşma Modeli ile çözümlenecektir.

II. BÖLÜM

BULGULAR VE ANALİZ

Bu bölümde öncelikle vedalaşma ifadeleri üzerine yapılan çeşitli alanlardan başat çalışmalarla birlikte vedalaşma ifadeleri ile ilgili bu tezin konusuyla ilintili olan çalışmalardan bahsedilmiştir. Ardından Japoncada vedalaşma ifadeleri üzerine yapılan çalışmalardan bahsedilmiştir.

Sonrasında, araştırma örneklemini oluşturan *Ichi Rittoru no Namida, Atelier, Jimi Sugo ve Nobuta wo Produce* adlı dizilerde yer alan vedalaşma ifadeleri sırasıyla betimlenmiş ve söz eylem kuramı açısından ele alınmıştır. Son olarak dört dizi üzerine genel bir değerlendirmeye yer verilmiştir.

1. VEDALAŞMA İFADELERİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR

Selam-veda eylemleri, etoloji alanında toplumsal bir davranış olarak ele alınmıştır (Eibl-Eibesfeldt, 1972; Eibl-Eibesfeldt, 1977; Kendon & Ferber, 1973). Etoloji geleneğine bağlı yapılan selamlaşma ve vedalaşma çalışmalarının odak noktasını sözlü olmayan davranışlar oluştururken; aynı türdeki vedalaşma ifadelerinin farklı durumlarda aynı güdüye veya temele dayandığı varsayımı hakimdir (Duranti, 1997). Bunun yanı sıra Firth (1972) ve Goofman (1971) gibi araştırmacılar selamlaşma ve vedalaşma eylemlerinin insan ilişkilerinin devamlılığını sağladığı ve insan dilinin karmaşık yapısı nedeniyle diğer türlerden daha çeşitli anlamlar ve kullanımlar içerdiğini ortaya koymuştur. Caton (1986) ve Duranti (1997) gibi araştırmacılar ise selamlaşma ve vedalaşma ifadelerinin anlamsal içeriklerinin doğru bir biçimde tespit edilebilmesi için sözlü dildeki kullanımlarına ve sarf edildiği bağlama odaklanılması gerektiğini savunmuştur.

Telefon konuşmalarında vedalaşma ifadelerini inceleyen çalışmaların da literatürde önemli bir yere sahip olduğu görülmüştür (Albert & Kessler, 1978; Clark & French, 1981; Schegloff & Sacks, 1973). Bu çalışmalar, vedalaşma ifadelerini konuşma içerisinde ardışık olarak gerçekleşen ögeler olarak ele almıştır²⁷. Dolayısıyla vedalaşmanın, konuşucu-dinleyicinin sırayla konuşarak oluşturduğu bir süreç olduğu söylenebilir. Bu nedenle bu tezde de vedalaşma ifadelerine ardışık eylemler olarak yaklaşmış ve vedalaşma ifadesinin başlangıcı ve söz konusu vedalaşmaya verilen sözlü yanıt veya yanıtlar, çalışmaya dahil edilmiştir.

Jucker (2011) Chaucer'ın Canterbury Öyküleri'nde selamlama ve vedalaşma ifadelerini söz eylem kuramı çerçevesinde incelediği çalışmasında, vedalaşma ifadelerinde görülen söz eylemlerin şunlar olduğunu saptamıştır: iyi dilek dileme, dinleyiciyi belirleme, dua etme, ünlem veya nida, veda etme ve azat etme. Bu çalışmasında Jucker, vedalaşmaların sade ve kalıplaşmış ifadelerle oluşturulabileceği gibi yaratıcı olup farklı anlamları iletmeye yarayabileceğini de belirlemiştir.

1.1. Japoncada Vedalaşma İfadeleri Üzerine Yapılan Çalışmalar

CiNii Bibliographic Database²⁸'te Japoncada vedalaşma ifadeleri üzerine yazılan bir tez tespit edilmemiştir.

Japonca vedalaşma ifadeleri üzerine yazılan makalelere bakıldığında karşılaştırmalı çalışmaların sayıca öne çıktığı görülmektedir. Bu çalışmalar arasında Gotō

²⁷ Selamlama ve vedalaşma ifadeleri ile ilgili etoloji, etnoloji, antropoloji ve halkbilim alanlarında ortaya konan pek çok çalışma mevcut olsa da söz konusu alanlar bu tezin kapsamının dışında kaldığından bu bölümde tartışılmamıştır. Bu nedenle yalnızca, vedalaşma ifadeleri konusunda başat olan çalışmalardan bahsedilmiştir.

²⁸ <https://ci.nii.ac.jp/d/>

(1996; 1997; 1998)'nin selamlaşma ve vedalaşma ifadelerini Japonca-İngilizce karşılaştırmalı olarak ele aldığı üç aşamalı çalışmasında Japonca anadil konuşucularına uyguladığı ankette, konuşucuların farklı durumlarda farklı vedalaşma ifadelerini tercih ettiği ve vedalaşma esnasında vedalaşma sözcüklerine kısıtlı kalmadığı görülmektedir. Huang & Kawamoto (1997) Japonca-Çince selamlama sözcüklerini, Japoncanın yabancı dil olarak eğitimi açısından ele almıştır. Kobayashi (1983) vedalaşma ifadelerini Japonca-İngilizce karşılaştırmalı incelediği çalışmasında kibarlık stratejileri (*politeness strategies*) bakımından İngilizce anadil konuşucularının pozitif kibarlığı (*positive politeness*), Japonca anadil konuşucularının ise negatif kibarlığı (*negative politeness*) tercih ettiğini tespit etmiştir. Kim (1999) ise yatay doğrultuda yakın bir sosyal ilişkiye sahip olan arkadaşların telefon konuşmaları örneği üzerinden konuşmanın nasıl sonlandırıldığını Japonca-Korece karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Bu çalışmanın sonucunda da Korece anadil konuşucularının pozitif kibarlık stratejilerini kullandığı, Japonca anadil konuşucularının ise negatif kibarlık stratejilerini kullandığı sonucuna ulaşmıştır.

Takami (2002)'nin Japonca telefon konuşmalarının bitişini incelediği çalışmasında yine kibarlık kuramı benimsenmiştir. Buna göre konuşucuların konuşmalarını sonlandırırken aynı zamanda karşı tarafın saygınlığını zedelememeye, dolayısıyla kibarlığı sürdürmeye özen gösterdiği sonucuna varılmıştır.

Bu çalışmaların yanı sıra *saraba* (Kawamura, 2018; 2020), *otsukare-sama* (Shiohara, 2006), *sayōnara* (Tajima, 2017) gibi vedalaşma sözcükleri üzerine yapılan çalışmalar mevcuttur. Ek olarak, vedalaşma ifadelerinin çekim eklerini pragmatik açıdan inceleyen bir çalışma (Xu, 2009) da literatürde yer almaktadır.

Japonca vedalaşma ifadeleri üzerine yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde, doğrudan söz eylem kuramı açısından Japonca vedalaşma ifadelerini inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır.

III. Bölümün geri kalanında, Japoncada kullanılan vedalaşma ifadelerinin söz eylemsel içeriklerine ait bulgulara yer verilmiştir. Konuşucu ve dinleyicinin vedalaşma sırasında kullandığı her tür söz, “vedalaşma söz eylemi” olarak ele alınmıştır.

Japoncada yer alan vedalaşma ifadelerinin, kullanıldığı bağlam içerisinde söz eylem kuramı açısından “edimsöz eylem” olarak sınıflandırılmasında Searle’ün söz eylem sınıflandırmasına sadık kalınmıştır. Bununla birlikte Searle, etkisöz eylem boyutunu merkeze almamış olsa da vedalaşma söz eylemlerinin çözümlenmesinde ve insan ilişkilerine olan yansımada etkisöz eylemin önemli bir işlevi olduğundan vedalaşma söz eylemlerinin etkisöz eylem boyutu da göz önünde bulundurulmuştur.

Vedalaşma söz eylemlerinin çeşitli etkilerinin gözlemlenmesi açısından bu çalışmada çeşitli konuşma ortamlarını resmeden ve bu ortamları bütünlüklü bir bağlam içerisinde sunan yapımlar tercih edilmiştir.

Bu kapsamda konuşma ortamı açısından aile ortamını resmeden alan *Ichi Rittoru no Namida*, iş ortamını resmeden *Atelier*, iş yaşantısıyla birlikte romantik ilişkileri resmeden *Jimi Sugo* ve henüz toplum yaşantısına tam anlamıyla dahil olmamış liseli gençlerin okul yaşantısını resmeden *Nobuta wo Produce* dizilerinde yer alan vedalaşma söz eylemleri, bu çalışmanın veri tabanını oluşturmaktadır.

Veri toplama esnasında öncelikle söz konusu dizilerde vedalaşma sırasında kullanılan ifadeler dinlenerek tespit edilmiş; ardından söz konusu ifadelerin saat, dakika ve saniyeleri de belirtilerek transkripsiyonu çıkarılmıştır^{29 30}. Ardından her bir dizide kullanılan vedalaşma ifadelerinin kendisi ve (varsa) varyantı, Searle’ün betimlemiş

²⁹ Her bir dizinin transkripsiyonu Eklerde sunulmuştur. (Bkz. Ek-3, Ek-5, Ek-7 ve Ek-9)

³⁰ Bu işlem sırasında dizilerin Japonca altyazılarından da teyit alınmış ancak altyazılarda her zaman noktalama işaretlerine yer verilmemesi, ardışık veya uzun vedalaşmalarda kamera açısının değişmesiyle altyazının bölünmesi vb. sebeplerden dinleme esas alınmıştır.

olduğu söz eylem gruplarından hangisinde yer aldığı, vedalaşma söz eyleminin türü, birincil veya ikincil konumda³¹ oluşu, konuşucunun cinsiyeti, konuşucunun çocuk (0-13), genç (14-18), yetişkin (18-64) ve yaşlı (65+) olmak üzere yaş grubu ve dinleyicinin konuşucuya göre derecesi (+1, 0, -1)³² değişke olarak alınmıştır.

2. ICHI RITTORU NO NAMIDA DİZİSİ

2.1. Ichi Rittoru no Namida Hakkında Genel Bilgiler

Ichi Rittoru no Namida 2005 yılında Fuji TV’de yayınlanmıştır. Bir sezon yayınlanan dizinin 11 bölümü bulunmaktadır. Dizi, 15 yaşındaki Aya Ikeuchi’nin “beyincik dejenerasyonu” adlı tedavisi olmayan bir hastalıkla mücadelesini konu almaktadır. Gerçek bir yaşam öyküsünden uyarlanmış olan dizinin orijinal eseri, Aya Kitō’nun diziyle aynı addaki günlük derlemesidir. Basıldığı 1986 yılından itibaren Japonya’da 1 milyondan fazla kopya satan kitap “en çok satanlar (*bestseller*)” arasında yer almıştır. Aynı zamanda 2014 yılında, basıldığı yayınevini son 10 yılda en çok satan kitabı olmuştur (1 Rittoru no Namida, t.y.; Gentōsha, 2014). Dizisi Japonya’da altın saatlerde³³ gösterilmiş; Hong Kong, Singapur, Endonezya, Tayvan, Malezya, Tayland, Filipinler ve Vietnam’da da yayınlanmıştır (1 Litre of Tears, t.y.).

Ichi Rittoru no Namida (Egashira vd., 2006) dizisinin yayın ve yapım bilgilerini içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

³¹ Burada “birincil” vedalaşmayı başlatan ifadeleri kapsarken “ikincil” vedalaşmanın başlangıcını takip eden yanıtları kapsamaktadır.

³² Vedalaşma sözcüklerinin dinleyiciye göre derecesini gösteren tablo Ekte yer almaktadır (bkz. Ek-1).

³³ Altın saatler (İng. *Prime time*): Televizyonun en çok izlendiği saatler (TDK, t.y.).

<i>Ichi Rittoru no Namida</i>	
Orijinal Eser	Aya Kitō, <i>Ichi Rittoru no Namida</i> =Bir Litre Gözyaşı (<i>Gentōsha Bunkokan</i> =Gentosha Yayınevi)
Yapım Şirketi	Kyodo Television
Kanalı	Fuji TV
Yönetmenler	Shōsuke Murakami, Takao Kinoshita
Yapımcılar	Satoko Kashikawa, Hiroko Emori
Senaristler	Michiru Egashira, Satomi Ōshima, Rie Yokota
Bölüm Sayısı	11 Bölüm
Yayın Süresi	11.09.2005-20.12.2005
Yayın Günü	Salı
Yayın Saati	21:00-21:54

Tablo 4: *Ichi Rittoru no Namida* Dizisinin Yayın ve Yapım Bilgileri

Ana karakterin ailesiyle birlikte verdiği hastalık mücadelesini konu alması dolayısıyla *Ichi Rittoru no Namida*, aile ortamını merkeze almakta ve yatay doğrultuda yakın bir ilişkiye sahip olan konuşucu-dinleyicilerin kullandığı vedalaşma ifadelerini yoğun bir biçimde barındırmaktadır. Ek olarak arkadaş, hasta-doktor rollerindeki konuşucuların vedalaşma ifadelerine de rastlanmıştır³⁴.

2.2. *Ichi Rittoru no Namida* Dizisinde Yer Alan Vedalaşma Söz Eylemleri

Ichi Rittoru no Namida dizisinde 141 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Vedalaşma esnasından konuşucuların, söz eylem kuramında Searle’ün betimlediği “dışa vurumsallar”, “yönlendiriciler”, “temsalciler” ve “bağlayıcılar” gruplarında yer alan söz eylemleri kullandığı görülmüştür. Kullanılan vedalaşma söz eylemlerinin türleri ve söz eylem gruplarına ayrılmış hali aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

³⁴ *Ichi Rittoru no Namida* dizisinde yer alan karakterlerin içinde buldukları konuşma ortamları ve insan ilişkilerini gösteren tablo ekte yer almaktadır. (Bkz. sayfa 155)

Söz Eylem Grubu	Toplam Adet
DIŞA VURUMSALLAR	118
Yalnızca Vedalaşma	59
Dilek İçeren	27
Yalnızca Vedalaşma Yanıtı	19
Destekleme İçeren	5
Duygu-Durum Bildirme İçeren	4
Teşekkür İçeren	4
YÖNLENDİRİCİLER	11
Sorumluluk Yükleme İçeren	8
Tavsiye İçeren	1
Davet İçeren	1
Emir İçeren	1
TEMSİLCİLER	8
Sebeup Belirtme İçeren	4
Durum Betimleme İçeren	3
BAĞLAYICILAR	5
Bildirim İçeren	5
Genel Toplam	141

Tablo 5: *Ichi Rittoru no Namida*'da Yer Alan Vedalaşma Söz Eylemlerinin Grupları

Tablo 5'te görüldüğü üzere konuşucuların ağırlıklı olarak dışa vurumsallar grubunda yer alan söz eylemleri kullanmıştır. Dışa vurumsallar grubunu sıklık sırasına göre yönlendiriciler, temsilciler ve bağlayıcılar grubu takip etmektedir. Konuşucular dışa vurumsallar, yönlendiriciler ve temsilciler grubunda çeşitli söz eylem türlerinden yararlanmışken yalnız bağlayıcılar grubunda “bildirim içeren” vedalaşma söz eylemlerinden başka bir tür kullanmamıştır.

2.2.1. Dışa Vurumsal Vedalaşma Söz Eylemleri

Ichi Rittoru no Namida dizisinde 118 adet dışa vurumsal vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Sıklık sırasına göre dışa vurumsal vedalaşma söz eylemi türleri şu şekildedir: yalnızca vedalaşma, dilek içeren, yalnızca vedalaşmayı yanıtlama, destekleme içeren, duygu-durum bildirme içeren ve teşekkür içeren.

Yalnızca Vedalaşma

Ichi Rittoru no Namida dizisinde 59 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Yalnızca vedalaşma söz eylemlerinin oluşturulduğu ifadelerle birlikte vedalaşmanın iletildiği dinleyicinin derecesinin de yer aldığı tablo aşağıda sunulduğu şekildedir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi			Genel Toplam
	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	2	12	45	59
YALNIZCA VEDALAŞMA	2	12	45	59
ITTEKIMASU		1	14	15
ITTERASSHAI			13	13
DEWA/JAA		3	9	12
BAI BAI		2	4	6
SAYŌNARA	1	1	1	3
YOROSHIKU ONEGAISHIMASU		3		3
MATA			3	3
NOCHI HODO		1		1
SHITSUREI SHIMASU	1			1
OSEWA NI NARIMASU		1		1
ATO DE			1	1
Genel Toplam	2	12	45	59

Tablo 6: *Ichi Rittoru no Namida* Dizisinde Yalnızca Vedalaşma Söz Eylemleri

Yalnızca vedalaşma söz eylemlerinde 59 adet ifade tespit edilmiştir. Yalnızca vedalaşma söz eylemlerinin Dinleyici -1’de yoğunlaştığı görülmektedir. Tespit edilen ifadeler sıklık sırasına göre *ittekimasu*, *itterasshai*, *dewa/jaa*, *bai bai*, *sayōnara*, *yoroshiku onegaishimasu*, *mata*, *nochi hodo*, *shitsurei shimasu*, *osewa ni narimasu* ve *ato de* ile oluşturulmuştur. Yalnızca vedalaşma söz eylemlerinin oluşturulduğu ifadeler, varyantları ve kullanıldığı bağlam çerçevesinde aşağıda açıklanmıştır.

Ittekimasu ifadesi Japonca “gitmek” eylemi “*iku*” ve “gelmek” eylemi “*kuru*” eylemlerinin birleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Ortamdan çıkarken kullanılan bir vedalaşma ifadesi olan *ittekimasu*, *Ichi Rittoru no Namida* dizisinde 15 kez görülmüştür. İletişim kanalı tümünde yüz yüze sesli konuşmadır. *Ittekimasu*’ın “*ittekimasu* (görüşürüz)”, “*sore ja ittekimasu* (o zaman görüşürüz)” ve “*jaa ittekuru* (öyleyse görüşürüz)” olmak üzere üç varyantının kullanıldığı görülmüştür.

15 ifadenin 14'ü çocukların evden çıkarken ebeveynleri ile vedalaşmasından oluşurken bu kullanımın dışında kalan yalnız bir ifade bulunmaktadır. Bu ifadenin kullanıldığı sahne gündüz, Ikeuchi ailesinin evinin antresinde geçmektedir. Bu sahnede Aya, hastalığı ilerlemeye başladığı için tek başına yürümekte zorlandığından yakın arkadaşları Mari ve Saki Aya'yı alarak dışarı çıkarmak üzeredir. Aya'nın annesi Shioka ve babası Mizuo ise Aya, Mari ve Saki'yi geçirmektedir. Saki'nin burada görülen "Ittekimasu." (Egashira vd., 2006, 1:15:15) kullanımı, Aya'yı eve onların bırakacağını; dolayısıyla eve yeniden dönüleceğini işaret etmektedir.

Ittekimasu kullanımlarının akabinde konuşucunun konuşma ortamından daima ayrıldığı görülmüştür. *Ittekimasu* ifadesinin diğer varyantları olan "sore ja ittekimasu" ve "jaa ittekuru" kullanımlarının, *ittekimasu*'ın söz eylemsel içeriğini değiştirmedeği görülmüştür.

Itterasshai ifadesi Japoncada "gitmek" eylemi "iku" ve "gelmek" eylemi "irassharu" sözcüklerinin birleşiminden oluşmaktadır. *Ichi Rittoru no Namida* dizisinde 13 adet *itterasshai* ifadesi ile gerçekleştirilen vedalaşma tespit edilmiştir. Bu vedalaşmaların tümü ebeveyn-çocuk ve eşler olmak üzere aile ortamında kullanılırken 9 tanesi *ittekimasu* ifadesinin yanıtı olarak kullanılmıştır. *Itterasshai* ifadesini kullanan konuşucular, tüm durumlarda konuşma ortamında kalmayı sürdürmüştür.

Itterasshai'ın *itterasshai* ve *ittekoi*³⁵ olmak üzere iki varyantı görülmüştür. Bu varyantlar, *itterasshai* ifadesinin söz eylemsel içeriğini değiştirmemiş ve her iki durumda da vedalaşma eyleminin gerçekleştirilmesini sağlamıştır. *Ittekoi* kullanımlarının her ikisi de baba Mizuo tarafından çocuklarını okula geçirirken *ittekimasu* vedalaşmasının yanıtı olarak kullanılmıştır.

³⁵ *Ittekoi*, *itterasshai*'ın düz çekim emir kipidir.

*Dewa/jaa*³⁶ yapısına bakıldığında *Ichi Rittoru no Namida* dizisinde *dewa* ile oluşturulan vedalaşma ifadesine rastlanmazken *jaa* ile oluşturulan 12 adet vedalaşma ifadesi tespit edilmiştir. Bu ifadelerin 11'i vedalaşmanın başlangıcı konumda iken yalnızca biri cevap olarak kullanılmıştır. *Jaa*'nın 6 adet varyantı bulunmaktadır ve her varyantın söz eylemsel içeriği yalnızca vedalaşma eylemidir. *Jaa*, “*sore ja*” (Egashira vd., 2006, 40:14) şeklinde bir kez telefon görüşmesinde kullanılmıştır ve kalan tüm kullanımlar yüz yüze konuşmada yer almaktadır. *Jaa*, Dinleyici +1'e hiç kullanılmamıştır.

Bai bai vedalaşma ifadesi Japoncaya İngilizce “*bye bye*” vedalaşma ifadesinden geçmiştir. *Ichi Rittoru no Namida* dizisinde 6 adet *bai bai* ifadesi kullanılmıştır ve varyantı bulunmamaktadır. *Bai bai*'ı bir kez kız çocuğu ve 5 kez Aya olmak üzere yalnızca kadınların kullandığı görülmüştür. Bu kullanımlar yeni tanışma esnasında karşılıklı iki kez ve yakın arkadaşlar arasında dört kez olmak üzere gözlemlenmiştir.

Ichi Rittoru no Namida dizisinde bir vedalaşma sözcüğü olan *sayōnara* ile gerçekleştirilen 3 adet vedalaşma bulunmaktadır. Bu vedalaşmaların tümü, genç kızlar tarafından *sayōnaranın sayonara* şeklindeki kısaltması ile yapılmıştır. Söz konusu vedalaşmaların ikisi yüz yüze sesli konuşmada, biri ise telefon görüşmesinde geçmektedir. Telefon görüşmesindeki *sayonara*'yı Aya, liseden ve basketbol kulübünden kendisinin üstü olan ve hoşlandığı kişi olan Yūji ile artık görüşmek istemediğini açıklayan bir konuşmanın bitişinde dile getirmiştir. Bu sahnede kullanılan *sayonara* söz eyleminin etkisöz eylem boyutu da önem taşımaktadır. Zira Aya, bu vedalaşma ile Yūji ile olan ilişkisini bitirmek niyetindedir. Nitekim bu, Aya ve Yūji'nin son konuşması olmuştur. Diğer iki kullanım ise yalnızca veda etme amacıyla kullanılmıştır; dolayısıyla bahsi geçen sahnede gerçekleşen etkisöz eylem diğer *sayonara* kullanımları için geçerli değildir.

³⁶ *Jaa, dewa*'nın sözlük çekimidir.

Yoroshiku onegaishimasu konuşucunun karşısındaki kişiden iyi davranılmasını istediği anlamına denk gelen ve hem karşılaşma hem de vedalaşma esnasında kullanılabilen bir selamlaşma ifadesidir. *Ichi Rittoru no Namida* dizisinde vedalaşma söz eylemi olarak kullanılan 3 adet *yoroshiku onegaishimasu* ifadesi yer almakta ve bu ifadenin *yoroshiku onegaishimasu* ve kısaltılmış hali *onegaishimasu* olmak üzere iki varyantı bulunmaktadır. Bu vedalaşmaların tümü, vedalaşmanın başlangıcı pozisyonundadır. Söz konusu ifadelerin tümü, ebeveynler Shioka ve Mizuo'nun çocukları Aya'yı bir başkasına teslim ettiği bağlamda kullanılmıştır.

Ichi Rittoru no Namida dizisinde “yeniden, tekrar” anlamı ile kullanılan *mata* ile oluşturulan 3 adet vedalaşma ifadesi yer almaktadır. Bu ifadeler “*sore jaa mata ne* (o zaman görüşürüz)”, “*sore ja mata ashita ne* (o zaman yarın görüşürüz)” ve “*sore ja mata ne* (o zaman görüşürüz)” olarak kullanılmıştır. Bu kullanımların üçü de vedalaşmanın başlangıcı pozisyonunda yer almaktadır. “*Sore ja mata ashita ne*” (Egashira vd., 2006, 19:53) vedalaşması, Higashi Lisesinin kapısında Saki tarafından Aya'ya söylenmiştir. Bu kullanımla Saki, Aya ile hem yakın arkadaş hem de sınıf arkadaşı olduğundan ertesi gün tekrarlayacak olan rutin görüşmelerine atıfta bulunmuştur. “*Sore ja mata ne*” (Egashira vd., 2006, 1:25:09) vedalaşması ise Aya tarafından parkta sevdiği bir yavru köpeğe söylenmiştir. Bu kullanım, veri tabanının tümünde; konuşucunun insan olmayan bir alıcıya veda ettiği tek kullanımdır. “*Sore ja mata ne*” (Egashira vd., 2006, 11:08) ise Aya tarafından yakın arkadaşı Haruto'ya bir telefon görüşmesinde söylenmiştir.

Ato de Japoncada “daha sonra”, “belirli bir şeyin sonrasında” anlamlarına gelen bir kullanımdır. *Ichi Rittoru no Namida* dizisinde “*ato de ne* (görüşürüz)” varyantıyla bir kez kullanılmıştır. Bu kullanım Higashi Lisesinin zemin katında gerçekleşmiştir. Anne Shioka veli toplantısına gidecektir ve ikinci kızı Ako, anneleri dönene kadar tekerlekli sandalyede olan ablası Aya'ya eşlik edecektir. Aya bu sahnede annesi ile “*ato de ne*”

(Egashira vd., 2006, 36:48) diyerek vedalaşmaktadır. Buradaki kullanımda “ato” ile kastedilen “sonra”, veli toplantısının sonrasındır.

Nochi hodo Japoncada “daha sonra”, “biraz zaman geçince” anlamlarına gelmektedir. Shioka tarafından “*jaa nochi hodo*” varyantı ile bir kez kullanılmıştır. Sıcakkanlılığıyla öne çıkan bir karakter olan Shioka, telefonda hastalarından biriyle görüştüğü sırada, hastasına yeni bir yemek tarifi bulduğundan bahsederek hastasını evine davet etmektedir. Bu esnada kendisine başka bir iş için seslenilince konuşmasını “*jaa nochi hodo*” (Egashira vd., 2006, 12:41) diyerek kesmiş ve telefonu kapatmıştır.

Shitsurei shimasu Japoncada konuşucunun herhangi bir biçimde dinleyiciye vereceği veya vermiş olduğu rahatsızlığı belirttiği bir selamlama ifadesidir. *Shitsurei shimasu* hem karşılaşma hem de ayrılma esnasında kullanılabilir. *Ichi Rittoru no Namida* dizisinde *shitsurei shimasu* vedalaşması “*ja shitsurei shimasu* (öyleyse müsaadenizle)” (Egashira vd., 2006, 11:10) varyantıyla bir kez kullanılmıştır. Bu kullanım ile Haruto, okulun revirinden çıkarken hemşire ile vedalaşmıştır.

Osewa ni narimasu konuşucunun karşısındaki kişiye zahmet verdiğini veyahut yük olduğunu belirterek mahcubiyetini ve minnetini dile getirdiği bir ifadedir. Ako, ablası Aya’yı hastane odasına yerleştireceği zaman kendilerine Aya’nın kalacağı odayı gösteren ve içeri kadar eşlik eden hemşireye “*osewa ni narimasu*” (Egashira vd., 2006, 1:00:10) diyerek veda etmiştir.

Dilek İçeren

Ichi Rittoru no Namida dizisinde dilek içeren 27 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	27	27
DİLEK İÇEREN	27	27

OYASUMINASAI	12	12
KI WO TSUKETE	11	11
-TE KURU	2	2
YUME WO MIRU	1	1
-YŌ NI	1	1
Genel Toplam	27	27

Tablo 7: *Ichi Rittoru no Namida* Dizisinde Dilek İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Tablo 7’de görüldüğü üzere dilek içeren vedalaşma söz eylemleri yalnızca Dinleyici -1’e iletilmiştir. Dilek içeren vedalaşma söz eylemleri sıklık sırasına göre *oyasuminasai*, *ki wo tsukete*, *-te kuru*, *yume wo miru* ve *-yō ni* ile oluşturulmuştur.

Gece vakti veya yatmadan önce vedalaşma esnasında kullanılan *oyasuminasai* ifadesi, *Ichi Rittoru no Namida* dizisinde 12 kez kullanılmıştır. *Oyasuminasai*’ın tam hali “*oyasuminasai*”, kısaltılmış hali olan “*oyasumi*” ve “*sore ja oyasuminasai* (öyleyse iyi geceler)” olmak üzere üç varyantı bulunmaktadır. Ana anlam değişmediğinden bu kullanımlar söz eylemin içeriğini de değiştirmemiştir. Tüm *oyasuminasai* kullanımları aile veya yakın arkadaşlar arasında, gece saatlerinde gerçekleşmiştir. *Oyasuminasai* hem konuşma ortamından ayrılan hem de konuşma ortamında kalan kişilerce karşılıklı kullanılmıştır. Ek olarak baba Mizuo karakteri, çocukları Hiroki ve Rika’ya “*ii yume miro yo* (güzel rüyalar görün)” (Egashira vd., 2006, 10:14) diyerek de iyi geceler dilemiştir.

Ki wo tsukete Türkçe karşılığı “(kendine) dikkat et” olan bir ifadedir. *Ki wo tsuketenin* 5 varyantı bulunmaktadır ve tümünde söz eylemin içeriği iyi dilekte bulunmadır. *Ki wo tsukete* kullanımlarının tümü aile ve yakın arkadaşlar arasında gerçekleşmiştir. *Ki wo tsukete* ifadesini kullanan konuşucu tüm durumlarda konuşma ortamında kalmayı sürdürmüş ve dinleyici tüm durumlarda konuşma ortamından ayrılmıştır.

Ichi Rittoru no Namida dizisinde *-te kuru* yapısıyla oluşturulan 2 adet vedalaşma ifadesi bulunmaktadır. “*Tanoshinde rasshai*” ve “*tanoshinde kite ne*” olmak üzere iki varyantı bulunmaktadır. Her iki kullanımda konuşucu, karşısındaki kişiye eğlenmesi

yönünde bir iyi dilekte bulunmaktadır ve söz konusu kullanımların ikisi de anne Shioka tarafından kızı Aya'yı Yūji ile buluşmaya uğurladığı esnalarda kullanılmıştır.

Yō ni ifadesi ile oluşturulan bir adet vedalaşma ifadesi bulunmaktadır. Bu kullanımda Ayaların sınıf öğretmeni Nishino, dönemin son dersinde öğrencilerine “*ashita kara natsu yasumi da ga minna ki wo hiki shimete sugosu yō ni* (yarından itibaren yaz tatili, kendinizi salmadan geçirin)” (Egashira vd., 2006, 01:02:22) diyerek veda etmiş ve okul dönemini sonlandırmıştır.

Yalnızca Vedalaşma Yanıtı

Ichi Rittoru no Namida dizisinde, yalnızca vedalaşmayı yanıtlama işlevi olan 19 adet sözcük tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi			Genel Toplam
	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	7	2	10	19
YALNIZCA VEDALAŞMA YANITI	7	2	10	19
HAI	7	2	3	12
UN			7	7
Genel Toplam	7	2	10	19

Tablo 8: *Ichi Rittoru no Namida* Dizisinde Yalnızca Vedalaşmayı Yanıtlayan Söz

Eylemler

Vedalaşmayı yanıtlama işlevi olan kullanımların tümü, vedalaşmanın yanıtı konumunda yer almaktadır. Bu yanıtlar, Japoncada her ikisi de olumlu yanıt sözcükleri olan *hai* ve *un* ile oluşturulmuştur. *Un* günlük ve samimi ortamlarda daha sık kullanılırken *hai*, *un* yanıtına kıyasla günlük ortamlarda da kullanılmakla birlikte resmi kullanıma daha yakındır. Bu nedenle *un* yanıtı yalnızca Dinleyici -1'e kullanılmıştır.

Tekmen (2009) *hai*'ın yanıt işlevlerinden birinin “selamlamayı yanıtlama” olduğunu saptamış ve bu kullanımlarda *hai*'ın olumlu yanıt anlamını yitirerek yalnızca konuşucunun karşısındaki kişinin selamını kabul etme işlevinin olduğunu belirtmiştir. *Un*

yanıtının da selamlamaya yanıt işlevinin *hai* ile örtüştüğü ancak kullanımının yakın olunan kişilere veyahut asta kısıtlı olduğu düşünülmektedir.

Destekleme İçeren

Ichi Rittoru no Namida dizisinde destekleme içeren 5 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	5	5
DESTEKLEME İÇEREN	5	5
GANBATTE	5	5
Genel Toplam	5	5

Tablo 9: *Ichi Rittoru no Namida* Dizisinde Destekleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Tablo 9’da yer alan vedalaşmaların tümü, konuşucunun dinleyiciyi desteklediğini belirten *ganbatte* ve *ganbare* sözcükleri ile oluşturmuştur. Destekleme içeren kullanımların tümünde dinleyici derecesinin -1 olduğu görülmüştür. Söz konusu kullanımların dördü ebeveyn den çocuğa iletilirken biri öğretmenden öğrencisine iletilmiştir. Bu kullanımlarda konuşucu, dinleyicinin gerçekleştireceği belirli bir eyleme yönelik desteğini dile getirerek vedalaşmayı sağlamıştır.

Duygu-Durum Bildirme İçeren

Ichi Rittoru no Namida dizisinde duygu-durum bildirme içeren 4 adet vedalaşma ifadesi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	4	4
DUYGU-DURUM BİLDİRME İÇEREN	4	4
II	2	2
TANOSHIMI NI SURU	1	1
WAKARU	1	1
Genel Toplam	4	4

Tablo 10: *Ichi Rittoru no Namida* Dizisinde Duygu-Durum Bildirme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Söz konusu vedalaşma ifadeleri sıklık sırasına göre “*ii*”, “*tanoshimi ni suru*” ve “*wakaru*” ile oluşturulmuştur. Duygu-durum bildirme içeren vedalaşma ifadelerinin tümü, Dinleyici -1’e iletilmiştir.

Duygu-durum bildiren vedalaşmaların ikisinin, “*iyi*” sözcüğü “*ii*” ile oluşturulduğu görülmüştür. Söz konusu kullanımların akabinde konuşucunun, karşısındaki kişiyi artık dinlemek istemediğinden konuşma ortamını tepkili bir biçimde terk ettiği görülmüştür. “Heyecanla bekliyorum” anlamına gelen “*tanoshimini shiteru*” (Egashira vd., 2006, 15:57) kullanımı ise konuşucunun dinleyici ile yeniden görüşecekleri zamana istinaden dile getirilmiştir. “*Ou wakatta*” (Egashira vd., 2006, 1:10:04) ifadesi ise sorumluluk yükleme ifadesine cevap olarak dile getirilmiştir ve konuşucunun, vedalaşma esnasında kendisine yüklenen sorumluluğun içeriğini anladığını ve bu sorumluluğu üstlenmeyi kabul ettiği anlamlarını içermektedir.

Teşekkür İçeren

Ichi Rittoru no Namida dizisinde teşekkür içeren 4 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	2	2	4
TEŞEKKÜR İÇEREN	2	2	4
ARIGATŌ	1	1	2
DŌMO	1		1
GOCHISŌ SAMA		1	1
Genel Toplam	2	2	4

Tablo 11: *Ichi Rittoru no Namida* Dizisinde Teşekkür İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Teşekkür içeren vedalaşma söz eylemleri sıklık sırasına göre *arigatō*, *gochisō sama* ve *dōmo* ile oluşturulmuştur.

Bu kullanımlardan ikisi teşekkür sözcüğü *arigatō* ile oluşturulmuştur. Kibar çekimde konuşucunun dengine “*arigatō gozaimashita* (teşekkür ederim)” ve düz çekimde konuşucunun yakın arkadaşına “*arigatō ne* (sağ ol)” olmak üzere iki şekilde kullanılmıştır. Bir diğer teşekkür kullanımı ise yemek yedikten sonra söylenen bir teşekkür ifadesi olan “*gochisō sama*” ile oluşturulmuştur. Bu ifade, Haruto tarafından akşam yemeği sırasında ebeveynlerine söylenmiştir (Egashira vd., 2006, 1:00:55). Haruto bu vedalaşmayı, ailesinin okul sınavları ve gelecek planlarıyla ilgili konuşmalarından kaçmak için kullanmış ve yemekten erken ayrılmıştır. Teşekkür içeren son vedalaşma ifadesi ise yine teşekkür bildiren “*dōmo*” sözcüğü ile oluşturulmuştur. “*Maido dōmo* (Ayağınıza sağlık)” varyantı ile kullanılan vedalaşmayı bir restoran sahibi, düzenli müşterisini uğurlarken kullanmıştır (Egashira vd., 2006, 15:01).

1.2.2. Yönlendirici Vedalaşma Söz Eylemleri

Ichi Rittoru no Namida dizisinde yönlendiriciler grubuna ait 11 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Yönlendiriciler grubunda yer alan vedalaşmaların tümünde dinleyicinin derecesi -1’dir. Yönlendirici vedalaşmalar sıklık sırasına göre sorumluluk yükleme, tavsiye, davet ve emir içeren kullanımlar ile oluşturulmuştur.

Sorumluluk Yükleme İçeren

Ichi Rittoru no Namida dizisinde sorumluluk yükleme içeren 8 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
YÖNLENDİRİCİLER	8	8
SORUMLULUK YÜKLEME İÇEREN	8	8
ONEGAI	2	2
TANOMU	4	4
YOROSHIKU	2	2
Genel Toplam	8	8

Tablo 12: *Ichi Rittoru no Namida* Dizisinde Sorumluluk Yükleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Bu kullanımlar sıklık sırasına göre *tanomu*, *yoroshiku* ve *onagai* ile oluşturulmuştur.

Sorumluluk yükleme içeren vedalaşma söz eylemlerinin, *Ichi Rittoru no Namida* dizisinde vedalaşma ifadeleri olarak kullanıldıkları bağlam içerisinde birini ya da bir şeyi başkasına bırakmaya işaret eden “*tanomu*” ve “*yoroshiku*” sözcükleri ve talep veya istek bildiren “*onagai*” sözcüğü ile oluşturulduğu görülmüştür. Sorumluluk yükleme içeren vedalaşmaların tümü anne Shioka veya baba Mizuo tarafından birbirlerine, kendi çocuklarına veya çocuklarının arkadaşlarına karşı kullanılmıştır. Bu kullanımların tümünde sorumluluğu yüklenen kişinin kendi çocukları; sorumluluğu yüklenen şeyin ise dükkânları olduğu görülmüştür.

Tavsiye İçeren

Ichi Rittoru no Namida'da tavsiye içeren bir adet vedalaşma söz eylemi bulunmaktadır.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
YÖNLENDİRİCİLER	1	1
TAVSİYE İÇEREN	1	1
-TARA	1	1
Genel Toplam	1	1

Tablo 13: *Ichi Rittoru no Namida* Dizisinde Tavsiye İçeren Vedalaşma Söz Eylemi

Tavsiye içeren kullanım dolaylı olarak Japoncada koşul bildiren *-tara* yapısı ile oluşturulmuş ve Dinleyici -1'e iletilmiştir.

Tavsiye içeren vedalaşma, Dr. Mizuno'nun hastası Aya ile dışarıda görüşmesini sonlandırırken kullanılmıştır. Ciddi bir tonla dile getirilen “*Nanika attara tsugi no shinsatsu no toki ni demo* (Başka bir şey olursa bir sonraki muayenede de söyle)”

(Egashira vd., 2006, 17:44) ifadesi ile Mizuno konuşmanın sona erdiğini belirtirken hastası ile vedalaşmıştır.

Davet İçeren

Ichi Rittoru no Namida'da davet içeren bir adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
YÖNLENDİRİCİLER	1	1
DAVET İÇEREN	1	1
-TE KURU	1	1
Genel Toplam	1	1

Tablo 14: *Ichi Rittoru no Namida* Dizisinde Davet İçeren Vedalaşma Söz Eylemi

Davet içeren vedalaşma söz eylemi *-te kuru* ile sağlanmış ve Dinleyici -1'e iletilmiştir.

Davet içeren vedalaşma ifadesi öğretmenden öğrenciye kullanılmıştır. Aya'nın yürümekte zorlanması nedeniyle basketbol kulübüne katılamadığını bilen öğretmeni Nishino, okul koridorunda rastladığı Aya ile "*Chōshi ga yoku nattara itsu demo modotte koi yo.* (İyileşince istediğin zaman dön.)" (Egashira vd., 2006, 55:18) diyerek vedalaşmıştır.

Emir İçeren

Ichi Rittoru no Namida dizisinde emir içeren bir adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
YÖNLENDİRİCİLER	1	1
EMİR İÇEREN	1	1
-NASAI	1	1
Genel Toplam	1	1

Tablo 15: *Ichi Rittoru no Namida* Dizisinde Emir İçeren Vedalaşma Söz Eylemi

Emir içeren vedalaşma ifadesi Haruto'nun babası Yoshifumi tarafından Haruto'ya söylenmiştir. Baba Yoshifumi, Haruto'ya çeşitli tavsiyelerde bulunduğu ciddi bir konuşmanın ardından “*Yoku kangaenasai.* (İyice düşün.)” (Egashira vd., 2006, 20:22) diyerek oğlunun odasından ayrılmıştır.

2.2.3. Temsilci Vedalaşma Söz Eylemleri

Ichi Rittoru no Namida dizisinde temsilciler grubuna ait 7 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Temsilci vedalaşma söz eylemlerinin dördü sebep belirtme içeren, üçü ise durum betimleme içeren vedalaşmalarla oluşturulmuştur. Temsilci vedalaşmaların tümünde dinleyicinin derecesinin -1 olduğu görülmüştür.

Sebepl Belirtme İçeren

Ichi Rittoru no Namida dizisinde sebep belirtme içeren 4 adet vedalaşma söz eylemi bulunmaktadır.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
TEMSİLCİLER	4	4
SEBEP BELİRTME İÇEREN	4	4
KARA	4	4
Genel Toplam	4	4

Tablo 16: *Ichi Rittoru no Namida* Dizisinde Sebep Belirtme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Sebepl belirtme içeren vedalaşmaların tümü Japoncada sebep belirten *-kara* ilgeci ile gerçekleştirilmiş ve Dinleyici -1'e iletilmiştir.

Sebepl bildiren vedalaşmalarda konuşucu, gitmesine sebep olan durumu bildirmekte veya ayrıldıktan sonra dinleyiciyle yeniden iletişime geçeceğini belirterek karşısındaki kişiyi rahatlatmayı amaçlamaktadır. Sebep bildirme içeren kullanımların

tümü, konuşucunun ailesine veya astına kullanılmıştır ve vedalaşmanın birincil konumunda yer almaktadır.

Durum Betimleme İçeren

Ichi Rittoru no Namida dizisinde durum betimleme içeren üç adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
TEMSİLCİLER	3	3
DURUM BETİMLEME İÇEREN	3	3
ARU	1	1
İJÖ	2	2
Genel Toplam	3	3

Tablo 17: *Ichi Rittoru no Namida* Dizisinde Durum Betimleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Durum betimleme içeren vedalaşma söz eylemleri *ijō* ve *aru* ile oluşturulmuş ve yalnızca Dinleyici -1'e iletilmiştir.

Durum betimleme içeren vedalaşma söz eylemlerinde “*ijō*” ifadesini sınıf öğretmeni Nishino, dersi bitirmek için kullanmıştır. “*Chotto yotteku toko anda.* (Benim bir yere gitmem lazım.)” (Egashira vd., 2006, 36:35) ifadesi ise yakın arkadaşlar arasında kullanılmıştır.

2.2.4. Bağlayıcı Vedalaşma Söz Eylemleri

Ichi Rittoru no Namida dizisinde bağlayıcılar grubuna ait 5 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Bağlayıcılar grubunda yer alan vedalaşmaların tümü bildirim içeren vedalaşma söz eylemlerinden oluşmaktadır.

Bildirim İçeren

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
BAĞLAYICILAR	1	4	5
BİLDİRİM İÇEREN	1	4	5
IKU		3	3
ISOGU		1	1
AU	1		1
Genel Toplam	1	4	5

Tablo 18: *Ichi Rittoru no Namida* Dizisinde Bildirim İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Bildirim içeren vedalaşma söz eylemlerinin 4 tanesinin “gitmek” eylemi “*iku*”, birinin “acele etmek” eylemi “*isogu*” ve bir diğerinin “görüşmek” eylemi “*au*” ile oluşturulduğu görülmüştür.

Bildirim içeren vedalaşma söz eylemleri ile konuşucu, vedalaşma esnasında veya vedalaşmanın akabinde yapacağı/yapmayacağı bir eylemi dinleyiciye bildirmektedir.

Bu söz eylemler arasında “*mō aemasen* (artık görüşemeyiz)” (Egashira vd., 2006, 01:26:35) Aya’nın Haruto’ya yazdığı bir mektubun sonunda kullanılmıştır. Aya bu söz eylemi, Haruto ile arkadaşlığını sonlandırma niyeti ile dile getirdiğinden etkisöz eylem boyutu da önem taşımaktadır. Ancak ilerleyen zamanda Haruto ile yeniden görüştiklerinden söz eylem geçersiz olmuştur.

Ichi Rittoru no Namida dizisinde yer alan vedalaşma söz eylemleri değerlendirildiğinde, aile ortamında kullanılan vedalaşma ifadelerinin ön plana çıktığı görülmüştür. Vedalaşma söz eylemlerinin iletildiği dinleyici derecelerinin sıklık sırasına göre Dinleyici -1, Dinleyici 0 ve Dinleyici +1 olduğu saptanmıştır.

Vedalaşma esnasında konuşucular sıklık sırasına göre dışa vurumsallar, yönlendiriciler, temsilciler ve bağlayıcılar gruplarında yer alan söz eylemlerini kullanmıştır. Dışa vurumsallar grubunda en sık kullanılan vedalaşma söz eyleminin türü ise “yalnızca vedalaşma” söz eylemidir.

3. ATELIER DİZİSİ

3.1. Atelier Hakkında Genel Bilgiler

Atelier dizisi, el yapımı lüks iç çamaşırı tasarımcısı Mayumi Nanjō'nun Tokyo Ginza'da bulunan *Emotion* adlı dükkanında işe başlayan yeni mezun Mayuko Tokita'nın moda endüstrisinde kendine yer bulma çabasını ve *Emotion*'da gelişmesini konu almaktadır (Andāwea, t.y.).

Fuji TV'nin yapımını üstlendiği dizi, 2015 yılında 50 ülkede 62 milyondan fazla üyesi bulunan internet televizyonu ağı Netflix'te yayınlanmıştır ve Fuji TV'nin Netflix'e sağladığı ilk orijinal drama olma özelliğini taşımaktadır. İş hayatında yer alan kadınların yaşantısını betimlemeyi hedefleyerek senaryosu oluşturulan dizi, Japonya'yla kısıtlı kalmayarak küresel bir izleyici kitlesini hedeflemiştir (Fuji TV, t.y.).

Atelier dizisinin yayın ve yapım bilgilerini içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

<i>Atelier</i>	
Yapım Şirketi	Netflix, Fuji Television Network INC.
Kanalı	Netflix
Yönetmen	Ryūta Ōgata Hiroki Hayama
Yapımcı	Daisuke Sekiguchi
Senarist	Naoko Adachi
Yayın Yılı	2015
Bölüm Sayısı	13 Bölüm
Bölüm Süresi	45 dk.

Tablo 19: *Atelier* Dizisinin Yayın ve Yapım Bilgileri

Atelier, iş temalı olması ve karakterlerin aile, romantizm vb. özel yaşantılarını merkeze almaması dolayısıyla resmi ortamda kullanılan çalışan-işveren, çalışan-müşteri,

iş arkadaşı gibi rollere sahip konuşucuların kullandığı vedalaşma ifadelerinin gözlemlenmesine olanak sağlamıştır³⁷.

3.2. *Atelier*'de Yer Alan Vedalaşma Söz Eylemleri

Atelier dizisinde 138 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Bu söz eylemlerle konuşucuların dışa vurumsallar, yönlendiriciler, temsilciler ve bağlayıcılar söz eylem gruplarından yararlandığı görülmüştür. *Atelier*'de kullanılan vedalaşma söz eylemlerinin grupları ve türleri, aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Söz Eylem Grubu	Toplam Adet
DIŞA VURUMSALLAR	122
Yalnızca Vedalaşma	61
Yalnızca Vedalaşma Yanıtı	20
Teşekkür İçeren	15
Özür İçeren	10
Destekleme İçeren	6
Duygu-Durum Bildirme İçeren	4
Dilek İçeren	4
Teşekkür Yanıtı İçeren	2
YÖNLENDİRİCİLER	7
Selam Söyleme İçeren	3
Davet İçeren	2
Sorumluluk Yükleme İçeren	1
Emir İçeren	1
BAĞLAYICILAR	7
Bildirim İçeren	7
TEMSİLCİLER	2
Durum Betimleme İçeren	2
Genel Toplam	138

Tablo 20: *Atelier* Dizisinde Yer Alan Vedalaşma Söz Eylemleri

Atelier'de kullanılan vedalaşma söz eylemlerinin dışa vurumsallar grubunda yoğunlaştığı görülmektedir. Dışa vurumsallar grubunda sıklık sırasına göre yalnızca vedalaşma, yalnızca vedalaşma yanıtı, teşekkür içeren, özür içeren, destekleme içeren,

³⁷ *Atelier* dizisinde yer alan konuşma ortamlarını ve karakterlerin birbiriyle olan ilişkisini gösteren tabloda yer almaktadır. (Bkz. sayfa 184)

duygu-durum bildirme içeren, dilek içeren ve teşekkür yanıtı içeren söz eylemlerle vedalaşma sağlanmıştır. Yönlendiriciler grubunda ise selam söyleme içeren, davet içeren, sorumluluk yükleme içeren ve emir içeren kullanımlar yer almaktadır. Temsilciler grubunda durum betimleme içeren; bağlayıcılar grubunda ise bildirim içeren söz eylemlerle veda edildiği tespit edilmiştir.

Atelier, çalışma ortamını merkeze alan bir dizi olduğundan *Ichi Rittoru no Namida* ile kıyaslandığında dışa vurumsallar grubunda teşekkür ve özür içeren ifadelerin sayısının daha fazla olduğu görülmüştür.

3.2.1.Dışa Vurumsal Vedalaşma Söz Eylemleri

Atelier dizisinde 122 adet dışa vurumsal vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Sıklık sırasına göre dışa vurumsal vedalaşma söz eylemlerinin türleri şu şekildedir: yalnızca vedalaşma, yalnızca vedalaşmayı yanıtlama, teşekkür içeren, özür içeren, destekleme içeren, duygu-durum bildirme içeren, dilek içeren ve teşekkür içeren.

Yalnızca Vedalaşma

Atelier'de 61 adet yalnızca vedalaşma söz eylemi bulunmaktadır. Yalnızca vedalaşma söz eylemlerinin dinleyici derecelerini gösteren tablo aşağıda yer aldığı şekildedir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi			Genel Toplam
	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	15	31	15	61
YALNIZCA VEDALAŞMA	15	31	15	61
DEWA/JAA	1	14	5	20
OTSUKARE SAMA	6	2	3	11
SHITSUREI SHIMASU	3	4		7
MATA		4	2	6
YOROSHIKU ONEGAISHIMASU	2	3		5
ITTEKIMASU	3		1	4
ITTERASSHAI		1	2	3
OSAKI NI	1		1	2

SAYÖNARA		1		1
NOCHI HODO		1		1
OJAMA SHIMASU		1		1
Genel Toplam	15	31	15	61

Tablo 21: *Atelier* Dizisinde Yalnızca Vedalaşma Söz Eylemleri

Atelier'de yer alan yalnızca vedalaşma söz eylemlerinin sıklık sırasına göre *dewa/jaa*, *otsukare sama*, *shitsurei shimasu*, *mata*, *yoroshiku onegaishimasu*, *ittekimasu*, *itterasshai*, *osaki ni*, *sayōnara*, *nochi hodo* ve *ojama shimasu* ile oluşturulduğu görülmüştür. Söz konusu ifadelerin yarısından fazlası Dinleyici 0 grubuna aitken Dinleyici +1 ve Dinleyici -1 arasında da eşit bir dağılım söz konusudur. Dinleyici 0 grubuna en yoğun kullanılan vedalaşma söz eylemlerinin ise "*dewa/jaa*" ile oluşturulduğu görülmektedir.

En sık kullanılan vedalaşma ifadesinin *dewa/jaa* ile oluşturulduğu görülmüştür. *Dewa/jaa* ile oluşturulan vedalaşmaların tümü birincil konumdadır ve tümü, konuşma ortamından ayrılan konuşucular tarafından dile getirilmiştir. Dinleyici +1'e *dewa/jaa*'nın "*dewa*" varyantı kullanılmıştır. Bu kullanım (Sekiguchi, 2015, 23:33) Mayuko'ya ait olup Emotion'daki işinden istifa ettiği ciddi ve gergin bir tona sahip olan konuşmasının sonunda yer almaktadır. Mayuko bu kullanımı ile, konuşma ortamında bulunan katılımcıların çoğu ile bir daha görüşmemek niyetinde olduğundan *dewa* kullanımının akabinde ortamdan çıkmaya yönelmiştir. Dolayısıyla konuşucu ve katılımcıların ilişkisini bitirme niyeti taşıdığından bir etkisöz eylem boyutundan bahsetmek mümkündür. Ancak söz konusu etkisöz geçersiz olmuştur zira Mayuko konuşma ortamından ayrılamadan patronu Mayumi kendisini sert bir şekilde durdurarak izahat istemiştir. Dinleyici 0'a kullanılan vedalaşma söz eylemlerinin dördü *dewa*, onu ise *jaa* ile oluşturulmuştur. *Dewa* ile oluşturulan vedalaşma söz eylemlerinin biri yalnızca *dewa* iken diğer dört varyant eksilteli anlatım yoluyla oluşturulmuştur. Dinleyici 0'a *jaa* ile oluşturulan dokuz vedalaşmanın *ja*, *jaa*, *jaa ne* ve "öyleyse ben" anlamına gelen bir anlatım olan "*jaa watashi wa*" ile gerçekleştirildiği görülmüştür. Bu kullanımlar arasında *ja* kısaltmasını

bir erkek kullanmışken kalan kullanımlar kadınlara aittir. Dinleyici -1'e *dewa* kullanılmamış ve tüm vedalaşmalar *jaa ne* ile oluşturulmuştur.

Otsukare sama ifadesi, konuşucunun karşısındaki kişinin emeğini takdir ettiğini gösteren bir kullanımdır. Aynı zamanda işyeri gibi ortamlarda önden çıkan kişiye bir selamlama olarak da kullanılmaktadır. *Ateleir*'de 11 kez kullanılan ifade, sözlü konuşmada iş çıkışında dile getirilmiştir. *Otsukare sama* ve varyantları vedalaşmanın hem birincil hem de ikincil konumunda yer almaktadır.

Shitsurei shimasu ifadesi 7 kez kullanılmış olup Dinleyici -1'e hiç kullanılmamıştır. *Shitsurei shimasu* vedalaşma söz eylemini dile getiren konuşucu, her durumda konuşma ortamından ayrılmıştır. Bu söz eylemi Mayuko bir kez, "*shitsurei shimashita*" (Sekiguchi, 2015, 40:21) şeklinde geçmiş zaman kibar çekimde kullanmıştır. Mayuko, kendi şirketi Emotion'ın reklamını yaptırmak maksadıyla gittiği moda dergisinin editöründen olumsuz bir yanıt alıp aynı zamanda sektör hakkındaki bilgisizliği nedeniyle de huzursuz olmuş ve utanmıştır. Bu sahnenin sonunda, editöre hediye olarak getirdiği geceliği geri alıp tepkili bir biçimde ayrılırken *shitsurei shimashita* varyantını kullanmıştır. *Atelier*'de *shitsurei shimasu*'ın geçmiş zamanda kullanıldığı tek vedalaşma ifadesi olan *shitsurei shimasu*, konuşucunun tepkisini yansıtmaktadır.

Mata ile oluşturulan 6 adet vedalaşma söz eylemi bulunmaktadır. Bu vedalaşmaların Dinleyici +1'e kullanılmadığı görülmektedir. *Mata* ile oluşturulan vedalaşmalar hem birincil hem de ikincil konumda yer alabilmektedir. *Mata* kullanımı konuşucuların sonraki görüşmelerine atıfta bulunmaktadır. Bu bağlamda "yarın" vb. zaman belirten bir sözcükle birlikte dile getirildiği gibi, belirli bir zaman belirtmeden de kullanılmıştır. *Mata* kullanımlarının arasında "*mata zehi* (tekrar muhakkak)" (Sekiguchi, 2015, 14:06) vedalaşması, Emotion'ın mesai saatleri dışında dükkâna gelen bir müşteriye

Mayuko tarafından kullanılmıştır. Bu sahnede Emotion'ın açık olmadığını belirten Mayuko, müşteriye mahcubiyetini dile getirerek müşteri ile vedalaşmıştır.

Yoroshiku onegaishimasu ifadesi *Atelier*'de beş kez kullanılmıştır. Kullanımların tümü, iş ortamında görülmüş ve Dinleyici -1'e kullanılmamıştır.

Ittekimasu vedalaşması dört kez kullanılmıştır. Bu kullanımların üçü, işyeri dışında yapılacak bir görevin yerine getirileceği zaman Emotion'dan çıkarken söylenmiştir. Bir kullanım ise Hiromi, kızı Rino'yu bale dersine bırakırken Rino tarafından annesine söylenmiştir.

Itterasshai vedalaşma esnasında üç kez kullanılmıştır ve bu kullanımların tümü, dinleyiciyi uğurlayan konuşucu tarafından dile getirilmiştir.

Osaki ni ifadesi konuşma ortamından dinleyiciden önce ayrılan kişilerce iki kez kullanılmıştır. *Osaki ni* kullanımlarının her ikisi mekânsal olarak Emotion'da kullanılmıştır.

Sayōnara vedalaşma ifadesi ise Mayuko tarafından bir kez kullanılmıştır. Mayuko, Kaji'ye söylediği "*sayōnara*" (Sekiguchi, 2015, 16:47) ile konuşma ortamını aceleci bir şekilde terk etmiştir.

Nochi hodo, Hiromi'nin kızı Rino'yu bale dersine geçirdikten sonra Kishikawa Bale Okulu'nun önünde bir başka veli, Hiromi ile vedalaştığı esnada kullanılmıştır (Sekiguchi, 2015, 12:41).

Ojama suru ise "*Dewa sassoku ojama shimashita*" (Sekiguchi, 2015, 19:37) varyantı ile birincil konumda kullanılmıştır. Bu ifadeyi Yuri, bir başka şirket çalışanı olarak görüştüğü Mayumi'nin ofisinden çıkarken kullanmıştır.

Yalnızca Vedalaşma Yanıtı

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi			Genel Toplam
	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	3	14	3	20
YALNIZCA VEDALAŞMA YANITI	3	14	3	20
HAI	3	12	1	16
UN		2	2	4
Genel Toplam	3	14	3	20

Tablo 22: *Atelier* Dizisinde Yalnızca Vedalaşma Yanıtlayan Söz Eylemler

Atelier dizisinde 20 adet yalnızca vedalaşmayı yanıtlayan söz eylem kullanılmıştır.

Yalnızca vedalaşmayı yanıtlama işlevi olan söz eylemlerin *hai* ve *un* sözcükleri ile oluşturulduğu görülmektedir.

Yalnızca vedalaşmayı yanıtlamada daha kibar bir kullanım olan *hai*, sayıca daha fazla kez kullanılmıştır. *Hai* yanıtı tüm dinleyici derecelerine kullanılırken *un* yanıtının Dinleyici +1'e kullanılmadığı görülmüştür. *Hai* ve *un* yanıtlarının varyantları bulunmazken; tüm yanıtlar vedalaşmanın ikincil pozisyonunda yer almaktadır.

Teşekkür İçeren

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi			Genel Toplam
	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	1	12	2	15
TEŞEKKÜR İÇEREN	1	12	2	15
ARIGATŌ	1	7	1	9
DŌMO		2	1	3
GOCHISŌ SAMA		2		2
TASUKARU		1		1
Genel Toplam	1	12	2	15

Tablo 23: *Atelier* Dizisinde Teşekkür İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Atelier dizisinde teşekkür içeren 15 adet vedalaşma söz eylemi bulunmaktadır. Bu söz eylemler sıklık sırasına göre *arigatō*, *dōmo*, *gochisō sama* ve *tasukaru* ile oluşturulmuştur. Teşekkür içeren vedalaşma söz eylemlerinin ağırlıklı olarak Dinleyici 0 grubuna kullanıldığı görülmüştür.

Arigatō ile oluşturulan 9 adet vedalaşma ifadesi tespit edilmiştir. Bu ifadeler arasında Dinleyici -1'e düz çekimde *arigatō* kullanılmıştır. Geçmiş zaman kibar çekimde *arigatō gozaimashita* varyantı 6 kez kullanılmıştır ve bu kullanımların 5 tanesi müşterilere söylenmişken biri, müşterinin nakliyesini gerçekleştiren çalışanın müşteriye söylediği *arigatō gozaimashita* vedalaşmasına yanıt olarak kullanılmıştır.

Dōmo ile oluşturulan 3 adet teşekkür içeren vedalaşma söz eylemi bulunmaktadır. Bu kullanımların ikisi yalnızca *dōmo* ile oluşturulmuş ve Dinleyici 0'a kullanılmıştır. *Dōmo*'nun diğer varyantı "Uyarı için sağ ol" anlamına gelen "*gochūkoku dōmo*" (Sekiguchi, 2015, 04:33) ile oluşturulmuştur. Bu vedalaşma ifadesini Mayumi, Reiko ve Shūko ile olan akşam yemeğinden önden ayrıldığı esnada Shūko'ya cevaben kullanmıştır. *Dōmo*'nun bu varyantı, kullanıldığı bağlamda şakacı bir tona sahiptir.

Yemek sonrası teşekkürü belirten bir ifade olan *gochisō sama* iki kez kullanılmıştır. Her iki kullanım da dışarıda yeme-içme sonrası çalışana söylenmiş ve kibar geçmiş zaman çekiminde kullanılmıştır.

Son olarak, konuşucunun karşısındaki kişiye yardımları için minnetini dile getirmesine yarayan *tasukarimashita* ifadesi vedalaşma esnasında bir kez kullanılmıştır. "*Tasukarimashita*" (Sekiguchi, 2015, 08:57) ifadesini Mayuko, Aya'ya olan minnetini vurgulamak amacıyla kullanmıştır.

Özür İçeren

Atelier'de özür içeren 10 adet vedalaşma söz eylemi yer almaktadır.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici +1	Dinleyici 0	
DIŞA VURUMSALLAR	2	8	10
ÖZÜR İÇEREN	2	8	10
SUMIMASEN	2	7	9
GOMENNASAI		1	1
Genel Toplam	2	8	10

Tablo 24: *Atelier* Dizisinde Özür İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Özür içeren kullanımların Dinleyici -1'e kullanılmadığı görülmüştür. Özür içeren vedalaşmaların dokuzu, konuşucunun karşısındaki kişiye özür, minnet gibi duygularını aktarmasını sağlayan *sumimasen* sözcüğü ile oluşturulmuşken biri özür bildiren *gomennasai* ile oluşturulmuştur.

Sumimasen ile oluşturulan ifadelerin sekizi iş ortamında çalışma arkadaşları veya farklı şirket çalışanları arasında kullanılmıştır. *Sumimasen* ile oluşturulan vedalaşma ifadelerinden biri ise birincil konumda yer almaktadır ve cevaben *gomennasai* ifadesi kullanılmıştır. Söz konusu vedalaşma, Fumika ve Kaji arasında geçmektedir. Kaji, Emotion'ın defilesinden hasta olduğu için erken ayrılmak zorunda kalmıştır. Ancak merakına yenik düşüp defilenin sonlarında geri dönmüştür. Defileye giremediğinden koridorda karşılaştığı ve tanımadığı Fumika'ya defilenin nasıl olduğunu sormuştur. Fumika, bilmediğini söyleyerek "*suimasen*" ifadesiyle vedalaşmış ve Kaji de bu vedalaşmayı "*gomennasai*" olarak yanıtlamıştır (Sekiguchi, 2015, 01:26).

Destekleme İçeren

Atelier'de destekleme içeren 5 adet vedalaşma söz eylemi bulunmaktadır.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	1	5	6
DESTEKLEME İÇEREN	1	5	6
GANBARU	1	4	5
MAKERU		1	1
Genel Toplam	1	5	6

Tablo 25: *Atelier* Dizisinde Destekleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Destekleme içeren vedalaşma söz eylemleri, sıklık sırasına göre *ganbaru* ve *makeru* ile oluşturulmuş ve Dinleyici +1'e hiç kullanılmamıştır.

Destekleme içeren vedalaşmaların dördü, konuşucunun karşısındaki kişiyi desteklemesini içeren *ganbatte* ifadesi ile kurulmuştur. Bu kullanımların biri anneden

kızına, ikisi arkadaşına, biri patrondan çalışanlarına, bir diğeri ise yaşlı bir kadından yeni tanıştığı bir kadına iletilmiştir.

Bir diğerk destekleme içeren kullanım ise “yenilmek” eylemi *makeru* ile oluşturulmuştur. Bu kullanımda Yuri, yakın arkadaşına Mayuko’ya “Tokyo’ya yenilme” diyerek veda etmiştir. Söz konusu sahnede hem Yuri hem de Mayuko, yabancıları oldukları Tokyo’da ilk iş günlerine gitmek üzere vedalaşmıştır. Yuri’nin vedalaşması şakacı bir tonda dile getirilmiştir.

Duygu-Durum Bildirme İçeren

Atelier’de 4 adet duygu-durum bildirme içeren vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici +1	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	2	2	4
DUYGU-DURUM BİLDİRME İÇEREN	2	2	4
URESHII	2		2
II		1	1
WAKARU		1	1
Genel Toplam	2	2	4

Tablo 26: *Atelier* Dizisinde Duygu-Durum Bildirme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Söz konusu kullanımların ikisi “mutlu, sevinçli” sözcüğü “*ureshii*”, biri “iyi” sözcüğü “*ii*” ve bir diğeri ise “anlamak” eylemi “*wakaru*” ile oluşturulmuştur. Duygu-durum bildirme içeren vedalaşmaların Dinleyici 0’a iletilmediği de görülmektedir.

Ureshii ile oluşturulan vedalaşma ifadelerinden biri “Anlamanıza sevindim” anlamına gelen “*Gorikai itadakete ureshii desu*” (Sekiguchi, 2015, 38:46) ifadesidir. Bu ifade, Jin tarafından Yūichirō’ya söylenmiştir. Aralarında bir tür rekabet olan farklı şirket çalışanları arasında, gergin bir tonda gerçekleşen konuşmanın sonunda dile getirilen bu ifade, Jin’in Yūichirō’ya üstünlük taslamak için kullandığı bir vedalaşmadır. *Ureshii* ile oluşturulan bir diğerk ifade Mayuko tarafından Aya’ya söylenmiştir. Bu kullanımda Jin’in

Yūichirō’ya iletildiği *ureshii* ifadesindeki gibi imalı bir anlama rastlanmamaktadır. Mayuko’nun dile getirdiği ifade “*Kochira ni kite itadaketa dake de ureshikatta desu* (Yalnızca gelmiş olmanız bile bizi çok mutlu etti)” (Sekiguchi, 2015, 33:37) ifadesidir. Defile salonunun kapısında Aya’yı geçirirken kullandığı bu ifade ile Mayuko memnuniyetini dile getirmektedir.

li ile oluşturulan kullanım “Tamam yeter” anlamına gelen “*mō ii*” ile; *wakaru* ile oluşturulan kullanım ise “Anladım” anlamına gelen “*wakatta*” ile oluşturulmuştur. Bu ifadelerin her ikisi Mizuki’nin kızı Anna tarafından bir telefon konuşmasının sonunda annesine söylenmiştir. Bu konuşmada Anna, annesi Mizuki’nin tasarımlarının da yer aldığı defileye arkadaşlarıyla görüşmek istediği için gelmek istemediğini haber vermektedir. Ancak Mizuki, kızına karşı çıkararak kiminle görüşeceğine dair sorular sorunca Anna konuşmayı kesmek ve annesinin sorularından kaçmak için *mō ii* ifadesini kullanmış ve hemen ardından istemeyerek de olsa geleceğini ima eden “*wakatta*” ifadesi ile telefonu kapatmıştır.

Dilek İçeren

Atelier’de dilek içeren 4 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi			Genel Toplam
	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	1	2	1	4
DİLEK İÇEREN	1	2	1	4
INORU	1	1		2
-WO		1		1
KI WO TSUKETE			1	1
Genel Toplam	1	2	1	4

Tablo 27: *Atelier* Dizisinde Dilek İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Dilek içeren vedalaşma söz eylemleri *inoru*, *-wo* ve *ki wo tsukete* ile oluşturulmuştur. Dilek içeren kullanımların her dereceden dinleyiciye iletildiği görülmektedir.

Dilek içeren vedalaşma söz eylemlerinin tümü birincil konumda yer almaktadır. Bu söz eylemlerin ikisi “dilemek” eylemi “*inoru*” ile oluşturulmuştur. Bu kullanımların birinde Emotion defile günü yoğun bir hazırlık içerisinde ve Kaji rahatsızlandığı için defile başlamadan eve gönderilmiştir. Kaji Mayuko’ya “*Jaa seikō inottemasu* (Öyleyse başarılar dilerim)” (Sekiguchi, 2015, 14:06) diyerek veda etmiş ve eve dönmek üzere ayrılmıştır. Bu kullanım, tüm diziler arasında dilek içeren vedalaşma söz eyleminin konuşucunun üstüne kullanıldığı tek örnektir.

Bir diğer *inoru* kullanımı ise Rin’e aittir. Mayuko Emotion’da çalışmaya yeni başladığında Carolina Herrera adlı mağazadan teslimat almaya gönderilmiştir. Mağazadan çıkarken hem şube müdürü hem de Emotion’ın müşterisi olan Rin, Mayuko’yu geçirirken Emotion’ın yaklaşan özel defilesinde başarılar dilemiştir.

Dilek içeren bir diğer vedalaşma söz eylemi, Mizuki tarafından kullanılmıştır. Emotion’ın tüm çalışanları iki haftalık tatile çıkmadan önce kapının önünde vedalaşırken Mizuki herkese “*Jaa yoi kyūjitsu wo!* (Öyleyse herkese iyi tatiller!)” diyerek veda etmiştir. Son dilek içeren vedalaşma ise Reiko tarafından kullanılmıştır. Reiko, akşamüstü işten çıkan Mizuki’yi “*Ki wo tsukete ne* (Kendine dikkat et)” diyerek uğurlamıştır.

Teşekkür Yanıtı İçeren

Atelier’de yalnızca teşekkürü yanıtlamaya yarayan iki adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	1	1	2
TEŞEKKÜR YANITI İÇEREN	1	1	2
DŌ ITASHIMASHITE		1	1
DŌMO	1		1
Genel Toplam	1	1	2

Tablo 28: *Atelier* Dizisinde Teşekkür Yanıtı İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Teşekkür yanıtı içeren vedalaşma söz eylemleri *dō itashimashite* ve *dōmo* ile oluşturulduğu görülmektedir. Teşekkür yanıtı içeren vedalaşma söz eylemlerinin Dinleyici +1'e iletilmediği görülmektedir.

Shūko, Mayumi'nin "Uyarın için çok sağ ol" vedalaşmasına Mayumi ile aynı şekilde şakacı bir tonda "*Dō itashimashitete* (Rica ederim)" (Sekiguchi, 2015, 04:35) diyerek yanıt vermiştir. "*Dōmo*" yanıtı ise restoran çalışanından müşteriye iletilmiştir.

3.2.2. Yönlendirici Vedalaşma Söz Eylemleri

Atelier dizisinde 7 adet yönlendiriciler grubuna ait vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Yönlendiriciler grubunda sıklık sırasına göre selam söyleme içeren, davet içeren, sorumluluk yükleme içeren ve emir içeren vedalaşma söz eylemleri kullanılmıştır. Yönlendirici vedalaşma söz eylemleri, Dinleyici +1'e kullanılmamıştır.

Selam Söyleme İçeren

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
YÖNLENDİRİCİLER	2	1	3
SELAM SÖYLEME İÇEREN	2	1	3
YOROSHIKU	2	1	3
Genel Toplam	2	1	3

Tablo 29: *Atelier* Dizisinde Selam Söyleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Selam söyleme içeren vedalaşmaların tümü *yoroshiku* sözcüğünü içermektedir ve olumlu tonda kullanılmıştır. Buradaki *yoroshiku*, konuşucunun dinleyici yoluyla bir başkasına iyi dileklerini iletmesini yarayan bir sözcük anlamında kullanılmaktadır. Selam söyleme içeren vedalaşma söz eylemleri ile konuşucu, karşısındaki kişi ile olan ilişkisini ortak bir tanıdık vasıtası ile pekiştirmektedir.

Davet İçeren

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
YÖNLENDİRİCİLER	1	1	2
DAVET İÇEREN	1	1	2
-TE KUDASAI	1		1
-YÖ		1	1
Genel Toplam	1	1	2

Tablo 30: *Atelier* Dizisinde Davet İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Atelier'de davet içeren iki adet vedalaşma söz eylemi bulunmaktadır. Bu söz eylemler *-te kudasai* ve *-yō* ile oluşturulmuştur. Davet içeren vedalaşma söz eylemleri Dinleyici +1'e iletilmemiştir.

Davet içeren vedalaşmaların biri Yamazaki tarafından Kaji'ye söylenmiştir. Mayuko ve Yuri, Shikishima Kafe'nin düzenli müşterileri; Yamazaki ise Shikishima Kafe'nin çalışanıdır. Mayuko ve Yuri'nin Shikishima'da olduğu bir akşam Kaji Mayuko ile konuşmak için gelmiş ve konuşmasını bitirdikten sonra kalkarken herhangi bir şey sipariş etmediği için Yamazaki'ye mahcubiyetini dile getirmiştir. Bunun üzerine Yamazaki Kaji'ye "*Kondo mata yukkuri kite kudasai* (Bir dahaki sefere daha uzun gelin)" (Sekiguchi, 2015, 26:43) diyerek veda etmiştir. Olumlu tonda kullanılan bu ifade ile Yamazaki aynı zamanda Kaji'ye aralarında herhangi bir sorun olmadığını imasında bulunmaktadır.

Bir diğer davet ifadesi ise Sarii tarafından Mayuko'ya söylenmiştir. Sarii, çalıştığı esnada Mayuko ile karşılaşmış ancak o an kendisine yeterli vakit ayıramadığından vedalaşma esnasında "*Mata kondo gohan tabeyō* (Bir dahakine yemek yiyelim)" (Sekiguchi, 2015, 12:30) diyerek Mayuko'nun yanından ayrılmıştır.

Sorumluluk Yükleme İçeren

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
YÖNLENDİRİCİLER	1	1
SORUMLULUK YÜKLEME İÇEREN	1	1
TANOMU	1	1
Genel Toplam	1	1

Tablo 31: *Atelier* Dizisinde Sorumluluk Yükleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemi

Atelier'de bir adet sorumluluk yükleme içeren vedalaşma söz eylemi kullanılmıştır. Bu kullanım *tanomu* ile oluşturulmuş ve Dinleyici -1'e iletilmiştir.

Sorumluluk yükleme içeren vedalaşma ifadesi "O zaman sana bırakıyorum" anlamında kullanılmış olup Mayumi tarafından Reiko'ya söylenmiştir.

Emir İçeren

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
YÖNLENDİRİCİLER	1	1
EMİR İÇEREN	1	1
ISOIDE	1	1
Genel Toplam	1	1

Tablo 32: *Atelier* Dizisinde Emir İçeren Vedalaşma Söz Eylemi

Atelier'de emir içeren bir adet vedalaşma söz eylemi bulunmaktadır. Bu kullanım acele etmek eylemi *isoide* ile oluşturulmuş olup Dinleyici -1'e iletilmiştir.

Emir içeren vedalaşma ifadesini Mizuki, ilk iş gününde Mayuko'ya kullanmıştır. Mizuki, Mayuko'yu iş için bir yere göndermeyi istemektedir. Ancak Mayuko çalışma hayatının ilk günü olduğundan iş yoğunluğuna şaşırılmış bir biçimde durup etrafını izlerken Mizuki "*Isoide!* (Çabuk!)" (Sekiguchi, 2015, 06:21) diyerek ciddi bir tonla Mayuko'yu uyarılmış ve göndermiştir. Emir içeren vedalaşma söz eylemi dinleyiciyi harekete geçirmek için kullanılmıştır.

3.2.3. Bağlayıcı Vedalaşma Söz Eylemleri

Atelier'de 7 adet bağlayıcılar grubuna ait vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Bağlayıcılar grubunda yer alan vedalaşma söz eylemlerinin tümünün türü bildirim içerendir.

Bildirim İçeren

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi			Genel Toplam
	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
BAĞLAYICILAR	3	2	2	7
BİLDİRİM İÇEREN	3	2	2	7
-TE KURU	2			2
SURU			2	2
TODOKU	1			1
ARATAMERU		1		1
IKU		1		1
Genel Toplam	3	2	2	7

Tablo 33: *Atelier* Dizisinde Bildirim İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Bağlayıcı vedalaşma söz eylemlerinin tümünün türü bildirim içeren vedalaşmalardır. Bildirim içeren vedalaşma söz eylemleri *-te kuru*, *suru*, *todoku*, *aratameru* ve *iku* ile oluşturulmuştur.

Bildirim içeren vedalaşma söz eylemlerinin üçü Mayuko tarafından Dinleyici +1'e söylenmiştir. Bu kullanımların tümü mekânsal olarak Emotion'da yer almaktadır. Mayuko bu vedalaşmalar ile işyerinde üstüne yapacağı işi bildirmektedir. Tüm kullanımlar teyit anlamı içeren "ne" son eki ile gerçekleştirilmiştir.

Yapmak anlamına gelen *suru* ile gerçekleştirilen kullanımların her ikisi Dinleyici -1'e yöneliktir. Burada her iki durumda da Dinleyici -1 Mayuko'dur. *Suru* ile oluşturulan vedalaşmaların birinde Jin, Mayuko ve Sôsuke konuşurken bir iş için Sôsuke'yi yanında götürmesi gerektiğinden Mayuko'ya "*Jaa shibaraku okari suru yo* (O zaman biraz ödünç alıyorum)" (Sekiguchi, 2015, 25:04) diyerek Sôsuke'yi de almış ve konuşma ortamından ayrılmıştır. Bir diğer kullanımda ise Yuri, her ikisi de işe gitmek üzere ayrılırken

Mayuko'ya “*Mata mēru suru* (Yine mesaj atarım)” (Sekiguchi, 2015, 03:35) diyerek veda etmiş ve konuşma ortamından ayrılmıştır.

Aratameru eylemi ile oluşturulan vedalaşmanın kullanıldığı sahnede Mayuko, moda dergisi editörü Nagai ile görüşmek için derginin yer aldığı şirkete gitmiş ancak randevusuz geldiği için görüşmemiştir. Resepsiyonla olan konuşmasının sonunda Mayuko yeniden geleceğini bildiren “*Mata aratamemasu*” (Sekiguchi, 2015, 09:57) ifadesi ile şirketten ayrılmıştır.

Son bağlayıcı vedalaşma söz eylemi ise “*Mō ikimasu* (Artık gidiyorum)” (Sekiguchi, 2015, 44:18) ile oluşturulmuştur. Bu vedalaşma gündüz Shikishima Kafe’de Seiran tarafından annesi Mayumi’ye söylenmiştir. Mayumi, artık çalışma hayatına atılmış ve evlenmek üzere olan oğlu Seiran’ı en son ortaokula giderken görmüştür. Seiran annesinden beklediği yakınlığı göremediği için keyifsiz bir biçimde gideceğini bildirerek konuşma ortamından ayrılmaya yönelmiştir.

32.4. Temsilci Vedalaşma Söz Eylemleri

Atelier dizisinde iki adet temsilci vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Temsilci vedalaşma söz eylemleri, durum betimleme içeren söz eylemler ile oluşturulmuştur.

Durum Betimleme İçeren

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici 0	
TEMSİLCİLER	2	2
DURUM BETİMLEME İÇEREN	2	2
-DESHŌ	1	1
-DESU	1	1
Genel Toplam	2	2

Tablo 34: *Atelier* Dizisinde Durum Betimleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Temsilci vedalaşma söz eylemlerinin biri *-desu* koşacı ile oluşturulurken diğer kullanım *-deshō* ile oluşturulmuştur. Temsilciler grubunda yer alan vedalaşma söz eylemleri Dinleyici 0'a iletilmiştir.

Bu kullanımların her ikisi de Yūichirō tarafından Jin'e söylenmiştir. Bu kullanımların ilki Yūichirō'nun işyeri olan Vanderbilts'de dile getirilmiştir. Jin ve Yūichirō rekabet içerisinde olan iki karakter olduğundan gergin geçen konuşmalarının sonunda Yūichirō Jin'e "*Bijinesu wa sonna kireigoto janai yo* (İş dünyasında lafla peynir gemisi yürümez yalnız)" (Sekiguchi, 2015, 38:54) diyerek konuşma ortamından ayrılmıştır. Bir sonraki temsilci vedalaşma söz eylemi ise adliyede dile getirilmiştir. Bu kullanımda Jin'in şirketi Emotion Yūichirō'nun şirketi Vanderbilts tarafından davaya verildiğinden ikili adliyede karşılaşmış ve yine gergin geçen bir konuşma yapmışlardır. Bu konuşmanın sonunda ise Yūichirō daha önce kullanmış olduğu vedalaşma ifadesine atıfta bulunarak "*Bijinesu wa kireigoto janain desu yo, itta desho* (İş dünyasında lafla peynir gemisi yürümez, demiştim değil mi)" (Sekiguchi, 2015, 29:53) diyerek konuşma ortamından ayrılmıştır. Yūichirō her iki vedalaşma ifadesini kendini beğenmiş bir tonda dile getirmiştir.

Atelier'de yer alan vedalaşma söz eylemlerinin iletildiği dinleyici derecesinin sıklık sırasına göre Dinleyici 0, Dinleyici -1 ve Dinleyici +1 olduğu tespit edilmiştir. Konuşucuların kullandığı vedalaşma söz eylemlerinin sıklık sırasına göre dışa vurumsallar, yönlendiriciler, bağlayıcılar ve temsilciler olduğu saptanmıştır. Dışa vurumsallar grubunda en yoğun tercih edilen vedalaşma söz eyleminin türü ise "yalnızca vedalaşma" söz eylemidir.

4. JIMI SUGO DİZİSİ

4.1. Jimi Sugo Dizisi Hakkında Genel Bilgiler

Jimi Sugo dizisi, bir yayınevinde redaktör olarak işe giren moda düşkünü Kōno Etsuko adlı genç bir kadının aynı yayınevinde bulunan *Lassy* adlı moda dergisinde editörlüğe yükselmeye çalışmasını konu almaktadır (Story, t.y.). Dizi, Ayako Miyagi'nin 「校閲ガール *Kōetsu Gāru*」 adlı roman serisinden uyarlanmıştır.

Jimi Sugo, yayınlandığı dönemin zaman kaydırmalı reytinglerinde %12,2 kaydedilme oranı ile 2. sırada yer almaktadır. Aynı zamanda 2020'nin son çeyreği itibarıyla 35,5 milyon üyesi bulunan internet televizyon ağı Hulu'nun Japonya bölgesinde 2016 yılının en çok izlenen dizisi olmuştur (2016 nen ni..., t.y.; Stoll, 2021).

Jimi Sugo dizisinin yayın ve yapım bilgilerini içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

<i>Jimi Sugo</i>	
Orijinal Eser	Ayako Miyagi, <i>Kōetsu Gāru</i> (<i>Kadokawa Bunkokan</i> =Kadokawa Yayınevi)
Yapım Şirketi	Nippon Television Network Corporation
Kanalı	Nippon TV (NTV)
Yönetmen	Tōya Satō Naoko Komuro v.d.
Yapımcı	Masahiro Mori, Norihiko Nishi, Reina Oda, Kazunori Okada
Senarist	Mayumi Nakatani Izumi Kawasaki
Yayın Süresi	05.10.2016-07.12.2016
Bölüm Sayısı	10 Bölüm
Yayın Günü	Cumartesi
Yayın Saati	22:00-23:00

Tablo 35: *Jimi Sugo* Dizisinin Yayın ve Yapım Bilgileri

Jimi Sugo dizisi ana karakterin iş yaşantısına olduğu kadar flört, arkadaşlık vb. yönlere de odaklanması nedeniyle resmiden yakına çeşitli derecelerde konuşma ortamlarının gözlemlenmesine olanak sağlamıştır³⁸.

4.2. *Jimi Sugo*'da Yer Alan Vedalaşma Söz Eylemleri

Jimi Sugo dizisinde 257 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Veri tabanına bakıldığında *Ichi Rittoru no Namida* dizisinde 141 adet, *Atelier* dizisinde 138 adet ve *Nobuta wo Produce* dizisinde 138 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Bu bakımdan *Ichi Rittoru no Namida*, *Atelier* ve *Nobuta wo Produce* dizilerinde (+/-) 140 adet vedalaşma söz eylemi bulunurken *Jimi Sugo*'da saptanan vedalaşma söz eylemleri bu sayının üzerindedir³⁹.

Jimi Sugo dizisinde vedalaşma esnasında konuşucuların; dışa vurumsallar, yönlendiriciler, temsilciler ve bağlayıcılar gruplarında yer alan söz eylemleri kullandığı tespit edilmiştir. Kullanılan vedalaşma söz eylemlerinin türleri ve söz eylem gruplarına ayrılmış hali aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Söz Eylem Grubu	Toplam Adet
DIŞA VURUMSALLAR	220
Yalnızca Vedalaşma	145
Yalnızca Vedalaşma Yanıtı	21
Teşekkür İçeren	20
Destekleme İçeren	11

³⁸ *Jimi Sugo* dizisinde yer alan karakterlerin içinde buldukları konuşma ortamları ve insan ilişkilerini gösteren tablo ekte yer almaktadır. (Bkz. sayfa 212)

³⁹ *Jimi Sugo* dizisinin ana karakteri Etsuko Kōno oldukça dışa dönük ve konuşkan bir karakterdir. Etsuko, yalnızca *Jimi Sugo* dizisi içerisinde değil diğer dizilerle de kıyaslandığında tüm veri tabanında konuşkanlığıyla en çok ön plana çıkan karakterdir. Ek olarak *Jimi Sugo* dizisinde, veri tabanını oluşturan diğer üç diziye kıyasla daha yoğun replik bulunmaktadır. Bu nedenle *Jimi Sugo* dizisi, veri tabanının en fazla sayıda vedalaşma ifadesi barındıran dizisidir.

Özür İçeren	10
Dilek İçeren	7
Duygu-Durum Bildirme İçeren	4
Ünlem İçeren	2
YÖNLENDİRİCİLER	13
Sorumluluk Yükleme İçeren	6
Yönlendirme İçeren	2
Emir İçeren	2
Davet İçeren	1
Tavsiye İçeren	1
Selam Söyleme İçeren	1
TEMSİLCİLER	12
Durum Betimleme İçeren	7
Teyit İçeren	4
Sebeup Belirtme İçeren	1
BAĞLAYICILAR	12
Bildirim İçeren	12
Genel Toplam	257

Tablo 36: *Jimi Sugo* Dizisinde Yer Alan Vedalaşma Söz Eylemleri

Jimi Sugo dizisinde konuşucuların en yoğun kullandığı grubun dışa vurumsallar olduğu görülmektedir. Dışa vurumsallar grubunu sıklık sırasına göre yönlendiriciler, temsilciler ve bağlayıcılar grubu takip etmektedir.

4.2.1.Dışa Vurumsal Vedalaşma Söz Eylemleri

Jimi Sugo dizisinde 220 adet dışa vurumsal vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Sıklık sırasına göre dışa vurumsal vedalaşma söz eylemi türleri şu şekildedir: yalnızca vedalaşma, yalnızca vedalaşma yanıtı, teşekkür içeren, destekleme içeren, özür içeren, dilek içeren, duygu-durum bildirme içeren ve ünlem içeren.

Yalnızca Vedalaşma

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi			Genel Toplam
	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	19	80	46	145
YALNIZCA VEDALAŞMA	19	80	46	145
OTSUKARE SAMA	4	22	4	30
MATA		7	14	21
ITTEKIMASU	5	10	6	21
SHITSUREI SHIMASU	3	11	2	16

DEWA/JAA		7	8	15
ITTERASSHAI	6	3	5	14
YOROSHIKU				
ONEGAISHIMASU	1	11	1	13
BAI BAI		8	5	13
OSAKI NI			1	1
ATO DE		1		1
Genel Toplam	19	80	46	145

Tablo 37: *Jimi Sugo* Dizisinde Yalnızca Vedalaşma Söz Eylemleri

Jimi Sugo dizisinde 145 adet yalnızca vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Yalnızca vedalaşma söz eylemleri sıklık sırasına göre şu ifadelerle oluşturulmuştur: *otsukare sama, mata, ittekimasu, shitsurei shimasu, dewa/jaa, itterasshai, yoroshiku onegaishimasu, bai bai, osaki ni* ve *ato de*. Vedalaşma söz eylemi kullanımlarının dinleyici 0 grubunda yoğunlaştığı görülmüştür.

Otsukare-sama ifadesi varyantları ile, *Jimi ni Sugoi* dizisinde 30 kez kullanılmıştır ve en sık kullanılan yalnızca vedalaşma söz eylemidir. Mekânsal açıdan *otsukare-sama* ifadelerinin tümü, Keibonsha’da dolayısıyla iş ortamında kullanılmıştır.

Mata ifadesi 21 kez kullanılmış ve Dinleyici +1’e hiç söylenmemiştir. *Mata* kullanımlarının tümü yüz yüze veya telefonda olmak üzere sözlü olarak dinleyiciye iletilmiştir. Konum açısından *mata* hem birincil hem de ikincil konumda kullanılmıştır. *Mata* kullanımı ile konuşucular belirli bir zaman belirlenmemiş olsa dahi yeniden iletişime geçeceklerini veya görüşeceklerini sezdirmiştir.

Ittekimasu ve varyantları 21 kez kullanılmıştır. *Ittekimasu*’ın 20 kullanımı konuşucuların işyerinden veya evinden, dolayısıyla rutin olarak geri döneceği, ortamlardan çıkarken kullanılmıştır. Yalnızca Etsuko’nun “*ittekimasu*” ifadelerinin biri, bu durumun bir istisnası olarak kullanılmıştır. Söz konusu ifadenin yer aldığı sahnede Etsuko, Yukito ile randevusundan bir anda ayrılarak, oldukça üzgün bir şekilde aynı şirkette farklı birimlerde çalışmakta olduğu ve liseden tanıştığı Morio’nun evine gelmiştir. Morio, Etsuko’nun moralini düzeltip kendisini sakinleştirerek Yukito ile randevusuna dönmesi

için Etsuko'yu geçirdiği esnada Etsuko “*ittekimasu*” (Nakatani vd., 2017, 38:48) diyerek Morio'nun evinden ayrılmıştır.

Shitsurei shimasu ifadesi 16 kez kullanılmıştır. Bu ifadelerin 15'i yüz yüze konuşmada iletilirken bir tanesi telefon görüşmesinde kullanılmıştır. *Shitsurei shimasu* ifadelerinin tümü, iş ortamında kullanılmış ve konuşucunun kibar bir biçimde konuşma ortamından ayrılmasına yaramıştır. *Shitsurei shimasu* ifadesini düz çekimde *shitsurei suru* olarak iki kez Hongō konuşma ortamından ciddi bir tonda ayrıldığı esnada kullanmıştır.

Dewa/jaa ile oluşturulan 15 adet vedalaşma ifadesi kullanılmış, söz konusu ifadeler Dinleyici +1'e hiç söylememiştir. Bu ifadeler arasında *dewa* yalnızca bir kez Dinleyici 0'a kullanılmıştır. Diğer 14 kullanımın tümü *jaa* ile oluşturulmuş olup hem yüz yüze hem de telefon konuşması olmak üzere sesli konuşma yoluyla iletilmiştir.

Itterasshai ile oluşturulan 14 adet vedalaşma ifadesinin 2 tanesi vedalaşmanın birincil konumunda iken 12 tanesi ikincil konumunda yer almaktadır. Birincil konumda yer alan *itterasshai* ifadesi, gideceği bilinen dinleyiciyi uğurlamak için kullanılmıştır. İkincil konumda yer alan *itterasshai* ifadelerinin tümü, *ittekimasu*'a cevap olarak dile getirilmiştir.

Yoroshiku onegaishimasu ile oluşturulan 13 adet vedalaşma ifadesi bulunmaktadır. *Yoroshiku onegaishimasu* Dinleyici +1'e kullanıldığı zaman mütevazı dile çekimlenmiş; Dinleyici -1'e kullanıldığında ise *yoroshiku* şeklinde kısaltılmıştır. *Yoroshiku onegaishimasu* ifadelerinin tümü iş ortamında kullanılmıştır.

Bai bai ifadesi 13 kez kullanılmıştır. Dinleyici +1'e hiç kullanılmayan bu ifade hem yüz yüze hem de telefon görüşmesi olmak üzere sesli konuşma ortamlarında iletilmiştir. Bu dizide çocukların kullandığı tek vedalaşma ifadesi de *bai bai* olmuştur.

Ek olarak Morio adlı karakter, akşam vakti bir telefon görüşmesinde sevgilisinden ayrılmış ve telefonu “*bai bai*” (Nakatani vd., 2017, 1:31:59) diyerek kapatmıştır. Buradaki kullanımda, Morio karşı tarafla olan ilişkisini bitirmek niyetinde olduğundan *bai bai* ifadesinin etkisöz eylem boyutundan bahsetmek de mümkündür. Dolayısıyla burada *bai bai*, insan ilişkilerini sonlandıran bir işlev kazanmıştır.

Osaki ni ifadesi bir kez kullanılmıştır. Bu kullanım iş ortamında olup konuşucunun astından önce ayrıldığını belirtmesi yoluyla vedalaşmayı sağlamaktadır.

Ato de ifadesi de bir kez kullanılmıştır. Bu kullanım iş ortamında olup konuşucunun kendisine telefon gelmesi nedeniyle aceleyle konuşma ortamını terk ettiği esnada kullanılmıştır.

Yalnızca Vedalaşma Yanıtı

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi			Genel Toplam
	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	6	5	10	21
YALNIZCA VEDALAŞMA YANITI	6	5	10	21
HAI	6	4	4	14
UN		1	6	7
Genel Toplam	6	5	10	21

Tablo 38: *Jimi Sugo* Dizisinde Yalnızca Vedalaşma Yanıtlayan Söz Eylemler

Jimi Sugo dizisinde yalnızca vedalaşmayı yanıtlamaya yarayan 21 adet ifade tespit edilmiştir. Bu ifadelerin 14’ü *hai*, 7’si *un* ile oluşturulmuştur. *Un* yanıtı Dinleyici +1’e iletilmemiştir.

Vedalaşmayı yanıtlama hem yüz yüze konuşma hem de telefon görüşmesi olmak üzere sesli konuşma ortamında iletilmiştir.

Hai yanıtlarının işlevi, Tekmen’in (2009) saptadığı üzere, vedalaşma ifadesine yanıt vermektir. *Un* yanıtı ise *Ichi Rittoru no Namida* ve *Atelier* dizilerinde de görüldüğü üzere *hai* ile aynı işleve sahip olup konuşucunun dengine, astına veyahut yakın olduğu kimselere kullanılmıştır.

Yalnızca vedalaşmayı yanıtlama işlevi olan ifadelerin 20’si vedalaşmanın ikincil konumunda yer alırken yalnızca bir ifade vedalaşmanın birincil konumunda yer almaktadır. Bu kullanımda Etsuko ve Yukito akşam vakti bir telefon görüşmesinde ertesi gün buluşmak için sözleşmektedir. Oldukça dışa dönük bir karakter olan Etsuko, Yukito ile telefonu kapatırken heyecanlı bir tonda “*Jaa mata ashita ne. Un. Oyasumi. Bai bai!* (O zaman yarın görüşürüz. Tamam. İyi geceler. Bay bay!)” (Nakatani vd., 2017, 12:05) diyerek veda etmiş, Yukito da Etsuko’ya “*Oyasumi. (İyi geceler.)*” diyerek telefonu kapatmıştır. Bu sahne, “*un*” kullanımının vedalaşmanın birincil konumunda yer aldığı tek örnektir.

Teşekkür İçeren

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi			Genel Toplam
	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	3	15	2	20
TEŞEKKÜR İÇEREN	3	15	2	20
ARIGATŌ	3	12	2	17
DŌMO		2		2
GOCHISŌ SAMA		1		1
Genel Toplam	3	15	2	20

Tablo 39: *Jimi Sugo* Dizisinde Teşekkür İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Jimi Sugo dizisinde 20 adet teşekkür içeren vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Teşekkür içeren vedalaşma söz eylemleri *arigatō*, *dōmo* ve *gochisō-sama* ile oluşturulmuştur. Teşekkür içeren vedalaşmaların Dinleyici 0 grubunda yoğunlaştığı görülmektedir. Teşekkür içeren ifadeler iş ortamından yakın arkadaşlara çeşitli konuşma ortamlarında kullanılmıştır.

Destekleme İçeren

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	2	9	11
DESTEKLEME İÇEREN	2	9	11
GANBATTE	2	9	11
Genel Toplam	2	9	11

Tablo 40: *Jimi Sugo* Dizisinde Destekleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Jimi Sugo dizisinde destekleme içeren 11 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Bu söz eylemlerin tümü *ganbatte* ile oluşturulmuştur. Destekleme içeren vedalaşmaların 9 tanesi Dinleyici -1'e iletilmişken 2 tanesi Dinleyici 0'a iletilmiştir. Destekleme içeren vedalaşma ifadelerinin tümünde dinleyiciye destek olunan konu işittir.

Özür İçeren

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	6	4	10
ÖZÜR İÇEREN	6	4	10
GOMENNASAI	4	4	8
SUMIMASEN	2		2
Genel Toplam	6	4	10

Tablo 41: *Jimi Sugo* Dizisinde Özür İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Jimi Sugo dizisinde özür içeren 10 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Bu söz eylemlerin 8'i *gomennasai*, 2'si *sumimasen* sözcükleri ile oluşturulmuştur.

Gomennasai ile gerçekleştirilen vedalaşmaların 7'si konuşucunun mahcubiyetini içerirken bu kullanımın dışında kalan bir vedalaşma ifadesi bulunmaktadır. Keibonsha'nın moda dergisi Lassy için redaktöre ihtiyaç olduğundan aynı şirketin redaksiyon biriminde çalışan Etsuko, birkaç günlüğüne Lassy birimine yardıma gider. Lassy'nin Baş Editör Yardımcısı Hatano, Etsuko'nun hatası yüzünden onu azarlarken telefonu çalınca "*Chotto gomen. (Pardon.)*" (Nakatani vd., 2017, 12:27) diyerek konuşma ortamından ayrılır. Bu sahnede kullanılan *gomen* vedalaşması konuşucunun mahcubiyetini değil tavrını ortaya koymaktadır.

Sumimasen ile oluşturulan özür içeren iki vedalaşmanın biri, konuşucunun karşısındaki kişiye rahatsızlık verdiği için özür dilemesini; diğeri ise konuşucunun dinleyicinin isteğini yerine getiremediği için oluşan mahcubiyeti dile getirmeye yaramaktadır.

Dilek İçeren

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	1	6	7
DİLEK İÇEREN	1	6	7
OYASUMINASAI		4	4
-YÖ	1	1	2
YÖNI		1	1
Genel Toplam	1	6	7

Tablo 42: *Jimi Sugo* Dizisinde Dilek İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Jimi Sugo dizisinde dilek içeren 7 adet vedalaşma ifadesi tespit edilmiştir. Dilek içeren vedalaşma ifadeleri 4 tanesi *oyasuminasai*, 2 tanesi istek kipi *-yō* ve biri “şekilde” anlamı ile kullanılan *-yō ni* ile oluşturulmuştur. Dilek içeren vedalaşma söz eylemlerinin Dinleyici -1 grubuna yoğun bir biçimde kullanılırken Dinleyici +1’e iletilmediği görülmüştür.

Oyasuminasai yalnızca Dinleyici -1’e kullanılmıştır. Aynı zamanda tüm *oyasuminasai* kullanımları Etsuko ve Yukito’nun telefon konuşmalarında karşılıklı olarak yer almaktadır. *Oyasuminasai* ifadelerinin tümü olumlu tonda kullanılmıştır.

İstek kipiyle oluşturulan iki kullanım da Etsuko’ya ait olup bu kullanımların biri “Bugünü de güzel geçirelim” bir diğeri ise “Bugün de çok çalışalım” anlamlarına gelmektedir. Her iki ifade de Etsuko tarafından sabah şirkete giriş yaparken resepsiyon çalışanları Seshiru ve Yuri’ye söylenmiştir.

Dilek içeren son vedalaşma ifadesi ise Keibonsha redaksiyon biriminin başkanı Naoto tarafından kullanılmıştır. Naoto, akşam geç bir saatte unuttuğu bir eşyasını almak için ofise geri döndüğünde Etsuko’nun tek başına çalışmaya devam etmekte olduğunu görür. Bunun üzerine Naoto kısa bir sohbetten sonra çalışanına “Kendini fazla sıkmayacak şekilde (çalış)” diyerek konuşma ortamından ayrılmıştır.

Duygu-Durum Bildirme İçeren

Jimi Sugo dizisinde duygu-durum bildirme içeren 4 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi			Genel Toplam
	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	2	1	1	4
DUYGU-DURUM BİLDİRME İÇEREN	2	1	1	4
WAKARU	2	1		3
TANOSHIMI NI SURU			1	1
Genel Toplam	2	1	1	4

Tablo 43: *Jimi Sugo* Dizisinde Duygu-Durum Bildirme İçeren Vedalaşma Söz

Eylemleri

Jimi Sugo dizisinde duygu-durum bildirme içeren vedalaşma söz eylemleri *wakaru* ve *tanoshimi ni suru* ile oluşturulmuştur.

Duygu-durum bildirme içeren vedalaşma söz eylemlerin üçü “Anlaşılmıştır” anlamında kullanılan *wakarimashita* ile oluşturulmuştur. *Wakarimashita* kullanımlarının ikisi telefon görüşmesinde biri ise yüz yüze sesli konuşmada iletilmiştir. *Wakarimashita* ile oluşturulan vedalaşmalarda konuşucu, karşısındaki kendisine yüklenen sorumluluğu anladığını ve yapmayı kabul ettiğini belirtmektedir.

Bir diğer duygu-durum bildirme içeren vedalaşma söz eylemi ise “*Shinsaku tanoshimi ni shiteru yo* (Yeni eserini heyecanla bekliyorum)” (Nakatani vd., 2017, 1:31:24) ifadesi ile oluşturulmuştur. Bu ifadeyi Morio, Yukito’ya söylemiştir. Yukito, yazarlık kariyeri ile aynı anda modellik kariyerini yürütmektedir. Yazar olarak Keibonsha’nın edebiyat birimine bağlı iken model olarak Morio’nun editörlerinden biri olduğu, Keibonsha’nın aylık moda dergisi *Lassy*’ye bağlıdır. Yukito, yeni kitabını yazmak için geç saate kadar çalışarak uyuyakaldığından modellik yapacağı fotoğraf çekimine yetişememiştir. Bunun üzerine Morio, Yukito’yu işten çıkararak aynı anda tek bir işe odaklanmasının onun için daha iyi olacağını söylemiş, “Yeni eserini heyecanla

bekliyorum” diyerek veda etmiş ve konuşma ortamından ayrılmıştır. Morio’nun buradaki vedalaşma söz eylemi, konuşucuların iş bağlamında ilişkisini bitirirken arkadaşlık bağlamında aralarının iyi kalacağını teyit etmek amacıyla söylendiğinden etkisöz eylem boyutu da önem taşımaktadır.

Ünlem İçeren

Jimi Sugo dizisinde ünlem içeren iki adet vedalaşma ifadesi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici 0	
DIŞA VURUMSALLAR	2	2
ÜNLEM İÇEREN	2	2
SHISSHI	1	1
HAUSU	1	1
Genel Toplam	2	2

Tablo 44: *Jimi Sugo* Dizisinde Ünlem İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Ünlem içeren vedalaşma söz eylemleri *shisshi* ve *hausu* ile oluşturulmuştur. Bu kullanımların her ikisi de Dinleyici 0’a iletilmiştir.

Ünlem içeren vedalaşma söz eylemlerinin her ikisi de peş peşe Kaizuka tarafından Etsuko’ya söylenmiştir. Kaizuka, Keibonsha’nın edebiyat biriminde çalışmakta iken Etsuko aynı şirketin redaksiyon biriminde çalışmaktadır. Bir eserle ilgili Kaizuka’ya danışmak için edebiyat birimine çıkan Etsuko, Kaizuka ile bir süre muhabbet eder. Kaizuka, Etsuko’nun sorusunu cevapladıktan sonra Etsuko’yu “kış kış” anlamına gelen “*shisshi*” ünlemi ile yanından kovarak hemen ardından “ev” anlamına gelen “*hausu hausu*” nidası ile eliyle gitmesini işaret etmiştir (Nakatani vd., 2017, 1:03:29). Kaizuka ve Etsuko’nun dizi boyunca ilişkileri şakacı bir tonda ilerlediğinden buradaki kullanım Etsuko nezdinde “kaba” olarak algılanmamıştır. Nitekim karakterlerin bu konuşma sonrasında da ilişkilerine her zamanki şekilde devam ettiği gözlemlenmiştir.

4.2.2. Yönlendirici Vedalaşma Söz Eylemleri

Jimi Sugo dizisinde yönlendiriciler grubuna ait 11 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Yönlendiriciler grubunda yer alan vedalaşma söz eylemlerinin Dinleyici +1'e kullanılmadığı görülmüştür. Sıklık sırasına göre yönlendirici vedalaşmalar sorumluluk yükleme, yönlendirme, emir, davet, tavsiye ve selam söyleme içeren kullanımlar ile oluşturulmuştur.

Sorumluluk Yükleme İçeren

Jimi Sugo dizisinde sorumluluk yükleme içeren 6 adet vedalaşma ifadesi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
YÖNLENDİRİCİLER	3	3	6
SORUMLULUK YÜKLEME İÇEREN	3	3	6
ONEGAU	1	1	2
-TE KUDASAI		1	1
-TE	1		1
-MASHŌ		1	1
TANOMU	1		1
Genel Toplam	3	3	6

Tablo 45: *Jimi Sugo* Dizisinde Sorumluluk Yükleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Sorumluluk yükleme içeren vedalaşma söz eylemlerinin *onegau*, *-te kudasai*, *-te*, *-mashō* ve *tanomu* ile oluşturulduğu görülmüştür. Sorumluluk yükleme içeren vedalaşma söz eylemlerinin tümü birincil konumda yer almaktadır. Söz konusu ifadelerin tümü şirket ortamında kullanılmış olup konuşucunun dinleyiciye bir işi yaptırmasını amaçlamaktadır.

Sorumluluk yükleme içeren vedalaşma söz eylemlerinin ikisi konuşucunun dinleyiciden bir şey istemesini içeren *onegau* ve *tanomu* eylemleri ile oluşturulmuştur. Diğer anlatımların ise biri Türkçede “lütfen” ile karşılanan (Tekmen & Takano, 2007, s. 242) *-te kudasai*; bir diğeri “söylemek” eylemi “*iu*”nun *-te* çekimi ile; biri ise istek kipi -

marshō ile oluşturulmuştur. Sorumluluk yükleme içeren vedalaşma söz eylemlerinin tümünün “rica” bildiren veya içeren anlatımlar ile oluşturulduğu görülmektedir. Ancak konuşucuların niyetine ek olarak dinleyicilerle içinde bulunduğu iş ortamı ve bağlam neticesinde rica görünümündeki anlatımların sorumluluk yüklemeye yaradığı görülmüştür. Bu kullanımların Searle’ün (1979) belirttiği üzere anlatımı kibarlaştırmaya yaradığı düşünülmektedir.

Yönlendirme İçeren

Jimi Sugo dizisinde yönlendirme içeren 2 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici 0	
YÖNLENDİRİCİLER	2	2
YÖNLENDİRME İÇEREN	2	2
DŌZO	2	2
Genel Toplam	2	2

Tablo 46: *Jimi Sugo* Dizisinde Yönlendirme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Yönlendirme içeren vedalaşma ifadelerinin her ikisi de konuşucunun karşısındaki kişiye bir anlamda izin vermesini içeren “*dōzo*” sözcüğü ile oluşturulmuştur. Bu kullanımların her ikisi de Etsuko’ya aittir. Bir sahnede Etsuko, arkadaşı Morio’nun işine dönmesi gerektiğini söylemesi üzerine mahcup bir şekilde “*dōzo dōzo*” (Nakatani vd., 2017, 06:42) diyerek Morio ile vedalaşmıştır. Bir diğer sahnede ise Etsuko, evine döndüğünde evinin hemen alt katında bulunan *oden* dükkânında Kaizuka’nın yemek yediğini görmüştür. Kaizuka Etsuko’yu da davet etmiş ve bir müddet dükkânda oturacağını söylemiştir. Bunun üzerine Etsuko alaycı bir tavırla “*Jaa dōzo goyukkuri* (O zaman keyfine bak)” (Nakatani vd., 2017, 13:17) diyerek konuşma ortamından ayrılmıştır.

Emir İçeren

Jimi Sugo dizisinde emir içeren iki adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
YÖNLENDİRİCİLER	1	1	2
EMİR İÇEREN	1	1	2
IKE	1	1	2
Genel Toplam	1	1	2

Tablo 47: *Jimi Sugo* Dizisinde Emir İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Emir içeren vedalaşma söz eylemlerinin *ike* ile oluşturulduğu görülmüştür. Bu kullanımlar Dinleyici +1'e ileilmemiştir.

Bu kullanımların her ikisi de gitmek eyleminin emir kipi çekimi olan “*ike*” sözcüğü ile oluşturulmuştur. Kullanımların biri Kaizuka'ya patronu tarafından söylenmiştir. Kaizuka'nın ısrarcı bir biçimde bastırmak istediği eseri patronu onaylamamış ve kendi görüşünü sınırlı bir tonda açıklayarak “*Wakattara sassato ike* (Anladıysan bir an önce git)” (Nakatani vd., 2017, 1:21:14) diyerek konuşma ortamını terk etmiştir. Bir diğer kullanım ise Kaizuka tarafından Etsuko'ya söylenmiştir. Bu kullanımda Kaizuka Etsuko'nun işle ilgili merak ettiği bir noktayı açıklamış ve sonrasında Etsuko'ya artık herkesin kendi işlerine dönmesi gerektiğini söyleyerek “*Sassato ike yo* (Git artık)” (Nakatani vd., 2017, 1:03:27) diyerek Etsuko'yu göndermiştir. Burada, Kaizuka'nın patronunun kullandığı sınırlı ton gözlemlenmemiş, konuşma şakacı bir tonda yürütülmüştür.

Davet İçeren

Jimi Sugo dizisinde davet içeren bir adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici -1		
YÖNLENDİRİCİLER	1		1
DAVET İÇEREN	1		1
-(Y)Ō	1		1
Genel Toplam	1		1

Tablo 48: *Jimi Sugo* Dizisinde Davet İçeren Vedalaşma Söz Eylemi

Davet içeren vedalaşma kullanımı “içmek” eylemi “*nomu*”nun istek kipi çekimi ile oluşturulmuştur. Telefon mesajı ile yani yalnızca yazılı olarak iletilen vedalaşma ifadesi Etsuko’da Morio’ya gönderilmiştir. Etsuko bir sabah Morio’ya destekleyici pek çok mesaj attıktan sonra konuşmasını “*Jaa chikadika mata nomō ne* (Bu ara tekrar içelim, olur mu)” (Nakatani vd., 2017, 28:29) ile bitirmiştir.

Tavsiye İçeren

Jimi Sugo dizisinde tavsiye içeren bir adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
YÖNLENDİRİCİLER	1	1
TAVSİYE İÇEREN	1	1
TEICHŌ NI	1	1
Genel Toplam	1	1

Tablo 49: *Jimi Sugo* Dizisinde Tavsiye İçeren Vedalaşma Söz Eylemi

Tavsiye içeren vedalaşma söz eylemi *teichō ni* ile oluşturulmuş ve Dinleyici -1’e iletilmiştir. Söz konusu kullanım, iş ortamında gerçekleşmiş olup aylık moda dergisi *Lassy*’nin baş editörü Sayaka tarafından yardımcı baş editör Hatano’ya iletilmiştir. Sayaka, bir baskı hatasını düzeltmek ve özür dilemek için şirket adına dışarı çıkmakta olan Hatano’yu “*Teichō ni ne* (Kibarca, tamam mı)” (Nakatani vd., 2017, 18:04) diyerek göndermiştir.

Selam Söyleme İçeren

Jimi Sugo dizisinde selam söyleme içeren bir adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
YÖNLENDİRİCİLER	1	1
SELAM SÖYLEME İÇEREN	1	1
YOROSHIKU	1	1
Genel Toplam	1	1

Tablo 50: *Jimi Sugo* Dizisinde Selam Söyleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemi

Selam söyleme içeren vedalaşma söz eylemi, “selam söyleme” anlamını da içeren “*yoroshiku*” sözcüğü ile oluşturulmuştur. Bu kullanımda Etsuko, redaksiyon birimi adına birlikte çalıştıkları bir yazarın etkinliğine gitmek üzere ofisten ayrılacağı esnada redaksiyon birimi başkanı Naoto, Etsuko’nun görüşeceği yazara selam göndermiştir.

4.2.3. Temsilci Vedalaşma Söz Eylemleri

Jimi Sugo dizisinde 12 adet temsilciler grubuna ait vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Temsilciler grubuna ait vedalaşma söz eylemleri Dinleyici +1’e hiç iletilmemiştir ve bu söz eylemlerin tümü, vedalaşmanın birincil konumunda yer almaktadır. Sıklık sırasına göre yönlendirici vedalaşma söz eylemlerinin türleri şu şekildedir: durum betimleme içeren, teyit içeren ve sebep belirtme içeren.

Durum Betimleme İçeren

Jimi Sugo dizisinde durum betimleme içeren yedi adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
TEMSİLCİLER	2	5	7
DURUM BETİMLEME İÇEREN	2	5	7
IJŌ		4	4
-DESU	2		2
NARU		1	1
Genel Toplam	2	5	7

Tablo 51: *Jimi Sugo* Dizisinde Durum Betimleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Durum betimleme içeren vedalaşma söz eylemleri *ijō*, *-desu* ve *naru* ile oluşturulmuştur. Bu vedalaşmaların Dinleyici +1’e iletilmediği görülmektedir.

Durum betimleme içeren vedalaşma söz eylemlerinin dört tanesi *ijō* sözcüğü ile oluşturulmuştur. Bu kullanımların tümü aylık moda dergisi *Lassy*'nin baş editörü Sayaka'ya ait olup *Lassy* ofisinde toplantı bitimlerinde söylenmiştir.

Durum betimleme içeren vedalaşma söz eylemlerinin ikisi, kibar biçim geçmemiş zamanda *-desu* koşacı ile oluşturulmuş ve konuşucunun içinde bulunduğu durumu olduğu gibi aktarmasına yaramıştır.

Durum betimleme içeren son vedalaşma söz eylemi ise “olmak” eylemi “*naru*”nun düz biçim olumsuz geçmemiş zaman çekimi ile oluşturulmuştur. Söz konusu kullanım Keibonsha yazarlarından Sakuragawa tarafından söylenmiştir. Bu vedalaşma ifadesinin kullanıldığı sahnede Keibonsha'nın lobisinde edebiyat birimi editörü Kaizuka ve yazar Sakuwagawa, yazarın yeni basılacak kitabının düzeltmeleri üzerine bir görüşme gerçekleştirmektedir. Ancak Sakuragawa, editörünün kendisine getirdiği düzeltilmiş metinden memnun kalmayınca “*Hanashi ni naranai wa* (Sizinle konuşulmuyor)” (Kawasaki vd., 2017, 1:04:34) diyerek kalkmış ve redaksiyon birimine gitmek üzere yönelmiştir. Buradaki kullanım bıkkın bir tonda dile getirilmiştir.

Durum betimleme içeren vedalaşma söz eylemlerinin tümünün, konuşucunun konuşmasını bitirerek ortamdan ayrılmasına sebep olan veya olacak durumu dinleyiciye aktarmasına yaradığı görülmüştür.

Teyit İçeren

Jimi Sugo dizisinde teyit içeren dört adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
TEMSİLCİLER	3	1	4
TEYİT İÇEREN	3	1	4
AZUKARU	2		2
UKE TORU	1		1
-DESU KA		1	1
Genel Toplam	3	1	4

Tablo 52: *Jimi Sugo* Dizisinde Teyit İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Teyit içeren vedalaşma söz eylemleri *azukaru*, *uke toru* ve *-desu ka* ile oluşturulmuştur. Söz konusu ifadelerin Dinleyici +1'e iletilmediği görülmüştür.

Bu söz eylemlerin ikisi “teslim almak” eylemi “*azukaru*”, biri ise “almak” eylemi “*uke toru*” ile oluşturulmuştur. Her üç kullanım da gündüz vakti Keibonsha şirketinde belge teslimi esnasında kullanılmıştır. Belgeyi teslim alan kişi, teslim aldığını sesli olarak deklare ederek karşısındaki kişi ile vedalaşmayı da sağlamıştır.

Teyit içeren bir diğer kullanım ise kibar biçim *-desu* koşacına soru eki olan *ka*'nın eklenmesiyle oluşturulmuştur. Söz konusu kullanım redaksiyon birimi başkanı Naoto'ya aittir. Bu sahnede, redaksiyon birimi çalışanları Meguro, Sakashita ve Aoki redaksiyonlarını yapmakta olduğu metinler üzerine araştırma yapmak üzere dışarı çıkarken ofis kapısında Naoto ile karşılaşır. Naoto, çalışanlarını sakin ve keyifli bir tonda “*Minasan odekake desu ka* (Dışarı mı çıkıyorsunuz arkadaşlar)” (Nakatani vd., 2017, 1:05:28) ifadesi ile geçirmiştir.

Sebepl Belirtme İçeren

Jimi Sugo dizisinde sebepl belirtme içeren bir adet kullanım tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici 0	
TEMSİLCİLER	1	1
SEBEPL BELİRTME İÇEREN	1	1
KARA	1	1
Genel Toplam	1	1

Tablo 53: *Jimi Sugo* Dizisinde Sebepl Belirtme İçeren Vedalaşma Söz Eylemi

Sebepl belirtme içeren vedalaşma söz eylemi *kara* ile oluşturulmuş ve Dinleyici 0'a iletilmiştir.

Söz konusu kullanım Japoncada sebepl belirtme ilgeci *kara* ile oluşturulmuştur. Bu kullanım Etsuko'ya ait olup akşam vakti yayınevının çıkışında Kaizuka'ya

söylenmiştir. Kaizuka, mesai saati bitiminde Etsuko'dan mesaiye kalmasını ister ancak Etsuko “*Watashi kyō yotei aru kara* (Benim bugün planım var)” (Nakatani vd., 2017, 1:24:14) diyerek Kaizuka'yı reddedip konuşma ortamından ayrılmaya yönelmiştir.

4.2.4. Bağlayıcı Vedalaşma Söz Eylemleri

Jimi Sugo dizisinde 12 adet bağlayıcılar grubuna ait vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. *Jimi Sugo* yer alan bağlayıcı vedalaşma söz eylemlerin tümünün türü, bildirim içerendir.

Bildirim İçeren

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi			Genel Toplam
	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
BAĞLAYICILAR	2	5	5	12
BİLDİRİM İÇEREN	2	5	5	12
-TE KURU			2	2
-TE OKU	1			1
SURU			1	1
IKU	1			1
KURU		1		1
KAERU			1	1
TANOMU		1		1
MATSU			1	1
UKAGAU		1		1
MODORU		1		1
MUKAU		1		1
Genel Toplam	2	5	5	12

Tablo 54: *Jimi Sugo* Dizisinde Yer Alan Bağlayıcı Vedalaşma Söz Eylemleri

Bildirim içeren vedalaşma söz eylemleri, *-te kuru*, *-te oku*, *suru*, *iku*, *kuru*, *kaeru*, *tanomu*, *matsu*, *ukagau*, *modoru* ve *mukau* ile oluşturulmuştur. Bildirim içeren vedalaşma söz eylemleri bağlama bağlı olarak farklılaşmaktadır.

Bildirim içeren vedalaşma söz eylemlerinin ikisi *-te kuru* ile oluşturulmuş olup bu kullanımlardan biri konuşucunun dışarı çıkıp işyerine geri döneceğini bir diğeri ise belirli bir işi tamamlayacağını bildirmektedir.

Te çekimi ile oluşturulan bir diğer kullanım, konuşucunun gerçekleştirdiği eylemle ileriye yönelik hazırlık yapığını bildiren (Tekmen & Takano, 2007, s. 246) *-te oku* çekimi ile oluşturulmuştur. Bu ifadede konuşucu, başka birine teslim edilmek üzere kendisine bırakılan şeyi bırakıp geleceğini bildirmiştir.

Suru ile oluşturulan kullanımda ise Yukito akşam vakti Etsuko ile çıktığı randevudan iş nedeniyle erken ayrılmak durumunda olduğu için “*Jaa mata renraku suru* (O zaman tekrar konuşuruz)” (Nakatani vd., 2017, 15:56) diyerek konuşma ortamından ayrılmıştır.

“Gitmek” eylemi “*iku*” ile oluşturulan kullanım telefon görüşmesinde iletilmiştir. Bu sahnede Yukito, akşam vakti Etsuko ile lunaparkta iken işyerinden çağırılmış ve telefonda konuştuğu kişiye hemen geleceğini haber vererek telefonu kapatmıştır.

“Gelmek” eylemi “*kuru*” ile oluşturulan kullanımda ise Etsuko, gündüz vakti mağazada sorduğu ürününün bulunmadığını öğrenince mağaza çalışanına yeniden geleceğini söylemiş ve konuşma ortamından ayrılmıştır.

“Dönmek” eylemi “*kaeru*” ile oluşturulan vedalaşma ifadesinde ise Yukito, Etsuko ile akşam yemeğinden ayrılmıştır. Bu sahnede Etsuko, Yukito’nun babasının Hongō olduğundan ve Yukito’nun babası ile konuşmadığından habersiz bir biçimde Yukito’ya ısrarla Hongō’dan bahsetmiştir. Bunun üzerine Yukito oldukça keyifsiz bir biçimde “*Kyō kaeru wa* (Bugünlük dönüyorum)” (Kawasaki vd., 2017, 18:57) diyerek konuşma ortamından ayrılmıştır.

Tanomu eylemi ile oluşturulan kullanım gündüz, Keibonsha’nın lobisinde Kaizuka tarafından Etsuko’ya iletilmiştir. Bu sahnede editör Kaizuka, yayınevinin en başarılı yazarlarından Hongō’ya ulaşamadıklarını ve bir an önce onu bulmaları gerektiğini Etsuko’ya haber vermiş ve Etsuko’dan, Hongō’nun oğlu Yukito’yu alarak kendilerine yardım etmelerini istemiştir. Etsuko’ya Yukito’yu getirmesi konusunda

kendisine güvendiğini ve bu işi ona bıraktığını “*Tanomuzo*” (Nakatani vd., 2017, 52:52) diyerek bildirmiş ve konuşma ortamından aceleyle ayrılmıştır.

“Beklemek” eylemi “*matsu*” ile oluşturulan vedalaşma Keibonsha’nın aylık moda dergisi *Lassy*’de Yukito tarafından Etsuko’ya iletilmiştir. Bu sahnede Etsuko oldukça mutsuz olduğundan Yukito Etsuko için endişelenmiş ve iş çıkışında Etsuko ile görüşmek istediğini belirtmiştir. Etsuko’nun reddetmeye çalışmasının ardından sakin ve kendinden emin bir tonda “*Jaa owattara shita de matteru* (O zaman (işin) bitince aşağıda bekliyorum)” (Nakatani vd., 2017, 17:30) diyerek konuşma ortamından ayrılmıştır.

“Ziyaret etmek” eylemi “*ukagau*” ile oluşturulan ifade ise akşam vakti video konferansta iletilmiştir. Bu kullanımda, aylık moda dergisi *Lassy*’nin gelecek sayısında dergiyle birlikte çalışacak olan yazar Tokiko, *Lassy* çalışanları ile gerçekleştirdiği video konferans sonunda “*Dewa asu henshūbu ni ukagaimasu* (O zaman yarın yazı işlerini ziyaret edeceğim)” (Nakatani vd., 2017, 17:14) diyerek ertesi gün *Lassy*’ye bizzat geleceğini haber vererek konuşmayı sonlandırmış ve konferanstan ayrılmıştır.

“Geri dönmek” eylemi “*modoru*” eylemi ile oluşturulan ifade gündüz, yazar Sakuragawa’nın evinde Naoto tarafından Sakuragawa’ya iletilmiştir. Bu kullanım ile Naoto hem editörü hem de sevgilisi olduğu yazar Sakuragawa’nın son eserini alarak, heyecanlı bir tonda, bir an önce şirkete döneceğini bildirmiş ve konuşma ortamından ayrılmaya yönelmiştir.

“Gelmek” eylemi “*mukau*” ile oluşturulan ifade, akşam vakti telefon görüşmesinde Kaizuka’dan üstüne iletilmiştir. Bu sahnede, edebiyat biriminde editörlük yapan Kaizuka, aynı yayınevinin moda dergisi kısmında Morio ile konuşmakta iken telefonda kendi birimine çağırıldığında “*Sugu mukaimasu* (Hemen geliyorum)” (Kawasaki vd., 2017, 1:29:50) diyerek telefonu kapatmıştır.

Jimi Sugo dizisinde yer alan vedalaşma söz eylemlerinin en yoğun kullanıldığı dinleyicinin derecesi Dinleyici 0 olmuştur. Dinleyici 0 grubunu Dinleyici -1 ve Dinleyici +1 takip dereceleri takip etmektedir.

Konuşucular vedalaşma esnasında sıklık sırasına göre dışa vurumsallar, yönlendiriciler, bağlayıcılar ve temsilciler gruplarında yer alan vedalaşma söz eylemlerini kullanmıştır. Dışa vurumsallar grubunda en fazla kullanılan söz eylem türü ise “yalnızca vedalaşma” olmuştur.

5. NOBUTA WO PRODUCE DİZİSİ

5.1. Nobuta wo Produce Hakkında Genel Bilgiler

Nobuta wo Produce, Shūji Kiritani ve Akira Kusano'nun sınıfına yeni transfer olan Nobuko Kotani adlı kızı sınıf arkadaşlarının zorbalıklarından kurtarmak için okulun popüler kızlarından birine dönüştürmeye çalıştıklarını konu alan bir gençlik dizisidir (Nobuta wo Produce, t.y.). Gen Shiraiwa'nın aynı adlı romanından uyarlanan dizi, Japonya'da altın saatlerde yayınlanmıştır.

Japonya'da ülke genelinde yayınlanan televizyon dizilerinin izleyicilerden, jüri üyelerinden ve televizyon dünyasında yer alan gazeteci ve eleştirmenlerden gelen oylarla en iyilerinin seçildiği Televizyon Dramaları Akademi Ödülleri'nin 47.sinde *Nobuta wo Produce* dizisi En İyi Dizi, En İyi Erkek Oyuncu, En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu, En İyi Senaryo ve En İyi Tema Müziği ödüllerini almıştır (Doramato ha, t.y.; Jūshō Kekka Sōhyō, t.y.). Dizinin sona erdiği 2006 yılından beri Nippon TV'de tekrarı hâlâ gösterilmekte olan dizi, Nisan 2020'de %10,9 reyting oranı ile 10. sırada olup en çok izlenen 10 televizyon dizisi arasında yer almaktadır (VOL. 16, 2020).

Nobuta wo Produce'un yayın ve yapım bilgilerini içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

<i>Nobuta wo Produce</i>	
Orijinal Eser	Gen Shiraiwa, <i>Nobuta wo Produce</i> (<i>Kawade Shobō Shinsha</i> =Kawade Yayınları)
Yapım Şirketi	Nippon Television Network Corporation
Kanal	Nippon TV (NTV)
Yönetmen	Hiroshi Iwamoto
Yapımcı	Hidehiro Kōno, Mamoru Koizumi, Jun Shimoyama
Senarist	Izumi Kizara
Yayın Süresi	15.09.2005-17.10.2005
Bölüm Sayısı	10 Bölüm
Yayın Günü	Cumartesi
Yayın Saati	21:00-21:54

Tablo 55: *Nobuta wo Produce* Dizisinin Yayın ve Yapım Bilgileri

Dizi, lise çağlarını konu alması dolayısıyla yatay doğrultuda samimi veya denk ilişkiye sahip gençlerin kullandığı vedalaşma ifadelerini barındırmaktadır. Ek olarak öğrenci-öğretmen, ebeveyn-çocuk, sınıf arkadaşı gibi rollere sahip konuşucuların vedalaşma ifadelerine de rastlanmıştır⁴⁰.

5.2. *Nobuta wo Produce*'da Yer Alan Vedalaşma Söz Eylemleri

Nobuta wo Produce dizisinde 138 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Vedalaşma esnasında konuşucular; dışa vurumsallar, yönlendiriciler, temsilciler ve bağlayıcılar gruplarından yararlanmışlardır. Kullanılan vedalaşma söz eylemlerinin türleri ve söz eylem gruplarına ayrılmış hali aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

⁴⁰ *Nobuta wo Produce* dizisinde yer alan karakterlerin içinde buldukları konuşma ortamları ve insan ilişkilerini gösteren tablo ekte yer almaktadır. (Bkz. sayfa 262)

Söz Eylem Grubu	Toplam Adet
DIŞA VURUMSALLAR	114
Yalnızca Vedalaşma	81
Özür İçeren	7
Dilek İçeren	6
Duygu-Durum Bildirme İçeren	5
Yalnızca Vedalaşma Yanıtı	5
Teşekkür İçeren	4
Ünlem İçeren	3
Destekleme İçeren	2
Onay İçeren	1
YÖNLENDİRİCİLER	13
Sorumluluk Yükleme İçeren	6
Tavsiye İçeren	5
Davet İçeren	1
Uyarı İçeren	1
TEMSİLCİLER	5
Teyit İçeren	2
Sebeplendirme İçeren	2
Durum Betimleme İçeren	1
BAĞLAYICILAR	6
Bildirim İçeren	6
Genel Toplam	138

Tablo 56: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Yer Alan Vedalaşma Söz Eylemleri

5.2.1. Dışa Vurumsal Vedalaşma Söz Eylemleri

Nobuta wo Produce dizisinde 118 adet dışa vurumsal vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Sıklık sırasına göre dışa vurumsal vedalaşma söz eylemi türleri şu şekildedir: yalnızca vedalaşma, dilek içeren, duygu-durum bildirme içeren, özür içeren, yalnızca vedalaşmayı yanıtlayan, ünlem içeren, destekleme içeren ve onay içeren.

Yalnızca Vedalaşma

Nobuta wo Produce dizisinde 83 adet yalnızca vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	15	68	83
YALNIZCA VEDALAŞMA	15	68	83
BAI BAI	2	44	44
DEWA/JAA	8	7	15

CHAO		10	10
ITTEKIMASU	2	2	4
ITTERASSHAI		3	3
SHITSUREI SHIMASU	1	1	2
MATA	1	1	2
OJAMA SHIMASU	1		1
Genel Toplam	15	68	81

Tablo 57: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Yalnızca Vedalaşma Söz Eylemleri

Yalnızca vedalaşma söz eylemlerinin Dinleyici -1’de yoğunlaştığı ve Dinleyici +1’e hiç kullanılmadığı görülmüştür. Yalnızca vedalaşma söz eylemleri *bai bai*, *dewa/jaa*, *chao*, *ittekimasu*, *itterasshai*, *shitsurei shimasu*, *mata* ve *ojama shimasu* ifadeleri ile oluşturulmuştur.

“*Bai bai*” vedalaşma sözcüğü *Nobuta wo Produce*’da 46 kez kullanılmıştır. Bu ifadeyi *bai bai* olarak Aoi bir kez akşam vakti Shūjilerden kalkarken Shūji’nin kardeşi Kōji’ye kullanmıştır. Bu, *bai bai*’ın dizi boyunca bir kadın tarafından söylendiği tek örnektir.

Bai bai’ın varyantlarına bakıldığında Shūji ve sınıfındaki erkeklerin sözcük oyunuyla oluşturdukları vedalaşma tarzının 44 kez kullanıldığı görülmüştür. Söz konusu vedalaşma İngilizce “bay bay” anlamına gelen “*bye bye*” sözcüğünün ve yine İngilizcede “bisiklet” anlamına gelen “*bicycle*” sözcüğünün birleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Bu kullanımda konuşma ortamından ayrılan Shūji, her ikisi de “bisiklet” anlamına gelen *baisukūru* veya *baisekō* diyerek vedalaşmayı başlatmakta, arkadaşları ise hep bir ağızdan *baisukūru* ifadesine *bai baisukūru*; *baisekō* ifadesine ise *bai baisekō* şeklinde yanıt vermektedir. *Nobuta wo Produce* dizisinde birincil konumda bir adet *baisukūru* ve ikincil konumda 5 adet *bai baisukūru* vedalaşma ifadesi olarak kullanılmıştır. *Baisekō* ifadesi ise 13 kez birincil konumda kullanılmış olup; *bai baisekō* ifadesi 23 kez ikincil konumda kullanılmıştır. Bu kullanımların tümü sınıf arkadaşları arasında gerçekleşmiştir.

Bai bai'ın bir diğer varyantı olan “*baicha*⁴¹” ifadesi de kullanımlar arasında yer almaktadır. Bu kullanım Akira'ya ait olup sınıf arkadaşı Nobuko'ya iletilmiştir.

Dewa/jaa ile oluşturulan 15 adet yalnızca vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. *Nobuta wo Produce* dizisinde *dewa* ile oluşturulan vedalaşma ifadesine rastlanmamıştır. *Jaa*'nın ise iki adet *ja*, iki adet *jaa*, dört adet *jaa na* ve yedi adet *jaa ne* olmak üzere dört varyantının kullanıldığı görülmüştür. Bu varyantlar söz eylemin içeriğini değiştirmemiştir.

Ja kullanımlarının her ikisi de erkeklere ait olup biri Shittaka tarafından arkadaşlarına; diğeri ise Shigeru tarafından üvey kızı Nobuko'ya iletilmiştir. *Jaa* kullanımlarının ise biri, hastalarının iyi olduğu haberini veren hemşire tarafından Akira ve Nobuko'ya; diğeri ise üzgün bir tonda Shūji tarafından Mariko'ya iletilmiştir. *Jaa na* kullanımlarının dördü de liseli erkeklere ait olup okul ortamında arkadaşları ile vedalaşırken kullanılmıştır. *Jaa ne* ifadeleri hem kadınlar hem erkekler tarafından çocuk, genç ve yetişkin yaş gruplarınca kullanılmıştır. *Jaa ne* ifadesi kişinin ailesine, arkadaşına ve gençler tarafından yeni tanıştığı, yaştan kendince küçük kişiye de söylenmiştir. *Jaa ne* ifadesini kullanan konuşucunun her durumda konuşma ortamından ayrıldığı görülmüştür.

İtalyanca *ciao* sözcüğünden ödünçleme olarak kullanılan Japonca *chao* ifadesi 10 kez görülmüştür. Bu kullanımların tümü Shūji ve sınıf arkadaşlarına ait olup yalnızca erkeklerce kullanılmış ve Dinleyici -1'e iletilmiştir. Kullanımların tümü, okul ortamında ve şakacı bir tonda dile getirilmiştir.

Ittekimasu ifadesi 4 kez kullanılmıştır. Bu kullanımların biri düz çekimde Shūji tarafından sınıf arkadaşlarına iletilmiştir. Bir diğeri Akira tarafından sabah okula gitmek

⁴¹ *Bai bai* vedalaşma ifadesinden türetilmiş olan *baicha* ifadesi, Dr. Slump (1997) adlı manga serisinin ana karakteri tarafından kullanılan bir vedalaşma ifadesidir (Baicha, 2009).

üzere evden çıkarken Hirayama'ya iletilmiştir. Kalan iki kullanımın ise biri Shūji'ye bir diğeri Nobuko'ya aittir ve Akira'nın evinden ayrılırken Hirayama'ya iletilmiştir.

Itterasshai ifadesi 3 kez kullanılmıştır. Bu ifadeyi Hirayama iki kez, Shūji ve Nobuko'nun *ittekimasu* vedalaşmasına cevap olarak dile getirmiştir. Bir diğerk kullanım ise Shūji tarafından Nobuko'yu sabah vakti cesaretlendirerek okula kendinden önce gönderdiği esnada kullanılmıştır.

Shitsurei shimasu ifadesi iki kez kullanılmıştır. Bu ifadeyi bir kez Catherine, *shitsurei* şeklinde kısaltarak okul koridorunda öğrencileri Shūji ve Mariko'ya kullanmıştır. Buradaki *shitsurei* kullanımını şakacı bir tonda dile getirilmiştir. Bir diğerk ifade ise Aoi tarafından Satoru'ya iletilmiştir. Aoi Shūji'nin evine ilk kez geldikten sonra çıkarken Shūji'nin babası ile vedalaşmıştır.

Mata ifadesi iki kez kullanılmıştır. Bu kullanımların her ikisi de gençlere ait olup biri Shūji'nin arkadaşlarına veda ettiği esnada bir diğeri ise Aoi'nin Shūji'ye veda ettiği sırada “*Jaa mata ashita* (O zaman yarın tekrar görüşürüz)” (Kizara vd., 2006, 25:13) olarak kullanılmıştır.

Konuşucunun karşısındaki kişiye rahatsızlık verdiğini belirten *ojama suru* ifadesi, bir kez kullanılmıştır. Bu ifadeyi kibar çekim geçmiş zamanda “*ojama shimashita*” (Kizara vd., 2006, 1:15:28) olarak Akira, Shūji'nin evinden çıkarken Shūji, Satoru ve Kōji'ye iletmıştır.

Özür İçeren

Nobuta wo Produce dizisinde özür içeren 7 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	5	2	7
ÖZÜR İÇEREN	5	2	7
GOMEN	3	2	5
SUMIMASEN	2		2
Genel Toplam	5	2	7

Tablo 58: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Özür İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Özür içeren vedalaşma söz eylemleri *gomen* ve *sumimasen* ile oluşturulmuştur.

Söz konusu ifadeler Dinleyici +1'e iletilmemiştir.

Bu söz eylemlerin 5 tanesi özür bildiren *gomen*, 2 tanesi ise özür bildiren *sumimasen* sözcükleriyle oluşturulmuştur. *Gomen* ile oluşturulan kullanımların tümü vedalaşmanın birincil konumunda iken *sumimasen* ile oluşturulan kullanımların tümü, vedalaşmanın ikincil konumunda yer almaktadır.

Gomen ile oluşturulan vedalaşmaların tümü okul arkadaşları arasında kullanılmıştır. Bu vedalaşmaların ikisi Misaki ve Nami tarafından Nobuko'ya iletilmiştir. Nobukolar kültür günü için sınıflarını bir korku odasına çevirerek çeşitli dekorasyonlar hazırlamış ancak ertesi gün geldiklerinde sınıfın talan edildiğini görmüştür. Kültür günü gelmek üzere olduğundan sınıfı yeniden eski hâline getirmeleri gerekmektedir ancak Misaki ve Nami yardım edemeyecekleri için özür dileyerek konuşma ortamından ayrılmıştır.

Bir diğer kullanım ise okul koridorunda Shūji'den Mariko'ya iletilmiştir. Shūji bu sahnede, Mariko'yu hiçbir zaman sevmediğini söyleyerek Mariko'dan ayrılmış ve “*gomen*” (Kizara vd.,2006, 2:08:12)diyerek konuşma ortamından ayrılmıştır.

Son *gomen* kullanımı ise daha kibar bir söyleyiş olan *gomennasai* şeklinde akşam vakti parkta Nobuko'dan Shūji'ye iletilmiştir. Shūji, Mariko ile ayrıldığı ve artık okulda sevilmeyen bir karaktere dönüşeceği için üzgün bir biçimde parkta otururken Nobuko Shūji'ye rastlamıştır. Söz konusu sahnede Nobuko, Shūji'yi teselli etmiş ve Shūji'ye

sarılmıştır. Bunun üzerine birden utanan Nobuko, Shūji'ye sarıldığı için “*gomennasai*” (Kizara vd., 2006, 2:12:22) diyerek aceleyle konuşma ortamından ayrılmıştır.

Sumimasen ile oluşturulan kullanımların her ikisi, *sumimasen* ifadesinin daha basit ve günlük bir söyleyişi olan *suimasen* şeklinde kullanılmıştır. Bu kullanımların biri Shūji'den Hirayama'ya bir diğeri ise Aoi'den Satoru'ya iletilmiştir. Her iki durumda da konuşucular, akşam vakti okul arkadaşlarının evinden ayrılırken vermiş oldukları rahatsızlıktan ötürü evden çıkarken, evin büyüğüne *suimasen* diyerek ayrılmıştır.

Dilek İçeren

Nobuta wo Produce dizisinde dilek içeren 6 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	2	4	6
DİLEK İÇEREN	2	4	6
MERĪ KURISUMASU	1	2	3
KI WO TSUKETE	1	1	2
OYASUMINASAI		1	1
Genel Toplam	2	4	6

Tablo 59: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Dilek İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Dilek içeren vedalaşma söz eylemleri *merī kurisumasu*, *ki wo tsukete* ve *oyasuminasai* ile oluşturulmuş olup Dinleyici +1'e hiç iletilmemiştir.

Dilek içeren vedalaşma söz eylemlerinin üç tanesi “mutlu noeller” anlamına gelen “*merī kurisumasu*” ifadesi ile oluşturulmuştur. Bu kullanımların biri, Hirayama tarafından Nobuko, Akira ve Shūji'ye iletilmiştir. Nobuko ve Shūji, akşam vakti Hirayama'nın evinde Akira ile oturmakta iken Hirayama “*Jaa yoiko no minna merī kurisumasu* (Öyleyse bütün iyi çocuklara mutlu noeller)” (Kizara vd., 2006, 1:28:02) diyerek her birine hediye vermiştir. Shūji bu ifadeyi “*merī kurisumasu*”; Akira ise aynı

ifadenin kısaltılmış hâli olan “*merikuri*” ifadesiyle yanıtlamıştır. Akabinde Hirayama konuşma ortamından ayrılmıştır.

Dilek içeren vedalaşma söz eylemlerinin ikisi *ki wo tsukete* ile oluşturulmuştur. Bu ifadenin biri Hirayama’dan Shūji’ye, diğeri ise Satoru’dan Aoi’ye iletilmiştir. Shūji, Akira’yı evinde ziyaret ettikten sonra akşam ayrılırken Hirayama Shūji’ye “*ki wo tsukete*” diyerek kendisini uğurlamıştır. İkinci durumda ise Aoi Shūji’nin evini ziyaret ettiğinde akşam vakti ayrılırken Shūji’nin babası Satoru, Aoi’yi “*ki wo tsukete*” diyerek uğurlamıştır.

Dilek içeren son vedalaşma söz eylemi ise *oyasuminasai* ifadesi ile oluşturulmuştur. Bu ifade, Shūji’den Akira’ya iletilmiştir. Shūji bu ifadeyi, Akira kendi evinde sorun yaşadığından Shūji’de kalmaya geldiğinde uyumadan önce iletmıştır.

Duygu-Durum Bildirme İçeren

Nobuta wo Produce dizisinde 5 adet duygu-durum bildirme içeren vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	4	1	5
DUYGU-DURUM BİLDİRME İÇEREN	4	1	5
IYA	1		1
DAIJÖBU		1	1
SHIRANAI	1		1
DARÖ	1		1
IRANAI	1		1
Genel Toplam	4	1	5

Tablo 60: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Duygu-Durum Bildirme İçeren Vedalaşma

Söz Eylemleri

Duygu-durum bildirme içeren vedalaşma söz eylemleri *iya*, *daijōbu*, *shiranai*, *darō* ve *iranai* ile oluşturulmuştur. Bu vedalaşmalar Dinleyici +1’e hiç iletilmemiştir. Duygu-durum bildirme içeren vedalaşmaların tümü birincil konumda yer almaktadır ve

olumsuz bir duygu-durumun aktarılması için kullanılmıştır. Duygu-durum bildirme içeren vedalaşma ifadelerini dile getiren konuşucu üzgün veya kızgın bir şekilde konuşma ortamından ayrılmıştır.

Duygu-durum bildirme içeren vedalaşma söz eylemlerinin üçü Shūji tarafından, ikisi ise Nobuko tarafından iletilmiştir.

Shūji'nin kullanımlarının birinde, Akira'nın ısrarcı konuşmasından kaçmak için “*Shiranē yo* (Ben ne bileyim)” (Kizara vd., 2006, 49:02) diyerek konuşma ortamından ayrılmıştır. Diğerinde yine ısrarcı bir biçimde peşine takılarak yakın arkadaş olduklarını söyleyen Akira'ya “*Shin'yū janēttsutten daro* (Yakın arkadaş falan değiliz demedim mi ben)” (Kizara vd., 2006, 1:14:34) diyerek konuşma ortamından ayrılmıştır. Son kullanımda ise Shūji okulda anahtarlık satmaya başlamış ancak bir süre sonra hiç satamaz hâle gelmiştir. Shūji'nin bu nedenle canının sıkkin olduğunu fark eden kız arkadaşı Mariko, bir anahtarlık almayı teklif edince Shūji Mariko'yu terslemiştir. Ancak tepkisinin yanlış olduğunu hemen farkına varmış ve üzgün bir biçimde “*Daijōbu* (Sorun yok)” (Kizara vd., 2006, 1:14:20) diyerek konuşma ortamından ayrılmıştır.

Nobuko'nun kullanımlarının her ikisi, aynı sahnede gündüz vakti okul çatısında Shūji ve Akira'ya iletilmiştir. Bu sahnede Shūji ve Akira, okuldaki diğer öğrencilerin zorbalığından Nobuko'yu kurtarmak için Nobuko'yu popüler bir kıza dönüştürmeyi teklif etmiştir. Nobuko bu teklifi “*iya desu* (istemiyorum)” (Kizara vd., 2006, 45:37) diyerek reddetmiş ve konuşma ortamından ayrılmaya yönelmiştir. Shūji Nobuko'ya seslenip ikna etmek için bir kez daha uğraşsa da Nobuko “*irimasen* (ihtiyacım yok)” (Kizara vd., 2006, 46:43) diyerek konuşma ortamından ayrılmıştır.

Yalnızca Vedalaşma Yanıtı

Nobuta wo Produce dizisinde yalnızca vedalaşma yanıtlama işlevi olan 5 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	3	2	5
YALNIZCA VEDALAŞMA YANITI	3	2	5
HAI	3	2	5
Genel Toplam	3	2	5

Tablo 61: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Yalnızca Vedalaşma Yanıtlayan Söz Eylemler

Nobuta wo Produce dizisinde yalnızca vedalaşma yanıtlayan söz eylemler *hai* ile oluşturulmuş ve Dinleyici +1'e hiç iletilmemiştir.

Bu kullanımların tümü vedalaşmanın ikincil konumunda yer almaktadır. Kullanımların biri telefon konuşması dördü yüz yüze sesli konuşmada yer almaktadır. *Hai* yanıtı, *dōmo*, *itterasshai*, *suimase*n ve *bai bai* vedalaşma ifadelerinin önünde kullanılmıştır.

Teşekkür İçeren

Nobuta wo Produce dizisinde teşekkür içeren 4 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	3	1	4
TEŞEKKÜR İÇEREN	3	1	4
ARIGATŌ	3	1	4
Genel Toplam	3	1	4

Tablo 62: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Teşekkür İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Teşekkür içeren vedalaşma söz eylemleri *arigatō* sözcüğü ile oluşturulmuş ve Dinleyici +1'e hiç iletilmemiştir.

Teşekkür bildiren *arigatō* sözcüğü ile oluşturulan bu kullanımlarda konuşucu, karşısındaki kişi kendisi için bir şey yaptığından veya yapmayı kabul ettiğinden ötürü teşekkür bildirerek konuşma ortamından ayrılmıştır.

Ünlem İçeren

Nobuta wo Produce dizisinde ünlem içeren üç adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	1	2	3
ÜNLEM İÇEREN	1	2	3
BAN	1	2	3
Genel Toplam	1	2	3

Tablo 63: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Ünlem İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Ünlem içeren vedalaşma söz eylemleri *ban* ile oluşturulmuştur. Bu kullanımlar Dinleyici +1'e iletilmemiştir.

Söz konusu kullanımların tümü, İngilizcede silâh sesini taklit etmek için kullanılan yansıma sözcük “*bang*”in Japoncada *ban* olarak söylenmesi ile oluşturulmuştur. Bu kullanımların tümünü konuşucu, eliyle silâh işareti yapıp vedalaştığı kişiye elini doğrultarak dile getirmiştir. Söz konusu kullanımların biri okul çatısında Shūji'den Akira'ya, biri evden çıkarken Satoru'dan oğulları Shūji ve Kōji'ye bir diğeri ise okul koridorunda Catherine'den öğrencisi Shūji'ye iletilmiştir. Ünlem içeren vedalaşma söz eylemlerini kullanan konuşucuların tümü, konuşma ortamından ayrılmıştır.

Destekleme İçeren

Nobuta wo Produce dizisinde destekleme içeren 2 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici -1		
DIŞA VURUMSALLAR	2		2
DESTEKLEME İÇEREN	2		2
GANBATTE	2		2
Genel Toplam	2		2

Tablo 64: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Destekleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Destekleme içeren vedalaşma söz eylemleri *ganbatte* ile oluşturulmuş ve Dinleyici -1'e iletilmiştir.

Bu vedalaşmaların her ikisi de konuşucunun karşısındaki kişiyi desteklediğini belirten *ganbatte* ifadesi ile oluşturulmuştur. Kullanımların her ikisi vedalaşmanın birincil konumunda yer almaktadır. Bu ifadelerden biri, Shigeru'dan üvey kızına iletilmiştir. Bu sahnede Shigeru, kültür günü için Nobuko'nun okuluna ziyarete gelmiştir ve ayrılırken kızını destekleyen bir vedalaşma ifadesi tercih etmiştir. Diğer destekleme içeren kullanım ise Catherine'den öğrencileri Shūji, Akira ve Nobuko'ya iletilmiştir. Bu sahnede Shūji taşınacağı için okul değiştirecektir ve dolayısıyla Akira ve Nobuko'ya olan arkadaş grupları da dağılacaktır. Catherine, öğrencilerini motive edici bir konuşma yaparak vedalaşma esnasında “*ganbatte ne*” (Kizara vd., 2006, 2:07:14) diyerek konuşma ortamından ayrılmıştır.

Onay İçeren

Nobuta wo Produce dizisinde onay içeren bir adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
DIŞA VURUMSALLAR	1	1
ONAY İÇEREN	1	1
OK	1	1
Genel Toplam	1	1

Tablo 65: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Onay İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Onay içeren vedalaşma söz eylemi *OK* ile oluşturulmuş ve Dinleyici -1'e iletilmiştir. Okul ortamında kullanılan bu vedalaşma Shūji tarafından arkadaşlarına söylenmiştir. Arkadaşları okul çıkışında Shūji'yi her zaman buldukları yere davet etmiştir. Bunun üzerine Shūji arkadaşlarına İngilizcede bir onay sözcüğü olan “*OK*” (Kizara vd., 2006, 12:55) ile veda etmiştir.

5.2.2. Yönlendirici Vedalaşma Söz Eylemleri

Nobuta wo Produce dizisinde yönlendiriciler grubuna ait 13 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Sıklık sırasına göre yönlendirici vedalaşma söz eylemlerinin türleri şu şekildedir: sorumluluk yükleme içeren, tavsiye içeren, uyarı içeren ve davet içeren.

Yönlendirici vedalaşma söz eylemleri Dinleyici +1'e ileilmemiştir ve bu söz eylemlerin tümü, vedalaşmanın birincil konumunda yer almaktadır.

Sorumluluk Yükleme İçeren

Nobuta wo Produce dizisinde sorumluluk yükleme içeren 6 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
YÖNLENDİRİCİLER	1	5	6
SORUMLULUK YÜKLEME İÇEREN	1	5	6
YOROSHIKU		3	3
-TE	1		1
NEGAU		1	1
TANOMU		1	1
Genel Toplam	1	5	6

Tablo 66: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Sorumluluk Yükleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Sorumluluk yükleme içeren vedalaşma söz eylemleri *yoroshiku*, *-te*, *negau* ve *tanomu* ile oluşturulmuştur.

Sorumluluk yükleme içeren vedalaşma söz eylemlerinin üçü, konuşucunun karşısındaki kişiye bir şeyi emanet ederken veya bir iş bırakırken kullanılan *yoroshiku* sözcüğü ile oluşturulmuştur. Bu ifadelerin ikisi, *yoroshiku*'nun *yoropiku* varyantı ile oluşturulmuştur. *Yoropiku* Akira tarafından Shūji'ye iletilmiştir. Okul çatısında Akira, Nobuko'nun uğradığı zorbalıktan kurtulması için Shūji'ye, Nobuko'yu popüler biri hâline dönüştürmeyi teklif etmiş ve bu konuda ilerisi için iş birliğini istediğini sezdirerek

yoropiku ifadesini kullanmış ve Shūji ile ayrılmıştır. Bir diğer *yoropiku* kullanımı ise Shūji'den sınıf arkadaşı Tani'ye iletilmiştir. Bu sahnede tüm sınıf heyecanlı bir şekilde cama çıkarak, Sebastian adlı öğretmenlerinin bir kadınla randevusunu izlemektedir. Kadının Sebastian'ı reddederek gittiğini gören sınıf neler olduğunu öğrenmek isteyince Shūji, Tani'ye dönerek “*Yoshi Tani-kun! Teisatsu yoropiku. (Evet, Tani! Keşif işi sende.)*” (Kizara vd., 2006, 54:28) diyerek Tani'yi olayın iç yüzünü soruşturmaya göndermiştir. Üçüncü ifade ise *yoroshiku* olarak kullanılmış ve Misaki tarafından Shūji'ye iletilmiştir. Bu sahnede Misaki, kültür festivalinde Shūji'den fotoğraf çekmesini istediğinden Shūji'ye sorumluluk yükleyerek *yoroshiku* ifadesi ile konuşma ortamından ayrılmıştır.

Tavsiye İçeren

Nobuta wo Produce dizisinde tavsiye içeren 4 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	
	Dinleyici -1	Genel Toplam
YÖNLENDİRİCİLER	5	5
TAVSİYE İÇEREN	5	5
-TE	2	2
-YŌ NI	1	1
-NASAI	1	1
SHINCHŌ NI	1	1
Genel Toplam	5	5

Tablo 67: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Tavsiye İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Tavsiye içeren vedalaşma söz eylemleri *-te*, *-yō ni*, *-nasai* ve *shinchō ni* ile oluşturulmuştur. Bu ifadelerin tümü Dinleyici -1'e iletilmiştir.

Tavsiye içeren ifadelerin ikisi Shūji, biri ise Catherine tarafından kullanılmıştır. Shūji'nin kullandığı ifadeler geri dönmek anlamına gelen *kaeru* ve yemek anlamına gelen *taberu* eylemlerinin *-te* çekimi ile oluşturulmuştur. Her ikisini de arkadaşlarına ileten Shūji bu kullanımların biri ile arkadaşlarıyla akşam vakti yürürken yanlarından erken ayrılması gerektiğinden “*Saki kaettete (Siz önden dönün)*” (Kizara vd., 2006, 1:53:28)

diyerek ayrılmıştır. Bir diğer kullanımda ise arkadaşlarıyla parkta oturmakta olan Shūji, yemek yemeye başlayacakları sırada bakkala gidip geleceğinden “*Ore katte kuru kara osaki ni tabetete* (Ben alıp geliyorum siz önden yiyin)” (Kizara vd., 2006, 17:46) diyerek arkadaşlarına kısa süreliğine veda ederek konuşma ortamından ayrılmıştır.

Tavsiye içeren diğer iki kullanım ise Catherine tarafından öğrencisi Nobuko’ya iletilmiştir. Nobuko’nun zorbalarından biri ceketini boya ile karaladığından ceketi giyilmez hale gelmiştir. Bunun üzerine Nobuko ceketini alarak öğretmenler odasına gitmiş ve okula serbest kıyafetle gelmek için izin istemiştir. Bu sahne sonunda Nobuko’ya gerekli izin belgesini düzenleyerek teslim eden Catherine “Yarın en güzel kıyafetlerini giyip okula gel ki sana bunu yapanlara bir *akanbe* yap.” diyerek Nobuko’yu göndermiştir. Bu ifade ile Catherine aynı zamanda yaşadığı olay karşısında Nobuko’nun tarafında olduğunu belirtmektedir.

Tavsiye içeren son kullanım ise yine Catherine’dan Nobuko’ya iletilmiştir. Okul çıkışı parkta Nobuko’ya rastlayan Catherine, Nobuko’nun dilek tuttuğunu fark edince dilediklerine dikkat etmesi için şakacı bir tonda Nobuko’ya öğüt vererek konuşma ortamından ayrılmıştır.

Uyarı İçeren

Nobuta wo Produce’ta uyarı içeren bir adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
YÖNLENDİRİCİLER	1	1
UYARI İÇEREN	1	1
-NA	1	1
Genel Toplam	1	1

Tablo 68: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Uyarı İçeren Vedalaşma Söz Eylemi

Uyarı içeren vedalaşma söz eylemi *-na* ile oluşturulmuş ve Dinleyici -1'e iletilmiştir. Bu kullanım Shūji'den Akira'ya iletilmiş olup “*Jama sunna* (Ayak altında dolaşma)” (Kizara vd., 2006, 19:03) ifadesi ile oluşturulmuştur.

Davet İçeren

Nobuta wo Produce dizisinde davet içeren bir adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
YÖNLENDİRİCİLER	1	1
DAVET İÇEREN	1	1
KITE	1	1
Genel Toplam	1	1

Tablo 69: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Davet İçeren Vedalaşma Söz Eylemi

Davet içeren vedalaşma ifadesi *kite* ile oluşturulmuş ve Dinleyici -1'e iletilmiştir. Bu kullanım Nami tarafından Shūji'ye iletilmiştir. Nami, okul koridorunda Shūji'yi görünce kendisini okul çıkışı *karaoke*ye çağırması ve “Kesin gel bak” anlamında “*Zettai kite ne*” (Kizara vd., 2006, 12:53) diyerek konuşma ortamından ayrılmıştır.

5.2.3. Bağlayıcı Vedalaşma Söz Eylemleri

Nobuta wo Produce dizisinde bağlayıcılar grubuna ait 6 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Bağlayıcı vedalaşma söz eylemlerinin tümünün türü bildirim içerendir.

Bildirim İçeren

Nobuta wo Produce dizisinde bildirim içeren 6 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Bu kullanımların tümü vedalaşmanın birincil konumunda yer almaktadır.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici -1	
BAĞLAYICILAR	6	6
BİLDİRİM İÇEREN	6	6
KAERU	3	3
IKU	1	1
-TE KURU	1	1
MODORU	1	1
Genel Toplam	6	6

Tablo 70: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Bildirim İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Bağlayıcı vedalaşma söz eylemleri, “dönmek” eylemi “*kaeru*”, “gitmek” eylemi “*iku*”, “-te kuru” yapısı ve “dönmek” eylemi “*modoru*” ile oluşturulmuştur.

Söz konusu kullanımların tümü, yakın arkadaşlara iletilmiş olup konuşucunun konuşma ortamından ayrıldığını bildirmesine yaramaktadır. Bu kullanımlar arasında *-te kuru* ile oluşturulan tümcede Shūji, babasına ve kardeşine marketten yiyecek bir şey alıp geri geleceğini söyleyerek evden ayrılmıştır. Dolayısıyla bu kullanımda Shūji eve geri geleceğini bildirmiştir. Diğer 5 adet kullanımda ise konuşucular kendilerine ait olmayan bir konuşma ortamından ayrılacaklarını ve kendilerine ait olan bir ortama döneceklerini bildirmiştir.

5.2.4. Temsilci Vedalaşma Söz Eylemleri

Nobuta wo Produce dizisinde temsilciler grubuna ait 5 adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir. Sıklık sırasına göre temsilci vedalaşma söz eylemleri şu şekildedir: teyit içeren, sebep belirtme içeren ve durum betimleme içeren.

Teyit İçeren

Nobuta wo Produce dizisinde teyit içeren iki adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
TEMSİLCİLER	1	1	2
TEYİT İÇEREN	1	1	2
NE	1	1	2
Genel Toplam	1	1	2

Tablo 71: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Teyit İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Teyit içeren vedalaşma söz eylemleri *ne* son eki ile oluşturulmuştur. Bu kullanımların her ikisi de birincil konumda yer almaktadır. Teyit içeren kullanımlar okul arkadaşları arasında kullanılmış olup konuşucuların bir sonraki görüşmelerine atıfta bulunarak belirli bir zamanda buluşacaklarını teyit etmektedir.

Sebept Belirtme İçeren

Nobuta wo Produce dizisinde sebept belirtme içeren iki adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi		Genel Toplam
	Dinleyici -1		
TEMSİLCİLER	2		2
SEBEP BELİRTME İÇEREN	2		2
KARA	2		2
Genel Toplam	2		2

Tablo 72: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Sebept Belirtme İçeren Vedalaşma Söz Eylemleri

Sebept belirtme içeren kullanımların her ikisi Japoncada sebept bildiren *kara* bağlacı ile oluşturulmuş ve Dinleyici -1'e iletilmiştir. Bu kullanımların biri Nobuko'ya ait olup konuşma ortamından ayrılmasını gerektiren durumu izah etmek için kullanılmıştır. Diğer kullanım ise Akira'ya aittir ve Shūji'ye alaycı bir tonda iletilmiştir.

Durum Betimleme İçeren

Nobuta wo Produce dizisinde durum betimleme içeren bir adet vedalaşma söz eylemi tespit edilmiştir.

Söz Eylem Grubu	Dinleyicinin Derecesi	Genel Toplam
	Dinleyici 0	
TEMSİLCİLER	1	1
DURUM BETİMLEME İÇEREN	1	1
İJŌ	1	1
Genel Toplam	1	1

Tablo 73: *Nobuta wo Produce* Dizisinde Durum Betimleme İçeren Vedalaşma Söz Eylemi

Durum betimleme içeren vedalaşma söz eylemi *ijō* ile oluşturulmuş ve Nobuko tarafından kullanılmıştır. Nobuko, öğrencisi olduğu lisenin basın-yayın kulübünde okulu gezerek öğrencilerin ve öğretmenlerin öğle arasında yediği yemekleri değerlendirmektedir ve bu yayın okuldaki televizyonlarda gösterilmektedir. Nobuko, programın sonunda izleyicileri anlamında “*Ijō, repōtā wa Kotani Nobuko deshita.* [(Yayınımız) bu kadar, Nobuko Kotani sizlerleydi.]” (Kizara vd., 2006, 1:38:58) ifadesi ile selamlayarak yayını bitirmiştir.

Nobuta wo Produce dizisi, liseli gençlerin okul yaşantısını resmettiğinden vedalaşma ifadelerinin en yoğun iletildiği grup Dinleyici -1 olup dizi boyunca Dinleyici +1’e kullanılan vedalaşma ifadesi tespit edilmemiştir.

Nobuta wo Produce dizisinde konuşucular sıklık sırasına göre dışa vurumsallar, yönlendiriciler, temsilciler ve bağlayıcılar gruplarına giren vedalaşma söz eylemlerini kullanmıştır. Dışa vurumsallar grubu içerisinde en yoğun kullanılan vedalaşma söz eylemi türü ise “yalnızca vedalaşma” olmuştur.

6. DEĞERLENDİRME

Elde edilen verilere bakıldığında; *Ichi Rittoru no Namida* dizisinde 141 adet, *Atelier* dizisinde 138 adet, *Jimi Sugo* dizisinde 257 adet ve *Nobuta wo Produce* dizisinde 138 adet olmak üzere toplamda 674 adet vedalaşma ifadesi tespit edilmiştir.

Vedalaşmanın 21 farklı söz eylem türü ile sağlandığı görülmüştür. Söz eylem türlerine göre vedalaşma ifadelerinin tablosu aşağıda gösterildiği şekildedir.

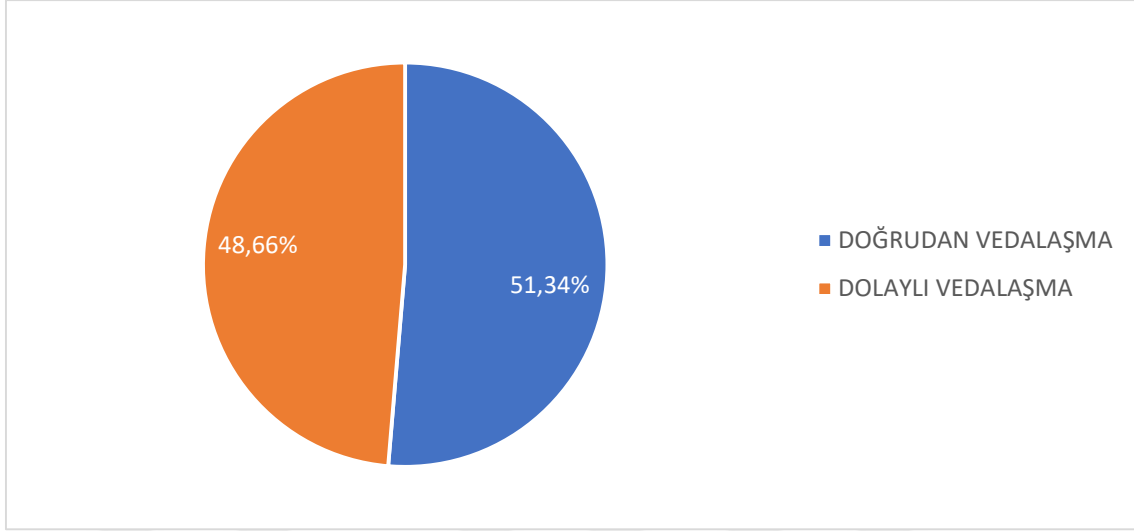
Vedalaşma Söz Eyleminin Türü	Genel Toplam
Yalnızca Vedalaşma	346
Yalnızca Vedalaşma Yanıtı	65
Dilek İçeren	44
Teşekkür İçeren	43
Bildirim İçeren	30
Özür İçeren	27
Destekleme İçeren	24
Sorumluluk Yükleme İçeren	21
Duygu-Durum Bildirme İçeren	17
Durum Betimleme İçeren	13
Sebeup Belirtme İçeren	7
Tavsiye İçeren	7
Teyit İçeren	6
Davet İçeren	5
Ünlem İçeren	5
Emir İçeren	4
Selam Söyleme İçeren	4
Teşekkür Yanıtı İçeren	2
Yönlendirme İçeren	2
Onay İçeren	1
Uyarı İçeren	1
Genel Toplam	674

Tablo 74: Türlerine Göre Vedalaşma Söz Eylemleri

Vedalaşma ifadelerinin 346'sı “yalnızca vedalaşma” söz eylemlerinden oluşmaktadır. Yalnızca vedalaşma söz eylemlerinin dışında, konuşucuların muhatapları ve içinde buldukları ortam bağlamında 20 farklı söz eylemden yararlanarak vedalaşmayı gerçekleştirdiği 328 kullanım görülmüştür. Sıklık sırasına göre vedalaşmanın gerçekleşmesini sağlayan söz eylemleri içeren ifadeler şu şekildedir: vedalaşmayı yanıtlama, dilek, teşekkür, bildirim, özür, destekleme, sorumluluk yükleme, duygu-durum bildirme, durum betimleme, sebep belirtme, teyit, davet, ünlem, emir, selam söyleme, yönlendirme, tavsiye, uyarı, teşekkür ve onay.

Yalnızca vedalaşma söz eylemleri “doğrudan vedalaşma” söz eylemlerini oluştururken; farklı söz eylemlerden yararlanarak vedalaşmanın gerçekleşmesini

sağlayan kullanımlar Searle'ün (1979) tanımlamasına göre “dolaylı vedalaşma” söz eylemlerini oluşturmaktadır.

Grafik 1: Doğrudan ve Dolaylı Vedalaşma Söz Eylemlerinin Dağılımı

Elde edilen verilere bakıldığında doğrudan vedalaşma ifadeleri veri tabanının %51,34'ünü oluştururken dolaylı vedalaşma söz eylemleri veri tabanının %48,66'sını oluşturmaktadır. Buradan, vedalaşma esnasında doğrudan vedalaşma söz eylemlerinin daha yüksek oranda kullanıldığı ancak dolaylı vedalaşma söz eylemlerinin de doğrudan vedalaşma söz eylemlerine yakın oranda kullanıldığı görülmektedir.

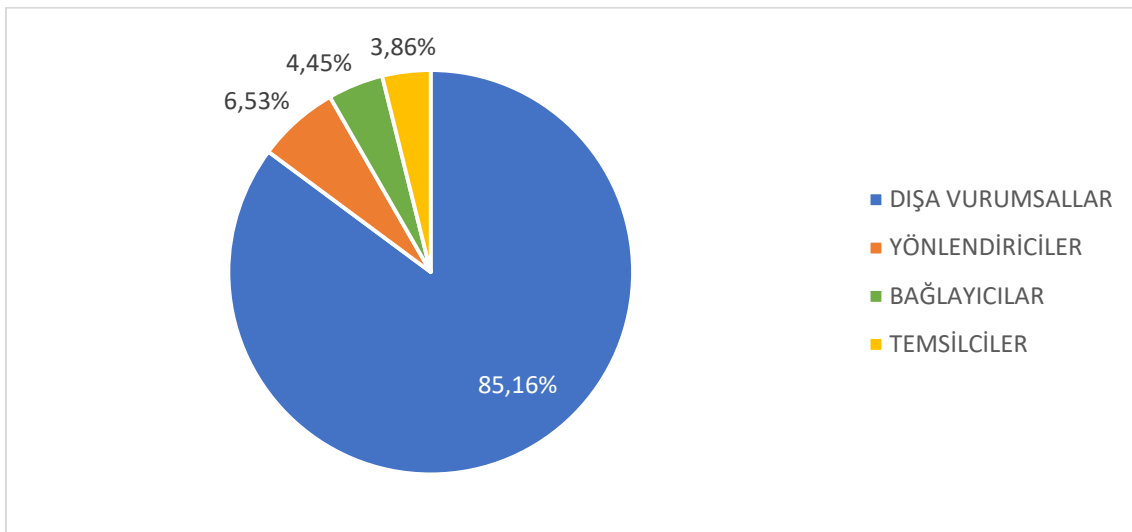
Vedalaşmayı gerçekleştirmek için kullanılan söz eylemler Searle'ün (1976) belirlemiş olduğu söz eylem grupları açısından ele alındığında ise aşağıdaki tablo ortaya çıkmaktadır.

Söz Eylem Grubu	Toplam Adet
DIŞA VURUMSALLAR	574
Yalnızca Vedalaşma	346
Yalnızca Vedalaşma Yanıtı	65
Dilek İçeren	44
Teşekkür İçeren	43
Özür İçeren	27
Destekleme İçeren	24
Duygu-Durum Bildirme İçeren	17

Ünlem İçeren	5
Teşekkür Yanıtı İçeren	2
Onay İçeren	1
YÖNLENDİRİCİLER	44
Sorumluluk Yükleme İçeren	21
Tavsiye İçeren	7
Davet İçeren	5
Selam Söyleme İçeren	4
Emir İçeren	4
Yönlendirme İçeren	2
Uyarı İçeren	1
TEMSİLCİLER	26
Durum Betimleme İçeren	13
Sebeplere Belirtme İçeren	7
Teyit İçeren	6
BAĞLAYICILAR	30
Bildirim İçeren	30
Genel Toplam	674

Tablo 75: Söz Eylem Gruplarına Göre Vedalaşma İfadeleri

Yalnızca vedalaşma söz eylemleri, dışa vurumsallar grubuna dahildir. Ancak elde edilen verilere bakıldığında konuşucuların dışa vurumsal söz eylem kullanımında yalnızca vedalaşma belirten söz eylemlere kısıtlı kalmayarak dilek, teşekkür, özür vb. çeşitli ifadelerle dolaylı yoldan vedalaşma eylemini gerçekleştirdiği görülmektedir. Aynı zamanda konuşucuların, dışa vurumsallar grubuna başvurmadan yönlendirici, temsilci ve bağlayıcı söz eylemler ile vedalaşmayı gerçekleştirdiği görülmüştür. Söz eylem gruplarına göre vedalaşma ifadelerinin dağılımı aşağıda yer almaktadır.

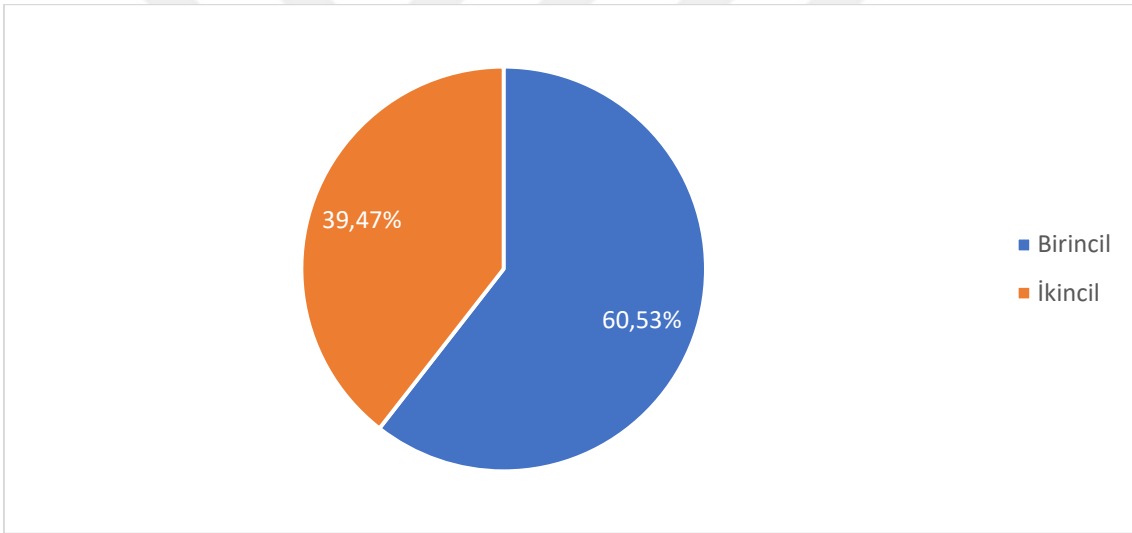

Grafik 2: Söz Eylem Gruplarına Göre Vedalaşma İfadelerinin Dağılımı

Vedalaşmanın, yüksek oranda “dışa vurumsallar” grubunda yer alan söz eylemler ile gerçekleştirildiği görülmüştür. Dışa vurumsalları sıklık sırasına göre yönlendiriciler, bağlayıcılar ve temsilciler takip etmektedir. Yalnızca, beyan söz eylemlerinin vedalaşma esnasında hiç kullanılmadığı tespit edilmiştir.

6.1. Konularına Göre Vedalaşma Söz Eylemleri

Vedalaşma söz eylemlerinin 408’i birincil, 266’sı ikincil konumdadır. Vedalaşma söz eylemlerinin konuşma içerisindeki konuları açısından dağılımı ise aşağıda yer aldığı şekildedir.

Grafik 3: Konularına Göre Vedalaşma Söz Eylemlerinin Dağılımı

Yukarıdaki grafiğe bakıldığında vedalaşma söz eylemlerinin yarısından fazlasının sözlü olarak yanıtladığı görülmektedir. Ancak bu, yalnızca birincil konumda yer alan ve ardılı bulunmayan vedalaşma ifadelerinin her durumda yanıtızsız kaldığı anlamına gelmemektedir. Zira vedalaşma ifadelerinin onaylar biçimde başı sallama, eğilme, gülümseme, el sallama vb. sözlü olmayan dilsel davranış yollarıyla cevaplandığı da görülmüştür ancak sözlü olmayan dilsel davranışlar bu çalışmanın kapsamının dışında kalmaktadır.

Söz eylem türlerine göre vedalaşmanın hangi konumlarda yer aldığını gösteren tablo aşağıda verilmiştir.

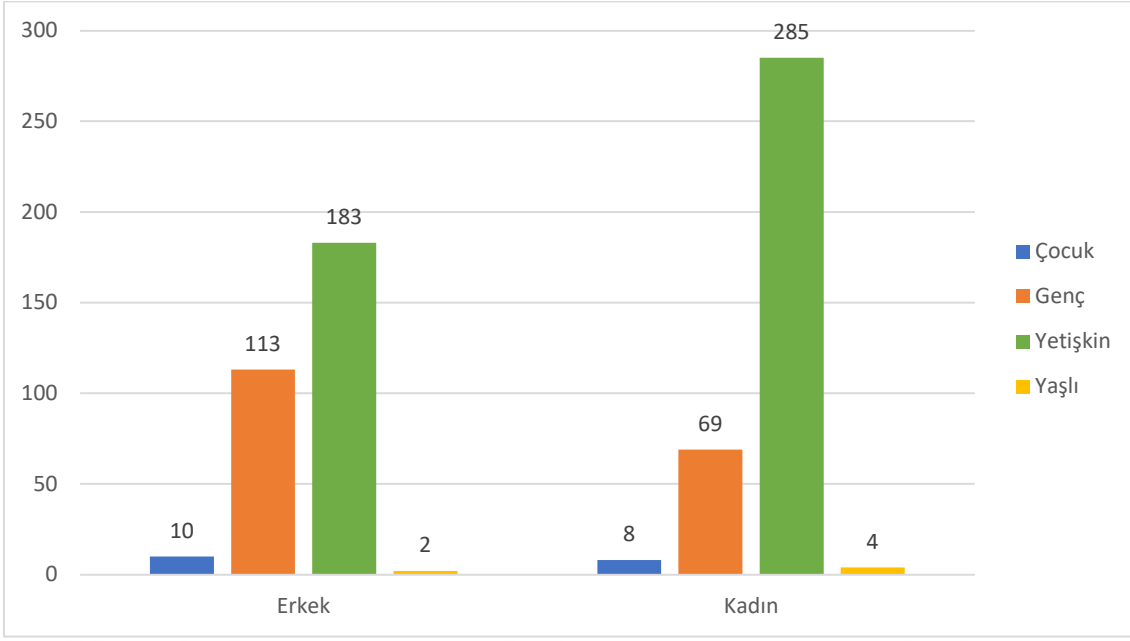
Vedalaşma Söz Eyleminin Türü	Vedalaşmanın Konumu		Genel Toplam
	Birincil	İkincil	
Yalnızca Vedalaşma	216	130	346
Yalnızca Vedalaşma Yanıtı	1	64	65
Teşekkür İçeren	21	22	43
Özür İçeren	21	6	27
Bildirim İçeren	28	2	30
Destekleme İçeren	14	10	24
Dilek İçeren	27	17	44
Teyit İçeren	6		6
Duygu-Durum Bildirme İçeren	11	6	17
Yönlendirme İçeren	1	1	2
Ünlem İçeren	5		5
Davet İçeren	5		5
Durum Betimleme İçeren	13		13
Emir İçeren	4		4
Sorumluluk Yükleme İçeren	19	2	21
Tavsiye İçeren	6	1	7
Sebeup Belirtme İçeren	6	1	7
Selam Söyleme İçeren	3	1	4
Uyarı İçeren	1		1
Onay İçeren		1	1
Teşekkür Yanıtı İçeren		2	2
Genel Toplam	408	266	674

Tablo 76: Söz Eylem Türlerine Göre Vedalaşmanın Konumu

Yukarıda yer alan tabloya bakıldığında teşekkür yanıtı ve onay içeren vedalaşma söz eylemlerinin birincil konumda hiç kullanılmadığı görülmüştür. Öte yandan durum betimleme, teyit, ünlem, davet, emir ve uyarı içeren vedalaşma söz eylemleri ikincil konumda hiç kullanılmamıştır. İkincil konumda birincil konumdan daha fazla kullanılan vedalaşma türlerinin; yalnızca vedalaşma yanıtı, teşekkür ve teşekkür yanıtı içeren vedalaşma söz eylemleri olduğu görülmüştür.

6.2. Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Vedalaşma Söz Eylemleri

Konuşucunun cinsiyeti ve yaş grubu açısından vedalaşma söz eylemlerinin dağılımı aşağıda yer aldığı şekildedir.

Grafik 4: Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Vedalaşma Söz Eylemlerinin Dağılımı

Yukarıda yer alan dağılıma göre vedalaşma söz eylemlerini en sık kullanan grubun yetişkin kadınlar olduğu görülmektedir. Bu grubu yetişkin erkekler, genç erkekler, genç kızlar, erkek çocukları, kız çocukları, yaşlı erkekler ve yaşlı kadınlar takip etmektedir.

Vedalaşma Söz Eyleminin Türü	Cinsiyet				Genel Toplam
	Erkek		Kadın		
	Çocuk	Dinleyici 0	Çocuk	Dinleyici -1	
Yalnızca Vedalaşma		3	5	4	12
Dilek İçeren			2		2
Duygu-Durum Bildirme İçeren				2	2
Genel Toplam	3	7	4	4	18

Tablo 77: Çocuklara Göre Vedalaşma Söz Eylemlerinin Kullanımı

Çocuklar toplamda 18 adet vedalaşma söz eylemi kullanmıştır. Çocukların yalnızca vedalaşma, dilek içeren ve duygu-durum bildirme içeren vedalaşma söz eylemlerini kullandığı görülmüştür. Dolayısıyla çocukların kullandığı vedalaşma söz eylemlerinin tümü dışa vurumsallar grubunda yer almaktadır. Dinleyici derecesine bakıldığında ise çocuklarda Dinleyici +1 derecesine rastlanmamıştır. Hem kız hem erkek

çocuklar dilek içeren vedalaşma ifadelerini yalnızca Dinleyici -1'e kullanmıştır. Erkek çocuklarında ise duygu-durum bildirme içeren vedalaşma ifadelerine rastlanmamıştır.

Vedalaşma Söz Eyleminin Türü	Cinsiyet						Genel Toplam
	Erkek			Kadın			
	Genç			Genç			
	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
Yalnızca Vedalaşma	1	7	67	1	10	22	108
Yalnızca Vedalaşma Yanıtı	2	1	1	5	4	6	19
Teşekkür İçeren		1	1		1	1	4
Özür İçeren		2	1		3	1	7
Bildirim İçeren			6			2	8
Destekleme İçeren			1				1
Dilek İçeren		1	2			4	7
Teyit İçeren			1		1		2
Duygu-Durum Bildirme İçeren		2	3		2	1	8
Ünlem İçeren		1					1
Davet İçeren						1	1
Durum Betimleme İçeren			1		1		2
Sorumluluk Yükleme İçeren		1	4			1	6
Tavsiye İçeren			2			1	3
Sebepl Belirtme İçeren			2			1	3
Uyarı İçeren			1				1
Onay İçeren			1				1
Genel Toplam	3	16	94	6	22	41	182

Tablo 78: Gençlere Göre Vedalaşma Söz Eylemlerinin Kullanımı

Genç yaş grubu toplamda 182 adet vedalaşma söz eylemi kullanmıştır. Bu söz eylemlerin 108'ini yalnızca vedalaşma söz eylemleri oluşturmaktadır. Gençlerin, yalnızca vedalaşma söz eyleminin dışında 15 farklı söz eylem türüyle vedalaşmayı sağladığı görülmüştür. Gençlerin vedalaşma esnasında; dışa vurumsallar, bağlayıcılar, yönlendiriciler ve temsilciler olmak üzere dört farklı söz eylem grubundan yararlandığı görülmüştür.

Genç yaş grubu, Dinleyici +1'e yalnızca vedalaşma ve yalnızca vedalaşmayı yanıtlama dışında vedalaşma söz eylemi kullanmamıştır.

Genç erkeklerin ise Dinleyici -1 grubuna yalnızca vedalaşma söz eylemlerini genç kadınlardan çok daha yoğun biçimde kullandığı görülmüştür.

Vedalaşma Söz Eyleminin Türü	Cinsiyet						Genel Toplam
	Erkek			Kadın			
	Yetişkin			Yetişkin			
	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
Yalnızca Vedalaşma	9	42	29	26	70	46	222
Yalnızca Vedalaşma Yanıtı		6	5	9	12	13	45
Teşekkür İçeren	1	14	1	3	16	4	39
Özür İçeren		5		2	9	4	20
Bildirim İçeren	1	4	5	4	4	4	22
Destekleme İçeren		2	7			13	22
Dilek İçeren	1	1	18		3	10	33
Teyit İçeren		2	1		1		4
Duygu-Durum Bildirme İçeren	2	1	1	2		1	7
Yönlendirme İçeren					2		2
Ünlem İçeren		1	2			1	4
Davet İçeren		1	1			2	4
Durum Betimleme İçeren		3	2		1	5	11
Emir İçeren		1	2			1	4
Sorumluluk Yükleme İçeren		1	6		2	6	15
Tavsiye İçeren			1			3	4
Sebeap Belirtme İçeren			1		1	2	4
Selam Söyleme İçeren		1	1		1	1	4
Teşekkür Yanıtı İçeren		1				1	2
Genel Toplam	14	86	83	46	122	117	468

Tablo 79: Yetişkinlere Göre Vedalaşma Söz Eylemlerinin Kullanımı

Yetişkinlerin kullandığı vedalaşma söz eylemleri, tüm veri tabanının %69,44'ünü oluşturmaktadır. Yaş grubuna göre vedalaşma söz eylemlerinin en yoğun kullanıldığı grup olan yetişkinler, toplamda 468 adet vedalaşma söz eylemi kullanmıştır. Bu söz eylemlerin 285'i kadınlara aitken 183'ü erkekler tarafından kullanılmıştır.

Yetişkinlerin 19 farklı söz eylem türünden yararlanarak vedalaşmayı sağladığı görülmüştür. Söz eylem grupları açısından hem erkekler hem de kadınlar dışı vurumsallar,

bağlayıcılar, yönlendiriciler ve temsilciler gruplarından yararlanmıştır. Yalnızca yetişkin erkeklerin “yönlendirme içeren” vedalaşma söz eylemini kullanmadığı görülmüştür.

Vedalaşma söz eylemlerinin türü açısından ele alındığında yetişkin erkeklerin sadece; ünlem içeren, teyit içeren ve emir içeren vedalaşma ifadelerini yetişkin kadınlardan sayıca daha fazla kez kullandığı görülmüştür.

Yetişkin erkekler Dinleyici +1’e yalnızca vedalaşmayı yanıtlayıcı ve özür içeren vedalaşma söz eylemlerini hiç kullanmazken yetişkin kadınların Dinleyici +1’e dilek içeren vedalaşma söz eylemlerini hiç kullanmadığı görülmüştür.

Yetişkin erkekler Dinleyici 0 grubuna yönlendirme ve sebep belirtme içeren vedalaşma ifadelerini hiç kullanmamıştır. Yetişkin kadınların ise destekleme, ünlem, emir, duygu-durum bildirme, teşekkür yanıtlayıcı ve davet içeren vedalaşma söz eylemlerini Dinleyici 0 grubuna hiç kullanmadığı görülmüştür. Ek olarak yetişkin erkekler Dinleyici 0 grubuna, durum betimleme içeren vedalaşma söz eylemlerini kadınlardan daha fazla kullanmıştır.

Dinleyici -1 grubu ele alındığında ise yetişkin erkeklerin özür ve teşekkür yanıt içeren vedalaşma söz eylemlerini; kadınların ise teyit içeren vedalaşma söz eylemlerini hiç kullanmadığı görülmüştür. Öte yandan yetişkin erkeklerin Dinleyici -1’e dilek içeren söz eylemleri yetişkin kadınlardan daha fazla kullandığı da görülmektedir.

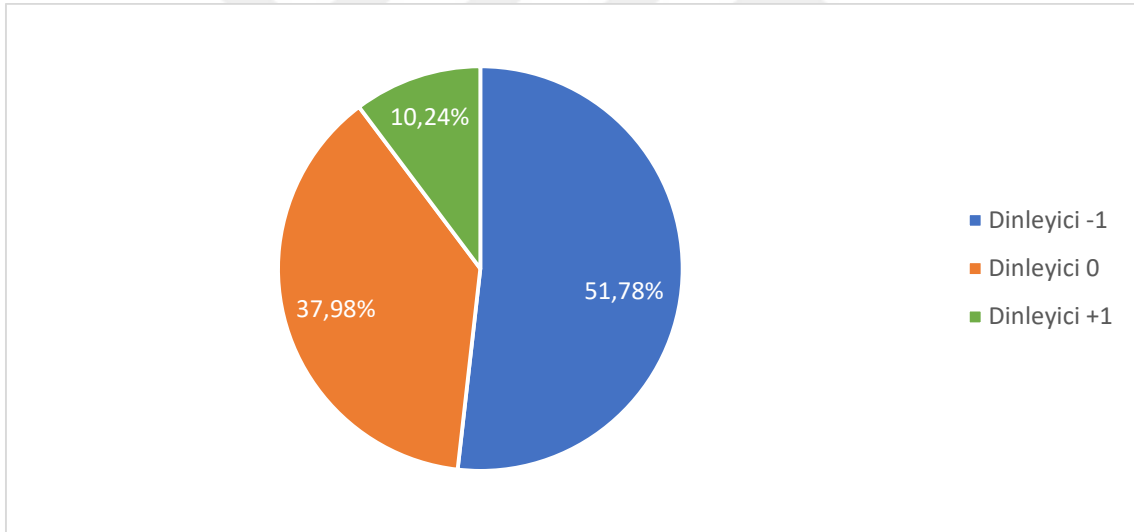
Vedalaşma Söz Eyleminin Türü	Cinsiyet			Genel Toplam
	Erkek Yaşlı	Kadın Yaşlı		
	Dinleyici -1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
Yalnızca Vedalaşma	2	1	1	4
Yalnızca Vedalaşma Yanıtı		1		1
Destekleme İçeren		1		1
Genel Toplam	2	3	1	6

Tablo 80: Yaşlılara Göre Vedalaşma Söz Eylemlerinin Kullanımı

Yaşlılar toplamda 6 adet vedalaşma söz eylemi kullanmıştır. Yaşlıların Dinleyici +1'e kullandığı vedalaşma söz eylemine rastlanmamıştır. Yaşlı erkekler sadece Dinleyici -1 grubuna yalnızca vedalaşma söz eylemi kullanmıştır. Yaşlı kadınların ise Dinleyici 0 grubuna yalnızca vedalaşma, yalnızca vedalaşmayı yanıtlama ve destekleme içeren vedalaşma söz eylemleri ile veda ettiği görülmüştür. Öte yandan yaşlı kadınlar Dinleyici -1 grubuna yalnızca vedalaşma söz eylemi ile veda etmiştir.

6.3. Dinleyicinin Derecesine Göre Vedalaşma Söz Eylemleri

Dinleyicinin konuşucuya göre derecesi açısından vedalaşma söz eylemlerinin dağılımı aşağıda yer aldığı şekildedir.

Grafik 5: Dinleyicinin Derecesine Göre Vedalaşma Söz Eylemlerinin Dağılımı

Vedalaşma söz eylemlerinin en sık kullanıldığı dinleyici derecesinin, Dinleyici -1 grubu olduğu görülmüştür. Bu dereceyi Dinleyici 0 ve Dinleyici +1 takip etmektedir.

Televizyon dizilerinde konuşmalar, ana karakter çevresinde şekillenmektedir. *Ichi Rittoru no Namida* dizisinin ana karakterinin içinde bulunduğu konuşma ortamı sıklıkla aile ve yakın arkadaşlardan oluşmaktadır. *Jimi Sugo* dizisinin ana karakterinin romantik

anlamda yakın olduğu karakter ile konuşmalarına sıklıkla yer verilmektedir. *Nobuta wo Produce* dizisinin ana karakterleri ise yakın arkadaştır. Bu kapsamda söz konusu üç dizide, ana karakterler ve ana hikâye ile bağlantılı olarak Dinleyici -1 derecesine sıklıkla yer verilmektedir. Bu üç dizinin, veri tabanının %79,53'ünü oluşturduğu göz önünde bulundurulduğunda vedalaşma söz eylemlerinin en sık kullanıldığı dinleyici derecesinin -1 olmasının yukarıda anlatılan sebeplerden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Dinleyicinin derecesine göre tercih edilen vedalaşma söz eylemlerinin türleri ele alındığında ise aşağıdaki tablo ortaya çıkmaktadır.

Vedalaşma Söz Eyleminin Türü	Dinleyicinin Derecesi			Genel Toplam
	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	
Yalnızca Vedalaşma	37	137	172	346
Yalnızca Vedalaşma Yanıtı	16	24	25	65
Dilek İçeren	1	5	38	44
Teşekkür İçeren	4	32	7	43
Bildirim İçeren	5	8	17	30
Özür İçeren	2	19	6	27
Destekleme İçeren		3	21	24
Sorumluluk Yükleme İçeren		4	17	21
Duygu-Durum Bildirme İçeren	4	5	8	17
Durum Betimleme İçeren		5	8	13
Sebeup Belirtme İçeren		1	6	7
Tavsiye İçeren			7	7
Teyit İçeren		4	2	6
Davet İçeren		1	4	5
Ünlem İçeren		2	3	5
Emir İçeren		1	3	4
Selam Söyleme İçeren		2	2	4
Teşekkür Yanıtı İçeren		1	1	2
Yönlendirme İçeren		2		2
Onay İçeren			1	1
Uyarı İçeren			1	1
Genel Toplam	69	256	349	674

Tablo 81: Dinleyicinin Derecesine Göre Vedalaşma Söz Eylemleri

Dinleyicinin derecesi açısından; destekleme, sorumluluk yükleme, durum betimleme, sebep belirtme, teyit, davet, ünlem, emir, selam söyleme, yönlendirme, tavsiye, uyarı, teşekkür yanıtı ve onay içeren vedalaşma söz eylemlerinin hiçbir durumda

Dinleyici +1'e kullanılmadığı görülmüştür. Bu söz eylemler arasında sorumluluk yükleme, davet, emir, selam söyleme, yönlendirme, tavsiye ve uyarı içeren vedalaşma söz eylemleri "yönlendiriciler" grubuna girmektedir. Dolayısıyla konuşucuların, vedalaşma esnasında Dinleyici +1'e yönlendirici söz eylemleri hiç kullanmadığı görülmüştür. Yönlendiriciler söz eylem grubunun en yoğun kullanıldığı grup ise Dinleyici -1 olmuştur.

Tavsiye, uyarı ve onay içeren vedalaşma söz eylemleri de Dinleyici 0'a kullanılmamıştır. Yönlendirme içeren vedalaşma söz eylemlerinin ise Dinleyici -1'e kullanılmadığı görülmüştür.

SONUÇ

Bu tez çalışmasında *Ichi Rittoru no Namida*, *Atelier*, *Jimi Sugo* ve *Nobuta wo Produce* adlı diziler örnekleminde yer alan vedalaşma ifadeleri söz eylem kuramı açısından kuramı açısından Konuşma Modeli yöntemi ile analiz edilmiştir. Söz konusu televizyon dizilerinde yer alan ve vedalaşma esnasında kullanılan her tür sözlü ve yazılı ifade, çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışmada, vedalaşma ifadelerinin hangi özellikte söz eylemleri içerdiği ve konuşucuların sosyal anlamda ilişkilerindeki etkisi üzerinde durulmuştur. Çözümleme sonucunda aşağıda maddeler hâlinde sıralanan sonuçlara ulaşılmıştır.

1. Çözümlemenin sonucunda, selamlama kapsamında bulunan vedalaşma söz eylemlerinin, her zaman sözlük tanımlarında (TDK, t.y.; Weblio, t.y.) yer aldığı şekilde “karşılıklı” ve “görgü kuralları” dahilinde olmadığı görülmüştür. Örneğin; duygu-durum bildirme içeren vedalaşma söz eylemlerinde *mō ii*, *ureshii* (bkz. Tablo 26), *iya desu* (bkz. Tablo 60) vb. ifadelerle oluşturulan ifadelerde; emir içeren vedalaşma söz eylemlerinde *isoide* (bkz. Tablo 32) ve *ike* (bkz. Tablo 47) ile oluşturulan ifadelerde konuşucuların görgü kurallarına uygun olmayan biçimde vedalaştığı görülmektedir. Ayrıca, vedalaşma ifadelerinin her zaman yanıtlanmadığı görülmektedir (Bkz. Grafik 3).

2. Searle (1969; 1976) selamlama ifadelerini “dışa vurumsallar (*expressives*)” grubunda kategorize etmektedir. Ancak elde edilen verilere bakıldığında selamlama dahilinde bulunan Japonca vedalaşma ifadelerinin, Tablo 75’te görüldüğü üzere; yönlendiriciler (*directives*), bağlayıcılar (*commissives*) ve temsilciler (*representatives*) söz eylem gruplarında yer aldığı görülmüştür. Yalnızca, beyanlar (*declaratives*) söz eylem grubunun vedalaşma esnasında kullanıldığına rastlanmamıştır.

Ayrıca, elde edilen veriler ışığında kimi zaman dolaylı söz eylemler kimi zaman da dışa vurumsallar grubunda yalnızca vedalaşmaya yarayan sözcüklere kısıtlı

kalmayarak dilek, özür, teşekkür vb. çeşitli ifadeler yoluyla vedalaşmanın gerçekleştirdiği görülmüştür (bkz. Tablo 75).

3. Konuşucuların vedalaşma esnasında dışa vurumsallar grubunda sıklık sırasına göre yararlandığı söz eylem türleri şu şekildedir: yalnızca vedalaşma, yalnızca vedalaşma yanıtı, dilek içeren, teşekkür içeren, özür içeren, destekleme içeren, duygu-durum bildirme içeren, ünlem içeren, teşekkür yanıtı içeren ve onay içeren (bkz. Tablo 75).

Yönlendiriciler grubunda ise sıklık sırasına göre şu söz eylem türlerinden yararlanılmıştır: sorumluluk yükleme içeren, davet içeren, selam söyleme içeren, emir içeren, yönlendirme içeren, uyarı içeren ve tavsiye içeren (bkz. Tablo 75).

Temsilciler grubunda ise yine sıklık sırasına göre tespit edilen söz eylemler şu şekildedir: durum betimleme içeren, sebep belirtme içeren ve teyit içeren (bkz. Tablo 75).

Son olarak bağlayıcılar grubunda yalnızca bildirim içeren söz eylemler görülmüştür (bkz. Tablo 75).

4. Söz eylem kuramı açısından değerlendirildiğinde vedalaşma ifadelerinin etkisöz eylem boyutunun ve konuşucunun niyetinin, insan ilişkilerini doğrudan etkilediği tespit edilmiştir. Zira konuşucu, örneğin; “*sayonara*” vedalaşma sözcüğünü karşısındaki kişi ile ilişkisini sonlandırmayı amaçladığı bir konuşmanın sonunda kullandığında insan ilişkilerinin sonlandırılmasına yol açmaktadır (bkz. s. 53). Ancak bu etki, *sayonara* sözcüğü ile oluşturulan tüm vedalaşmalarda geçerli değildir. Bu bakımdan etnoloji ve antropoloji alanlarında selamlama ifadeleri üzerine çalışmalar yürütmüş olan Caton (1986) ve Duranti (1997)’nin selamlama ifadelerinin sözlü dil ve bağlam odaklı incelenmesi gerektiği yönündeki savının vedalaşma ifadeleri için de geçerli olduğunu söylemek mümkündür.

5. Vedalaşma söz eylemlerinin konuşucu, dinleyici ve konuşma içerisindeki konumu bakımından her durumda en sık tercih edilen türünün doğrudan vedalaşma olan “yalnızca vedalaşma” söz eylemleri olduğu görülmüştür (bkz. Tablo 81). En sık tercih edilen söz eylem grubu da dolayısıyla dışa vurumsallar olmuştur (bkz. Tablo 75; Grafik 2). Dışa vurumsallar söz eylem grubunun en sık kullanılan söz eylem türü Tablo 75’te görüldüğü üzere “yalnızca vedalaşma” olmakla birlikte konuşucuların özür, dilek, teşekkür, destekleme vb. dışa vurumsallar grubunda yer alan çeşitli söz eylem türlerinden faydalanarak vedalaşmayı sağladığı da görülmüştür.

6. Aile, iş, romantik-komedi ve okul olmak üzere dört farklı temayı temel alan dizilerin tümünde ortak olan “yalnızca vedalaşma” ifadelerinin *dewa/jaa*, *ittekimasu*, *itterasshai* ve *mata* ile oluşturulduğu tespit edilmiştir (bkz. II. Bölümde 2., 3., 4., 5.).

7. Konuşucuların Dinleyici +1’e yönlendiriciler grubu kapsamında değerlendirilen vedalaşma söz eylemleri ile veda etmediği görülmüştür (bkz. Tablo 81). Yönlendiriciler grubunda yer alan vedalaşma söz eylemleri sıklık sırasına göre şu şekildedir: sorumluluk yükleme içeren, tavsiye içeren, davet içeren, selam söyleme içeren, emir içeren, yönlendirme içeren ve uyarı içeren (bkz. Tablo 75).

Dinleyici 0’a teşekkür, özür, teyit ve yönlendirme içeren vedalaşma söz eylemlerinin Dinleyici +1 ve Dinleyici -1’e kıyasla daha yoğun biçimde iletildiği görülmüştür (bkz. Tablo 81).

Son olarak Dinleyici -1 grubuna yalnızca vedalaşma, yalnızca vedalaşma yanıtı, dilek, bildirim, destekleme, sorumluluk yükleme, duygu-durum bildirme, durum betimleme, sebep belirtme, tavsiye, davet, ünlem, emir, onay ve uyarı içeren vedalaşma söz eylemlerinin Dinleyici 0 ve Dinleyici +1’e kıyasla daha fazla iletildiği görülmüştür (bkz. Tablo 81).

Yapılan çözümlene, yukarıdaki sonuçlar ve tezin sonucunda vedalaşma söz eylemlerinin, insan ilişkileri ve konuşma ortamı çerçevesinde geniş bir yelpazede farklılaştığı sonucuna varılmıştır.

KAYNAKÇA

Kitaplar & Makaleler

- Albert, S., & Kessler, S. (1978, Kasım). Ending social encounters. *Journal of Experimental Social Psychology*, 14(6), 541-553. doi:[https://doi.org/10.1016/0022-1031\(78\)90048-3](https://doi.org/10.1016/0022-1031(78)90048-3)
- Austin, J. L. (1962). *How to Do Things with Words*. (J. O. Urmson, Dü.) Oxford: Oxford University Press.
- Austin, J. L. (1979). Performative Utterances. J. L. Austin, J. O. Urmson, & G. J. Warnock (Dü) içinde, *Philosophical Papers* (3. b., s. 233-252). New York: Oxford University Press.
- Austin, J. L. (2020). *Söylemek ve Yapmak* (3. b.). (R. L. Aysever, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.
- Birner, B. J. (2013). *Introduction to Pragmatics*. Wiley-Blackwell.
- Blakemore, D. (1992). *Understanding Utterances*. Cambridge, Amerika Birleşik Devletleri: Blackwell Publishers.
- Caton, S. C. (1986). Salāam Tahīyah: Greetings from the Highlands of Yemen. *American ethnologist*, 13(2), 290-308.
- Clark, H. H., & French, J. W. (1981, Nisan). Telephone goodbyes. *Language in Society*, 10(1), 1-19. <https://www.jstor.org/stable/4167185>
- Collavin, E. (2011). Speech acts. W. Bublitz, & N. R. Norrick (Dü) içinde, *Foundations of Pragmatics* (s. 373-395). Almanya: Walter de Gruyter.
- Cutting, J. (2002). *Pragmatics and Discourse*. Londra, Birleşik Krallık: Routledge.

- Duranti, A. (1997). Universal and Culture-Specific Properties of Greetings. *Journal of Linguistic Anthropology*, 7(1), 63-97. doi:<https://doi.org/10.1525/jlin.1997.7.1.63>
- Eibl-Eibesfeldt, I. (1972). Similarities and Differences between Cultures in Expressive Movements. (R. A. Hinde, Dü.) *Non-Verbal Communication*, 297-312.
- Eibl-Eibesfeldt, I. (1977). Patterns of Greetings in New Guinea. (S. A. Wurm, Dü.) *New Guinea Area Languages and Language Study*, 3, 209-247.
- Firth, R. (1972). Verbal and Bodily Rituals of Greeting and Parting. J. S. La Fontaine (Dü.) içinde, *The Interpretation of Ritual: Essays in Honour of A. I. Richards* (s. 1-38). Routledge.
- Goofman, E. (1971). *Relations in Public: Microstudies of the Public Order* (2. b.). New York: Basic Books.
- Gotō, I. (1996, Mart 31). Aisatsu hyōgen ni miru Nichieigo hikaku (jō) [A Comparative Study of Japanese Conventional Expressions and Their English Equivalents (Part 1)]. *Tōkai Joshi Tanki Daigaku Kiyō* [The journal of Tokai Women's Junior College], 10, 93-108. <http://id.nii.ac.jp/1568/00002973/>
- Gotō, I. (1997, Mart 31). Aisatsu hyōgen ni miru Nichieigo hikaku (chū) [A Comparative Study of Japanese Expressions and Their English Equivalents (Part 2)]. *Tōkai Joshi Tanki Daigaku kiyō* [The journal of Tokai Women's Junior College](23), 107-120. <http://id.nii.ac.jp/1568/00002994/>
- Gotō, I. (1998, Mart 31). Aisatsu hyōgen ni miru Nichieigo hikaku (ge) [A Comparative Study of Japanese Expressions and Their English Equivalents (Part 3)]. *Tōkai Joshi Tanki Daigaku kiyō* [The journal of Tokai Women's Junior College](24), 83-100. <http://id.nii.ac.jp/1568/00003013/>

- Huang, L., & Kawamoto, N. (1997, Mart 28). Nihongo-Chūgokugo ni okeru aisatsugo no hikaku kenkyū: Chūgoku ni okeru Nihongo kyōiku no shiten kara [Comparative Study on the Difference between Chinese and Japanese Greetings: In View of the Education of Japanese Language in the People's Republic of China]. *Nihon Taiiku Daigaku kiyō [Bulletin of Nippon Sport Science University]*, 26(2), 247-259. <http://id.nii.ac.jp/1444/00000592/>
- Huang, Y. (2009). Speech Acts. J. L. Mey (Dü.) içinde, *Concise Encyclopedia of Pragmatics* (2. b., s. 1000-1009). Birleşik Krallık: Elsevier.
- Hymes, D. (1972). Models of the interaction of language and social life. J. Gumperz, & D. Hymes (Dü) içinde, *Directions in sociolinguistics: The ethnography of communication*. Holt, Rinehart and Winston.
- Jucker, A. H. (2011). Greetings and farewells in Chaucer's Canterbury Tales. P. Pahta, & A. H. Jucker (Dü) içinde, *Communicating early English manuscripts* (s. 229-240). Cambridge: Cambridge University Press. doi:<https://doi.org/10.5167/uzh-44707>
- Kabaya, H., Kawaguchi, Y., & Sakamoto, M. (1998). *Keigo Hyōgen*. Taishūkan-Shoten.
- Kawamura, M. (2018, Kasım). Saraba no wakare no aisatsugoka ni kan suru kijutsuteki kenkyū [A Descriptive Study of the Process of Development of the Word of Farewell Used When Parting, "Saraba"]. *Nagoya Daigaku Kokugo kokubungaku [Nagoya University Journal of Japanese Language and Literature]*(111), 56-70. <https://ci.nii.ac.jp/naid/40021733889/en/>
- Kawamura, M. (2020, Mart 31). Setsuzoku hyōgen saraba no wakare no aisatsugoka: "shishisei no fumeiryōka" to "bamen tenkai kinō no hattatsu" [The Conjunction "Saraba" Changing to the Word of Farewell Used When Parting: Demonstrative Feature Obscuring and Function Expansion of Scene Development. *Nagoya*

Daigaku Jinbungaku Fōramu [Nagoya University Social Sciences Forum](3),
129-144. doi:info:doi/10.18999/humfnu.3.129

Kendon, A., & Ferber, A. (1973). A Description of Some Human Greetings. *Comparative Ecology and Behaviour of Primates*, 591(668), 591-668.

Kim, K.-s. (1999, Mart 1). Denwa kaiwa ni okeru shūketsubu tenkai no kannichi taishō: shuyōbu to shūketsubu no kakawari wo chūshin ni [A contrastive study of telephone conversation closing in Korea and Japanese: the relationship between main and closing sections]. *Ōsaka Jogakuin Tanki Daigaku kiyō [Journal of Osaka Jogakuin Junior College](28)*, 45-70. <http://hdl.handle.net/10775/503>

Kobayashi, Y. (1983). Nihonjin to Amerikajin no aisatsu kōdō II: wakare no aisatsu hyōgen [Verbal Rituals of Farewell in the U.S.A. and Japan]. *Tōkyō Joshi Daigaku fuzoku hikaku bunka kenkyūsho kiyō [Annals of the Institute for Comparative Studies of Culture, Tokyo Woman's Christian University](44)*, 50-71. <https://ci.nii.ac.jp/naid/110007187630/en/>

Laver, J. (1975). Communicative Functions of Phatic Communion. A. Kendon, R. M. Harris, & M. R. Key (Dü) içinde, *Organization of Behavior in Face-to-Face Interaction* (s. 215-238). De Gruyter Mouton.

Levinson, S. C. (1983). *Cambridge textbooks in linguistics: Pragmatics*. Cambridge: Cambridge University Press.

Levinson, S. C. (2017). Speech Acts. Y. Huang (Dü.) içinde, *The Oxford Handbook of Pragmatics* (s. 199-216). Birleşik Krallık: Oxford University Press.

Mey, J. L. (1993). *Pragmatics: An Introduction*. Oxford, Birleşik Krallık: Blackwell Publishers.

- Morgan, J. L. (1978). Two types of convention in indirect speech acts. *Pragmatics*, 261-280. doi:https://doi.org/10.1163/9789004368873_010
- Nakamura, N. (2016, Mart). Aisatsugo to kanjō no kanren ni kansuru Nichibei hikaku: kotoba wa kanjō wo han'ei shiteiru no ka? [Relationships between Greeting Words and Emotions in Japan and the U.S.A. : Are Greeting Words Affected by Emotions?]. *Seinan Gakuin Daigaku Ningen Kagaku ronshū [Seinan Gakuin University Essays of Human Sciences]*, 11(2), 35-53. <http://repository.seinangu.ac.jp/handle/123456789/1244>
- Nakane, C. (1970). *Japanese Society*. University of California Press.
- Özcan, Z. (2016). *Dil Felsefesi II (Gündelik Dil Paradigması)*. Bursa: Sentez Yayıncılık.
- Pavlidou, T.-S. (2014). Phases in discourse. K. P. Schneider, & A. Barron (Dü) içinde, *Pragmatics of Discourse* (s. 353-383). Berlin, Almanya: De Gruyter Mouton.
- Récanati, F. (1980). Some Remarks on Explicit Performatives, Indirect Speech Acts, Locutionary Meaning and Truth-Value. J. R. Searle, F. Kiefer, & M. Bierwisch (Dü) içinde, *Speech Act Theory and Pragmatics* (s. 205-220). Dordrecht, Hollanda: D. Reidel Publishing Company.
- Récanati, F. (2019). İcra Edici Beyanlar. A. Altınörs (Dü.) içinde, *Söz Edimleri Seçilmiş Yazılar* (A. Altınörs, Çev., s. 37-80). İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- Sadock, J. (2006). Speech Acts. L. R. Horn, & G. Ward (Dü) içinde, *The Handbook of Pragmatics* (s. 53-73). Birleşik Krallık: Blackwell Publishing.
- Sbisà, M. (2009). Speech act theory. J. Verschueren, & J.-O. Östman (Dü) içinde, *Key Notions for Pragmatics* (s. 229-244). John Benjamins Publishing Company.
- Schegloff, E. A., & Sacks, H. (1973). Opening up closings. *Semiotica*, 8(4), 289-327.

- Searle, J. R. (1969). *Speech Acts: An essay in the philosophy of language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Searle, J. R. (1976, Nisan). A Classification of Illocutionary Acts. *Language in Society*, 5(1), 1-23.
- Searle, J. R. (1978). Literal Meaning. *Erkenntnis* (1975-), 13(1), 207-224.
<http://www.jstor.org/stable/20010627>
- Searle, J. R. (1979). Indirect speech acts. J. R. Searle içinde, *Expression and meaning: Studies in the theory of speech acts* (s. 30-57). Cambridge University Press.
- Searle, J. R. (2015, Nisan). Oxford Philosophy in the 1950s. *Philosophy*, 90(352), 173-193. <https://www.jstor.org/stable/44015154>
- Senft, G. (2014). *Understanding Pragmatics*. Routledge.
- Shiohara, J. (2006, Mart 31). Daigaku no sākuru ni okeru surangu noshintō to sore ni kakawaru taigūsei: wakare no bamen de tsukawareru "otsukare sama" wo rei ni [The Diffusion of Slang Expressions and Their Polite Functions Among University Club Members : A Case Study of "Otsukaresama"]. *Gengo bunkagaku kenkyū-gengo jōhōhen [Journal of language and culture]*(1), 75-100.
doi:info:doi/10.24729/00002782
- Sugimoto, F. (2000, Haziran 30). Ningen kankei kara mita kadai kaiketsu no kaiwa no rensa kōzō [Sequence Organizations of Problem-Solving in Japanese Conversations]. *Sekai no Nihongo Kyōiku-Nihongo Kyōiku Ronshū [Japanese-language education around the globe]*(10), 221-239.
doi:info:doi/10.20649/00000299
- Tajima, M. (2017). Sayōnara kō: sono seiritu to wakare no aisatsu hyōgen no shisutemu henka [A Study on Sayonara (Good-bye) : The Establishment of Sayonara (Good-

bye) and the System Change of Farewell Greetings]. *Tōkai gakuen gengo-bungaku-bunka [Tōkai Gakuen University of Language-Literature and Culture]*(17), 8-18. <https://ci.nii.ac.jp/naid/40021661838/en/>

Takami, T. (2002). A Study on Closing Sections of Japanese Telephone Conversations. *Working Papers in Educational Linguistics*, 18(1), 67-85.

Tekmen, A. N. (2009). Japoncada 'hai' sözcüğü ve Türkçe. S. Ay, Ö. Aydın, İ. Ergenç, S. Gökmen, S. İşsever, & D. Peçenek (Dü.), *Essays on Turkish Linguistics: Proceedings of the 14th International Conference on Turkish Linguistics* içinde (s. 297-302). Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

Tekmen, A. N., & Takano, A. (2007). *Japonca Dilbilgisi* (2. b.). Ankara: Engin Yayınevi.

Xu, Y. (2009, Mart). Aisatsu hyōgen ni okeru "ta" to "ru" ryōkeishiki no goyōronteki kenkyū [Pragmatic Analysis of Greetings in Japanese : Usages of "-ta" Forms and "-ru" Forms]. *Japanese Language and Culture*(35), 27-48.[doi:info:doi/10.18910/9209](https://doi.org/10.18910/9209)

İnternet Kaynakları

1 Litre of Tears. (t.y.). Kasım 3, 2020 tarihinde IMDb: https://www.imdb.com/title/tt1370332/releaseinfo?ref=tt_dt_dt#releases adresinden alındı

1 Rittoru no Namida [1 Litre Gözyaşı]. (t.y.). Kasım 3, 2020 tarihinde Kyodo Television LTD.: <http://www.kyodo-tv.co.jp/products/program/drama/tears/> adresinden alındı

2016 nen ni motto mo mirareta sakuhin ha?[2016 yılının en çok izlenen yapımı?] (t.y.).

Kasım 4, 2020 tarihinde HJ Holdings Kabushikigaisha:
<https://www.hjholdings.jp/release/116.html> adresinden alındı

Andāwea [İç çamaşırı]. (t.y.). Fuji Television:
https://www.fujitv.co.jp/b_hp/underwear/index.html adresinden alındı

Baicha. (2009, 03 21). Shigo jiten:
<https://seesaawiki.jp/w/s2healing/d/%A5%D0%A5%A4%A5%C1%A5%E3>
adresinden alındı

Doramato ha [Drama]. (t.y.). Kasım 7, 2020 tarihinde The Television Drama Academy
Awards: <https://thetv.jp/feature/drama-academy/about/> adresinden alındı

Fuji TV to Produce Original Content for Netflix. (t.y.). Kasım 6, 2020 tarihinde Japan
Today: <https://japantoday.com/category/entertainment/fuji-tv-to-produce-original-content-for-netflixEri%C5%9Fim> adresinden alındı

Gentōsha bunko no uriage dai ichi ritsu wa, nanto...!? [İşte, Gentōsha'nın en çok satan kitabı...!?] (2014, Eylül 30). Kasım 3, 2020 tarihinde Gentōsha:
<https://www.gentosha.jp/article/2640/> adresinden alındı

Jushō Kekka Sōhyō [Ödül kazananların Listesi]. (t.y.). Kasım 7, 2020 tarihinde The
Television Drama Academy Awards: <https://thetv.jp/feature/drama-academy/47/awards/> adresinden alındı

Nakaoku, M. (2017, Mayıs 26). Taimu shifuto shichōritsu to sōgō shichōritsu [Zaman kaydırmalı reyting ve genel reyting]. Kasım 4, 2020 tarihinde Dentsuhō:
<https://dentsu-ho.com/articles/5159> adresinden alındı

Nobuta wo Produce. (t.y.). Kasım 7, 2020 tarihinde Nippon Television:
<https://www.ntv.co.jp/nobuta/static/story.html> adresinden alındı

Stoll, J. (2021, Şubat 12). Number of Hulu's paying subscribers in the U.S. 2019-2021, by quarter. Kasım 4, 2020 tarihinde Statista: <https://www.statista.com/statistics/258014/number-of-hulus-paying-subscribers/> adresinden alındı

Story. (t.y.). Kasım 4, 2020 tarihinde Jimi ni Sugoi! Kōetsu Gāru: Kōno Etsuko [Çaktırmadan Harika! Redaktör Kız: Kōno Etsuko]: <https://www.ntv.co.jp/jimisugo/story/story01.html> adresinden alındı

The William James Lectures | Harvard University Press. (t.y.). Ocak 20, 2021 tarihinde Harvard University Press: <https://www.hup.harvard.edu/collection.php?cpk=1028> adresinden alındı

TV drama taitoru "ryakushō" no henreki SNS jidai ni mo macchi? [TV dizilerinin başlıklarını "kısaltma" yolcuğu sosyal ağ çağı ile de uyumlu?] (2016, 11 23). Drama&Movie by Oricon News: t.ly/r9no adresinden alındı

VOL.16 13.04.2020 (Wed) - 19.04.2020 (Sun). (2020, Nisan). Kasım 7, 2020 tarihinde Bideo risāchi kōporēto saito (Video Research Corporation Site): <https://www.videor.co.jp/tvrating/2020/04/39022.html> adresinden alındı

<https://sozluk.gov.tr/>

<https://www.weblio.jp/>

Diziler

Egashira, M. (Senarist), Ōshima, S. (Senarist), Yokota, R. (Senarist) & Murakami, S. (Yönetmen), Kinoshita, T. (Yönetmen). (2006). *Seishun no hajimari* [Gençliğin başlangıcı]; *Jūgosai, shinobi yoru byōma* [15. yaş, sinsice yaklaşan hastalık

şeytanı] [1. ve 2. Bölüm]. *Ichi Rittoru no Namida Disc 1* [Bir Litre Gözyaşı Disk 1] içinde. [Dizi; DVD]. Fuji Television; Kyodo Television.

Egashira, M. (Senarist), Ōshima, S. (Senarist), Yokota, R. (Senarist) & Murakami, S. (Yönetmen), Kinoshita, T. (Yönetmen). (2006). *Byōki wa dōshite watashi wo aranda no* [Hastalık neden beni seçti]; *Futari no kodoku* [İki kişilik yalnızlık] [3. ve 4. Bölüm]. *Ichi Rittoru no Namida Disc 2* [1 Litre Gözyaşı Disk 2] içinde. [Dizi; DVD]. Fuji Television; Kyodo Television.

Egashira, M. (Senarist), Ōshima, S. (Senarist), Yokota, R. (Senarist) & Murakami, S. (Yönetmen), Kinoshita, T. (Yönetmen). (2006). *Shōgaisha techō* [Engelli kartı]; *Kokoronai shisen* [Kalpsiz bakışlar] [5. ve 6. Bölüm]. *Ichi Rittoru no Namida Disc 3* [1 Litre Gözyaşı Disk 3] içinde. [Dizi; DVD]. Fuji Television; Kyodo Television.

Egashira, M. (Senarist), Ōshima, S. (Senarist), Yokota, R. (Senarist) & Murakami, S. (Yönetmen), Kinoshita, T. (Yönetmen). (2006). *Watashi no iru basho* [Benim olduğum yer]; *Ichi rittoru no namida* [Bir litre gözyaşı] [7. ve 8. Bölüm]. *Ichi Rittoru no Namida Disc 4* [1 Litre Gözyaşı Disk 4] içinde. [Dizi; DVD]. Fuji Television; Kyodo Television.

Egashira, M. (Senarist), Ōshima, S. (Senarist), Yokota, R. (Senarist) & Murakami, S. (Yönetmen), Kinoshita, T. (Yönetmen). (2006). *Ima wo ikiru* [Anı yaşamak]; *Rabu retā* [Aşk mektubu] [9. ve 10. Bölüm]. *Ichi Rittoru no Namida Disc 5* [1 Litre Gözyaşı Disk 5] içinde. [Dizi; DVD]. Fuji Television; Kyodo Television.

Egashira, M. (Senarist), Ōshima, S. (Senarist), Yokota, R. (Senarist) & Murakami, S. (Yönetmen), Kinoshita, T. (Yönetmen). (2006). *Tōku e, namida no tsukita basho ni* [Uzaklara, gözyaşlarının tükendiği yere] [11. Bölüm]. *Ichi Rittoru no Namida Disc 6* [1 Litre Gözyaşı Disk 6] içinde. [Dizi; DVD]. Fuji Television; Kyodo Television.

Kizara, I. (Senarist) & Iwamoto, H. (Yönetmen). (2006). Produce: 1; Produce: 2 [1. ve 2. Bölüm]. *Nobuta wo Produce Vol. 1* içinde. [Dizi; DVD]. Tokyo: Nippon Television (Yapım Şirketi); VAP INC. (Dağıtımıcı).

Kizara I. (Senarist), & Iwamoto, H. (Yönetmen), Sakuma, N. (Yönetmen). (2006). Produce: 3; Produce: 4 [3. ve 4. Bölüm]. *Nobuta wo Produce Vol. 2* içinde. [Dizi; DVD]. Tokyo: Nippon Television (Yapım Şirketi); VAP INC. (Dağıtımıcı).

Kizara, I. (Senarist), & Iwamoto, H. (Yönetmen), Sakuma, N. (Yönetmen). (2006). Produce: 5; Produce: 6; Produce: 7 [5., 6. ve 7. Bölüm]. *Nobuta wo Produce Vol. 3* içinde. [Dizi; DVD]. Tokyo: Nippon Television (Yapım Şirketi); VAP INC. (Dağıtımıcı).

Kizara, I. (Senarist), & Kitagawa, K. (Yönetmen), Sakuma, N. (Yönetmen), Iwamoto, H. (Yönetmen). (2006). Produce: 8; Produce: 9; Produce: 10 [8., 9. ve 10. Bölüm]. *Nobuta wo Produce Vol 4* içinde. [Dizi; DVD]. Tokyo: Nippon Television (Yapım Şirketi); VAP INC. (Dağıtımıcı).

Nakatani, M. (Senarist) & Satō, T. (Yönetmen). (2017). 1. ve 2. Bölüm. *Jimi ni Sugoi! Kōetsu Gāru: Kōno Etsuko 1* [Çaktırmadan Harika! Redaktör Kız: Kōno Etsuko 1] içinde. [Dizi; DVD]. Tokyo: Nippon Television (Yapım Şirketi); VAP INC. (Dağıtımıcı).

Nakatani, M. (Senarist), Kawasaki, I. (Senarist) & Komura, N. (Yönetmen), Mori, M. (Yönetmen). (2017). 3. ve 4. Bölüm. *Jimi ni Sugoi! Kōetsu Gāru: Kōno Etsuko 2* [Çaktırmadan Harika! Redaktör Kız: Kōno Etsuko 2] içinde. [Dizi; DVD]. Tokyo: Nippon Television (Yapım Şirketi); VAP INC. (Dağıtımıcı).

Nakatani, M. (Senarist), Kawasaki, I. (Senarist) & Satō, T. (Yönetmen), Komura, N. (Yönetmen). (2017). 5. ve 6. Bölüm. *Jimi ni Sugoi! Kōetsu Gāru: Kōno Etsuko 3*

[Çaktırmadan Harika! Redaktör Kız: Kōno Etsuko] içinde. [Dizi; DVD]. Tokyo: Nippon Television (Yapım Şirketi); VAP INC. (Dağıtımıcı).

Kawasaki, I. (Senarist) & Mori, M. (Yönetmen), Satō, T. (Yönetmen). (2017). 7. ve 8. Bölüm. *Jimi ni Sugoi! Kōetsu Gāru: Kōno Etsuko 4* [Çaktırmadan Harika! Redaktör Kız: Kōno Etsuko 4] içinde. [Dizi; DVD]. Tokyo: Nippon Television (Yapım Şirketi); VAP INC. (Dağıtımıcı).

Nakatani, M. (Senarist) & Komura, N. (Yönetmen), Satō, T. (Yönetmen). (2017). 9. ve 10. Bölüm. *Jimi ni Sugoi! Kōetsu Gāru: Kōno Etsuko 5* [Çaktırmadan Harika! Redaktör Kız: Kōno Etsuko 5] içinde. [Dizi; DVD]. Tokyo: Nippon Television (Yapım Şirketi); VAP INC. (Dağıtımıcı).

Sekiguchi, D. (Yaratıcı). (2015). *Atelier* [Dizi; İnternet yayını], <https://www.netflix.com/tr/> adresinden alındı

ÖZET

SÖZ EYLEM KURAMI AÇISINDAN JAPONCADA VEDALAŞMA İFADELERİ

Büşra ATAĞOĞLU

Yüksek Lisans Tezi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Ayşe Nur TEKMEN

Haziran 2021, 291 sayfa

Bu tezde, Japoncada kullanılan vedalaşma ifadeleri söz eylem kuramı açısından incelenmiştir. Konuşucuların vedalaşma esnasında hangi özellikte söz eylemler kullandığı ve vedalaşma ifadelerinin insan ilişkilerini nasıl etkilediği, bu çalışmanın temel problemlerini oluşturmuştur. Bu doğrultuda aile ortamını temel alan *Ichi Rittoru no Namida*, iş ortamını temel alan *Atelier*, iş yaşantısıyla birlikte romantik ilişkileri temel alan *Jimi ni Sugoi! Kōetsu Gāru: Kōno Etsuko* ve liseli gençlerin okul yaşantısını temel alan *Nobuta wo Produce* dizilerinde yer alan vedalaşma ifadeleri bu çalışmanın veri tabanını oluşturmuştur. Elde edilen veriler Hymes'in Konuşma Analizi ile çözümlenmiştir. Çözümleme neticesinde konuşucuların vedalaşma esnasında dışa vurumsallar, yönlendiriciler, temsilciler ve bağlayıcılar gruplarından yararlandığı görülmüştür. Yalnızca, beyanlar grubunun vedalaşma esnasında kullanıldığına rastlanmamıştır.

Sonuç olarak yatay-dikey insan ilişkileri ve konuşmanın yer aldığı günlük-resmî vb. konuşma ortamı doğrultusunda vedalaşma ifadelerinin farklılaştığı ve vedalaşmaya ek olarak dilek dileme, sorumluluk yükleme, bildirimde bulunma vb. çeşitli söz eylemlerin gerçekleştirildiği görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Japonca, Pragmatik, Söz Eylem, Veda, Vedalaşma

ABSTRACT
JAPANESE FAREWELL EXPRESSIONS FROM THE VIEWPOINT OF
SPEECH ACT THEORY

Büşra ATAKOĞLU

Master's Thesis, Department of Eastern Languages and Literatures

Supervisor: Prof. Dr. Ayşe Nur TEKMEN

June 2021, 291 pages

In this thesis, farewell expressions used in Japanese have been analyzed from the viewpoint of speech act theory. The main questions discussed in this work were “what kinds of speech acts do the speakers use during leave taking”, and “how do the farewell expressions affect the human relationships”. In this respect, the farewell expressions used in; *I Liter of Tears* which takes place in a family setting, *Atelier* which takes place in a work setting, *Pretty Proofreader* which focuses mainly on the work environment as well as romantic relationships of its characters and *Producing Nobuta* which focuses on high school life of teenagers, make up the database of this study. Hymes's S.P.E.A.K.I.N.G. Model have been utilized in the analysis of the said database. The results of the analysis show that the speech acts used by the speakers belong to these groups: expressives, directives, representatives, commissives. Declaratives were not used during farewell.

In conclusion, it has been confirmed that depending on horizontal and vertical relationships, and the setting and scene, in which a conversation takes place, farewell expressions differ in usage. Moreover, speech acts such as well-wishing, entrusting, informing, etc. were found to be conducted in addition to the act of farewell.

Keywords: Japanese, Pragmatics, Speech Act, Farewell, Leave-taking.

要旨

言語行為論の観点から日本語の別れの挨拶表現

ブシュラ・アタコール

修士論文、東洋言語学・文学科

指導教師：アイシェヌール・テキメン教授

2021年6月、291ページ

本論文では、日本語における別れの挨拶表現が、言語行為論の観点からの考察が行った。話者が別れる時にどの特徴をもった言語行為が使われたか、また、別れの挨拶表現が人間関係にどのような影響を及ぼすのか、の二問が本研究の主な研究問題となっている。この二問の明解を目指して、家族場面がメインとする『一リットルの涙』、ビジネス場面をメインとする『アンダーウェア』、ビジネス場面に加えて恋愛関係を含む『地味にスゴイ！校閲ガール河野悦子』、高校生活をメインとする『野ブタ。をプロデュース』の四ドラマにおける別れの挨拶表現が本研究のデータベースになっている。データベースを Hymes の「S.P.E.A.K.I.N.G.モデル」を用いて解析した。解析の結果、Searle のグループの内、**expressives**、**directives**、**representatives**、**commissives** のよっつのグループに含まれる言語行為が使われたことが分かった。**Declaratives** に入る言語行為は無かった。

結論として、人間関係や中に会話が行われる場面によって別れの挨拶表現が異なることと、別れの挨拶という言語行為に加えて祈り・確認・報告など諸行為が行われていることがわかった。

キーワード：日本語・語用論・言語行為・別れ・別れの挨拶

EKLER

EK-1 Dinleyicinin Derecesine Göre Japoncada Vedalaşma Sözcükleri

Söz Eylem Grubu	Dinleyici +1	Dinleyici 0	Dinleyici -1	Genel Toplam
DIŞA VURUMSALLAR	64	228	282	574
YALNIZCA VEDALAŞMA	37	137	172	346
ATO DE		1	1	2
BAI BAI		11	52	63
CHAO			10	10
DEWA/JAA	1	32	29	62
ITTEKIMASU	8	13	23	44
ITTERASSHAI	6	4	23	33
MATA		12	20	32
NOCHI HODO		2		2
OJAMA SURU		2		2
OSAKI NI	1		2	3
OSEWA NI NARU		1		1
OTSUKARE SAMA	10	24	7	41
SAYŌNARA	1	2	1	4
SHITSUREI SHIMASU	7	16	3	26
YOROSHIKU ONEGAISHIMASU	3	17	1	21
YALNIZCA VEDALAŞMA YANITI	16	24	25	65
HAI	16	21	10	47
UN		3	15	18
TEŞEKKÜR İÇEREN	4	32	7	43
ARIGATŌ	4	23	5	32
DŌMO		5	1	6
GOCHISŌ SAMA		3	1	4
TASUKARU		1		1
ÖZÜR İÇEREN	2	19	6	27
GOMEN		3	2	5
GOMENNASAI		5	4	9
SUMIMASEN	2	11		13
DESTEKLEME İÇEREN		3	21	24
GANBARU		1	4	5
GANBATTE		2	16	18
MAKERU			1	1
DİLEK İÇEREN	1	5	38	44
INORU	1	1		2
KI WO TSUKETE		1	13	14
MERĪ KURISUMASU		1	2	3
OYASUMINASAI			17	17
-TE KURU			2	2
WO		1		1
-YŌ		1	1	2
-YŌ NI			1	1

YÖNİ			1	1
YUME WO MIRU			1	1
DUYGU-DURUM BİLDİRME İÇEREN	4	5	8	17
DAIJÖBU			1	1
DARŌ		1		1
II			3	3
IRANAI		1		1
IYA DA		1		1
SHIRANAI		1		1
TANOSHIMI NI SURU			2	2
URESHII	2			2
WAKARU	2	1	2	5
ÜNLEM İÇEREN		2	3	5
BAN		1	2	3
HAUSU			1	1
SHISSHI		1		1
ONAY İÇEREN			1	1
OK			1	1
TEŞEKKÜR YANITI İÇEREN		1	1	2
DŌ ITASHIMASHITE			1	1
DŌMO		1		1
YÖNLENDİRİCİLER		10	34	44
YÖNLENDİRME İÇEREN		2		2
DŌZO		2		2
DAVET İÇEREN		1	4	5
KITE			1	1
-TE KUDASAI		1		1
-TE KURU			1	1
-YŌ			2	2
EMİR İÇEREN		1	3	4
IKE		1	1	2
ISOIDE			1	1
-NASAI			1	1
SORUMLULUK YÜKLEME İÇEREN		4	17	21
-MASHŌ			1	1
NEGAU			1	1
ONEGAI			2	2
ONEGAU		1	1	2
TANOMU		1	6	7
-TE		2		2
-TE KUDASAI			1	1
YOROSHIKU			5	5
TAVSİYE İÇEREN			7	7
-NASAI			1	1
SHINCHŌ NI			1	1
-TARA			1	1
-TE			2	2

TEICHŌ NI			1	1
-YŌ NI			1	1
SELAM SÖYLEME İÇEREN		2	2	4
YOROSHIKU		2	2	4
UYARI İÇEREN			1	1
SURU			1	1
TEMSİLCİLER		10	16	26
TEYİT İÇEREN		4	2	6
AZUKARU		2		2
-DESU KA			1	1
NE		1	1	2
UKE TORU		1		1
DURUM BETİMLEME İÇEREN		5	8	13
ARU			1	1
-DESHŌ		1		1
-DESU		3		3
IJŌ		1	6	7
NARU			1	1
SEBEP BELİRTME İÇEREN		1	6	7
KARA		1	6	7
BAĞLAYICILAR	5	8	17	30
BİLDİRİM İÇEREN	5	8	17	30
ARATAMERU		1		1
AU		1		1
IKU	1	1	4	6
ISOGU			1	1
KAERU			4	4
KURU		1		1
MATSU			1	1
MODORU		1	1	2
MUKAU		1		1
SURU			3	3
TANOMU		1		1
-TE KURU	2		3	5
-TE OKU	1			1
TODOKU	1			1
UKAGAU		1		1
Genel Toplam	69	256	349	674

Ek-2 Ichi Rittoru no Namida Dizisinde Konuşma Ortamları ve İnsan İlişkileri

Ortam	Rol/Pozisyon	Ad-Soyad	Cinsiyet	Yaş Grubu
Ikeuchi Ailesi	Baba	Mizuo Ikeuchi	E	Yetişkin
	Anne	Shioka Ikeuchi	K	Yetişkin
	En büyük çocuk	Aya Ikeuchi	K	Genç
	İkinci çocuk	Ako Ikeuchi	K	Genç
	Üçüncü çocuk	Hiroki Ikeuchi	E	Çocuk
	Dördüncü çocuk	Rika Ikeuchi	K	Çocuk
Asō Ailesi	Baba	Yoshifumi Asō	E	Yetişkin
	Anne	Sawako Asō	K	Yetişkin
	Çocuk	Haruto Asō	E	Genç
Higashi Lisesi	Ayaların sınıf öğretmeni	Nishino	E	Yetişkin
	Öğrenci	Aya Ikeuchi	K	Genç
	Aya'nın sınıf arkadaşı ve en yakın arkadaşı	Mari Sugiura	K	Genç
	Aya'nın sınıf arkadaşı ve yakın arkadaşı	Saki Matsumura	K	Genç
	Aya'nın sınıf arkadaşı	Haruto Asō	E	Genç
	Aya'nın üst sınıflardan ve basketbol kulübünden <i>senpai</i> 'ı	Yūji Kawamoto	E	Genç
	Yūji'nin arkadaşı	Makoto Takeda	E	Genç
Hastane	Aya'nın doktoru	Hiroshi Mizuno	E	Yetişkin
	Mizuno'nun kıdem olarak üstü doktor	Yoshifumi Asō	E	Yetişkin

**Ek-3 *Ichi Rittoru no Namida* Dizisinde Geçen Vedalaşma İfadelerinin
Transkripsiyonu**

1. BÖLÜM

#1 {00:05:32-00:0:33}

Ako: 行ってきまーす！

Ittekimaasu.

[Görüşürüz]

Hiroki: 行ってきまーす！

Ittekimaasu.

[Görüşürüz]

Mizuo: おう！いってこい！

Ou! Ittekoi.

[Tamam! Görüşürüz!]

#2 {00:05:36-00:05:37}

Mizuo: おう！頑張ってこいよ。

Ou! Ganbatte koi yo.

[Hadi hallet de gel!]

Aya: いきます。

Ittekimasu.

[Görüşürüz.]

#3 {00:05:46}

Aya: じゃあ。

Jaa.

[Kaçtım.]

#4 {00:06:03-00:06:05}

Aya: いきます。

Ittekimasu.

[Görüşürüz.]

Mizuo: おう！いってこい。

Ou! Ittekoi.

[Hadi görüşürüz!]

#5 {00:06:06-00:06:08}

Shioka: 亜也、頑張ってね！

Aya ganbattene.

[Aya, başarılar!]

#6 {00:06:08-00:06:09}

Mizuo: 頑張れよ！

Ganbareyo!

[Başarılar!]

#7 {00:11:10-00:11:12}

Haruto: じゃ失礼します。

Ja shitsureishimasu.

[Öyleyse izninizle.]

#8 {00:12:41-00:12:42}

Shioka: あっ、じゃあ後ほど。

A, jaa nochi hodo.

[A, sonra konuşuruz.]

#9 {00:15:55-00:15:59}

Yūji: それじゃあな。楽しみにしてるから。

Sore jaa na. Tanoshimi ni shiteiru kara.

[O zaman görüşürüz, heyecanla bekliyorum.]

#10 {00:23:49-00:23:51}

Ako ve Hiroki: ってきます。

Ittekimasu.

[Görüşürüz.]

Shioka: 行ってらっしゃい。

Itterasshai.

[Görüşürüz.]

#11 {00:23:52-00:23:54}

Aya: ってきます。

Ittekimasu.

[Görüşürüz]

Shioka: 行ってらっしゃい。

Itterasshai.

[Görüşürüz.]

#12 {00:23:54-00:23:46}

Mizuo: 気をつけてな。

Ki wo tsukete na.

[Dikkat edin.]

Aya: うん。

Un.

[Tamam.]

#13 {00:31:08-00:31:11}

Aya: お父さんいってきます。

Otōsan ittekimasu.

[Görüşürüz baba.]

Mizuo: おう、行ってらっしゃい！気を付けてな。

Ou, itterasshai! Ki wo tsukete na.

[Tamam, görüşürüz. Kendine dikkat et.]

Aya: うん。

Un.

[Tamam.]

#14 {00:32:25-00:32:35}

Shioka: 理加のことをお願いね。後で電話入れるから

Rika no koto wo onegai ne. Ato de denwa ireru kara.

[Rika sana emanet. Sonra ararım zaten.]

Mizuo: じゃあ頼んだぞ 気を付けてな

Jaa tanondazo. Ki wo tsukete na.

[O zaman (Aya) sana emanet. Dikkat edin.]

#15 {00:33:49}

Haruto: じゃ。

Ja.

[Görüşürüz.]

#16 {00:36:34}

Haruto: じゃあな。

Jaa na.

[Görüşürüz.]

#17 {00:40:13-00:40:15}

Mizuo: 気を付けてな。それじゃ。

Ki wo tsukete na. Sore ja.

[Çok dikkat edin. Görüşürüz o zaman.]

#18 {00:42:55}

Nishino: 以上だ。

Ijō da.

[Bu kadar.]

2. BÖLÜM

#19 {00:55:22-00:55:23}

Nishino: 頑張れよな。

Ganbareyona.

[Sıkı çalışın.]

Mari, Aya, Saki: はい。

Hai.

[Tamam.]

#20 {01:00:55-01:00:56}

Haruto: ごちそうさま。

Gochisō sama.

[Afiyet olsun.]

#21 {01:03:57-01:04:00}

Shioka: おやすみ。

Oyasumi.

[İyi geceler.]

Ako: おやすみ。

Oyasumi.

[İyi geceler.]

#22 {01:05:23-01:05:23}

Yūka: おねえちゃんバイバイ。

Onee-chan bai bai.

[Abla, bay bay.]

Aya: バイバイ。

Bai bai.

[Bay bay.]

#23 {01:10:02-01:10:06}

Shioka: 帰り遅くなるけど子供たちのことお願いね。

Kaeri osoku naru kedo kodomotachi no koto onegai ne.

[Ben geç dönerim, çocuklar sana emanet.]

Mizuo: おう、分かった。

Ou, wakatta.

[Tamam.]

#24 {01:14:58-01:14:59}

Aya: それじゃおやすみなさい。

Sore ja oyasuminasai.

[O zaman iyi geceler.]

#25 {01:25:09-01:25:12}

Aya: (Köpeğe) それじゃまたね。

Soreja mata ne.

[Görüşürüz.]

3. BÖLÜM

#26 {00:15:01-00:15:02}

Dükkân sahibi: 毎度どうも。

Maido dōmo.

[Ayağınıza sağlık.]

#27 {00:17:44-00:17:55}

Hiroshi: 何かあったら次の診察のときにでも。

Nanika attara tsugi no shinsatsu no toki ni demo

[Başka bir şey olursa bir sonraki muayenede de söylersin.]

Aya: はい。

Hai.

[Tabii.]

#28 {00:23:59-00:24:02}

Shioka: 分かりました。ありがとうございました。

Wakarimashita. Arigatō gozaimashita.

[Anladım. Çok teşekkür ederim.]

#29 {00:33:00-00:33:07}

Mizuo: ああ、俺は先行ってるわ。理加、保育所においてこなきゃいけねえから。

Aa, ore wa saki itteru wa. Rika, hoikusho ni oitekonakya ikenee kara.

[Aa, ben önden gidiyorum. Rika'yı kreşe bırakmam lazım ya.]

4. BÖLÜM

#30 {00:51:58-00:51:59}

Aya: 急がなきゃ!

Isoganakya!

[Çıkmam lazım!]

#31 {00:58:21-00:58:22}

Yūji: じゃ。

Ja.

[Bay.]

#32

{01:02:22-01:02:27}

Nishino: えーあしたから夏休みだがみんな気を引き締めて過ごすように。

Ee ashita kara natsu yasumida ga minna ki wo hikishimete sugosu you ni.

[Evet, yarından itibaren yaz tatiliniz başlıyor, fazla gevşemeden geçirin.]

Sınıf: はい！

Hāi!

[Tamam!]

#33 {01:02:52-01:02:56}

Shioka: 楽しんでらっしゃい。

Tanoshinderasshai.

[İyi eğlenceler.]

Aya: 行ってきまーす。

Ittekimāsu.

[Görüşürüz.]

#34 {01:02:56-01:02:58}

Mizuo: おう、気を付けてな。

Ou, kiwo tsukete na.

[Tamamdır, dikkat et.]

Aya: はい。

Hāi.

[Tamam.]

#35 {01:03:05-01:03:06}

Shioka: えっ、着ないの？

E, kinai no?

[Aa, sen giymiyor musun?]

Ako: いいっ。

Ii.

[İstemez.]

#36 {01:07:38-01:07:43}

Shioka: おやすみ。

Oyasumi.

[İyi geceler.]

Rika: おやすみなさい。

Oyasuminasai.

[İyi geceler.]

Hiroki: おやすみなさい。

Oyasuminasai.

[İyi geceler.]

Mizuo: はい、おやすみ。はいはい。

Hai, oyasumi. Hai hai.

[İyi geceler. Hadi bakalım.]

#37 {01:09:28-01:09:31}

Shioka: じゃお母さん仕事行くね。また来るから。

Jaa okaasan shigoto iku ne. Mata kuru kara.

[O zaman ben işe gidiyorum. Yine geleceğim nasılsa.]

#38 {01:15:07}

Haruto: じゃあな。

Jaa na.

[Görüşürüz.]

#39 {01:22:56-01:22:02}

Shioka: じゃあ気を付けて。楽しんできてね。

Jaa ki wo tsukete. Tanoshinde kite ne.

[O zaman dikkatli ol. İyi eğlenceler.]

Aya: うん。

Un.

[Tamam.]

5. BÖLÜM

#40 {00:01:55-00:02:58}

Shioka: 2学期からまた亜也のことよろしくね。

Nigakki kara mata Aya no koto yoroshiku ne.

[İkinci dönemden itibaren Aya yine sizlere emanet.]

Haruto: はい。

Hai.

[Elbette.]

#41 {00:06:06-00:06:08}

Ako: 先行ってるから。

Saki itteru kara.

[Ben önden gidiyorum.]

#42 {00:10:09-00:10:16}

Hiroki: おやすみー！理加行こう。

Oyasumī! Rika ikō.

[İyi geceler! Rika, hadi gidelim]

Shioka: おやすみ。

Oyasumi.

[İyi geceler.]

Rika: おやすみ。

Oyasumi.

[İyi geceler.]

Mizuo: はい、おやすみ。いい夢見ろよ。

Hai, oyasumi. İi yume miro yo.

[Tamam, iyi geceler. Güzel rüyalar.]

#43 {00:12:44-00:12:52}

Shioka: じゃあよろしくお願いします。

Jaa yoroshiku onegaishimasu.

[O zaman size emanet.]

Mizuo: お願いします。

Onegaishimasu.

[Kolay gelsin.]

Mizuo: いってらっしゃーい！

Itterasshā!

[Görüşürüz!]

#44 {00:13:18-00:13:22}

Hiroki: 行ってきます。

Ittekimasu.

[Görüşürüz.]

Mizuo: 気をつけてな。

Ki wo tsukete na.

[Dikkat edin.]

Shioka: 行ってらっしゃい。

Itterasshai.

[Görüşürüz.]

#45 {00:19:36-00:19:38}

Mizuo: じゃ、あと頼んだぞ。

Ja, ato tanonda zo.

[O zaman, gerisi sana emanet.]

#46 {00:19:53-00:19:57}

Saki: それじゃまたあしたね。

Sore ja mata ashita ne.

[O zaman yarın görüşmek üzere.]

Aya: うん。バイバイ。

Un. Bai bai.

[Tamam. Bay bay.]

Mari-Saki: バイバイ。

Bai bai.

[Bay bay.]

#47 {00:20:33-00:20:35}

Yūji: それじゃあ俺はこれから塾だから。

Sore jaa ore wa kore kara juku dakara.

[O zaman benim şimdi dershanem var.]

#48 {00:42:26-00:42:27}

Aya: さよなら。

Sayonara.

[Hoşça kal.]

6. BÖLÜM

#49 {00:55:18-00:55:20}

Nishino: 調子がよくなったらいつでも戻ってこいよ。

Chōshi ga yoku nattara itsu demo modotte koi yo.

[İyileşince istediğin zaman dön.]

#50 {00:57:19-00:57:22}

Mizuo: じゃ、あと頼んだぞ。

Ja, ato tanondazo.

[O zaman gerisi sana emanet.]

Aya: 行ってらっしゃい！

Itterasshai!

[Görüşürüz!]

#51 {01:14:28-01:14:35}

Aya: ありがとうね。気をつけて。

Arigatō ne. Ki wo tsukete.

[Çok sağ ol. Dikkatli git.]

Haruto: ああ。じゃあな。

Aa. Jaa na.

[Tamam. Görüşürüz.]

Aya: さよなら。

Sayonara.

[Hoşça kal.]

#52 {01:15:09-01:15:20}

Aya: それじゃあ行ってきます。

Sore jaa ittekimasu.

[O zaman görüşürüz.]

Shioka: いってらっしゃい。

Itterasshai.

[Görüşürüz.]

Mizuo: 気をつけてな。

Ki wo tsukete na.

[Dikkat edin.]

Aya: うん。

Un.

[Tamam.]

Mari: さよなら。

Sayonara.

[Hoşça kalın.]

Saki: ってきます。

Ittekimasu.

[Görüşürüz.]

Mari: ゆっくりでいいよ。

Yukkuri de ii yo.

[Yavaş yavaş bas.]

Shioka: よろしくね。

Yoroshiku ne.

[Size emanet.]

Mari-Saki: はーい。

Hāi.

[Tamamdır.]

Mizuo: 頼むね。

Tanomu ne.

[Size emanet.]

#53 {01:25:05-01:25:08}

Hiroki: いきます。

Ittekimasu.

[Görüşürüz.]

Shioka: 行ってらっしゃい。

Itterasshai.

[Görüşürüz.]

7. BÖLÜM

#54 {00:05:41-00:05:42}

Nishino: 以上だ。

Ijō da.

[Ders bitmiştir.]

#55 {00:18:04-00:18:05}

Mari: いいよ、もう。

Iiyo, mō.

[İyi, anladık.]

#56 {00:36:48-00:36:49}

Aya: 後でね。

Ato de ne.

[Görüşürüz.]

Shioka: うん。

Un.

[Tamam.]

8. BÖLÜM

#57 {00:58:37-00:58:39}

Yoshifumi: じゃあ。

Jaa.

[İyi günler.]

#58 {01:04:15-01:04:17}

Mizuo: じゃあいってくる。

Jaa ittekuru.

[Ben gidip geliyorum.]

Shioka: 行ってらっしゃい。

Itterasshai.

[Görüşürüz.]

#59 {01:16:27-01:16:28}

Aya: バイバイ。

Baibai.

[Bay bay.]

9. BÖLÜM

#60 {00:06:34-00:06:36}

Shioka: 先生、よろしくお願ひします。

Sensei, yoroshiku onegaishimasu.

[Hocam, sizlere emanet.]

#61 {00:06:39-00:06:40}

Aya: じゃあね。

Jaa ne.

[Görüşürüz.]

#62 {00:06:48-00:06:49}

Shioka: じゃあ頑張ってね。

Jaa ganbatte ne.

[Hadi başarılar.]

#63 {00:11:08-00:11:12}

Aya: それじゃあまたね。おやすみ。

Sore jaa mata ne. Oyasumi.

[O zaman yine konuşuruz. İyi geceler.]

#64 {00:20:22-00:20:23}

Yoshifumi: よく考えなさい。

Yoku kangaenasai.

[İyice düşün.]

#65 {00:36:34-00:36:37}

Haruto: 悪い。ちょっと寄ってくところなんだ。

Warui. Chotto yotteku toko anda.

[Kusura bakmayın. Benim bir yere uğramam lazım.]

10. BÖLÜM

#66 {00:55:38-00:55:40}

Öğrenci: じゃあな。

Jaa na.

[Görüşürüz.]

Öğrenci: じゃあ。

Jaa.

[Görüşürüz.]

#67 {01:00:10-01:00:11}

Ako: お世話になります。

Osewa ni narimasu.

[Zahmet vereceğiz.]

#68 {01:11:51-00:11:52}

Yoshifumi: あっ気をつけてな。

A, ki wo tsukete na.

[A, dikkat edin.]

Shioka: うん。

Un.

[Tamam.]

#69 {01:11:53-01:11:53}

Ako: いってらっしゃい。

Itterasshai.

[Görüşürüz.]

#70 {01:11:54-01:11:55}

Hiroki: いってらっしゃい。

Itterasshai.

[Görüşürüz.]

#71 {01:26:35-01:26:39}

Aya: もう会えません。

Mō aemasen.

[Artık görüşemeyiz.]

11. BÖLÜM

#72 {00:33:19-00:33:23}

Hiroki: いきます。

Ittekimasu.

[Görüşürüz.]

Mizuo: 遅刻するぞ。車に気をつけてな。

Chikoku suruzo. Kuruma ni ki wo tsukete na.

[Geç kalacaksınız. Arabalara dikkat edin.]

Ek-4 Atelier Dizisinde Konuşma Ortamları ve İnsan İlişkileri

Ortam	Rol/Pozisyon	Adı-Soyadı	C	Yaş Grubu
Emotion	Başkan ve Kurucu	Mayumi Nanjō	K	Yetişkin
	En kıdemli çalışan	Reiko Tanaka	K	Yetişkin
	Tasarımcı	Mizuki Nishizawa	K	Yetişkin
	Tasarımcı	Fumika Ida	K	Yetişkin
	Büro Müdürü	Jin Saruhashi	E	Yetişkin
	Jin'in asistanı	Sōsuke Himeji	E	Yetişkin
	Emotion'ın yeni çalışanı (ana karakter)	Mayuko Tokita	K	Yetişkin
	Emotion'ın yarı zamanlı çalışanı	Naomichi Kaji	E	Yetişkin
	Model	Sarii Machida	K	Yetişkin
	Müşteri	Aya Ōno	K	Yaşlı
	Müşteri	Hiromi Tsukamoto	K	Yetişkin
Carolina Herrera	Müdür	Rin Nakatani	K	Yetişkin
VANDERBILT	VANDERBILT'in çalışanı	Yūichirō Fujimura	E	Yetişkin
Conscious	Editör	Chiga Nagai	K	Yetişkin
	Yardımcı Editör	Norihisa Takeuchi	E	Yetişkin
COFFEE&BAR	Kafe Sahibi	Shikishima	E	Yetişkin
SHIKISHIMA	Çalışan	Yamazaki	E	Yetişkin
(Bilinmiyor)	Eleştirmen	Shūko Oyama	K	Yetişkin
Arkadaş	Mayuko'nun en yakın arkadaşı	Yuri Kōno	K	Yetişkin
Aile	Hiromi'nin kızı	Rino	K	Çocuk
	Mizuki'nin kızı	Anna	K	Çocuk
	Mayumi'nin oğlu	Seiran Yoshioka	E	Yetişkin

Ek-5 *Atelier* Dizisinde Geçen Vedalaşma İfadelerinin Transkripsiyonu

1. BÖLÜM

#1 {00:03:29-00:03:36}

Yūri: あっ、うちの会社こっち。じゃあね。社会人頑張ろうね。東京に負けるな。なんてね。またメールする。

A, uchi no kaisha kocchi. Jaane. Shakaijin ganbaroune. Tōkyō ni makeruna. Nante ne. Mata mēru suru.

[A, bizim şirket bu tarafta. Görüşürüz, ikimize de bol şans. Tokyo'ya kaybetme dermişim. Yine mesaj atarım.]

#2 {00:06:21-00:06:24}

Mizuki: 急いで!

Isoide!

[Acele et!]

Mayuko: い・・・いってきます!

I, ittekimasu!

[Gi-gidiyorum!]

#3 {00:11:23-00:11:32}

Rin: ありがとうございます。南上社長によろしくお伝えくださえませ。ショーのご成功をお祈りしております。

Arigatō gozaimashita. Nanjō shachō ni yoroshiku otsutae kudasaimase. Shō no goseikō wo oinorishiteorimasu.

[Teşekkür ederim. Nanjō Hanım'a selamlarımı iletin lütfen. Şovun başarılı olmasını diliyorum.]

Mayuko: あっ、はいどうも。

A, hai dōmo.

[A, tamamdır, teşekkürler.]

#4 {00:22:32-00:22:35}

Reiko: お先に。

Osaki ni.

[Önden çıkıyorum.]

Mayuko: はい。

Hai.

[Tamamdır.]

#5 {00:39:04-00:39:07}

Shūko: じゃあね。お疲れさま。

Jaa ne. Otsukare sama.

[O zaman görüşmek üzere.]

#6 {00:41:05-00:41:10}

Mayuko: あっ・・・お疲れさまです。すいません。

A, otsukare sama desu. Suimasen.

[A, kolay gelsin. Kusura bakmayın.]

#7

{00:42:51-00:42:52}

Mayuko: 失礼します！

Shitsurei shimasu!

[Görüşmek üzere!]

2. BÖLÜM

#8 {00:02:52-00:02:53}

Yūichirō: では私はこれで。

Dewa watashi wa kore de.

[Ben bu vesileyle.]

#9 {00:08:46-00:08:50}

Mizuki: お願いします。

Onegaishimasu.

[Kolay gelsin.]

Mayumi: ありがとう。

Arigatō.

[Teşekkürler.]

#10 {00:18:53-00:19:07}

Hiromi: じゃあ。

Jaa.

[Görüşürüz.]

Mayuko: ありがとうございます。

Arigatō gozaimashita.

[Teşekkür ederim.]

#11 {00:29:31-00:29:33}

Rino: いきます。

Ittekimasu.

[Gidiyorum.]

Hiromi: はい、いってらっしゃい。頑張ってね。

Hai, itterasshai. Ganbatte ne.

[Hadi bakalım. Bol şans.]

#12 {00:29:39-00:29:40}

Kadın: はい、後ほど。

Hai, nochi hodo.

[Tamamdır, görüşmek üzere.]

3. BÖLÜM

#13 {00:16:32-00:16:35}

Mayuko: じゃあ出てきますね。明日には届きますね。

Jaa dashite kimasu ne. Ashita ni wa todokimasu ne.

[O zaman kargoya veriyorum. Yarın ulaşacaktır.]

#14 {00:18:07-00:18:08}

Reiko: 気をつけてね。

Ki wo tsukete ne.

[Kendine dikkat et.]

#15 {00:18:23-00:18:24}

Mizuki: じゃあね。

Jaa ne.

[Görüşürüz.]

Mayuko: はい。

Hai.

[Tamamdır.]

#16 {00:20:21-00:20:22}

Mayuko: はい。

Hai.

[Tamamdır.]

#17 {00:20:57-00:20:58}

Mayuko: ってきます。

Ittekimasu.

[Görüşmek üzere.]

#18 {00:21:36-00:21:38}

Mayuko: ではこれで失礼いたします。

Dewa kore de shitsurei itashimasu.

[Bu vesileyle müsaadenizi istiyorum.]

#19 {00:22:11-00:22:12}

Mayuko: 失礼いたします。

Shitsurei itashimasu.

[Müsaadenizle.]

#20 {00:22:57-00:22:59}

Mayuko: すいません。ありがとうございます！

Suimasen. Arigatō gozaimasu.

[Kusura bakmayın. Teşekkür ederim!]

#21 {00:27:11-00:27:13}

Jin: ああ、お忙しいところすいません。

Aa, oisgashii toko suimasan.

[Ah, meşgulken rahatsız ettim, kusura bakmayın.]

#22 {00:28:09-00:28:11}

Mayuko: 本当に失礼してすいませんでした。

Hontō ni shitsurei shite suimasan deshita.

[Gerçekten ayıp ettiğim için özür dilerim.]

#23 {00:28:36-00:28:38}

Mayuko: じゃあ。

Jaa.

[Görüşürüz.]

#24 {00:30:08-00:30:09}

Mayuko: 本当すみませんでした！

Hontō sumimasendeshita!

[Gerçekten özür dilerim!]

#25 {00:32:02-00:32:06}

Mayumi: ではわたくしたちはこれで。

Dewa watakushitachi wa kore de.

[O zaman biz bu vesileyle.]

#26 {00:41:04-00:41:09}

Reiko: 行ってらっしゃい。

Itterasshai.

[Görüşmek üzere.]

Mayuko: 行ってきます。

Ittekimasu.

[Görüşmek üzere.]

4. BÖLÜM

#27 {00:30:00-00:30:02}

Mayuko: はい、よろしくお願ひします。

Hai, yoroshiku onegaishimasu.

[Tamamdır, iyi çalışmalar.]

#28 {00:20:00-00:20:02}

Mayumi: じゃあ頼むわね。

Jaa tanomu wa ne.

[Hadi sana emanet.]

#29 {00:20:48-00:20:48}

Mayumi: じゃあね。

Jaa ne.

[Görüşürüz.]

#30 {00:23:11-00:23:15}

Sōsuke: 明日はまたね。

Ashita wa mata ne.

[Yarın yine görüşürüz.]

Mayuko: はい。

Hai.

[Tamamdır.]

Yamazaki: じゃあねまた。

Jaa ne mata.

[Yine görüşürüz.]

#31 {00:24:58-00:25:00}

Mayuko: いってらっしゃい。

Itterasshai.

[Görüşmek üzere.]

#32 {00:25:04-00:25:05}

Jin: じゃあしばらくお借りするよ。

Jaa shibaraku okari suru yo.

[Kısa süreliğine ödünç alıyorum.]

#33 {00:38:46-00:38:49}

Jin: ご理解いただけてうれしいです。

Gorikai itadakete ureshiidesu.

[Anlayışınız için müteşekkirim.]

#34 {00:38:54-00:38:59}

Yūichirō: ビジネスはそんなきれい事じゃないよ。

Bijinesu wa sonna kireigotojanai yo.

[İş dünyasında lafla peynir gemisi yürümez yalnız.]

5. BÖLÜM

#35 {00:05:03-00:05:04}

Mayumi: 頑張りましょう！

Ganbarimashō!

[Elimizden geleni yapalım!]

#36 {00:07:12-00:07:13}

Mayuko: じゃあ。

Jaa.

[Görüşürüz.]

#37 {00:08:32-00:08:33}

Aya: じゃあね。

Jaane.

[Görüşürüz.]

#38 {00:08:56-00:00:09:05}

Mayuko: ありがとうございます。助かりました。

Arigatō gozaimashita. Tasukarimashita.

[Teşekkür ederim. Çok yardımcı oldunuz.]

Aya: お昼ちゃんと食べてお仕事頑張んなさいよ。

Ohiru chanto tabete oshigoto ganbannasai yo.

[Öğlen yemeğinizi güzelce yiyip, sonra işinizde elinizden geleni yapın.]

Mayuko: はい。

Hai.

[Tamamdır.]

Aya: うん。

Un.

[Tamam.]

#39 {00:28:05-00:28:10}

Avukat: では私は次の裁判があるのでここで。

Dewa watashi wa tsugi no saiban ga arunode koko de.

[Benim şimdi sıradaki duruşmam var, o yüzden burada size veda ediyorum.]

Jin: よろしくお願ひします。

Yoroshiku onegaishimasu.

[Görüşmek üzere.]

#40 {00:29:53-00:29:59}

Yūichirō: ビジネスはきれい事じゃないんですよ。言ったでしょ？

Bijinesu wa kiregotojanaindesu yo. Itta desho?

[İş dünyasında lafla peynir gemisi yürümüyor işte. Demiştim değil mi?]

6. BÖLÜM

#41 {00:09:56-00:09:59}

Mayuko: すみません、また改めます。

Sumimasen, mata aratamemasu.

[Kusura bakmayın, başka zaman tekrar gelirim.]

#42 {00:12:29-00:12:33}

Sarii: ごめん。またご飯食べようね。

Gomen. Mata gohan tabeyō ne.

[Kusura bakma. Yine yemek yiyelim bir ara.]

Mayuko: うん、頑張ってる。

Un, ganbatte.

[Tamam, bol şans!]

#43 {00:21:02-00:21:04}

Mayuko: 失礼します。

Shitsurei shimasu.

[Görüşmek üzere.]

#44 {00:21:05-00:21:07}

Mayuko: 失礼しました！

Shitsurei shimashita!

[Ayıp ettim!]

7. BÖLÜM

#45 {00:29:02-00:29:05}

Kaji: じゃあお先に。

Jaa osaki ni.

[Ben önden kaçıyorum.]

Mayuko: お疲れ様でした。

Otsukare samadeshita.

[Görüşmek üzere.]

8. BÖLÜM

#46 {00:06:57-00:06:59}

Anna: もういい。分かった。

Mō ii. Wakatta.

[Yeter. Anladım.]

#47 {00:14:06-00:14:09}

Kaji: じゃあ、成功祈ってます。

Jaa, seikō inottemasu.

[Görüşürüz, başarılar diliyorum.]

#48 {00:29:50-00:29:51}

Rin: じゃあ私は。

Jaa watashi wa.

[O zaman ben.]

#49 {00:33:35-00:33:48}

Mayuko: 大野様本日は本当にありがとうございました。こちらに来ていただけただけでうれしかったです。

Ōno-sama honjitsu wa hontō ni arigatō gozaimashita. Kochira ni kite itadaketadakede ureshikattadesu.

[Ōno Hanım, bugün için gerçekten teşekkür ederiz. Buraya teşrif etmeniz bizi sevindirmeye yetti.]

Aya: またね。

Matane.

[Görüşürüz.]

Mayuko: はい。

Hai.

[Tamam.]

9. BÖLÜM

#50 {00:01:26-00:01:28}

Fumika: すいません。

Suimasen.

[Kusura bakmayın.]

Kaji: ごめんなさい。

Gomennasai.

[Özür dilerim.]

#51 {00:03:34-00:03:38}

Yūichirō: では私はこれで。

Dewa watashi wa korede.

[O zaman ben bu vesileyle.]

Jin: フミちゃんによろしく。

Fumi-chan ni yoroshiku.

[Fumi-chan'a selam.]

#52 {00:16:46-00:16:48}

Mayuko: というわけできょうなら。

Toiu wake de sayōnara.

[O yüzden, hoşça kal.]

#53 {00:18:21-00:18:25}

Mayuko: 社長、お願いします。

Shachō, onegaishimasu.

[Patron, lütfen.]

Mayumi: うん。

Un.

[Tamam.]

#54 {00:26:38}

Kaji: じゃ。

Ja.

[Görüşürüz.]

#55 {00:26:43-00:26:27}

Yamazaki: 今度またゆっくり来てください。

Kondo mata yukkuri kite kudasai.

[Bir dahaki sefere oturmaya gelin.]

Kaji: はい。失礼します。

Hai. Shitsurei shimasu.

[Tamamdır. Görüşmek üzere.]

#56 {00:26:48-00:26:49}

Kaji: すいません。

Suimasen.

[Kusura bakmayın.]

#57 {00:35:46-00:35:50}

Mizuki: じゃあ、よい休日を！

Jaa, yoi kyūjitsuwo!

[Öyleyse herkese iyi tatiller!]

Herkes: はい。

Hai.

[Tamamdır!]

#58 {00:35:51-00:35:54}

Reiko: お疲れさま。

Otsukare sama.

[İyi akşamlar.]

Herkes: お疲れさまでした！

Otsukaresamadeshita!

[İyi akşamlar!]

#59 {00:35:58-00:36:00}

Rin: お疲れさま。

Otsukare sama.

[İyi akşamlar.]

Mayuko: お疲れさまです。

Otsukare samadesu.

[Size de iyi akşamlar.]

10. BÖLÜM

#60 {00:04:27-00:04:28}

Mayumi: ご主人様によろしくね。

Goshujin-sama ni yoroshiku ne.

[Eşine selamlar.]

#61 {00:04:33-00:04:37}

Mayumi: ご忠告どうも。

Gochuukoku dōmo.

[Uyarın için teşekkürler.]

Shūko: どういたしまして。

Dō itashimashite.

[Rica ederim.]

#62 {00:04:38-00:04:40}

Mayumi: ごちそうさまでした。

Gochisōsamadeshita.

[Elinize sağlık.]

Restoran Çalışanı: ありがとうございました。

Arigatō gozaimashita.

[Teşekkür ederim.]

#63 {00:14:06-00:14:12}

Mayuko: また、ぜひ。

Mata, zehi.

[Tekrar bekleriz.]

Seiran: どうも。

Dōmo.

[Teşekkürler.]

#64 {00:22:48-00:22:49}

Yuri: またね。

Mata ne.

[Görüşürüz.]

#65 {00:23:23-00:23:24}

Yuri: また。

Mata.

[Görüşmek üzere.]

Seiran: はい。

Hai.

[Tamamdır.]

#66 {00:23:26-00:23:24}

Yuri: じゃあ。

Jaa.

[Görüşürüz.]

#67 {00:28:20-00:28:03}

Mayuko: お節介ですみません。

Osekkai de sumimasen.

[Burnumu soktuğum için özür dilerim.]

#68 {00:38:25-00:38:26}

Seiran: ごちそうさまでした。

Gochisō sama deshita.

[Elinize sağlık.]

Yamazaki: うん、どうも。

Un, dōmo.

[Tamam, teşekkürler.]

#69 {00:44:18-00:44:20}

Seiran: もう行きます。

Mō ikimasu.

[Ben artık gideyim.]

11. BÖLÜM

#70 {00:09:13-00:09:14}

Mizuki: じゃあね。

Jaa ne.

[Görüşürüz.]

#71 {00:19:37-00:19:42}

Yuri: ではさっそくお邪魔しました。

Dewa sassoku ojama shimashita.

[Erkenden gidiyorum, zahmet verdim.]

Mayumi: こちらこそわざわざすみません。

Kochira koso waza waza sumimasen.

[Asıl size zahmet verdik.]

#72 {00:32:26-00:32:29}

Mayumi: では失礼します。

Dewa shitsurei shimasu.

[O zaman müsaadenizle.]

12. BÖLÜM

#73 {00:15:13-00:15:14}

Nagai: じゃ。

Ja.

[Görüşürüz.]

#74 {00:28:10-00:28:14}

Mayuko: じゃあ原稿届けてきますね。

Jaa genkō todoketekimasu ne.

[O zaman ben taslağı götürüyorum.]

13. BÖLÜM

#75 {00:23:33-00:23:34}

Mayuko: では。

Dewa.

[Görüşürüz.]

#76 {00:28:51-00:28:53}

Rin: 今後ともよろしく願いたします。

Kongo tomo yoroshiku onegai itashimasu.

[Bundan sonra da birlikte çalışmak dileğiyle.]

#77 {00:31:01}

Yūichirō: では。

Dewa.

[Görüşmek üzere.]

#78 {00:32:35-00:32:38}

Nakliyatçı: ありがとうございます。

[Teşekkür ederim.]

Mayuko: ありがとうございます。

Arigatō gozaimashita.

[Teşekkür ederim.]

#79 {00:43:51-00:43:52}

Kaji: じゃあね。

Jaane.

[Görüşürüz.]

Ek-6 Jimi Sugo Dizisinde Konuşma Ortamları ve İnsan İlişkileri

Ortam	Rol/Pozisyon	Adı-Soyadı	C	Yaş Grubu
<i>Keibonsha</i> Redaksiyon Birimi	Redaksiyon Birimi Başkanı	Naoto Takehara	E	Yetişkin
	Redaktör	Etsuko Kōno	K	Yetişkin
	Redaktör	Rion Fujiwa	K	Yetişkin
	Redaktör	Mitsuo Yoneoka	E	Yetişkin
	Redaktör	Yōhei Aoki	E	Yetişkin
	Redaktör	Kozue Sakashita	K	Yetişkin
	Redaktör	Shin'ichirō Meguro	E	Yetişkin
<i>Keibonsha</i> Edebiyat Birimi	Editör	Kaizuka Hachirō	E	Yetişkin
	Yazar	Korenaga Koreyuki (Yukito Orihara)	E	Yetişkin
	Yazar	Daisaku Hongō	E	Yaşlı
	Yazar	Aki Komoriya	K	Yetişkin
	Yazar	Ayumu Kiritani	E	Yetişkin
	Yazar	Aoi Sakuwagawa	K	Yetişkin
	Yazar	Marie Shijō	K	Yetişkin
<i>Keibonsha</i> LASSY Dergisi	Baş Editör	Sayaka Kamei	K	Yetişkin
	Yrd. Baş Editör	Hatano Nozomi	K	Yetişkin
	Editör	Toyoko Morio	K	Yetişkin
	Model	YUKITO (Yukito Orihara)	E	Yetişkin
<i>Keibonsha</i> Resepsiyonu	Resepsiyon	Seshiru Imai	K	Yetişkin
	Resepsiyon	Yuri Satō	K	Yetişkin
Matbaa	Matbaa çalışanı	Nobuyoshi Masamune	E	Yetişkin
Oden Dükkânı	Dükkân Sahibi	Taishō Oda	E	Yetişkin
	Düzenli Müşteri	Nishida	E	Yetişkin
	Düzenli Müşteri	Higashiyama	E	Yetişkin
Diğer				
Romantik İlişki	Flört	Etsuko Kōno ve Yukito Orihara		
	Flört	Mitsuo Yoneoka ve Nobuyoshi Masamune		
	Eski sevgili	Naoto Takehara ve Aoi Sakuragawa		
	Eski evli çift	Daisaku Hongō ve Ryoko Orihara		

Ek-7 *Jimi Sugoi* Dizisinde Geçen Vedalaşma İfadelerinin Transkripsiyonu

1. BÖLÜM

#1 {00:03:06-00:03:07}

Etsuko: 失礼します。

Shitsurei shimasu.

[Müsaadenizle.]

#2 {00:04:11-00:04:14}

Etsuko: 私ちょっと行くところあるからごめんね。じゃあね。またね。バイバイ！

Watashi chotto iku toko aru kara gomen ne. Jaa ne. Mata ne. Bai bai!

[Benim biraz gitmem gereken bir yer var, kusura bakma. O zaman yine görüşürüz! Bay bay!]

#3 {00:04:54-00:04:57}

Hiromasa: 毎度どうもありがとうございます。

Maido dōmo arigatō gozaimasu.

[Her zaman bizi seçtiğiniz için çok teşekkür ederiz.]

Müşteri: どうも。

Dōmo.

[Ben teşekkür ederim.]

#4 {00:07:32-00:07:34}

Etsuko: はい、失礼します、はい。

Hai, shitsurei shimasu, hai.

[Tamamdır, müsaadenizle, görüşmek üzere.]

#5 {00:18:14-00:18:15}

Kaizuka: 頼むぞ。

Tanomuzo.

[Sana emanet.]

#6 {00:19:19-00:19:20}

Sayaka: 以上！

Ijō!

[Bu kadar!]

Herkes: はい！

Hai!

[Anlaşıldı!]

#7 {00:19:46-00:19:48}

Hatano: 取材いってきます！

Shuzai ittekimasu!

[Bilgi toplamaya gidip geleceğim!]

Herkes: はい。

Hai.

[Tamamdır.]

Morio: はい。

Hai.

[Tamamdır.]

#8 {00:29:43-00:29:48}

Morio: 突然すいませんでした、失礼します。

Totsuzen suimasendeshita, shitsurei shimasu.

[Aniden rahatsızlık verdiğim için özür dilerim. Müsaadenizle.]

Yukito: どうも。

Dōmo.

[Önemli değil]

#9 {00:30:59-00:31:02}

Naoto: それじゃああまり根詰めないように。

Sorejaa amari kontsumenai yōni.

[Kendini fazla kasmadan. Hadi görüşürüz.]

#10 {00:31:16-00:31:22}

Naoto: それじゃあお先に。

Sorejaa osaki ni.

[O zaman ben önden çıkıyorum.]

Etsuko: お疲れさまでした。

Otsukaresamadeshita.

[İyi akşamlar.]

#11 {00:39:22-00:39:26}

Etsuko: ちょっといってきます。

Chotto ittekimasu.

[Biraz çıkıyorum.]

Naoto: はい、いってらっしゃい。

Hai itterasshai.

[Tamamdır, görüşürüz.]

#12 {00:46:12}

{00:46:12}

Daisaku: 失礼する。

Shitsurei suru.

[Müsaadenizle.]

#13 {00:48:59-00:49:00}

Etsuko: ありがとう。

Arigatō.

[Teşekkürler.]

2. BÖLÜM

#14 {01:03:27-01:03:31}

Hachiro: さっさと行けよ！ シッシッ！ハウスハウス。

Sassato ike yo! Shisshi! Hausu hausu.

[Hadi gitsene sen! Kış kış! Herkes yerine.]

#15 {01:04:12-01:04:14}

Sayaka: お疲れさまでした。

Otsukaresamadeshita.

[Teşekkürler.]

Yukito: ありがとうございます。

Arigatō gozaimashita.

[Teşekkür ederim.]

#16 {01:09:37}

Morio: じゃ。

Ja.

[Görüşürüz.]

#17 {01:14:13-01:14:15}

Morio: じゃあね。

Jaa ne.

[Görüşürüz.]

#18 {01:19:48-01:19:54}

Rion: 時間なので失礼します。お疲れさまでした。

Jikannano de shitsurei shimasu. Otsukaresamadeshita.

[Mesaim bitti, müsaadenizle. İyi akşamlar.]

Herkes: お疲れさまでした。

Otsukaresamadeshita.

[İyi akşamlar.]

#19 {01:21:42-01:21:46}

Nobuki: 確かにお預かりしました。

Tashikani oazukarishimashita.

[Teslim aldım.]

Etsuko: よろしくお願ひします！

Yoroshiku onegaishimasu!

[Kolay gelsin!]

Nobuki: はい。

Hai.

[Tamamdır.]

#20 {01:24:08-01:24:20}

Naoto: じゃあ私は貝塚君と小森谷さんの所に行ってきますのであとは米岡君に従ってください。

Jaa watashi wa Kaizuka-kun to Komoriya-san no tokoro ni ittekimasunode ato wa Yoneoka-kun ni shitagatte kudasai.

[Şimdi ben Kaizuka Bey ile Komoriya Hanım'ın yanına gidiyorum, bir şey olursa Yoneoka Bey'e sorun.]

Etsuko: はい。

Hai.

[Tamamdır.]

Aoki: あっ、いってらっしゃい。

A, itterasshai.

[A, görüşmek üzere.]

Naoto: いってきます。

Ittekimasu.

[Görüşmek üzere.]

#21 {01:25:06-01:25:10}

Nobuyoshi: じゃ頑張ってください！

Ja ganbattekudasai!

[O zaman size kolay gelsin!]

Mitsuo: ありがとう。

Arigatō

[Teşekkürler.]

Etsuko: ありがとうございます。

Arigatō gozaimasu.

[Teşekkür ederiz.]

#22 {01:27:51-01:27:55}

Müşteri: ごちそうさん。

Gochisō san.

[Elinize sağlık.]

Hiromasa: どうもありがとうございました。

Dōmo arigatō gozaimashita.

[Çok teşekkür ederim.]

#23 {01:28:47-01:28:54}

Nobuyoshi: じゃ僕はこれで失礼します！皆さん頑張ってください！

Ja boku wa kore de shitsurei shimasu! Minasan ganbatte kudasai!

[Ben şimdi müsaadenizi isteyeyim. Herkese kolay gelsin!]

Mitsuo: ありがとね！

Arigato ne!

[Teşekkürler!]

#24 {01:33:19-01:33:23}

Nakliyeci: いきます。

Ittekimasu.

[Gidiyorum.]

Etsuko: よろしくお願いします！

Yoroshiku onegaishimasu!

[Kolay gelsin!]

#25 {01:35:34-01:35:40}

Naoto: 小森谷さんによろしくお伝えください。

Komoriya-san ni yoroshiku otsutaekudasai.

[Komoriya Hanım'a selam söyleyin.]

Etsuko: ありがとうございます！

Arigatō gozaimasu!

[Teşekkür ederim!]

#26 {01:35:45-01:35:46}

Etsuko: ってきます！

Ittekimasu!

[Görüşmek üzere!]

#27 {01:44:43-01:44:45}

Etsuko: じゃあまた来ます。

Jaa mata kimasu.

[Tekrar gelirim.]

Mağaza personeli: またお願いします。

Mata onegaishimasu.

[Tekrar bekleriz.]

#28 {01:48:10-01:48:11}

Yukito: また。

Mata.

[Görüşürüz.]

Etsuko: また。

Mata.

[Görüşürüz.]

3. BÖLÜM

#29 {00:02:10-00:02:12}

Etsuko: 失礼します。

Shitsurei shimasu.

[Müsaadenizle.]

Kamei: じゃあ。

Jaa.

[Görüşürüz.]

#30 {00:06:41-00:06:44}

Morio: そろそろ打ち上げに行く流れなんです。

Soro soro uchiage ni iku nagarenandesu.

[Birazdan partiye gidilecek de.]

Etsuko: どうぞどうぞ。

Dōzo dōzo.

[Buyrun buyrun.]

#31 {00:07:05-00:07:06}

Yukito: じゃあまた。

Jaa mata.

[O zaman görüşürüz.]

Etsuko: また。

Mata.

[Görüşürüz]

#32 {00:07:06-00:07:08}

Yukito: 貝塚さんもまた。

Kaizuka-san mo mata.

[Kaizuka Bey, siz de hoşca kalın.]

Kaizuka: うん。

Un.

[Tamam.]

#33 {00:09:25-00:09:28}

Etsuko: じゃあ今日もいい一日にしようね～じゃあね～。

Jaa kyō mo ii ichinichi ni shiyōnee, jaanee.

[O zaman bugünü iyi bir gün yapalım, görüşürüz.]

#34 {00:12:17}

Kamei: 以上。

Ijō.

[Bu kadar.]

#35 {00:15:26-00:15:29}

Mitsuo: 分かった、また今度ね。

Wakatta, mata kondone.

[Anladım, yine konuşuruz.]

Nobuyoshi: じゃあ失礼します。

Jaa shitsurei shimasu.

[O zaman müsaadenizle.]

#36 {00:28:28-00:28:29}

Naoto: 失礼します。

Shitsurei shimasu.

[Müsaadenizle.]

#37 {00:31:10-00:31:11}

Morio: じゃあね。

Jaa ne.

[Görüşürüz.]

#38 {00:39:23-00:39:29}

Seshiru: あっじゃあコーエツ先輩休憩終わっちゃうんであとよろしくお願ひします。

A, jaa Kōetsu-senpai kyuukei owacchaunde ato yoroshiku onegaishimasu.

[O zaman, Kōetsu senpai, mola bitmek üzere, gerisini size bıraktım.]

Etsuko: ありがとうね。

Arigatō ne.

[Teşekkürler.]

#39 {00:40:21-00:40:22}

Kosakai: 失礼しました。

Shitsurei shimashita.

[Ayıp ettik.]

#40 {00:45:35-00:45:36}

Morio: 失礼いたします。

Shitsurei shimasu.

[Görüşmek üzere.]

#41 {00:48:26-00:49:02}

Naoto: はい皆さんお片付けして帰りましょう。

Hai minasan okatazukeshite kaerimashō.

[Evet arkadaşlar toplanıp çikalım.]

Mitsuo: はい、お疲れさまでした。

Hai, otsukaresamadeshita.

[Tamamdır. İyi akşamlar.]

#42 {00:49:07-00:49:09}

Etsuko: お疲れさまでした。

Otsukaresamadeshita.

[İyi akşamlar.]

4. BÖLÜM

#43 {01:01:29-01:01:30}

Etsuko: じゃあね。

Jaane.

[Görüşmek üzere.]

#44 {01:01:50-01:01:52}

Seshiru: ではお願いします。

Dewa onegaishimasu.

[O zaman kolay gelsin.]

Yukito: お願いします。

Onegaishimasu.

[Size de kolay gelsin.]

#45 {01:04:53-01:04:55}

Nobuyoshi: じゃあこれ確かにお預かりしました。

Jaa kore tashikani oazukarishimashita.

[Bunu teslim aldım o zaman.]

#46 {01:06:31-01:06:34}

Etsuko: 行ってきます。

Ittekimasu.

[Çıkıyorum.]

Naoto: はい、いってらっしゃい。

Hai, itterasshai.

[Tamam, görüşürüz.]

#47 {01:07:39-01:07:43}

Etsuko: いってらっしゃい。じゃあ外回り行ってきます。

Itterasshai. Jaa sotomawari ittekimasu.

[Güle güle gidin. O zaman dışarıdaki işimi halledip geliyorum.]

Yukito: いってらっしゃい。

Itterasshai.

[Görüşmek üzere.]

#48 {01:09:00-01:09:04}

Çocuklar: バイバイ。

Baibai.

[Bay bay.]

Etsuko: バイバイ。

Baibai.

[Bay bay.]

#49 {01:14:44-01:44:46}

Morio: ごめんなさい。

Gomennasai.

[Özür dilerim.]

Kaizuka: すみません。

Sumimasen.

[Kusura bakma.]

#50 {01:22:09-01:22:11}

Etsuko: ありがとうございます！

Arigatō gozaimashita!

[Teşekkür ettim!]

Yukito: 頑張って。

Ganbatte.

[Bol şans!]

5. BÖLÜM

#51 {00:03:06-00:03:08}

Fujiwa: 確かに受け取りました。

Tashikani uketorimashita.

[Teslim aldım.]

Nobuyoshi: よろしくお願いします。

Yoroshiku onegaishimasu.

[Kolay gelsin.]

#52 {00:12:05-00:12:10}

Etsuko: じゃあまた明日ね。うん。おやすみ。バイバイ！

Jaa mata ashita ne. Un. Oyasumi. Baibai!

[O zaman yarın görüşürüz. Evet. İyi geceler. Baybay!]

Yukito: おやすみ。

Oyasumi.

[İyi geceler.]

#53 {00:13:06-00:13:10}

Etsuko: お疲れさまでした。

Otsukaresamadeshita.

[İyi akşamlar.]

Mitsuo: お疲れさまでした。

Otsukaresamadeshita.

[İyi akşamlar.]

#54 {00:15:21-00:15:22}

Yukito: すぐ行きます。

Sugu ikimasu.

[Şimdi geliyorum.]

#55 {00:15:56-00:16:00}

Yukito: じゃあまた連絡するね。

Jaa mata renraku surune.

[O zaman yine haber ederim.]

Etsuko: うん。じゃあね。またね。頑張って！

Un. Jaa ne. Mata ne. Ganbatte!

[Tamam. Yine görüşürüz. Bol şans!]

Yukito: ありがとう。

Arigatō.

[Teşekkürler.]

Etsuko: 頑張って！

Ganbatte!

[Bol şans!]

#56 {00:17:14-00:17:18}

Tokiko: では明日^{あす}編集部^{あす}に伺います。

Dewa asu henshūbu ni ukagaimasu.

[O zaman yarın yazı işlerine geleceğim.]

Hatano: あっはい。どうもありがとうございました。

A, hai. Dōmo arigatō gozaimashita.

[A, evet. Çok teşekkür ettim.]

#57 {00:17:26-00:17:36}

Hatano: 皆さんはお疲れさまでした。撮影の時間追ってご連絡します。

Minasan wa otsukaresamadeshita. Satsuei no jikan otte gorenraku shimasu.

[Herkese çok teşekkürler. Çekim saatini sonra haber veririm.]

Modeller: お疲れさまでした。

Otsukaresamadeshita.

[Teşekkürler.]

Hatano: ありがとうございました。どうもありがとうございました。

Arigatō gozaimashita. Dōmo arigatō gozaimashita.

[Teşekkürler. Çok teşekkür ederim.]

#58 {00:17:54-00:17:56}

Morio: じゃあお疲れ。

Jaa otsukare.

[Hadi görüşürüz.]

Yukito: 頑張って。

Ganbatte.

[Bol şans.]

#59 {00:20:22-00:20:26}

Naoto: 行ってきます。

Ittekimasu.

[Çıkıp geleceğim.]

Çalışanlar: いってらっしゃい。

Itterasshai.

[Görüşürüz.]

#60 {00:22:52-00:22:55}

Tokiko: 私ホテルに戻ってるから来るように言って。

Watashi hoteru ni modotteru kara kuru youni itte.

[Ben otele dönüyorum gelmesini söylersin.]

Hatano: はい。

Hai.

[Tamamdır.]

#61 {00:26:38-00:26:39}

Morio: じゃあね。

Jaa ne.

[Görüşmek üzere.]

#62 {00:27:36-00:27:37}

Etsuko: じゃあ私行ってくる。

Jaa watashi ittekuru.

[O zaman ben gidip geliyorum.]

#63 {00:28:29-00:28:30}

Etsuko: じゃあ近々またも飲もうね。

Jaa chikajika mata mo nomō ne.

[O zaman yakın zamanda tekrar içelim.]

#64 {00:32:23-00:33:25}

Etsuko: じゃあまたあとでね。

Jaa mata ato de ne.

[O zaman sonra yine görüşürüz.]

Yukito: バイバイ。

Bai bai.

[Bay bay!]

Etsuko: は〜い。

Hāi.

[Görüşürüz.]

#65 {00:36:25-00:36:29}

Etsuko: 私会社行かなきゃいけないからごめんね！

Watashi kaisha ikanakya ikenai kara gomen ne!

[Benim şirkete gitmem lazım kusura bakma!]

Yukito: うんうん・・・頑張って頑張って・・・

Un un... Ganbatte ganbattte...

[Sorun yok. Bol şans.]

Etsuko: ありがとう。

Arigatō.

[Teşekkürler.]

#66 {00:37:23-00:37:24}

Morio: ちょっと出かけてくる。

Chotto deketekuru.

[Bir çıkıp geliyorum.]

#67 {00:37:44-00:37:47}

Morio: じゃいってきます。

Ja ittekimasu.

[O zaman gidiyorum.]

Yukito: 行ってらっしゃい。

Itterasshai.

[Görüşürüz.]

#68 {00:46:16-00:46:18}

Etsuko: ありがとうございました。

Arigatō gozaimashita.

[Teşekkür ettim.]

6. BÖLÜM

#69 {00:55:51-00:55:56}

Etsuko: じゃあ頑張ってるね。

Jaa ganbattene.

[Hadi bol şans!]

Morio: あっ・・・はい・・・

A, hai.

[Tamamdır.]

Etsuko: うん。

Un.

[Tamam.]

Morio: じゃあ・・・

Ja...

[O zaman...]

Etsuko: じゃあ・・・

Ja...

[O zaman...]

Morio: また。

Mata.

[Görüşürüz.]

Etsuko: また。うんうん。

Mata. Un un.

[Görüşürüz aynen.]

#70 {00:56:31-00:56:32}

Etsuko: じゃあまた。

Jaa mata.

[Görüşürüz.]

#71 {01:04:47-01:04:48}

Etsuko: ってきます。

Ittekimasu.

[Görüşürüz.]

#72 {01:05:25-00:05:27}

Meguro, Sakashita, Aoki: ってきます。

Ittekimasu.

[Çıkıyoruz.]

#73 {01:05:28-01:05:31}

Naoto: おやおや。皆さんお出かけですか。

Oya oya. Minasan, odekakedesu ka.

[Oo arkadaşlar dışarı mı çıkıyorsunuz.]

#74 {01:06:25-01:06:38}

Kız çocuğu: バイバイ。

Bai bai.

[Bay bay.]

Yukito: バイバイ。

Bai bai.

[Bay bay.]

Kadın: ありがとうございます。

Arigatō gozaimashita.

[Teşekkür ettim.]

#75 {01:13:47-00:13:48}

Yukito: じゃあまた。

Jaa mata.

[Görüşürüz.]

Etsuko: また。

Mata.

[Görüşürüz.]

#76 {01:14:56-01:15:01}

Yukito: じゃあおやすみ。

Jaa oyasumi.

[Hadi iyi geceler.]

Etsuko: おやすみなさい。

Oyasuminasai.

[İyi geceler.]

#77 {01:21:14-01:21:16}

Baş Editör: 分かったらさっさと行け。

Wakattara sassato ike.

[Anladıysan git hadi.]

#78 {01:23:06-01:23:07}

Fujiwa: では。

Dewa.

[Görüşmek üzere.]

#79 {01:24:14-01:24:17}

Etsuko: ごめん私今日予定あるから。

Gomen watashi kyō yotei aru kara.

[Kusura bakma bugün benim planım var.]

#80 {01:26:17-01:26:18}

Fujiwa: ごめんなさい。

Gomennasai.

[Özür dilerim.]

#81 {01:29:30-01:29:31}

Yukito: じゃあ俺これで。

Jaa ore korede.

[O zaman ben artık.]

#82 {01:31:59}

Morio: バイバイ。

Bai bai.

[Bay bay!]

#83 {01:35:44-01:35:47}

Nobuyoshi: 皆さんお疲れさまでした！

Minasan otsukaresamadeshita.

[Herkese çok teşekkürler.]

Etsuko: お疲れさまでした。

Otsukaresamadeshita.

[Teşekkürler.]

7. BÖLÜM

#84 {00:05:05-00:05:07}

Yukito: じゃあ・・・また。

Jaa... Mata.

[O zaman... Görüşürüz.]

#85 {00:10:21-00:10:24}

Etsuko: では先生お疲れさまでした。

Dewa sensei otsukaresamadeshita.

[O zaman hocam size kolay gelsin.]

#86 {00:10:28-00:10:29}

Seshiru: お願いします。

Onegaishimasu.

[Lütfen.]

#87 {00:13:43-00:13:45}

Naoto: 行ってらっしゃい。

Itterasshai.

[Görüşmek üzere.]

Etsuko: ってきます。

Ittekimasu.

[Görüşmek üzere.]

#88 {00:14:05-00:14:06}

Etsuko: いきます！

Ittekimasu.

[Görüşürüz!]

#89 {00:18:57-00:18:59}

Yukito: ごめん。今日帰るわ。

Gomen. Kyō kaeru wa.

[Kusura bakma. Bugün dönüyorum.]

#90 {00:34:02-00:34:06}

Yukito: また。

Mata.

[Görüşürüz.]

Etsuko: また。

Mata.

[Görüşürüz.]

Yukito: バイバイ。

Baibai.

[Bay bay.]

Etsuko: バイバイ。

Bai bai.

[Bay bay.]

#91 {00:34:52-00:34:53}

Naoto: 分かりました。

Wakarimashita.

[Anladım.]

#92 {00:36:45-00:36:47}

Etsuko: 事実確認行ってきます。

Jijitsu kakunin ittekimasu.

[Teyit etmeye gidiyorum.]

#93 {00:36:49-00:36:49}

Etsuko: 行ってきます。

Ittekimasu.

[Görüşmek üzere.]

Fujiwa: 行ってらっしゃい。

Itterasshai.

[Görüşmek üzere.]

#94 {00:49:49-00:49:50}

Naoto: 分かりました。

Wakarimashita.

[Anladım.]

8. BÖLÜM

#95 {01:03:55-01:03:56}

Yuri: 失礼します。

Shitsurei shimasu.

[Görüşmek üzere.]

#96 {01:04:34-01:04:36}

Sakuragawa: 話にならないわ。

Hanashi ni naranaiwa.

[Yok, sizinle konuşulmuyor.]

#97 {01:08:56-01:08:59}

Naoto: 私はこれを持ってすぐ社に戻ります。

Watashi wa kore wo motte sugu sha ni modorimasu.

[Ben bunu alıp hemen şirkete dönüyorum.]

#98 {01:29:50-01:29:52}

Kaizuka: はい分かりました。すぐ向かいます。

Hai wakarimashita. Sugu mukaimasu.

[Tamam, anladım. Hemen geliyorum.]

#99 {01:29:53-01:29:56}

Kaizuka: あのあっこの話またあとで。ごめんね。

Ano akko no hanashi mata ato de. Gomen ne.

[A, bu konuyu sonra konuşalım. Kusura bakma.]

#100 {01:31:34-01:31:35}

Kaizuka: そういう訳です。

Souiu wakedesu.

[İşte böyle.]

9. BÖLÜM

#101 {00:07:43-00:07:45}

Hatano: ではよろしくお願ひします。

Dewa yoroshiku onegaishimasu.

[O zaman kolay gelsin.]

Etsuko: はい。

Hai.

[Tamamdır.]

#102 {00:08:43-00:08:45}

Kamei: 以上！よろしくね。

Ijō! Yoroshiku ne.

[Bu kadar! Kolay gelsin.]

Çalışanlar: はい。

Hai.

[Tamamdır.]

#103 {00:12:27-00:12:28}

Hatano: ちよつとごめん。

Chotto gomen.

[Bir dakika pardon.]

#104 {00:12:53-00:12:57}

Etsuko: じゃあ森尾頑張ってるね。

Jaa Morio ganbattene.

[O zaman Moria sana bol şans.]

Morio: うん。お疲れさま。

Un. Otsukaresama.

[Sağ ol. Kolay gelsin.]

#105 {00:13:17-00:13:19}

Etsuko: じゃあどうぞごゆっくり。

Jaa dōzo goyukkuri.

[Buyrun keyfinize bakın.]

#106 {00:13:43-00:13:46}

Kaizuka: よろしくお願ひします。

Yoroshiku onegaishimasu.

[Kolay gelsin.]

Naoto: 分かりました。

Wakarimashita.

[Anladım.]

Kaizuka: はいお願ひします。

Hai onegaishimasu.

[Tamamdır, kolay gelsin.]

#107 {00:17:30-00:17:31}

Yukito: じゃあ終わったら下で待ってる。

Jaa owattara shitade matteru.

[Aşağıda bekliyorum bitince görüşürüz.]

#108 {00:17:35-00:17:39}

Yukito: じゃあまた今度。

Jaa mata kondo.

[O zaman bir dahaki sefere.]

Etsuko: 本当ごめんね。

Hontō gommenne.

[Gerçekten kusura bakma.]

Yukito: ううん。頑張ってる。

Uun. Ganbatte.

[Önemli değil. Bol şans.]

#109 {00:18:01-00:18:05}

Hatano: 今から謝罪に行ってきます。

Ima kara shazai ni ittekimasu.

[Şimdi özür dilemeye gidiyorum.]

Kamei: 丁重にね。

Teichouni ne.

[Kibar ol.]

Hatano: はい。

Hai.

[Tamamdır.]

#110 {00:23:54-00:23:55}

Yukito: じゃあ！

Jaa!

[Görüşürüz!]

#111 {00:26:30-00:26:32}

Hatano: では終わったらゲラはこちらをお願いします。

Dewa owattara gera wa kochira ni onegaishimasu.

[O zaman bitince taslağı buraya getirin lütfen.]

#112 {00:27:20-00:27:22}

Etsuko: じゃあお疲れさまでした。

Jaa otsukaresamadeshita.

[O zaman görüşmek üzere.]

#113 {00:28:37-00:28:41}

Etsuko: お疲れさまでした。

Otsukaresamadeshita.

[Görüşmek üzere.]

Herkes: お疲れさまでした。

Otsukaresamadeshita.

[Görüşmek üzere.]

#114 {00:34:34-00:34:35}

Etsuko: ごめんなさい！

Gomennasai!

[Özür dilerim!]

#115 {00:38:48-00:38:50}

Etsuko: いきます！

Ittekimasu!

[Görüşürüz!]

Morio: 行ってらっしゃい！

Itterasshai!

[Görüşürüz!]

#116 {00:41:37-00:41:40}

Etsuko: お疲れさまでした。

Otsukaresamadeshita.

[Görüşmek üzere.]

Naoto: お疲れさまでした。

Otsukaresamadeshita.

[Görüşmek üzere.]

#117 {00:42:26-00:42:30}

Etsuko: じゃ今日も一日頑張ろうね！

Jaa kyō mo ichinichi ganbarōne!

[O zaman bugün de güzel güzel çalışalım!]

#118 {00:45:07-00:45:08}

Etsuko: 失礼します。

Shitsurei shimasu.

[Görüşmek üzere.]

#119 {00:49:03-00:49:06}

Hatano: じゃあそれお願いね。

Jaa sore onegai ne.

[O zaman onu verirsin.]

Morio: はい、渡しておきます。

Hai, watashiteokimasu.

[Tamamdır, veririm.]

10. BÖLÜM

#120 {00:52:52-00:52:53}

Kaizuka: 頼むぞ。

Tanomuzo.

[Sana emanet.]

#121 {01:03:23-01:03:24}

Morio: じゃ頑張ってる。

Jaa ganbatte.

[Hadi bol şans.]

#122 {01:14:42-01:14:43}

Hongou: 失礼する。

Shitsurei suru.

[Müsaadenizle.]

#123 {01:24:03-01:24:04}

Etsuko: とにかくやってくる。

Tonikaku yattekuru.

[Neyse işte halledeceğim.]

#124 {01:25:32}

Etsuko: ご確認よろしくお願いたします。

Gokakunin yoroshiku onegai itashimasu.

[Teyit ile ilgili gereğinin yapılmasını arz ederim.]

#125 {01:28:38-01:28:39}

Kamei: 以上！

Ijō!

[Bu kadar!]

#126 {01:31:24-01:31:26}

Morio: 新作楽しみにしてるよ。

Shinsaku tanoshimi ni shiteruyo.

[Yeni eserini merakla bekliyorum.]

#127 {01:41:53-01:41:56}

Nobuyoshi: じゃあまたあとで。

Jaa mata ato de.

[O zaman yine görüşürüz sonra.]

Mitsuo: またあとで。

Mata ato de.

[Sonra görüşürüz.]

#128 {01:42:00-01:42:02}

Nobuyoshi: じゃ失礼します！

Jaa shitsurei shimasu!

[O zaman görüşmek üzere!]

#129 {01:42:06-01:42:07}

Nobuyoshi: 失礼しました！

Shitsurei shimashita!

[Özür dilerim!]

#130 {01:49:53-01:49:55}

Etsuko: では行ってきます！

Dewa ittekimasu!

[O halde gidiyorum!]

Ek-8 Nobuta wo Produce Dizisinde Konuşma Ortamları ve İnsan İlişkileri

Ortam	Rol/Pozisyon	Ad-Soyad	C	Yaş Grubu
Lise Öğretmenleri	Müdür	Yasuo Iehara	E	Yetişkin
	Sanat Öğretmeni	Catherine	K	Yetişkin
	Beden Eğitimi Öğretmeni	Sebastian	E	Yetişkin
	Rehber Öğretmen	Takeshi Yokoyama	E	Yetişkin
(Lise) 2-B Sınıfı	Sınıf Öğretmeni	Takeshi Yokoyama	E	Yetişkin
	Öğrenci	Shūji Kiritani	E	Genç
	Öğrenci	Akira Kusano	E	Genç
	Öğrenci	Nobuko Kotani	K	Genç
	Öğrenci	Kozue Bandō	K	Genç
	Öğrenci	Makoto Ueki	E	Genç
	Öğrenci	Kenta Taniguchi	E	Genç
	Öğrenci	Bunta Endō	E	Genç
	Öğrenci	Mayumi Numata	K	Genç
	Öğrenci	Akemi Nomura	K	Genç
	Öğrenci	Asako Miyasato	K	Genç
	Öğrenci	Reiko Hashimoto	K	Genç
	Öğrenci	Takashi James Yamada	E	Genç
	Öğrenci	Hiroshi Yoshida	E	Genç
	Öğrenci	Toshiaki Kondō	E	Genç
	Öğrenci	Toshiaki Hasegawa	E	Genç
	Öğrenci	Takuzō Wakui	E	Genç
	Öğrenci	Kyōhei Yazawa	E	Genç
	Öğrenci	Shingō Tezuka	E	Genç
	Öğrenci	Yūka Takada	E	Genç
	Öğrenci	Nami Saeki	K	Genç
	Öğrenci	Rie Oishi	K	Genç
Öğrenci	Airi Kimura	K	Genç	
Öğrenci	Hiroyuki Akashi	E	Genç	
(Lise) 2-A Sınıfı	Öğrenci	Mariko Uehara	K	Genç
Gyokudō Kitapçısı	Sahibi	Delphine	E	Yetişkin
Tofu Dükkânı	Sahibi	Ippei Hirayama	E	Yetişkin
Kiritani Ailesi	Baba	Satoru Kiritani	E	Yetişkin
	Anne	Nobuko Kiritani	K	Yetişkin
	Shūji'nin kardeşi	Kōji Kiritani	E	Çocuk
Kotani Ailesi	(Üvey) Baba	Shigeru Kotani	E	Yetişkin
	(Üvey) Çocuk	Nobuko Kotani	K	Genç

Ek-9 *Nobuta wo Produce* Dizisinde Geçen Vedalaşma İfadelerinin Transkripsiyonu

1. BÖLÜM

#1 {00:04:12-00:04:15}

Shūji: あれ歌うんじゃねえぞ！

Are utaunjaneezo!

[Sakın o şarkıyı söyleme!]

#2 {00:05:28-00:05:30}

Akira: それ捨てといて。

Sore sutetoite.

[Onu ativer.]

#3 {00:17:24-00:17:27}

Shūji: バイセコ〜。

Baisekō.

[Bayskıl⁴².]

⁴² İngilizce bisiklet anlamına gelen “*bicycle*” sözcüğünü kullanıyor.

Herkes: バイバイセコ〜。

Bai baisekō.

[Bay bayskıl⁴³.]

#4 {00:26:42-00:26:44}

Shūji: 俺帰るわ。

Ore kaeru wa.

[Ben dönüyorum.]

#5 {00:26:58-00:27:00}

Ippei: 気をつけて。

Ki wo tsukete.

[Dikkat et.]

Kiritani: はい、すいません。ありがとうございます。

Hai, suimasen. Arigatō gozaimasu.

[Tamamdır, kusura bakmayın. Teşekkür ederim.]

⁴³ İngilizce “bisiklet” anlamına gelen “*bicycle*” ve yine İngilizce “bay bay” anlamına gelen “*bye bye*” sözcüğünü birleştirerek sözcük oyunu yapıyor.

#6 {00:45:22-00:45:23}

Akira: よろびく〜!

Yoropikuu!

[Hadi sende!]

#7 {00:45:37-00:45:38}

Nobuko: イヤです。

Iyadesu.

[İstemiyorum.]

#8 {00:46:43-00:46:44}

Nobuko: いません。

Irimasen.

[Gerek yok.]

#9 {00:47:16-00:47:17}

Shūji: (elini silah işareti yaparak) バン!

Ban!

[Bam!]

#10 {00:49:02-00:49:04}

Shūji: 知らねえよ！

Shiraneeyo!

[Ben ne bileyim!]

#11 {00:50:22-00:50:23}

Shūji: じゃあ俺先行くわ。

Jaa ore saki iku wa.

[Ben önden gidiyorum.]

#12 {00:50:27-00:50:32}

Kiritani: じゃチャオ。

Ja chao.

[Hadi çav]

Yoshida: チャオ。

Chao.

[Çav]

Kiritani: チャオチャオ！

Chao chao!

[Çav çav!]

Yoshida: チャオチャオ！

Chao chao!

[Çav çav!]

#13 {00:57:44-00:57:46}

Catherine: 願い事は慎重にね。

Negaigoto wa shinchōnine.

[Dilek dilerken dikkatli ol.]

2. BÖLÜM

#14 {01:11:34-01:11:37}

Shūji: 親友じゃねえっつってんだろ。

Shinyūjaneettsuttendaro.

[Yakın arkadaş falan değiliz dedik ya.]

#15 {01:14:04-01:14:05}

Satoru: (elini silah işareti yapıp ceketinden çıkararak) バンバン！

Ban ban!

[Bam bam!]

#16 {01:16:18-00:16:21}

Shūji: バイスク〜ル!

Baisukuuru!

[Bayskuul!]

Herkes: バイバイスク〜ル!

Baibaisukuuru!

[Bay bayskuul!]

#17 {01:17:19-01:17:20}

Shūji: すぐ戻るから!

Sugu modoru kara!

[Hemen döneceğim!]

#18 {01:20:12-01:20:14}

Shūji: 最初からルール守れねえんじゃしょうがねえもんな。

Saisho kara rūru mamorenenja shōganeemonna.

[En baştan kuralları koruyamıyorsan yapacak bir şey yok değil mi?]

#19 {01:29:04-01:29:10}

Catherine: 明日は思い切りオシャレして来るように！でもってそれやった奴
にアッカンベ～してやんなさい。

*Ashita wa omoikkiri oshare shite kuru youni! De motte sore yatta yatsu ni akkanbē shite
yannasai.*

[Yarın istediğin gibi süslenip gel! Ve sana bunu yapana dil çıkar.]

#20 {01:34:34-01:34:37}

Shūji: よし！じゃ行って来い！

Yoshi! Ja ittekoi!

[Tamam! O zaman git gel!]

#21 {01:34:42-01:34:43}

Akira: バーイちゃ。

Baaicha.

[Baayça.]

3. BÖLÜM

#22 {00:08:10-00:08:14}

Yoshido: ありがとう！この通りお願いね、お願い！

Arigatō! Kono tōri onegai ne, onegai!

[Teşekkürler! Söylediğim gibi, rica ediyorum!]

#23 {00:08:54-00:08:55}

Misaki: よろしくね！

Yoroshiku ne!

[Sende tamam mı!]

#24 {00:11:02-00:11:06}

Shūji: じゃあまた。バイセコ～。

Jaa mata. Baisekō.

[Görüşürüz. Bayskıl.]

Shittaka, James ve Tani: バイバイセコ～。

Bai baisekō.

[Bay bayskıl.]

#25 {00:16:46-00:16:47}

Akira: バ～イちゃ。

Baaicha.

[Bayça.]

#26 {00:19:38-00:19:40}

Misaki: 小谷さんごめんね！

Kotani-san gomen ne!

[Kotani özür dilerim!]

Nami: ごめんね！

Gommenne!

[Özür dilerim!]

#27 {00:20:19-00:20:21}

Shūji: 俺すぐ戻るからそれまで頼むぞ。

Ore sugu modoru kara sore made tanomuzo.

[Ben hemen dönerim, dönene kadar size emanet.]

#28 {00:21:18-00:21:19}

Yoshida: じゃあな！

Jaa na!

[Görüşürüz!]

#29 {00:22:43-00:22:45}

Shigeru: はい、どうも。

Hai, dōmo.

[Tamamdır, teşekkürler.]

#30 {00:23:05-00:23:08}

Shigeru: じゃあ頑張ってね。

Jaa ganbatte ne.

[Hadi bol şans.]

#31 {00:26:12}

Shigeru: じゃ。

Ja.

[Görüşürüz.]

4. BÖLÜM

#32 {00:54:28-00:54:31}

Shūji: はい、タニ君！偵察よろびく。

Hai, Tani-kun! Teisatsu yoropiku.

[Evet, Tani! Keşif işi sende.]

#33 {00:56:22}

Catherine: 失礼！

Shitsurei!

[Kusura bakmayın!]

#34 {01:00:01-01:00:06}

Kiritani: バイセコ～。

Baisekō.

[Bayskıl.]

Herkes: バイバイセコ～。

Bai baisekō.

[Bay bayskıl.]

Kiritani: チャオ。

Chao.

[Çav.]

Herkes: チャオ。

Chao.

[Çav]

#35 {01:13:26-01:13:27}

Catherine: バン！

Ban!

[Bam!]

#36 {01:15:28-01:15:30}

Akira: お邪魔しました。

Ojamashimashita.

[Rahatsız ettim.]

#37 {01:20:30-01:20:33}

Shūji: バイセコ〜！

Baisekō!

[Bayskıl!]

Kondō, Hasegawa: バイバイセコ〜！

Bai baisekō!

[Bay bayskıl!]

5. BÖLÜM

#38 {00:02:51-00:02:52}

Akira: いきます！

Ittekimasu!

[Gidiyorum!]

#39 {00:13:04-00:13:16}

Shūji: おじさんいきます！

Ojisan ittekimasu!

[Amca ben gidiyorum!]

Ippei: は〜い、いってらっしゃい！

Haai, itterasshai!

[Tamam, güle güle!]

#40 {00:13:06-00:13:09}

Nobuko: いきます。

Ittekimasu.

[Gidiyorum.]

Ippeï: はい、いってらっしゃい。

Hai, itterasshai.

[Tamamdır, güle güle.]

#41

{00:17:46-00:17:48}

Shūji: じゃ俺買って来るからさ先に食べてて。

Ja ore katte kuru kara sa saki ni tabetete.

[Ben gidip alırım siz önden yiyedurun.]

#42 {00:19:03-00:19:05}

Shūji: 邪魔すんな！

Jamasunna!

[Ayak altında dolaşma bak!]

#43 {00:19:12-00:19:16}

Mariko: じゃあね。

Jaa ne.

[Görüşürüz.]

Shittaka: じゃ。

Ja.

[Görüşürüz.]

Shūji: じゃあね。

Jaa ne.

[Görüşürüz.]

#44 {00:25:04}

Hemşire: じゃあ。

Jaa.

[İyi günler.]

#45 {00:32:54-00:32:55}

Mariko: じゃあね。

Jaa ne.

[Görüşürüz.]

6. BÖLÜM

#46 {00:47:52-00:47:54}

Shūji: おやすみなさい。

Oyasuminasai.

[İyi geceler.]

#47 {00:57:41-00:57:42}

Hitomi: ありがとう小谷さん。

Arigatō Kotani-san.

[Teşekkürler Kotani.]

#48 {00:12:52-00:12:55}

Misaki: じゃいつものとこね。

Ja itsumo no toko ne.

[O zaman her zamanki yerde.]

Shūji: OK.

Ok.

[Tamam.]

Nami: 絶対来てね。

Zettai kite ne.

[Kessin gel bak.]

#49 {01:13:04-01:13:05}

Shūji: バイセコ〜。

Baisekō.

[Baysk1.]

Yoshida, Tani: バイバイセコ〜。

Bai baisekō.

[Bay baysk1.]

#50 {01:14:20-01:04:22}

Shūji: 大丈夫、うん。

Daijōbu, un.

[Sorun yok. Tamam.]

7. BÖLÜM

#51 {01:38:58-01:39:03}

Nobuko: 以上レポーターは小谷信子でした。

Ijō repōtā, wa Kotani Nobuko deshita.

[Yayınımız bu kadar. Kotani Nobuko sizlerleydi.]

#52 {01:40:56-01:40:59}

Shūji: じゃあな。

Jaa na.

[Görüşürüz.]

Akira: 出口はそちらですからはい。

Deguchi wa sochiradesukara hai.

[Çıkış oradan evet.]

#53 {01:53:28-01:53:31}

Shūji: ごめん！先帰ってて！バイセコ～。

Gomen! Saki kaettete! Baisekō.

[Özür dilerim! Önden dönün siz! Bayskıl.]

#54 {02:00:15-02:00:20}

Shūji: じゃあ・・・じゃあな。

Jaa... Jaa na.

[Gö-görüşürüz.]

Akira: バ～イチャ。

Baaicha.

[Bayça.]

#55 {02:06:18-02:06:19}

Mariko: じゃあね。

Jaa ne.

[Görüşürüz.]

#56 {02:08:12-02:08:13}

Shūji: ごめん。

Gomen.

[Kusura bakma.]

#57 {02:12:22-02:12:24}

Nobuko: ごめんなさい。

Gomennasai.

[Özür dilerim.]

8. BÖLÜM

#58 {00:13:03-00:14:07}

Shūji: じゃ行って来るわ。バイセコ～！

Ja ittekuruwa. Baisekō!

[Ben gidiyorum o zaman. Bayskıl!]

Herkes: バイバイセコ～！

Bai baisekō!

[Bay bayskıl!]

#59 {00:20:05}

Shūji: じゃあな。

Jaa na.

[Görüşürüz.]

#60 {00:25:13-00:25:14}

Aoi: じゃまた明日。

Jaa mata ashita.

[Yarın yine görüşürüz.]

9. BÖLÜM

#61 {00:46:06-00:46:08}

Aoi: じゃ明日学校でね。

Jaa ashita gakkōde ne.

[Yarın okulda görüşürüz.]

#62 {00:46:09-00:46:11}

Aoi: 失礼します。

Shitsurei shimasu.

[Çıkıyorum.]

Satoru: うんうん。ありがとね～。

Un un. Arigatō nē.

[Tamam tamam. Teşekkürler.]

Aoi: はい、すいません。

Hai, suimasen.

[Tamamdır, kusura bakmayın.]

#63 {00:46:12-00:46:13}

Kōji: じゃあね～。

Jaa nē.

[Görüşürüz.]

Aoi: はい。バイバイ。

Hai. Bai bai.

[Tamam. Bay bay.]

#64 {00:46:13-00:46:14}

Satoru: 気をつけて。

Ki wo tsukete.

[Dikkatli git.]

#65 {00:46:33-00:46:35}

Shūji: だから何か買って来るよ。

Dakara nanika kattekuru yo.

[O yüzden bir şey almaya gideceğim.]

#66

{00:57:54}

Akira: じゃあね。

Jaa ne.

[Görüşürüz.]

10. BÖLÜM

#67 {01:28:02-01:28:06}

Ippei: じゃあよい子のみんなメリークリスマス！

Jaa yoiko no minna merī kurisumasu!

[Siz iyi çocuklara mutlu noeller!]

Shūji: メリークリスマス！

Merī kurisumasu!

[Mutlu noeller!]

Akira: メリクリ！

Meri kuri!

[Mutlu noeller!]

#68 {01:28:46-01:28:48}

Shūji: 俺帰るわ。

Ore kaeru wa.

[Ben dönüyorum.]

Nobuta: 私も帰る。

Watashi mo kaeru.

[Ben de dönüyorum.]

#69 {01:49:39-01:49:43}

Nobuta: じゃバイトの途中だから。

Ja baito no tochūdakara.

[Hadi ben işin ortasındayım.]

#70 {02:01:34}

Shūji: じゃあ。

Jaa.

[Görüşürüz.]

#71 {02:05:12}

Nobuko Kiritani: じゃあね。

Jaa ne.

[Hadi görüşürüz.]

#72 {02:07:14-02:07:15}

Catherine: 頑張って！

Ganbatte!

[Bol şans!]

#73 {02:19:30-02:19:33}

Shūji: 本当にありがとうね。

Hontō ni arigatō ne.

[Gerçekten teşekkürler.]

#74 {02:19:43-02:19:45}

Yoshida: バイセコ〜！

Baisekō!

[Bayskıl!]

#75 {02:19:45-02:19:47}

Herkes: バイセコ〜。

Baisekō.

[Bayskıl!]